ANUL XV-lea No. 3712

25 BANI NUMARUL

MARȚI 2 SEPTEBMRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . 80 LEI
ȘASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAȚIA : : : :
IAȘI — Str. Gh. Márxescu 23.
— — TELEFON No. 200 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNȚIURI:
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Márxescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicității.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Conferința dela Lucerna

Cu toate sforțările ei, social-democrația europeană nu a putut împiedica isbucnirea uriașului război pe care îl prevăzuse. Ba chiar, în cursul celor cinci ani de luptă, realitatea națională cu tot cortegiul ei afectiv și mistic s'a dovedit mai puternică decât legăturile de clasă.

In toate țările apusului cu excepția doar a Italiei, partidele socialiste au votat în parlamente creditele de război și mai mult decât celelalte clase, acea muncitoare a sîngerat pentru patrie.

Au fost clipe în care vechea internațioală a părut pentru totdeauna înmormântată.

Dar vorbele lui Engels după care un mare război european va crea socialismului cea mai formidabilă conjunctură, au fost confirmate de realitate.

Războiul a adus mizeria morală și materială a unui întreg continent și reprezentanții capitalismului cari într'o parte mai mică sau mai mare poartă toții răspunderea lui, se găsesc neputincioși în fața grozavelor probleme economice și sociale ale vremii de astăzi.

Pretutindeni massele muncitoare vor să ia în mâinile lor conducerea Statului pentru a-l transforma în sensul idealului socialist care prezintă pentru ele irezistibila forță de atracție a unei noui religii.

Și era natural ca social-democrația țărilor europene să caute a strînge iar legăturile întrerupte în timpul războiului și să precizeze atitudinea ei în fața marilor evenimente ale zilei.

In conferința de la Lucerna, mai mult ca în cea dela Berna, partidele socialiste ale tuturor națiunilor europene au fost reprezentate, cu excepția bolșevicilor ruși, a majoritarilor italieni și elvețieni cari se știe că acuzînd de socio-patriotism și de pactizare cu burghezia pe socialiștii francezi, englezi, germani și belgieni, au părăsit cu sgomot vechea internațională.

Chestiile cele mai principale cari s'au discutat și asupra cărora printr'un vot s'a pronunțat Conferința au fost tratatul de la Versailles și problema rusă.

In privința tratatului, conferința a recunoscut ca j ste unele despăgubiri impuse Germaniei, dar a protestat împotriva condițiilor prea grele de viață cari se fac poporului german, a excluderii din „Liga Națiunilor" ca și a deposedării lui de colonii. Salutînd nouile state independente, ea cere de la ele toleranță față de minoritățile naționale, recomandînd statelor balcanice federația.

In ce privește Rusia, fără a aproba sau condamna regimul bolșevic, conferința protestează contra expediției organizată de marile puteri europene, ca și a blocadei, negînd dreptul lor de a se amesteca în afacerile interne ale poporului rus.

Deși chestiile mari și arzătoare de principii ca și de tactică ale acțiunei revoluționare, a dictaturei proletariatului, a valorii consiliilor de muncitori, a democrației și a parlamentarismului au fost amânate pentru congresul din Geneva care se va ține în Februar 1920, din dezbaterile ca și din conținutul moțiunilor cari au fost prezentate conferinței se pot ușor distinge două mari curente în social democrația europeană.

Unul, cuprinzând majoritarii francezi și nuanța Longuet'Frossard socialiștii independenți germani nuanța Hasse Hilferding, crede că ceasul revoluției sociale și al dictaturei proletariatului se apropie. Partizan al acțiunei directe, fără a aproba bolșevismul în toate manifestările lui, el crede că acesta conține și elemente cu cari experiența socială trebuie să compteze în viitor.

Al doilea curent format din majoritarii germani, socialiștii englezi la frunte cu Henderson, minoritarii francezi nuanța Renaudel, socialiștii reformiști italieni și mai toți reprezentanții micilorații, e mai înclinat spre evoluționizm, urmărind realizarea programului socialist pas cu pas increzător în eficacitatea acțiunei parlamentare, fără a renunța la principii în anumite condiții el nu e absolut ostil unui compromis cu partidele burgheze.

Deși opoziția între reprezentanții celor 2 curente a avut uneori un caracter destul de violent, unitatea Internaționalei a putut fi menținută.

Evocând din amintirile trecutului conflictul Marx-Bekunin care a provocat ruptura primei Internaționale și apărând social democrația majoritară germană împotriva atacurilor socialiștilor independenți, cari au „fugit de răspunderile guvernării", bătranul șef Eduard Bernștein a făcut un apel vibrant la unire și la disciplină.

Vor triumfa ele oare și la Geneva? Iată o chestie de o supremă importanță. Căci împotriva forțelor coalizate ale capitalismului și ale partidelor reacționare de pretutindeni, numai prezentând un front unit fără a luneca în anarhie, social democrația europeana își va putea impune revendicările, asigurînd în acelaș timp pacea lumii.

OCTAV BOTEZ

INSEMNARI

INTOLERANȚA

Există la noi o sectă religioasă așa zisă adventistă. Popularitatea ei ar fi cu totul redusă dacă autoritățile administrative n'ar avea grija să i-o creeze prin intoleranța ce îi se aplică.

Chiar în autocratismul de stat pe care astăzi îl suportăm, goana după adventiști este nefirească, întrucât la noi apiritul intoleranței religioase n'a prins nici odată și toate cultele și-au avut liberul lor exercițiu.

De altfel Constituția, prin art. 5, consfințește libertatea conștiinței, iar prin art. 21 o confirmă în mod absolut și garantează libertatea tuturor cultelor, întrucât celebrarea lor nu aduce o atingere ordinei publice sau bunelor moravuri.

Și atunci, pentru ce o prigoană contra adventiștilor?

Aud spunându-se că învățătura lor ar tinde la antimilitarism, ceia ce autoritățile socotesc drept o atingere a ordinei publice. Dacă aceasta este vina, apoi prigoana constitue un abuz.

Căci antimilitarismul este o chestiune de conștiință constituționalmente liberă. Sunt partide politice și persoane care împărtășesc această idee, și totuși nu sunt urmărite și nici nu pot fi. Numai dacă ideia s'ar traduce în fapt, într'un mod primejdios ordinei de stat, atunci ar fi locul pedepsei.

Și în acel caz infracțiunile ar avea denumiri speciale ca: dezertare, nesupunere, rebeliune, indemn efectiv la acestea etc. Dar antimilitarismul și adventismul ca atare, în denumirea lor, nu pot fi pedepsite.

Și apoi „ordinea de stat" este o expresiune foarte elastică și de multe ori inadmisibilă, intru-cât dă loc la mari și neiertate abuzuri. Acest tradițional dar ipocrit punct de vedere are nesfârșit de multe fețe. Depildă, dacă într'un regim revoluționar — să presupunem regimul leninist—creștinii ortodocși ar fi persecutați, n'am dezaproba faptul? Dar leniniștii n'ar spune că urmăresc pe creștini pentrucă „ating ordinea publică"? Și ne am învârti într'un cerc vițios. Tot astfel prigoana contra adventiștilor pare a fi un simplu și condamnabil act de intoleranță.

Și se mai spune că autoritățile sunt sesizate, în această privință, de către șefii bisericei dominante. Tristă poetă pentru o religie care își tămăiază martirii persecuției păgâne, care se bazează pe iubirea între oameni și care propovăduește: „nu fă altuia ceia ce nu vreai ca altul să-ți facă ție".

Adventismul ne este cu totul indiferent, ca și orice altă credință antirațională și bazată pe supranatural. Dar demnitatea secolului în care trăim nu ne poate fi indiferentă. Și această demnitate este în primejdie.

Renovatus

Informații

«Epoca» afirmă că în caz când se va recurge la un guvern de marionete bratieniste. — ceea ce pare din ce în ce mai probabil dat fiind unele simpatii particulare de cari se bucură d. Brătianu,— opoziția va considera noul guvern ca un cabinet în afară din lege, și va lua o atitudine în consecință. Asupra acestei campanii s'au luat anumite hotărâri eri seară de către șefii opoziției.

Contrar știrilor puse la cale de guvern, putem afirma că opoziția s'a declarat gata să primească răspunderea situației.

Regele a fost pus în curent cu această hotărâre.

Membrii guvernului au luat cunoștință de o nouă notă, sosită eri din partea Aliaților. Cercurile ministeriale spun că această notă a fost trimisă guvernului român, în urma intervenției delegatului american d. Hoower.

„Naționaliștii-democrați din Iași, au telegrafiat prin d-nii A. C. Cuza și dr. C. Șumuleanu, următoarele, adresate primului ministru I. C. Brătianu:

„Naționaliștii-democrați din Iași protestează contra convențiunilor speciale, pe cari nici un guvern românesc nu le poate semna".

DISCUȚIA TRANȘATA. — Comandamentul corpului 4 de armată ne trimite următoarele cu rugămintе de a le da publicității:

Comandamentul Corpului 4 Armată a contractat zilele acestea grâu cu 8300—8800 lei vagonul iar ovăz și orz cu prețul între 7000—7680 lei vagonul.

Unele sindicate agricole, fac o intinsă propagandă printre agricultori, chiar prin manifeste tipărite, îndemnându-i a nu se prezinta la licitațiile armatei și să nu accepte prețuri sub cele maximale.

S'a lansat și zvonul că în curând va începe exportul și ca atare agricultorii să nu se grăbească a vinde recoltele lucru ce nu corespunde cu realitatea.

Asemenea acțiuni fiind contrare măsurilor contra speculei prevăzute prin Inaltul Decret No, 2969, Comandamentul a dat ordin de constatarea infracțiunilor și atrage atenția sindicatelor să înceteze agitațiunile nelegale, sfătuind din potrivă pe producători a'și vinde liberi cerealele cu prețuri resonabile, căci în cazul contrar se va uza de rechiziționi forțate și nu este exclus a se aplica contra vinovaților rigoarea legei stărei de asediu în potriva manifestelor și uneltirilor cu tendință de speculă și acaparare cari pot tulbura ordinea publică.

Prin acest comunicat se curmă discuția, care în ultimul timp a fost mereu la ordinea zilei.

Un singur argument s'ar mai putea produce de cei interesați: că furnizorii ar fi niște nebuni, cari vor livra suportând mari pagube. Ne așteptăm și la acest argument.

In cercurile guvernamentale se afirmă că alegerile se vor face negreșit la 5 Octombrie, iar starea de asediu și cenzura vor fi ridicate la 5 Septembrie, regimul excepțional menținîndu-se numai într'o rază de 30 km. de frontiere.

VIAȚA POLITICA

Aliații ne acuză formal!

— Ungaria nu va putea semna pacea —

Un nou președinte și un vechiu imperialism

Aliații ne acuză formal ca am fi autorul instaldrei arhiducelui Ioseph. Faptul — care învederează natura raporturilor noastre cu aliații— nu poate fi contestat, căci el există în textul mesagiului adresat de consiliul suprem misiunei aliaților de la Buda-Pesta, mesagiu, care a provocat retragerea arhiducelui.

Intr'adevăr, în acea adresă citim următoarele cuvinte, în pasagiul care susține că arhiducele nu reprezintă voința poporului ungur. „Acest guvern a fost stabilit, nu prin voința poporului, ci printr'o lovitură de stat, executată de un mic grup de polițiști, sub protecția unei armate streine".

Mai explicit nici nu se poate.

— *Ziarul* Le Temps *se întrebă dacă va fi posibil de găsit un guvern unguresc, care să semneze pacea, când acea pace va însemna că Ungaria pierde, în afară de Croația și Slavonia 68 la sută din teritoriu 60 la sută din locuitori, 61 la sute din câmpii, 66 la sută din vite, 62 la sută din căile ferate și 79 la sută din păduri.*

— *Noul președinte Ebert a devus jurământul pe noua constituție.*

Președintele socialist a vorbit de Reich, *iar muzica de onoare și publicul prezent au intonat* Deutschland über alles.

— *Comisiunea senatorială americană cu 9 voturi contra 8 a cerut ca în tratat, partea privitoare la Chantonng să se modifice în sensul că cesiunea se face Chinei și nu Japoniei.*

Aceasta-i sinonim cu modificarea tratatului. De alt-fel discuția în ședința plenară va dura aproape două luni.

Pacea și Voința Națională!

Ziarele vorbesc de o nouă formulă adoptată de guvern: țara nu se poate pronunța în privința semnărei păcei, până nu se va fi produs consultațiunea națională. Cu alte cuvinte ar fi vorba de alegeri iminente.

Oare așa să fie? Noi credem a putea afirma că nici vorbă nu poate fi de alegeri iminente.

La primul loc, pentru că starea de asediu și cenzura dăinuind încă, nu poate fi vorba de alegeri înainte de două luni. In al doilea loc, pentru că de ar fi să urmeze actualului guvern o combinație de surogat liberal, nici o nuanță opoziționistă nu va participa la alegeri.

Dar întreaga această discuție noi o socotim de prisos — întrucât avem indicații că de fapt cei în drept nu sunt preocupați de ast-fel de lucruri, ci se prea poate ca în curând România să pășească din nou la fapte îndeplinite, care corespund năzuințelor ei și nu cadreaza cu opere de consultațiuni și agitațiuni publice.

Ca la noi la niminea

Un corespondent ne scrie următoarele judicioase observațiuni:

Nici când nu s'a bănuit un rol atât de hotărâtor al statului intervenționist. Toate conflictele dintre capital și munca sunt astă-zi rezolvite pe baza acestui binefăcator intervenționism.

Dar ceea ce se poate în toate direcțiile nu este posibil în conflictele dintre producător și consumator.

Statul, autoritățile neastre, nu vor să se miște pe această chestie. Cauza? Nu se poate să nu te gândești la: *cui prodest*.

Și ast fel, pe când în toate stațiile din Bucovina — care duce de la noi orzoaica spre a o transforma în bere— țapul costă o coroană, deci mai puțin de 50 bani, la noi un țap costă 2 lei.

La Cernăuți acelaș film, într'o sală tot atât de elegantă ca la noi, îl poți vedea cu 3 coroane, pe când la noi biletul de cinematograf costă 5 lei. Iar la o mizerie ca revista *Țara lui Hubsch*, stalul costă 15 lei.

Nici în asemenea materie autoritățile, direcția teatrală nu are rol de intervenient?

Lipsa recoltei de „bun simț"

Sindicatul agricol local caută polemică. Pe această cale nu l vom urma și nici chestii personale nu vom face. Nu ne intră în obiceiu.

Constatăm însă că dacă alte recolte sunt extrem de abundente, o singură recoltă dă mereu greș la noi: acea a bunului simț.

Căci este o lipsă de bun simț să produci ca dovadă că treieratul costă 2400 lei vagonul pentru că un arendaș oare-care n'are mașină de treier și plătește scump chirie

Este o lipsă de bun simț să spui că la prețul de 10.000 lei vagonul grâu, se câștigă 200 lei la vagon.

Este o lipsă de bun simț să spui că administrația unei moșii de 500 hectare, costă 80.000 lei anual.

Cât despre registre și dovezi, am întreba: i-ar conveni arendașului, pe care-l citească sindicatul agricol, o cercetare a registrelor, pentru a se vedea care a fost averea lui și a anturajului lui înainte de război și cea de acum.

De alt fel, să fie bine știut, că noi n'avem nimic de împărțit cu nimenea și liber este fie-cine să câștige. Cu o singură condiție: să nu facă pe victima și nici să conteste evidentul adevăr.

Ziarul „Bucovina", organ al d-lui Iancu Flondor, afirmă că odată cu schimbarea actualului cabinet va avea loc și o schimbare în reprezentarea Basarabiei, astfel că în locul d-lor Inculeț și Ciugureanu ar urma sa vină d-nii dr. Cazacu și Vladimir de Herța.

Acelaș lucru în ce-l privește pe d Nistor.

O delegație de studenți de la Universitatea din Iași, compusă din d-nii N. Lăbușcă, Gh. Zane și N. Beuranu au plecat la București, spre a prezinta d-lui ministru al cultelor și instrucțiunei publice un memoriu privitor la organizarea viitoare a căminurilor studențești.

In urma aprobării sporirei capitalului la 50 milioane lei, consiliul de administrație al Societății comunale de tramvae (București) a hotărît o emisiune de 15 milioane lei din care comuna reține jumătate, iar cealaltă jumătate se va distribui acționarilor în proporțiune de o acțiune nouă pentru una veche.

Consiliul de Administrație al Morei Iașilor a reales în unanimitate ca președinte pe *d.* At. Gheorghiu, și vice președinte pe d. Lascar Antoniu.

Din cauza ocupațiilor sale, d. C, Jornescu nemai putînd îndeplini funcțiunea de director, a demisionat din această demnitate.

CORPUL IV ARMATA

SERVICIUL INTENDENȚEI

Publicaţie

Se publică pentru cunoştinţa generală că se va ţine licitaţie Luni 8 Septembrie st. n. 1919 ora 10 dim. în birourile Intendenţei Corpului IV Armată (localul Cercului Militar Iaşi) pentru aprovizionarea alimentelór şi productelor mai jos notate în dreptul fiecărei intendenţe ;

	BRÎNZĂ KGR.	ARPACAŞ KGR.	SĂPUN DE RUFE KGR	SĂPUN DE MÎNĂ BUC.	ULEI FL.SOARELUI KGR	Esenţă de oţet LITRU
Int. Garniz. Iaşi	256.000	150.000	124.000	247.000	50.000	1000
„ „ Dorohoi	40.000	20.000	23.000	46.000	12.000	300
„ „ Botoşani	126.000	60.000	34.000	126.000	30.000	700
„ „ Fălticeni	45.500	20.000	23.000	45.000	12.000	350
„ „ Roman	100.000	50.000	39.000	100.000	25.000	600
„ „ Bacău	91.000	45.000	35.000	90 000	20.000	500
„ „ Vaslui	127.000	63.000	26.000	50.000	30.000	600
„ „ Piatra	42.500	20 000	20.000	30.000	10.000	300
„ „ Huşi	42.000	20.000	9.000	17.000	10.000	300
Divizia 8-a Cernăuţi	350.000	180.000	102.000	204.000	50.000	1000

Licitaţia se va ţine prin oferte închise depunîndu-se o garanţie de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte şi pentru cantităţi cât mai mici.

Supraoferte sau oferte posterioare licitaţiei nu se vor lua în consideraţie. Inainte cu 8 zile de ziua fixată licitaţiei se vor depune probe numai pentru săpun de rufe şi mînă pentru a se analiza. Tot în ziua arătată mai sus se va ţine licitaţie şi la intendenţele de garnizoană precum şi la Divizia 8-a (Cernăuţi).

Preţul va fi stabilit loco predare la depozitul Intendenţelor de garnizoană respective şi la Divizia 8-a (Cernăuţi).

Caetul de sarcine se poate vedea la Serv. Intendenţei în toate zilele lucrătoare La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiile art. 72 din legea contabilităţii publice a Statului.

Deschiderea şcoalelor.—Azi au început înscrierile la şcoalele secundare din localitate. Cursurile încep la 15 a lunei.

La liceul naţional s'a fixat examenul de admitere pentru clasa I-a de la 16 la 20 a lunei; cel de corigenţă de la 15 la 21 şi cel de absolvire dela 21 la 24 Septembrie.

Cursurile regulate la toate şcoalele secundare încep la 25 a lunei.

Solemnitatea dela Teatrul Naţional.—Azi la ora 10 dim. a avut loc solemnitatea începerei repetiţiilor la teatrul naţional. Sunt adunaţi toţi artiştii, precum şi d. Mihai Codreanu, directorul teatrului.

Părintele dr. Isopescu oficiază un serviciu religios.

Apoi părintele, în predica admirabil rostită, face istoricul teatrului de la început, născut pe teren religios. Un moment întrerupt prin degenerarea de la Roma, teatrul şi a eluat apoi iarăşi avîntul dorit.

Azi, în România Mare, teatrul romînesc nu mai poate fi numai un local de distracţie, ci o instituţie de cultură, alăturea de Universitate şi de biserică. Actorii au a fi învăţători şi misionari cari să colinde satele şi oraşele din Ardeal şi Bucovina şi mai ales Basarabia care nu a avut nimic şi să propage cultura romînească.

Cuvîntarea a produs o adîncă impresie.

D. Mihai Codreanu, directorul teatrului, ia apoi cuvîntul şi arată că de astă dată stagiunea se deschide în condiţiuni grele Nu mai avem în Iaşi lumea din anul trecut, nici societăţile dramatice din Bucureşti şi Craiova şi nici veniturile de al ă dată. Succesul depinde numai de artiştii noştri, de munca ce vor depune, de felul cum vor pregăti piesele şi crea rolurile. Din partea d'sale promite tot concursul, iar repertoriul pregătit poate da prilej tuturor să'şi valorifice munca.

Cu această solemnitatea se termină şi artiştii noştri au intrat în repetarea piesei *Avarul,* al căreia rol titular va fi interpretat de d. Vlad Cuzinschi.

Direcţia manufacturei de tutun a mai acordat invalizilor de războiu un ultim termin de 15 zile, pentru a desface produsele ce le mai au, după care acest comerţ ambulant va fi cu desăvîrşire prohibit.

Direcţiunea se declară gată, de a permite invalizilor de războiu, să deschidă debite, dacă vor să se îndeletnicească cu aceasta.

Din Sculeni se anunţă, că eri Dumitru Spiru, plugar, a tras un foc de puşcă asupra mamei şi surorilor sale. Ambele a fost transportate la spitalul ccentral din Iaşi. Nu se crede că vor scăpa cu viaţă.

Batalionul Morţei. — Discuţia tratatului de pace în Senatul american începe astăzi 1 Septemorie şi probabil că va dura două luni.

Un însemnat număr de senatori, cărora s'a alipit fostul secretar de stat Knox, au făcut un plan de luptă extremă contra Ligei Naţiunelor şi au luat porecla de „Batalionul morţei".

D. Knox va cere Senatului să despartă textul Ligei Naţiunelor de restul tratatului.

Asociaţia naţională de apicultură, a primit azi o adresă, prin care d. General Catargi, Mareşalul Curţei, face cunoscut că M. S. Regele a binevoit a primi protecţiunea acestei societăţi.

GREVA CHELNERILOR.—In urma unei consfatuiri, ce a avut loc Sambătă seara la sindicatul lor, chelnerii din localitate s'au pus eri în grevă, şi la ora 12 din zi, toţi au încetat lucrul. S'au raliat la grevă şi ceilalţi personal de restaurante, care face parte din sindicat.

Doleanţele chelnerilor se resumă astfel.

Se convenise între delegaţia patronilor şi delegaţia sindicatului chelnerilor, ca chelnerii să nu mai încasezе în deosebi dela clienţi 10 la sută pentru serviciul lor, ci această sumă să fie socotită la un loc cu comptul consumaţiunilor.

Unii patroni au consimţit la aceasta' alţii însă au refuzat. Pentru a se impune ca această revendicare să fie respectată de toţi patronii, chelnerii s'au pus în grevă.

Eri după prînz, se vorbea că chelnerii ar dori să facă o manifestaţiune.

Autorităţile, tot recunoscînd dreptul la grevă, au luat însă toate măsurile pentru a împiedica ori ce turbarare, ceia ce a făcut ca şi chelnerii să renunţe la manifestaţiunea lor.

Anunţăm cu plăcere sosirea în localitate zilele acestea, a D-nei Lydia Pissarjevschi, „secretara Congresului permanent al femenismului internaţional". D sa va ţine 2 conferinţi: 1) „Nietzche ennemi des femmes" şi 2) „Les femmes en 1848 en France".

Vom anunţa la timp ora, ziua şi localul.

Conferenţiara este o feministă cu o reputaţie mondială şi o mare oratoare.

P S. S. Episcopul Antim al Rîmnicului, fostul vicar al mitropoliei din Iaşi, se află grav bolnav.

D. Leon Turtureanu, a fost numit administrator financiar la Orhei, în locul vacant.

D. C. Jalbă, administratorul moşiei Poenii Cîrnului, rănit de un ţăran, a încetat din viaţă eri la spitalul Sf. Spiridon.

Din Roman ni se comunică trista ştire, că eri a încetat subit din viaţă Al. Delimarcu, fost primar şi prefect.

La şcoala de fete „Steaua" va funcţiona anul acesta pe lîngă curs primar, profesional şi liceal un curs facultativ de croitorie, limba engleză şi piano.

O LAMURIRE.— D-l Constantin Jornescu, fostul director al Morei Iaşilor, ne adresează următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Intr'un articol apărut în ziarul „Mişcarea" No. 178, strecurîndu-se oare cari erori privitoare la Moara Iaşilor, unde am fost Director, în interesul adevărului, vă rog să bine voiţi a lua act de următoarele:

1) Nu există absolut nici o legătură între Moara Iaşilor şi articolele scrise de ziarul „Presa" de sub direcţiunea d-lui Lascar Antoniu, relativ la chestiunea pînei în Iaşi, cum reese din articolul respectiv. Moara Iaşilor, în al cărei Consiliu de Administraţie sunt persoane din toate partidele politice şi unde d. Lascar Antoniu este vice-Preşedinte, îşi caută de interesele sale industriale, excluzînd cu desăvîrşire politica

2) Grîul măcinat pînă acum la Moara Iaşilor, nu este proprietatea sa, ci a unui negustor I. Cahane; măcinişul s'a făcut în două calităţi conform decretului lege respectiv pînă în ziua apariţiei ordonanţei comunale, de cînd s'a conformat acesteia ordonanţe; pentru făina albă eşită din moară, s'a achitat la Administraţia Financiară Iaşi cu resipisa No. 7252 | 919, taxa respectivă la Stat; calculul făcut relativ la măcinişul făinei albe, este greşit, aici nu s'a avut în vedere taxa de 1500 lei la vagon, ceia ce răstoarnă toată socoteala.

3) Intru'cât în acel articol se vorbeşte de o afirmaţiune a subsemnatului, îmi permit, a adăoga:

La prima consfătuire de la Primărie s'a constatat că peste câte va zile Comuna Iaşi nu mai are pâine, că fabricaţiunea pînei în două calităţi, la preţul de 10000 lei vagonul de grâu, redând Iaşului o cantitate zilnică de 12000 kgr. făină albă cu preţul de 4 lei kgr. am declarat, ceia ce corespunde cu realitatea, că va fi imposibilitate de desfacere într'un oraş cu multă lume nevoiasă şi fără posibilitate de transportat în altă parte.

La aceasta se mai adăoga probabilitatea fixărei taxei de 1500 lei la făina albă, informaţie apărută în ziare şi impusă apo printr'un decret-lege şi care exclude cu desăvârşire posibilitatea de măciniş în făină albă conform decretului,

In această situaţie gravă de forţă majoră, nu există de cât o singură soluţie — acea a făinei integrale, care conform ordonanţei comunale poate fi procurată de la ori ce moară.

Prin faptul că împrejurările excepţionale au impus o singură soluţie, nu trebue criticată ci îndreptată prin colaborarea socială a tuturor factorilor determinanţi.

Credinţa mea este că singura soluţie, este completa libertate a comerţului de cereale; legea naturală a cererei şi ofertei va fixa preţurile, faţă de condiţiile generale economice, nu este nevoie de intervenţia statului acolo unde împrejurările excepţionale au dispăut şi graţie abundenţei recolte, aprovizionarea cu cereale a devenit normală, chestiunea transportului, cu puţină bună-voinţă, putându-se îndrepta.

Nu se poate fixa din biurou condiţiile comune într'o ţară, unde situaţia variază de la judeţ la judeţ, de aceia găsim faptul, prin interpretări mai mult sau mai puţin juridice a decretului lege, 4—5 feluri de pâne şi preţuri în diferite oraşe.

Neînţelegînd a fi prea multă discuţie într'o chestiune atît de mare şi în credinţa că autorităţile respective sunt pătrunse de importanţa chestiunii, nu voiu mai răspunde nimic la ce va apărea în gazete.

Primiţi asigurarea deosebitei mele consideraţiuni.

Prelugîndu-se termenul de îndeplinirea formalităţilor pentru obţinerea cetăţeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populaţia evreească să se folosească de aceasta, adresându-se birouului secţiei locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. şi 3—6 p. m. şi unde se găsesc formularele şi se dau toate explicaţiile necesare—Comitetu „U. E. P"Iaşi.

LOTERIE.—Societatea Scriitorilo Români, caută pentru Capitală şi provincie, agenţi serioşi şi cu garanţii pentru plasarea a 750000 bilete de loterie. autorizată de Onor. Minister de Interne

Corespondenţa şi orice tratative se duc cu Banca Română de Comerţ şi Industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2.

D-na Luci Constantinescu transmite pe această cale expresii de recunoştinţă către toţi cari au luat parte la durerea încercată prin pierderea neuitatului ei soţ, Dimitrie Constantinescu fost şef contabil şi procurist al Băncei Iaşilor în special d-lui director şi colegilor din Banca Iaşilor şi din alte bănci precum şi clubului socialist şi tuturor sindicatelor care şi'au manifestat simţimintele înfovărăşind rămăşiţele pămînteşti pînă la ultimul locaş.

GRĂDINA TANASACHE

TRUPA ISRAELITA DE OPERETE „LEOPOLD KANER"

Astăzi Luni 1 Septemarie 1919, se va reprezenta

DER IEŞIVE BUCHER

Operetă în trei acte

Cu d-na SARAH KANER, d. SCHERMAN,

d-na şi d. Bergher, etc., etc

SPECTACOLE

Cinema Elisabeta — Astăzi Luni şi mâne Marţi se reprezintă în matineu şi seara cea mai grandioasă capo d'operă cinematografică MIZERABILII după nemuritoarea scriere a celebrului poet şi romancier francez „Victor Hugo".

Se reprezintă atât în matineu cât şi seara opera complectă cuprinzînd 9 părţi.

Grădina şi Sala Cinema SIDOLI. Atăzi şi în zilele următoare: câte 2 Matineuri la 3 şi 5: Nou! Senzaţional! Palpitant „Cometa Incendiară" grandioasă şi senzaţională desfăşurare dramatică în 5 mari acte interpretată de cei mai renumiţi artişti.

Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi şi în zilele următoare Nou! Nou! Ultime noutate cinematografică FIUL DESTINULUI grandioasă dramă modernă în 4 mari acte. Film al celebrei case daneze Nordisk. In fruntea interpretărilor se află celebra stea daneză: „Elien Agerhohn".

Programul este complectat cu o frumoasă vedere şi o haslie comedie.

De vânzare casele din Str. Nicolina (localul Comisiei II) compuse din 6 odăi. A se adresa proprietarului Iaşi Str. Spanciog 14.

Stiri Telegrafice

Tratatul cu Austria definitiv întocmit!

—Cinci zile pentru răspuns.— Chestia Fiume—

LION.--- Consiliul suprem interaliat a isprăvit redactarea tratatului cu Austria şi scrisoarea care îl va insoţi. Marţi ele vor fi remise Cancelarului Renner care va primi cinci zile pentru răspuns.

Chestiunea Fiume nu este cuprinsă în tratat.

Telegrafia fără fir

BYCK.— S'a instalat un serviciu de telegrafie fără fir între Anglia, Olanda şi peninsula Scandinavică.

Noui legături de cale ferată în Europa

LYON. — La 6 Septembrie se va întruni la Paris, pentru a doua oară, conferinţă technică, — în scopul de a regula unele legături de cale ferată în Europa. Astfel: se vor institui vagoane directe ale Simplonului-Express cari să lege Parisul cu Bucureştii şi Parisul cu Belgrad. Cu începere de la 15 Octombrie, aceste din urmă vagoane vor merge pînă la Atena.

La 55 Septembrie va funcţiona un tren Paris-Praga-Varşovia. Convenţiunea din Berna privitoare la unificarea de taxe, va fi înlocuită printr'o altă convenţiune ce se va încheia la Paris.

Bunătăţile Americanilor

— Rezervele armatei americane cumparate de francezi —

LYON.—Guvernul francez a cumpărat prisosul cantităţilor alimentare şi de imbrăcăminte ale armatelor americane constînd în carne conservată, fructe, multă îmbrăcăminte luată de la germani, material de tren, locomotive, etc

Preţul acestor cumpărături este de 4 miliarde dolari sau 10 milioane franci francezi în aur, sumă plătibilă de la 1 August 1919 în decurs de zece ani.

Pe frontul bolcevic

— Denickin s'a unit cu Kolceack —

PARIS — La Geneva se comunică din Berlin că armata Generalului Denikin s'ar fi unit cu aceea a amiralului Kolceack prin ajutorul trupelor generalului Wrangel.

Automobil „Wären"

40 H.P. turism (iarnă electrică) în perfectă stare informaţiuni la D-l Gustav Cornelson Str. Căpitan Păun 14.

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lor, batoză specială pentru răsădită şi porumb, plugari cu 1 şi 4 brazde, semănător în rânduri şi unprocăcători 1 plug special pentru tăietor cu 4 brazde, tăvăluci, lopeţi de formă de talgere de tuci, camionane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 viţei A se adresa: Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZu avocat

GHETE de dame negre şi marron IXV înalte, ghete bărbăteşti de lack şi ghete copileresti, se găsesc la: L. SOLOMON Str. Lăpuşneanu 38 vis-a-vis de Creditul Urban etajul al II lea la cu to.

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 18 klg. depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, rediuri coşere la 3 etajuri standea'a hamlar, 4 case de zid etc etc. A se adresa Dnu. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

Anunţ. Cu începere de Luni 1 Septembrie curse de Autocamioanete din Piaţa Cuza Vodă (Hotel Continental) la Cimitirul Evreesc la fiecare oră cu începere de la ora 7 dimineaţa Preţul 5 lei de persoană

ŞCOALA DE FETE „Steaua" Str. Elena Doamna 23 Curs primar, profesional, liceal şi un curs facultativ de croitorie, limba engleză şi piano. Cursurile încep la 15 Septembrie.

Insitutul Eugenia Harnage Cuza-Vodă 16 Curs liceal şi primar, programa Statului, Curs facultativ cu limbi moderne (franceza, engleza piano, pictură croitoria şi broderia artistică. Funcţionează şi o grădiniţă de copii. Instrucţie şi educaţie îngrijită Inscrierile au început.

Se vinde Cu 22 Lei suta Kg. LEMNE tăiete fag, carpen, stejar, la Depozitul TH. NEGRUZZI et Co. Iaşi Str. Arcu No. 7 Cântărire precisă şi automatică. Livrare promptă

INSTIINŢARE Scoala „Reuniunea Femeilor Israelite are onoarea a instiinţa Onor. Public că inscrierile au început în localul din str. Lozonsk 10 intre orele 9 12 şi 2—5 DIRECŢIUNEA

De inchiriat în strada Anastasie Panu No. 13 un mare magazin clădit acoperit cu tablă. A se adresa la proprietar în curte.

ANUL XV-lea No. 3713

25 BANI NUMARUL

Miercuri 3 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Márzescu 23.
— — TELEFON No. 200 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI:
Se primesc la:
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Márzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Agrarienii şi Specula

De câtva timp, azistăm la mari discuţii, între autorităţile constituite în statul românesc şi agrarieni, relativ la PREŢUL GRÂULUI.

După multă ciorovăială guvernul a fixat preţul maximal al vagonului de grîu la *zece mii lei*, adică: un preţ de zece ori mai mare de cât cel ce se putea obţine înainte de războiu.

Cu toate acestea, moşierii nu sunt mulţumiţi: ei protestează sgomotos şi se dau peste cap să dovedească cum că sunt nedreptăţiţi, ba chiar spoliaţi, căci cu preţul stabilit de guvern, ei nu câştigă nimica, ci pierd...

In ultimele zile a apărut chiar un soiu de comunicat al sindicatului agrarienilor din Iaşi în care se arată că un hectar de pământ cultivat cu grâu a costat anul acesta 1400 lei, iar producţia medie este numai de 7—8 ha. la vagon; cu alte cuvinte, vagonul de grîu costă 9-11.000 lei, aşa că cultivatorii nu cîştigă nimic!

Să controlăm puţin cifrele din comunicatul sindicatului spre a vedea cum stau lucrurile în realitate.

1. *Preţul arendării pământului* este cel dinainte de războiu şi se ridică la maximum *42 lei la hectar* (60 lei falcea moldovenească), iar nu 100 lei de ha. după cum arată sindicatul, căci acest preţ se cerea numai de la ţărani pentru porţiuni mici de pământ.

2. *Aratul şi semănatul* s'a făcut în toamna trecută, pe baza legei de obligativitate a muncei...; *un hectar de loc* prin urmare *a costat cel mult 60 lei* (vezi tarifele oficiale), iar nu 250 lei...

3. *Sămînţa*, după preţul maximal de astă-toamnă, a costat cel mult *224 lei de ha.* (în loc de 250 lei.)

4. *Plivitul grîului* se face numai acolo unde s'a semănat cu o singură arătură; acest articol trebue deci suprimat din socoteală.

5. *Seceratul grîului* s'a plătit vara asta cu cel mult 3-4 lei prăjina, de unde urmează că un hectar a costat *maximum* 200 *fr.*

6. *Caratul la arie* s'a plătit cu cel mult 5 lei de car, ceea ce dă *70 lei de ha.*

7. *Treeratul* nu poate să coste mai mult de 5 lei de hectolitru sau *70 lei de ha.*

8. In fine, cheltuelile de administraţie nu pot să întreacă preţul arendării, de aceea să tot fie *40 lei de ha.*

Adunând numerile de mai sus, constatăm că *un hectar de grîu a costat cel mult 706 lei*, ier nu 1400 lei, după cum arată sindicatul.

Luînd ca medie a producţiei din acest an cifrele date de sindicat (7-8 ha. de vagon), vedem că un vagon de grîu costă numai 5648 lei, iar nu 9-11.000, după cum arată sindicatul; *rămîne deci cultivatorului un cîştig net de 4352 lei de vagon* sau 77 la sută.

Examinând lucrurile mai deaproape, vedem că şi cifrele acestea sunt exagerate, deaceea câştigul marilor moşieri este cu mult mai mare.

In adevăr, aratul s'a făcut în mare parte cu plugurile moşierilor şi sămănatul... cu maşinile, deaceea pe dânşii i-a costat cel mult 30 lei de Ha.

Sămînţa nu i-a costat nimica, de carece moşierii o păstrau din anii trecuţi...; în *tot* cazul, ea trebue preţăluită după valoarea grîului dinainte de războiu, adică: maximum 50 lei de Ha.

Seceratul s'a făcut cu maşinile, hreapca, etc., ceea ce reduce preţul unui Ha. la 100 lei.

Treeratul se execută cu maşinile agrarienilor, deaceea nu poate costa mai mult de 35 lei de Ha.

In fine, administraţia moşiei se face deobiceiu de însuşi propri tarii sau arendaşii moşiilor, cu ajutorul unor feciori boereşti şi argaţi, deaceea nu poate să treacă peste un şfert din preţul arendării sau 10 lei de Ha.

Introducînd aceste cifre în socoteala de mai sus, vedem că *un Hectar de grâu a costat pe moşier cel mult 337 lei.*

Producţia mijlocie de grâu este astăzi de 6 kile la Falce sau 26 Hectolitri la Hectar, de unde urmează că cel mult *şase Hectare dau un vagon cu alte cuvinte un vagon de grîu costă cel mult 2200 lei*...Dacă l'ar da agrarienii cu 5000 lei vagonul şi încă ar cîştiga 2800 lei de vagon sau 113 lei la sută, iar cu preţul maximal de 10.000 lei de vagon, moşierii au un cîştig net de 7800 lei, adică: peste 300 la sută!

Să înceteze deci d-nii agrarieni cu văicărelile şi să se mulţumească cu cîştiguri mai omeneşti; căci cu pretenţiile lor exagerate împing lucrurile prea departe..,Consumatorii nu vor putea răbda la infinit specula producătorilor, care a trecut orice limită; asta poate duce la sindicalizarea consumatorilor şi atunci va fi slut la Prut!

Domnii agrarieni să-şi mai amintească un lucru: proprietatea mare a dispărut din Rusia şi chiar din provinciile romîneşti anexate; ea s'a menţinut numai în vechiul regat cu scop de a produce grîu pentru consumaţia internă şi export, cu preţuri convenabile... Dacă marii moşieri nu-şi înţeleg rolul, s'ar putea prea bine ca viitorul parlament să dee altă destinaţie moşiilor mari... Atîta deocamdată.

I. G. TUFESCU

Câteva NOTE

Moara Diamant s'a stricat şi cu armata.

Şi dânsa a beneficiat până acum atât din prietenia cu ea!.

*

De câteva zile arşiţa-i colosală.

Şi d. Crupensky, în ce'l priveşte s'a apărat cu coincide cu nenorocita si, în care a admis propunerea morei Diamant.

*

Imitând exemplul cu pâinea, negustorul de drojdie face şi el o speculă infamă.

Era posibil ca rău exemplu, pornit de sus, să nu fie urmat şi de drojdiile societăţei?

*

In jurul Palavrei *o reclamă nemaipomenită.*

Nici odată nu s'a făcut atâta palavra în jurul unei reviste.

Blanzy

INSEMNARI

LUPTA CONTRA SOCIALIŞTILOR

In ţara noastră, grupările în partide politice sunt artificiale şi fără nici un substrat social şi ştiinţific, iar preponderanţa de partid există din motive independente de impulsul maselor. De aceia nu se poate vorbi de o autoritate morală a partidelor.

După cât se pare, singura grupare politică de la noi care răspunde unei realităţi sociale şi valori teoretice, bucurându se tot odată de o perfectă autoritate morală, este gruparea socialistă. Ea se ridică din ce în ce mai primejdioasă pentru asociaţiile burgheze, şi din această cauză cele mai multe şi încăpăţinate atacuri, legale şi nelegale, faţă şe sau lăturalnice, sunt contra ei îndreptate de către organizaţiile oligarhice.

Partidul liberal, cu situaţia cea mai înfloritoare, având cel mai mult de pierdut, duce în prima linie o luptă disperată contra socialiştilor. Şi ultima armă adoptată în acest scop este provocarea confuziunei în sânul muncitorimei şi deturnarea proletariatului din organizaţiile adevărat socialiste internaţionale.

Astfel se explică invenţia aşa zisului „socialism moderat", apărut peste noapte la Bucureşti, ceva asemănător cu „socialismul naţional" din Iaşi.

Aceste noui „socialisme" se botează „evoluţioniste" şi combat revoluţionarismul adevăratului socialism. Prin aceasta ele se dovedesc profund ignorante în materie de sociologie şi se pun în afara firei lucrurilor.

Ştiinţa sociologică a lămurit de mult chestia evoluţiei. Ea învaţă că evoluţia socială culminează în etape de transformări totale înăuntrul unui sistem, ceia ce dă aspectul revoluţionar al vieţei societăţilor. Şi socialiştii afirmă nevoia intervenţiei maselor—în clipa supremă—pentru desăvârşirea armonică a revoluţiei naturale în înţelesul ei de pecete evoluţionistă.

Aşa stând lucrurile, opunerea contradictorie a celor două aspecte ale naturei lucrurilor pe tărâm social: evoluţia şi revoluţia, este lipsită de sens şi nu poate produce nici o confuziune în sânul muncitorimei.

Cine vrea să fie socialist, trebue fatalmente şi să fie şi revoluţionar şi internaţionalist. Tranzacţiile n'au nici un sorţ de dăinuire şi uneltirile oligarhiei nu pot avea nici un succes.

Renovatus

VIATA POLITICA

Antanta în descompunere ?.

— Acordul Anglo-Persan —

— Chestia Siriei.— Wilson din nou candidat —

— Dacă ar fi să credem cele ce spun ziarele noastre, mai cu seamă o anume nuanţă, Antanta n'ar mai exista de fapt, iar componenţii ei s'ar sfâşia astă-zi în mod sălbatec.

Adevărul este că deşi sunt frecţiuni, nimica nu justifică ast-fel de susţineri. Frecţiunele provocă discuţiuni, dar acordul se stabileşte imediat când este vorba de o injonţiune faţă de statele mici. Dovadă nota consiliului suprem prin care noi suntem denunţaţi că am fi autorul instalărei archiducelui Iosegh la Buda-Pesta.

Cât despre o pornire în contra Statelor-Unite, pentru moment nu se poate evita ca vechiul continent să fie tributarul marei republici de peste ocean, iar statele de pe continent care au luptat contra Germaniei nu pot uita că fără America războiul ar fi fost câştigat de germani.

— Acordul Anglo-Persan nu este de fapt de cât un protectorat al Angliei asupra Persiei. De unde această ţară era împărţită odinioară, prin acordul Anglo-Rus în zone de influenţe, astă-zi ea cade în intregime sub influenţa Angliei şi va avea cu siguranţa soarta Egiptului.

Partea mai nostimă este că ziarele liberale şi socialiste engleze atacă cu înverşunare guvernul englez pe această temă. Daily News, *liberal şi* Daily Herald *şi* Independent Labour Party *califică acest acord ca o anexiune a Persiei,*

— Chestiunea Syriei formează marea dificultate în privinţa păcei cu Turcia. Tensiunea în această privinţă este mare între Anglia şi Franţa. Cu toate aceste dintr'o polemică dintre Le Temps şi Times *rezultă că nu este exclusă o formulă de înţelegere între aceste două state*

— Se prea poate ca pacea de la Versailles să aibă de consecinţă ca Wilson să candideze din nou pentru preşedinţia republicei.

Aceasta în cazul când Senatul american ar face dificultăţi pe chestia Ligei Naţiunilor, ceea ce ar determina pe Wilson să candideze pe baza acestei mari problema mondiale.

Graniţe definitiv fixate

— Lipsă de sinceritate sau marcarea unei tendinţi —

Desigur că faptele alegate eri în «Epoca» de d. Gr. N. Filipescu sunt extrem de semnificative. D-sa relevă actul rebăgat în seamă la noi, că delimitarea frontierei romîno-sîrbe de la Torontal s'a făcut de către o comisiune de delimitare în regulă şi că la această delimitare România a fost representată prin colonelul Virgil Economu, comandantul regimentului cu reşedinţa la Arad.

Comentând faptul d. Gr. N. Filipescu crede a vedea în aceasta o lipsă de sinceritate, căci pe când de luni de zile d-l Brătianu agită ţara pe chestia Torontalului, în fapt autoriza il d-sale acceptă delimitarea, după ce discută fie'care punct de graniţă.

Credinţa noastră este că acolo unde d. Filipescu vede o lipsă de sinceritate, trebuia văzută marcarea unei politici şi un inceput de executare a acelei politici

Intr'adevăr, d. Brătianu şi guvernul care-i va succede, nu mai refuză semnarea pe baza clauzelor teritoriale, ci pe aceea a minorităţilor. D-sa ar ceda direct sau indirect la cererile Conferinţei în chestia teritorială, dacă s'ar renunţa la clauza minorităţilor.

Pe această bază se pune d-sa şi pe această bază va negocia viitorul guvern. Actul de care vorbeşte d. Filipescu este un gaj al noului politici adoptate.

Un comunicat cu cintec

Proza comandamentului corpului 4 de armată a căzut ca un trăsnet pe capul celor ce credeau că prin argumente meşteşugite

Căci este de neadmis că dacă furnizorii, cari nu sunt în cele mai multe cazuri producătorii direcţi, pot vinde cu 8800-8800, morile să nu plătească acelaşi preţ. Şi dacă este ast-fel, şi aşa este, de ce un preţ care prilejeşte câştiguri fabuloase ?

De alt-fel, din moment ce preţul grâului este în scădere, iar primăria a păşit pe calea eludărei decretului-lege, de ce nu se lasă complectă libertatea fabricărei şi desfacerei pâinei? Odată păşit pe calea eludărei, iar marele public consumator urmând să beneficieze de această măsură, de ce primăria n'ar încuviinţa producţia şi fabricaţia liberă? Cine ar protesta? Cine s'ar declara nemulţumit?

O taxă care nu contează

Se ştie că pe baza decretului-lege apărut în „Monitorul Oficial" cu data de Sâmbătă 23 August, urmează ca la ieşirea din moară, să se plătească statului 75 de bani pe kilogram de făina albă, pentru care s'a fixat preţul de 4 lei kilogramul.

Este evident că dacă nu se eluda decretul-lege, moara „Dacia" ar fi avut de plătit cîte 75 bani la fiecare 2000 kilograme aleă scoasă de fie-ce vagon grâu, ceea ce dă 1500 lei de vagon şi ceea ce face 300000 lei la cele 200 vagoane grâu din care va fabrica făina integrală, sumă respectabilă dar pe care moara în chestie n'o mai plăteşte actualmente.

Intrebarea este: în calculul ce se face, pentru a se stabili preţul de 1 leu 50 kilogramul de făină integrală, s'a ţinut oare socoteala de modesta sumă de 300000 lei pe care o economiseşte moara Diamant?

Informaţii

■ Am susţinut mereu că problema succesiunei la guvern este de mult tranşată şi că ea se va rezolvi în sensul cerut de d. Brăteanu.

Astă-zi până şi EPOCA este nevoită să recunoască acest fapt, în care scop publică următorele:

„Cu toate zvonurile contrarii suntem în măsură să afirmăm că d. Brătianu a obţinut ca se impună ţărei un guvern de camufiaj liberal.

In cel mai scurt timp evenimentele ne vor da dreptate".

✻ Ziarele din capitală anunţă că d-nii general Zizi Cantacuzino şi Grigorie N. Filipescu au luat iniţiativa formărei unui partid republican.

Epoca *va deveni organul noului partid.*

✻ Dl. Mihali, vice preşedintele Marelui Sfat Naţional al Ardealului, a fost primit eri la orele 2 d. a. în audienţă la Palat.

Acestei consultări a Regelui cu fruntaşul ardelean îi se atribue o deosebită însemnătate în cercurile noastre politice.

De rezultatele ei care se vor produce în scurt timp, depinde într'o măsură importantă atitudinea opoziţiei.

După audienţa la Suveran d. Mihali a avut o întrevedere cu d. Iancu Flondor.

✻ In oraş se simte în oarecare măsură lipsa făinei. Şi totuşi moara Dacia vinde en detail mari cantităţi la sediul ei.

Se pune intrebarea: pentru cine se vinde această făină?

Este ea destinată trebuinţelor casnice ale ieşenilor; sau este transportată în afară din oraş, provocând lipsa care se constată simţitor?

✻ Fondul de astăzi al ziarului „Românimea" anunţă începutul unei mari şi reale campanii a opoziţiei.

Să vedem. Căci mărturisim că este venit timpul acţiunei în locul vorbei şi ameninţărilor platonice.

✻ D'nii Take Ionescu şi general Averescu au fost primiţi în audienţă de Rege.

✻ Din cauza opoziţiunei hotărîte a Statelor-Unite, convenţia petroliferă între Anglia şi România nu a putut fi încheiată.

✻ *Centenarul teatrului moldovenesc.*— Eri o întrevedere a avut loc între d-nii Th. Burada, cunoscutul etnograf şi Mihai Codreanu, cu privire la organizarea unui festival, comemorînd centenarul teatrului moldoveneec.

In principiu s'a căzut de acord. Spectacolul are a reproduce o imagină a Iaşului, din acea epocă. Ca piesă se va juca *Mintil şi Cloe*, de Gh. Asachi prima piesă jucată în moldoveneşte de fii de boeri. Ca muzică urmează a se reproduce bucăţile gustate atunci, iar o parte din scenă transformată după chipul în care se găsea vechea sală de teatru, se vor vedea figurile însemnate de atunci, printre care Mitropolitul Veniamin, care a încurajat crearea teatrului moldovenesc.

D. Codreanu a făcut însă rezerve în ceia ce priveşte dacă acest spectacol, care are a necesita mari cheltueli, ar putea fi suportat de teatrul naţional.

Cu privire la această parte, discuţia urmează a mai continua. In acelaşi timp va fi discutată şi de comitetul sindicatului ziariştilor, convocat în acest scop.

✻ Un fapt caracteristic pentru mişcarea comercială:

La redacţia noastră s'a prezintat un voiajor comercial din Germania, făcându-ne oferte de materiale tipografice.

Pregătiţi-vă să participaţi la marea

LOTERIE

pe care o organizează „SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI" în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de guvern, are **158 câştiguri**, în valoarea de Lei

250.000

din cari un câştig de 50.000, 5 a 10 000, 50 a 1,000 şi 100 a 500 lei

∴ Tragerea la 1 Ianuarie 1920 ∴

Câştigurile sunt depuse de Banca romînă de comerţ şi industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREŢUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare la toate intreprinderile de comerţ

Pe tru orice alte informaţiuni:

Băncei Române de Comerţ şi Industrie

BUCUREŞTI, Str. Lipscani 2

∴ ∴ care e insărcinată cu manipularea loteriei ∴ ∴

Rachela Sadagursky
Mihail Lerner
LOGODIŢI

Iaşi — Chişinău

Septembrie 1919

De vânzare alambic, de fabricat rachiu, cu răcitor sistematic. A se adresa Str Uzinei 27 bis Iaşi.

Serviciul de Intendenţă al Garnizoanei Iaşi

PUBLICAŢIUNE

La licitaţia de la 29 August a. c. ne obţinându-se nici un rezultat, se publică pentru cunoştinţa generală că Sâmbătă 18 Septembrie stil nou 1919, ora 10 dimineaţă, se va ţine licitaţie publică în birourile Intendenţei Garnizoanei Iaşi (vis-a vis de Moara „Păcurari") pentru aprovizionareă a :

848 vagoane, de grâu şi

300 vagoane, orz şi ovăz, in total şi in loturi mai mici.

Licitaţia se va ţine in canformitate cu art. 72—83 din legea contabilităţii publice a statului, depunându-se garanţia de 10% din valoarea ofertei.

Supraofertele sau oferte posterioare licitaţiei nu se vor luă in consideraţie.

Pentru productele oferite loco producător, se va arătă în ofertă distanţa in Kilometri până la gara cea mai apropiată.

Caetul de sarcini se poate vedea in toate zilele de lucru la Intendenţa Garnizoanei Iaşi.

Şeful Serv. Intendenţei Garnizoanei Iaşi
Intendent Maior
LEON POPOVICI

PRIMA RENUMITA CROITORIE

∴ PASCAL ∴

din strada Costache Negri 63.

face cunoscut Onor. clientele că efectuează orice haine bărbăteşti, croite după ultima modă, cu furnitunle cele mai fine. Preţuri modeste,

Cu stimă,
I. PASCAL

Se vinde Cu **22** Lei suta Kg. LEMNE tăiete fag, carpen, stejar, la Depositul TH. NEGRUZZI et Co. Iaşi Str. Arcu No. 7 Cântărire precisă şi automatică. Livrare promptă

ŞCOALA DE FETE **„Steaua"**
Str. Elena Doamna 23

Curs primar, profesional, liceal şi un curs *facultativ de crostorie, limba engleză şi piano*. Cursurile încep la 15 Septembrie.

DEMOBILIZAT
Doctor LEON POLINGHER
DENTIST

Str. Ştefan cel Mare 9 şi-a reluat consultaţiunile.

De vânzare imobilul din Iaşi, strada Muzeloor 18, cu *14* INCAPERI toate instalaţiile moderne, o vastă curte. Situaţia pitorească. IN CENTRUL ORAŞULUI PREŢUL FOARTE CONVENABIL

A se adresa la proprietară, d-na Adela Ghiulea, str. Cuza-Vodă 40, Iaşi. Intermediari admişi

ŞCOALA PRIMARA
„JUNIMEA No. 1"
Str Sărăriei 147

Inscrierile au inceput şi continuă zilnic în cancelaria şcoalei între ore e 8—12 şi 2—5.

Cursuri la 15 Septembrie

COMITETUL

Se aduce la cunoştinţa publică că, primăria avînd o însemnată cantitate de tărîţă provenită din grîul dela Aliaţi a pus'o în vînzare la moara Dacia, aşa că ori cine fără altă formalitate decît făcînd plata acolo, delegatului nostru poate ridica orice cantitate socotită a 40 bani kgr.

Aseară, la locuinţa părintelui Gotcu a avut loc o nouă consfătuire a delegaţiei preoţimei ieşene, în vederea memoriului pe care îl vor înmîna d-lor miniştri Mîrzescu şi Anghelescu, privitor la înfiinţarea unei facultăţi de teologie pe lîngă universitatea din Iaşi.

Inscrierile în listele electorale se închid şi la judecătorii în ziua de Joi 4 Septembrie.

Tot în cursul acestei săptămîni se vor complecta la primărie cărţile de alegători ai celor inscrişi la judecătorii, după care în cîteva zile se va face distribuirea tuturor cărţilor de alegători,

Presse medicale anunţă că anul trecut 30 milioane de locuitori ai Japoniei au fost atinşi de gripă (dintr'o populaţie totală de 45 milioane) dintre cari 170.000 cazuri au fost mortale.

La Liceul Internat din localitate sunt vacante 22 locuri de bursieri, 68 locuri de solve şi 47 semisolve.

După cum am anunţat concursul de admitere se va ţine cu incepere de la 15 Septembrie.

Gimnaziile din Roman şi Huşi vor fi transformate in licee cu program complect.

Specula cu drojdie. — Ne vedem iarăşi siliţi a semnala cazul unui individ care pândeşte in umbră şi speculează în chip fantastic. E vorba de d. Frenkel din piaţa Halei, angrosist de drojdie, articol atât de necesar fabricaţiunei pânei.

Incă de astă iarnă am arătat cât se vindea drojdia in gara Munteni şi cât o vindea d. Frenkel, speculînd cumplit pe piaţa Iaşilor.

Iată că acum această speculă este in continuă creştere.

Se obiectează că spirtul necesar fabricaţiunei drojdiei este scump. Dar se pierde din vedere că acest spirt costă astăzi numai pe jumătate decît costa.

Nu cred autorităţile că trebue să intervie? Nu se găsesc mijloace de infrânare a speculei.

Altfel ne vom vedea siliţi să indicăm noi aceste mijloace.

D. Haliţa, Prefect de judeţ, a plecat azi dimineaţa în inspecţiune prin diferite comune.

Eri pe strada Cuza-Vodă un automobil, venind in goana mare, a lovit pe comerciantul M. Rabinovici, care din fericire, a fost numai uşor contuzionat.

La inscrierea elevilor evrei in şcolile publice se cere dovada incetăţenirei. Dar tribunalele pun oare care intârziere la iscălirea certificatelor, îngreuind astfel inscrierea in şcoli.

Bine inţeles că nu credem a fi vorba de rea-voinţă ci numai puţină negligenţă care ar trebui înlăturată.

Podul provizoriu care leagă linia Bucureşti-Constanţa fiind deteriorat, circulaţia trenurilor este suspendată pentru un timp oare care.

Cu incepere de Miercuri 3 Sept. Băjescu Oardă, Laşcu Loulou Kiriac in cele mai noi creaţiuni la Cinema Sidoli

ŞCOLARE.—Inscrierile la şcoalele primare se incep la 10 Septembrie.

Examenele elevilor pregătiţi in particular pentru cursul primar se vor ţine mai inainte de 10 Septembrie, pentru ca absolvenţii să se poată inscri la termen in şcoalele secundare.

— Reparaţiunile la cele mai multe şcoli primare nu s'au inceput.

Se aşteaptă desigur ziua deschiderii şcoalelor cari coincide la noi in Iaşi—mai totdeauna—cu ziua inceperii reparaţiilor.

— Mai mulţi directori şi directoare de şcoli primare ne roagă să înştiinţăm pe doritorii de a se angaja servitori la şcoalele primare că Primăria le oferă 150 lei salar pe lună.

— In cursul acestei săptămâni va avea loc o consfătuire intre toţi membrii corpului didactic primar din Iaşi pentru discutarea chestiunii oraruiui de jumătate de zi.

Un memoriu va fi insinuat Ministerului Instrucţiunii cerându-se pentru motive bine justificate aplicarea şi in anul aceasta a acestui orar.

— Cu toate greutăţile de tipărire, domnii autori Victor Munteanu, C. Zaharia şi C. Andriescu institutori şi-au retipărit cărţile de cetire de intreg cursul primar cari se vor găsi la toate librăriile din Iaşi.

— Duminică in ora 5 p. m. a avut loc la şcoala de fete No. 10 „Al. Badareu" intrunirea cetăţenilor pentru constituirea comitetelor şcolare ale şcoalei de băeţi No. 6 „C. Negri" şi şcoalei de fete No, 10,

D. Victor Munteanu a dat toate explicaţiunile decretului lege prin care se infiinţează comitetele şcolare.

Vorbesc apoi: Preotul N. Agapi, d. Stoian delegatul comunei şi d-na dr. Gavrilescu tot ca delegată a comunei şi d. Gheorghiu indemnând familiile a contribui cu toată inima la propăşirea şcoalei—Se formează comitetul de iniţiativă pentru pregătirea alegerii de Duminică 7 Sept. când se va face alegerea celor două comitete in localul şcoalei de băeţi No. 8 „C. Negri".

Trenul direct Viena-Bucureşti.— Circulaţia intre Viena şi Bucureşti s'a restabilit şi primul tren Viena Bucureşti a trecut cu următorul itinerar : Viena-Bruck-Budapesta-Seghedin-Ciongrad-Arad-Bucureşti.

Trenul face ocolul Seghedin-Ciongrad din cauză că atât podul de a Seghedin cât şi cel dela Solnok peste Tisa n'au fost încă reparate, ci numai cel de la Ciongrad.

După repararea podurilor se va stabili itinerarul definitiv cel mai scurt şi mai sigur.

Trenul direct pentru Viena e rezervat, deocamdată, oficialităţilor civile şi militare şi nu transportă mărfuri.

Membrii comitetului Cooperativei de Manufactură a „Frăţiei Moldovei Unite" sunt rugaţi a se intruni Miercuri 21 (8) curent ora 5 la laboratorul de Chimie din str. Seulescu, avînd a se discuta chestiuni urgente.

Prin noua lege de organizare a căminurilor studenţeşti, aceste instituţiuni sunt declarate persoane morale.

D. Ion G. Botez, consilier agricol al jud. Roman a fost transferat la jud. Tutova.

D Al. Ciulei, consilier agricol al jud. Tutova a fost transferat la jud. Suceava.

D. Aurel Dumitrescu, consilier agricol al jud. Suceava a fost transferat la jud. Roman.

D. Gh. Lupri, şef de cancelarie al jud. Dorohoi, a fost numit consilier agricol al jud. Tulcea.

D. N. Radovici, primul preşedinte al Trib. Iaşi, invită pe toţi Domnii Secheştri administratori ai averilor supuşilor străini să depună de urgenţă la grefa tribunalului Iaşi Secţia I-a Compturile gestiunei lor până in prezent, incunoştiinţând că în potriva celor care nu se vor conforma se vor lua măsuri de inlocuire şi de urmărire penală.

RECTIFICARE— In scrisoarea d-lui Jornescu, publicată în numărul nostru de ieri, s'au strecurat două erori cari erau de natură a schimba sensul

Astfel, in loc de a se tipări că la data primei consfătuiri de la primărie asupra pânei „nu exista altă soluţie" s'a tipărit „nu există".

Deasemenea, la finele scrisorei, să se citească : „o chestie atât de desbătută" in loc de „chestie atât de mare" cum s'a publicat.

Eri in piaţa halei, un sergent a arestat pe individul Gh. Voinescu, sub bănuiala de furt.

La cercetare, Voinescu a mărturisit a fi autorul mai multor furturi mari, comise in localitate.

Preoţii din localitate, cari au reuşit la examenul de capacitate pentru religie, pleacă la 8 a lunei la Bucureşti, pentru alegerea catedrelor.

Cu inceperea acestui an şcolar va funcţiona la Chişinău un liceu militar.

Examenele de admitere se vor ţine ni luna Octombrie.

La oficiul poştal Iaşi-Gara, fiind mai multe locuri vacante de factori retribuiţi cu 90 lei salar lunar, plus 199 lei indemnizaţie şi plus chiria, (iar in cazul când insoţesc la curse ambulanţele mai capătă 10 lei pe zi), doritorii a ocupa aceste posturi au a se adresa oficiului local cu cerere insoţită de actul de naştere, satisfacerea legei recrutărei, actele de studii, certificat de bună purtare şi să nu fie trecut de vârsta maximum 32 ani.

PALAVRA, excelenta revistă a Dudusei Grădinăriţă, îşi va relua seria cu incepere de mâne seară, la cinema orfelinat „Principele Mircea".

De notat că de astă dată se vor reprezinta două acte şi un prolog, cu scene noui, pline de observaţii fine, ironie şi humor.

LOTERIE.—Societatea Scriitorilo Români, caută pentru Capitală şi provincie, agenţi serioşi şi cu garanţii pentru plasarea a 750000 bilete de loterie, autorizată de Onor. Minister de Interne.

Corespondenţa şi orice tratative se duc cu Banca Română de Comerţ şi Industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2.

SPECTACOLE

Cinema Elisabeta — Astăzi Luni şi mâne Marţi se reprezintă in matineu şi seara cea mai grandioasă capo-d'operă cinematografică MIZERABILII după nemuritoarea scriere a celebrului poet şi romancier francez „Victor Hugo".

Se reprezintă atât in matineu cât şi seara opera complectă cuprinzând 9 părţi.

Grădina şi Sala Cinema SIDOLI. Astăzi şi in zilele următoare : câte 2 Matineuri la 3 şi 5 : Nou ! Senzaţional Palpitant „Cometa Incendiară" grandioasă şi senzaţională desfăşurare dramatică in 5 mari acte. interpretată de cei mai renumiţi artişti.

Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi şi in zilele următoare Nou ! Nou ! Ultima noutate cinematografică FIUL DESTINULUI grandioasă dramă modernă in 4 mari acte. Film al celebrei case danese Nordisk. In fruntea interpretării se află celebra stea danesă : „Elien Agerhohn".

Programul este complectat cu o frumoasă vedere şi o hazlie comedie.

Stiri Telegrafice

Concesiuni făcute Germaniei

— Ingăduinţa menţinerei unor trupe de ordine —

LION. — Vineri după prânz, comisiunea germană de armistiţiu, a primit din partea consiliului suprem din Paris autorizaţia de a menţine pe timp de trei luni, după intrarea în vigoare a tratatului de pace, în zona neutră a unei armate compusă din 20 batalioane, 10 excadroane şi 2 baterii.

Dispoziţia aceasta rezultă din constatarea că trupele de jandarmerie n'ar fi suficiente pentru a se menţine ordinea.

Reluarea legăturilor intre Italia şi Germania

GENEVA. — Consulul general german von Herff, a primit din partea guvernului său misiunea de a face toate pregătirile în scopul reluărei relaţiunilor economice dintre Germania şi Italia.

Ambasadorii noului guvern ungar

LYON.—Se comunică că la Paris nu s'a primit nici o veste privitoare la trimiterea unor plenipotenţiari de către guvernul de sub preşedinţia lui Ştefan Friedrich.

Ancheta americană în Turcia

LYON. —Delegaţii americani cari se găsesc in Turcia în scopul unei anchete au lăsat în suspensie chestiunea Traciei şi aceea a debuşeului Bulgariei în Marea Egee, de oarece nu posedă instrucţiuni în această direcţie.

Asupra Kiewului !

—Ukrainienii sunt in apropiere.—

NAUEN — După cum comunică biroul presei ukrainiene din Copenhaga, atacul armatelor ukrainiene în contra Kiewului merge progresînd Bolşevicii sunt în retragere peste tot.

După ultimele ştiri, ukrainienii se găsesc la două mile de Kiew.

Polonia se măreşte

LYON. — Ziarele din Polonia anunţă că o deputaţiune de lucrători din diferite sindicate aparţinînd regiunilor Wilna, Brodno şi Nowogorosck—a sosit la Varşovia.

Delegaţia a înmînat guvernului o petiţiune prin care cere unirea acestor provincii de republica poloneză.

Prietenia franco-poloneză

LYON.—Peste puţin va lua fiinţă la Varşovia o nouă bancă franco-polonă.

Cazul sergentului Mannheim

—Germania plăteşte despăgubiri—

LYON. — Guvernul german a depus suma de un milion ca despăgubire pentru asasinarea sergentului evreu francez Manheim :

Banii sunt inaintaţi „Societăţei internaţionale de Crucea Roşie" pentru a fi impărţiţi diverselor institutii de ajutor.

Federala Cooperativelor orăşeneşti „Infrăţirea", Iaşi

Convocare

Actualul consiliu de administraţie al federalei fiind descomplectat şi intrucît sunt o sumă de chestiuni de foarte mare importanţă ce trebuesc discutate şi dela rezolvirea cărora atîrnă bunul mers al federalei Consiliul de administraţie în şedinţa de la 29 August 1919 a hotărît convocarea unei adunări generale extra-ordinare pe ziua de 14 Septembrie ora 3 p. m. în localul Băncei „Leul" din str. Ştefan cel Mare 56.

Fiecare cooperativă va fi representată prin 4 delegaţi desemnaţi de consiliu.

Director, STRAT

Scrobeală albă «Ancora» prima calitate pentru ufe expediază prompt convenabil «Depozitul e Scrobeală Pasagiul Maca» 2,

Moara „Furnica"

din Iaşi, şoseaua Păcurari 64—66.
în dreapta după cimitirul israelit

Aduce la cunoştiinţă publicului că fabrică făină de grâu în condiţii excelente datorită instalaţiunilor noi terminate şi făcute cu mari sacrificii.

Primeşte spremăcinare **orice cantităţi de grâu** Deasemenea reinoind şi instalaţiunea pentru măcinatul porumbului anunţă onorata clientelă că va fi pe deplin mulţumită.

ANUL XV-lea No. 3714

25 BANI NUMARUL

JOI 4 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
CU AN . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 209 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

IMPRESII DIN BASARABIA

Căpreşti

Venind dinspre Teleneşti, intr'o Duminică fierbinte de Iulie, intrăm în furnicarul zilei de iarmaroc a Căpreştilor. E o aşezare în câmpie, la graniţa de miază-zi a ţinutului Soroca, nu departe de apa Răutului. E tot o foastă „colonie agricolă" a administraţiei moscovite. Sunt deschise Moldovenilor din împrejurimi toate dughenile negustorilor, multe zidite în piatră de Orhein. Vechile firme cu slove ruseşti au fost înlocuite pretutindeni cu inscripţii latine. La fiecare pas citim o formulă stereotipă: *Pravalia de Bacalia*... Şi 'n aceste prăvălii de băcănie furnică ţărani şi răzeşi din Ştefăneşti, Prodăneşti, Răspopeni. Brânzeni, Ordăşei şi alte aşezări pomenite şi 'n uricile scrise de răposaţii dieci domneşti de odinioară... Sunt deschise gospodarilor şi casele fără firmă. Ori unde, pentru câteva carboave, omul poate găsi o masă de lemn, un scaun s'o stacană de vin pentru aldamaş. Căci toţi aceşti coloni agricoli practică negoţul sub felurite forme; iar în jurul târgului se răsfaţă dudăul şi frumoşii spini uriaşi cu canafuri de floare roşie..

E o căldură grozavă şi colbul înaltă pretutindeni pânza mişcătoare. In lungul uliţei celei mari care străbate târgul, negustori ambulanţi şi-au întins tărăbile cu mărfuri felurite: cituri colorate, horbote şi córdeluţe; zarzavaturi şi fructe; slănini, mezeluri şi peşte sărat. Strigă cu glas mare, cu ochii bulbucaţi şi obrazurile asudate, chemând într'o moldovenească curentă pe toţi trecătorii. Pe unii îi şi opresc, îi apucă de mânică şi-i poftesc cu dragoste şi convingere la mărfuri nouă, sosite cu vaporul de peste Marea! E acelaşi tablou pitoresc şi simpatic, care se estompează în trecutele zile de demult ale copilăriei. Căşi 'n Teleneşti, găsesc şi aici un târguşor ca în Moldova-de-Sus, cu apriga luptă a negustorilor, cu alura moale, şovăitoare şi încrezătoare a mişterilor... Aceleaşi dezbateri fantastice de preţuri care porneşc de la sume fabuloase şi se coboară încet, încet; aceleaşi prefăcute plecări ale cumpărătorilor, acelaşi prefăcută nepăsare pânditoare a negustorilor; aceiaşi naivă şi veche strategie, acelaşi război, fără de care târgul n'are haz şi lucrul cumpărat n'are preţ!

Ici colo un negustor evreu ori lipovan cercetează c'un ochiu ager o trăsură pe arcuri şi cu cai buni: în ea stă cu aer de mândrie o doamnă preoteasă, ori un proprietar din împrejurimi. Negustorul îa o înfăţişare dezmierdătoare şi zvârle ca o undiţă câteva cuvinte ruseşti, rostite cu dulci înmădieri. Deodată cucoana preoteasă răspunde în aceiaşi limbă, dând din cap şi zâmbind. Şi negustorul se închină cu umilinţă, căci în faţa lui s'a oprit o fiinţă mai nobilă! C'o înfăţişare deosebită şi specială — încercând a răspunde într'o rusească ineălcită—trec fuduli şi mazili din Ordăşei ori Căzăneşti, cu manta şi şapcă... Tuturor aceştia sunt mai simţitori când negustorii localnici rostesc în jaru'le, cu respect, după vechea modă, în curată moldovenească: A venit la târg şi căpitanu Alexandru! Ce poftesc căpitanu Alexandru?

Jandarmii trec prin mulţime cu paş moale. In acest colţ de lume fără boeri, numai cu anonimi evrei ori ţărani, superioritatea lor este desăvârşită şi absolută. Jandarmul înţelege că el e cel mai mare, şi sentimentul acestei superorităţi îl răsfrânge şi înfăţişarea lui în care se poate citi ş'o uşoară plictiseală, ş'un uşor dispreţ...!

Intr'un colţ de târg întâlnim pe un evreu între două vărste, înalt, cu barba roşie. Cu caftanul dat în laturi şi cu mâinile în buzunările pantalonilor, priveşte filosofic furnicarul pestriţ. La şapca lui rusească—ca la toate cuşmele ce se poartă prin iarmaroc — observ o fâşă de panglică tricoloră. Fiindcă înţeleg că am de-a face c'un fel de filosof, mă hotărăsc să discut cu dânsul chestia tricoloruiui.

— Eşti bun, îl întreb, să mă lămureşti de ce porţi semnul acesta la şapcă?

Omul mă priveşte de jos în sus şi răspunde printr'o altă întrebare:

— Da domneata cine eşti?

— Sunt Moldovan de peste Prut. Mă plimb prin Basarabia.

— Poate eşti doftor? mă cercetează el atent.

Eu nu-i răspund şi mă las cercetat de privirea lui ascuţită. Apoi îl întreb iar:

— Ce i cu semnul de la şapcă?

Examenul fiind mulţimitor se vede, filosoful se hotărăşte să mi răspundă:

— Asta este trei colori, trei flori. De cînd a venit oastea de peste Prut trebue să purtăm semn. Ne au adunat jandarmii şi ne-au pus să cumpărăm!

— Şi poartă toată lumea?

— Poartă toată lumea. Aşa i porunca! Costă două carboave!

— Aşa?

— Da. Ş'au vîndut cu aşa bun preţ multe mii de flori de acestea.

Zîmbetul lui fin explică şi mai lămurit tot ce vroiam să ştiu eu asupra minunatului semn, cu care se naţionalizează Moldova dintre Prut şi Nistru.

Omul meu, cu caftanul fâlfâind, intră în zarva şi mişcarea iarmarocului. Eu, cu tovarăşul meu mazil, mai umblăm puţin printre tărăboi, apoi ne retragem spre trăsura noastră, poposită la o umbră de salcâm. Acolo, în faţa unei căsuţe curate, ne întîmpină o evreică tânără încă. Ne întreabă dacă nu ni-i sete. Ne poftesce în casă, să ne odihnim puţin.

Noi îi arătăm că suntem gata de plecare.

Ea stă puţin în cumpănă. Apoi se hotăreşte, puţintel ruşinată. A aflat că suntem *doftori* de peste Prut. Acolo, ştie ea că sunt *doftori* buni. Şi ar vrea să ne întrebe despre o suferinţă a ei.

— Dacă nu se supără domnu doftor..

Şi mă privea rugător şi cu stăruinţă.

Tovarăşul meu mazil încerca s'o încredinţeze că nu suntem doctori. Eu o ascultam cu surprindere. Vorbea aşa de curat moldoveneşte,—ca o gospodină de la ţară. Şi la o replică rusească a tovarăşului meu mazil, aflaiu cu altă surprindere că femeia nu ştie ruseşte. Mărturisea cam cu ruşine:

— Noi nu ştim ruseşte,..

Şi vroia să-şi lămurească suferinţele ei, într'o moldovenească limpede şi colorată. Se însufleţea din ce în ce încă văzîndu-se ascultată,—şi domnii doctori o urmăreau cu interes şi mirare, în umbra salcâmilor...

M. Sadoveanu

INSEMNARI

IMPREJURĂRILE VREMEI

Confratele bucureştean „Socialismul" anunţă un fapt mărunt, dar plin de înţeles moral şi social.

E vorba de o doamnă „bine pusă" care s'a exprimat în stradă, cu tupeu boeresc, cu nemulţumire şi dispreţ, contra măturătorilor şi gunoerilor cari au cutezat şi ei a se pune în grevă. Ziarul notează că doamna era membră a Societăţii Ortodoxe şi probabil că făcea parte dintr'o sumă respectabilă de societăţi caritabile.

In adevăr, cutezanţa măturătorilor de strade a întrecut orice limită. De neînchipuit cum această goţăănime, murdară şi flămândă, a încetat curăţirea gunoaelor boereşti, producând neplăceri vizuale şi olfactive doamnei caritabile şi ortodoxe.

Reprezentantele nobile ale sexului nostru frumos au avut totdeauna o anumită idee asupra vieţei. Ele au îmbrăcat totul într'o fantazie estetică; au visat mişcarea veselă şi elegantă a bulevardelor în sânul căreia goţăănimea bolnavă şi goală juca rolul complexităţii teatrale; au dorit o sărăcime cât mai mare şi mai miserabilă pentru a putea exercita mai uşor şi mai elegant pomana bogatului.

Aceasta a fost singurul rol practic al creştinismului: pomana care să ungă ochii celor prea nedreptăţiţi de o hidoasă organizare socială, pomana de paradă aristocratică, pomana degradătoare.

Şi iată că astăzi farmecul se rupe, visul se transformă în coşmar. Şi gunoerii fac grevă. Mâne se pomeneşti că şi cerşetorii propriu zişi se revoltă.

Ce lovituri ticăloase pentru aristocraţia caritabilă şi ortodoxă!

Din fericire, scandalul de la Bucureşti nu se poate întâmpla şi la noi, pentru că administraţia comunală a Iaşilor s'a îngrijit să ispravească cu..bolşevismul gunoerilor şi s'a înfiinţat un serviciu de curăţire a străzilor..

Renovatus

Convenţia specială cu România

— Durerea unui preambul! —
— Consecinţele unei atitudini —

ROMANIMEA insistă în privinţa situaţiei ce ne-am creat-o faţă de Conferinţa de la Paris şi acuză formal pe d. Brăteanu nu numai de a fi pierdut definitiv teritoriu şi suflete româneşti, dar că, prin ţinuta d-sale, a înrăutăţit ast-fel situaţia, încât Conferinţa ne impune clauze şi mai rele de cât cele impuse Poloniei şi Jugo-Slavilor.

D. Take Ionescu acuză formal pe d. Brătianu că prin ankilozarea sa în spiritul convenţiei din 1916 a pierdut Vârştul, Biserica-Albă, Gura-Mureşului, cari ne-ar fi revenit printr'o ţinută conciliantă — iar că prin plecarea zgomotoasă de la Paris a provocat convenţia specială, a cărui cel mai dureros capitol îl constitue Preambulul.

*

Intr'adevăr, convenţia care ni se cere s'o iscălim, are un prim capitol, Preambulul, *evident nedrept dar foarte dureros, preambul care printr'o ţinută conciliantă ar fi putut fi evitat.*

Ni se spune într'adevăr, în acea introducere a convenţiunei, pe care ar urma s'o iscălim, că independenţa noastră a fost condiţionată în 1878 de anume fapte, pe care noi nu le-am îndeplinit.

*

Nici o minte românească n'ar fi putut bănui că ast-fel de ţinută ar putea când-va fi adoptată de aliaţi; că ar fi posibil ca aliaţii să impute o ast-fel de dureroasă ruşine de a recunoaşte un lucru, care, de ali-fel, nici nu este exact istoriceşte.

Dacă toate acestea se întâmplă însă, ele se datoresc d-lui Ionel Brăteanu, a cărui ţinută a îndârjit pe aliaţi. Aceasta este marea acuzare ce i-o face d. Take Ionescu.

Represaliile contra noastră au început?

— O nouă mare lovitură valutei româneşti —

La timp ce la bursa din capitală se observă o vertiginoasă urcare a tuturor valorilor — semn îndubitabil al încrederei în vitalitatea economiei româneşti şi a continuei ei sporiri—în streinătate se observă o subită şi importantă depreciare a valutei româneşti.

Este desigur caracteristic acest fapt, şi din punctul de vedere al exactităţei informaţiilor noastre oficiale cari vesteau mereu îmbunătăţirea valutei şi din punctul de vedere al situaţiei noastre faţă de grupul de puteri care dictează astă-zi în politica mondială.

Cert este însă, că pe când odinioară francul elveţian era de 3 lei şi 5 bani, subit a suit la 3 lei şi 80 bani; că pe când cursul schimbului la noi, în ce priveşte francul francez, era de 3 lei 40, astă-zi e 2 lei şi 85 bani. Drahma n'o poţi obţine fără patru lei, iar pesetas spaniol îl plăteşti 4 lei şi 20 bani.

Mai caracteristic de cît toate este că la bursa din Paris leul românesc, admis la negociere, cotat în prima zi 44 de bani, a căzut a doua zi, subit, la 33 bani.

Desigur că suntem în faţa unei manevre, căci în mod logic şi normal nu este de admis o atare depreciare a valutei unei ţări, care sporeşte la dublu în întindere şi bogăţie şi ieşă victorioasă dintr'un războiuşi care are atâta grîu şi petroleu de exportat.

Să fie aceasta începutul unor represalii pentru atitudinea adoptată şi care este astă-zi bine cunoscută în toate centrele mari politice ale lumei? Nu ştim — se prea poate însă să fie.

Ceea ce ştim, este că pentru o ţară, care are nevoie imperioasă de atâta import, o ast-fel de stare a valutei constitue o imensă nenorocire, căci în atari împrejurări nici refacerea, nici normalizare, nici diminuarea scumpetei, nu mai sunt posibile.

Cenzura, conştientă că trăeşte últimele clipe, îşi intensifică ignominiile şi abuzurile.

Lucrul nu trebue să surprindă—el face parte din obicinuinţa normală a practicei celor ce abuzează de situaţia lor.

Cenzura continuă cu sistemul stupid de a cenzura în ziarele din Iaşi reproducerile din ziarele din Capitală. Iarăş nimic surprinzător. Cenzura nu a avut nici odată vre-o înrudire oare-care cu inteligenţa.

Ceea ce nu se poate admite însă şi ceea ce provoacă protestarea ziarelor Presa, Evenimentul, Lumea şi Opinia, *este ca aceasta să se pue în serviciul speculatorilor şi să încerce a pune într'o lumină defavorabilă ziarele cari nu au altă vină de cât a lupta contra speculei.*

Căci este a le pune într'o lumină defavorabilă, când se lasă liber oficiosul liberal de a pune chestiuni, cari tind a servi pe speculatori, şi a nu se permite ziarelor să răspundă.

Aceasta nu mai este cenzura, ci în limbajul cinstit poartă un nume pe care nu mai credem necesar să'l sublinţem.

In contra acestui fapt, de care se face vinovată censura noastră, conştientă că traeşte ultimele clipe, ziarele mai sus citate protestează cu energie şi fin să'şi pue cetitorii în gardă.

Aportul Basarabiei

Se pare că d. Ciuhureanu, ministru basarabean, a comis acte criticabile. Numai aşa se poate explica campania pe care ziarele conservator-naţionaliste au deschis-o contra d-sale.

Epoca, relevând că misiunea d-lui Ciuhureanu la Paris a fost brusc contramandată, cu 24 ore înainte de plecare, spune că aceasta s'a făcut pe motive grave şi cere lămuriri, pentru a se putea trage cuvenitele consecinţi în faţa opiniei publice.

Pe de altă parte „Românimea" scrie „Intrebăm pe d. Ciuhureanu, ministrul pentru Basarabia, dacă este adevărat că instituţia numită „Casa Noastră" din Basarabia, pentru pământurile ce au a fi expropiate, plăteşte arendă proprietarilor maximum 30 lei de hectar şi apoi subarendează aceste pământuri la săteni cu preţul de 50—60 lei hectarul?".

Faptul că se porneşte o critică acerbă în potriva unui ministru al unui teritoriu alipit, îndrituşte presupunerea că se petrece ceva grav.

In ori-ce caz, o lămurire se impune.

Alţi speculatori selecţi

Din partea doamnei Elena Petit, soţia preşedintelui tribunalului Huşi, primim următoarele rânduri, cărora le dăm loc în ziar cu multă plăcere:

„In interesul general, vă rog să publicaţi cele ce urmează:

Având nevoie de „*Iodons Robin*", am cumpărat primul flacon din Bucureşti cu 25 de lei, al doilea flacon de la Farmacia *Bendorf* din Huşi cu 30 lei, iar pentru un al treilea flacon *Farmacia Şelescu din Huşi mi-a pretins 45 lei*, spunându-mi că preţul adevărat e de 50 lei, şi îmi face concesie.

Faţă cu aceste împrejurări mă întreb care e adevăratul preţ şi dacă nu ar trebui ca particularii să cunoască preţurile curente ale medicamentelor, azi când asemenea preţuri sunt fixate la toate obiectele de prima necesitate?

Ceea ce nu este permis unui negustor de pâne, carne, brânză, etc. nu ar trebui să fie permis nici unui negustor de medicamente, mai cu seamă că e cunoscut că aceşti din urmă s'au îmbogăţit destul pe spinarea celor în nevoie"

Cele relevate de distinsa noastră corespondentă sunt, din nenorocire, perfect exacte şi pentru Iaşi. Autorului acestor rânduri îi s'a luat aci 35 lei pentru o cutie „Jubol", pe cînd la cea mai scumpă farmacie din Bucureşti, Vasiliu, din Calea Victoriei, n'a plătit'o de cât 22 lei.

Cu drept cuvânt se pune chestiunea: nici la farmacii nu mai există preţ unitar? Nici aci n'are rol statul pentru a împiedica specula?

Dar vom reveni.

※ Căpitanul Hottineanu Romulus comandantul batalionului I din regimentul 4 vânători, a fost citat prin ordin de zi pe Divizie pentru vitejia cu care a participat la luptele de pe malul Beretinului în faţa oraşului Tarkeve.

Informaţii

■ **Este desigur caracteristic şi pentru momentul critic politic de acum şi pentru situaţia politică generală, faptul că Suveranul sosit în Capitală pentru a soluţiona criza care delăueşte efectiv de atâta amar de vreme, n'a consultat decât pe fruntaşii ardeleni, fără a mai căuta să asculte parerea fruntaşilor din România veche. Se ştie într'adevăr că, pentru a putea expune doleanţele lor, d-nii Take Ionescu şi general Averescu au trebuit să solicite Regelui audienţă la Sinaia, căci Suveranul a părăsit Capitala imediat ce a terminat consultarea ardelenilor.**

Procedeul aceasta confirmă pe deplin pe de o parte că Suveranul este hotărât la o soluţiune care i-a fost sugerată de d. Brătianu, iar pe de altă parte învederează că Regele continuă a-şi manifesta neîncrederea faţă de vechi oameni politici, lucru ce se întrezărea destul de lămurit şi din diferitele convorbiri în cursul audienţelor acordate de la izbucnirea războiului încoace.

Rămâne de văzut cum vor reacţiona aceşti oameni politici şi cum îşi vor valorifica nemulţumirile împotriva acestui sistem.

※ *O telegramă a direcţiunei generale a aprovizionărei, anunţă că în conformitate cu decretul-lege No. 3337, comerţul cu cereale fiind liber, încetează raţionarea pâinei.*

※ *La Bursa din Capitală continuă une hausse prin nimica justificat şi în orice caz vertiginos. Dăunăzi acţiunile de Navigaţie Română au câştigat 900 puncte în 24 ore, iar alaltăeri acţiunile tramvaiului s'au urcat cu 2000 lei la bucată în 24 ore.*

Oricât emisiunea unei noui subscripţii este de natură să constitue un teren favorabil pentru speculaţiuni, nu mai puţin jocul forţat a la hausse cuprinde în sine preludiul unui mare crach apropiat.

Să nu se uite într'adevăr că fapte de asemenea natură s'au mai petrecut la Burse şi în străinătate şi regulat au venit crachurile cari au constituit ruina acelor atraşi la un joc care dă perspectiva unui cîştig repede, uşor şi fără muncă.

※ Expoziţia de apicultură va avea loc în Palatul universitar

※ Comisia interimară a fost convocată în seziune ordinară pentru 15 zile începînd de Vineri 5 Septembrie.

※ Direcţia liceului naţional a vestit telegrafic pe elevii din provincie de zilele fixate pentru înscriere şi examenele de corijenţă.

※ Taxele elevilor din şcoalele secundare, au a fi depuse în numerar la direcţiunile respective, în orele fixate.

※ D. Alex. Costiniuc a fost numit impiegat la închisoarea centrală Iaşi.

Astăzi Miercuri 3 Septembrie
la CINEMA ORFELINATUL PRINCIPELE MIRCEA

Succesul zilei! **PALAVRA** de Duduia Grădinăriță

Scene și cuplete noi! **Bolșevicii!**

Micu jenică administratorul ziarului Palavra.
Calmusky în Ungurul din Ardeal.
D-ra Penel în Bucătăreasa lui Georgel Mârzescu.
Scene de un umor irezistibil! etc. etc.

ATENTIUNE!
La Ceasornicăria R. DULBERG
IAȘI, STRADA CUZA-VODA 85, IAȘI
A sosit un mare transport de diferite CEASORNICE DE MÂNA ȘI DE BUZUNAR precum și BIJUTERII FINE și se vinde cu prețurile : : : cele mai reduse : : :

Noua notă a aliaților

Cu toate că „Viitorul" afirma că noua notă a aliaților anunțată de „Le Temps" încă nu se află în cunoștința guvernului, totuși ziarele din capitală îi publică textul.

Cele 5 puncte impuse de Conferință vorbesc atît de lămurit prin ele însele, încît ne dispensează de orice comentar.

Iată-le:

Conferința păcei așteaptă ca guvernul romîn să-i dea imediat și fără nici un echivoc declarația următoare:

1) Guvernul romîn recunoaște principial că bunurile statelor inamice constituie o siguranță comună pentru toate puterile aliate și asociate.

2. Recunoaște comisiunea de despăgubiri ca reprezentanți exclusivi pentru statisticile cu titlu de despăgubiri a bunurilor inamice.

3) Activele ungurești primite de către Romînia de la armistițiu din 3 Noembrie 1918 încoace, vor face obiectul din partea guvernului romîn, al unui inventar amănunțit care va fi pus la dispoziția comisiunei de repartiție sau a organelor intermediare pe cari Conferința de Pace le va desemna în așteptarea statutului definitiv al acestei comisiuni. Romînia nu va păstra dreptul de a dispune decît de bunurile în măsură să fie de acum identificate ca de pildă bunuri romînești luat de către inamic și aceasta de acord cu comisiunea de repartiții;

4) Orice nouă trimitere de bunuri ungurești în Romînia va înceta de îndată afară numai dacă nu sunt făcute cu învoirea Conferinței de pace sau a reprezentanților ei.

5) Guvernul romîn va ratifica acordul din 27 Iunie semnat de d. M. Antonescu și la care s'a făcut mai sus aluzie.

Conferința de pace autorizează generalii aliați din Budapesta să numească agenți cari să reprezinte Conferința în orice fel de procedură.

※ Banca de Credit Român, aflată sub sechestru, sucursala lui „Laender Bank" din Viena, va fi scoasă de sub sechestru întrucît în urma unei subtile învârtituri ale finanței aliate, „Laender-Bank" a fost declarată instituție al cărei capital aparține în majoritate aliaților.

Banca de credit român devine astfel o instituție protejată de capitalul aliat și, în loc de a fi pusă sub obroc pe fatidicul motiv de capital inamic, va constitui un pivot al concurenței capitalului aliat împotriva capitalului național al d-lui Vintilă Brătianu.

De altfel compromisul financiarilor aliați cam scoate în circulație formula urîtă și prea des întrebuințată de presa liberală, a „camuflajului capitalului inamic".

※ D-nii Adonis Gr. Popov și Valeriu Bulgaru au fost numiți advocați la serviciul contencios din direcțiunea generală a căilor ferate.

※ D-na Vancea Ioanțiu, funcționară la direcția regională a căilor ferate, a fost numită în poliția orașului Cetatea Albă.

※ Azi au sosit în localitate 3 vagoane cu medicamente, comandate de societatea industriilor chimico-farmaceutice din localitate.

Iată câte va amănunte cu privire la această societate: Ea s'a constituit cu un capital de 1 milion, din care 500 000 lei deplin vărsați; din consiliul de administrație fac parte d-nii Deleanu Lalu, Conya senior, Verner, inginer Gane și chimist Grinberg.

Cenzori sunt d-nii Jellea și D. Herțenberg.

Societatea își propune să deservească cu medicamente partea nordică a țărei. Se vor înființa în localitate o fabrică de produse chimice. Deocamdată s'a înființat un mare deposit de droguri.

※ Pe lîngă școlile normale existente, s'au mai înființat asemenea școli de băeți în următoarele orașe din Moldova:

Bacău, Roman, Botoșani, Dorohoi cu cl. I, II, III și V, și la Vaslui, Tecuci, Huși cu cl. I și V.

S'au mai înființat școli normale de fete la Bacău, Piatra N., Botoșani cu cl. I. II, III și V.

In Iași s'a înființat încă o grădină de copii.

※ *D-ra Lydia Pissarjevschi*, oratoarea pe care vom avea plăcerea să o ascultăm, a ținut cursuri la Colegiul liber de științe sociale din Paris. In timpul războiului a făcut ziaristică la Moscova, dar devenind antipatică bolșevicilor, se văzu silită să se refugieze în Chișinău, unde îi este familia.

E simpatică, foarte vioaie, comunicativă, cu un spirit scînteetor E tînără; totuși are o experiență și o cultură pe care multe femei cu pretenții nu o au nici odată,

A fost bogată. A pierdut însă o bună parte din averea ei— victima împrejurărilor prin care trecem. Concepția ce și-a făcut despre viață îi dă mult curaj și o face să recunoască că burghezia a fost prea egoistă și că reacțiunea este îndreptățită Aceasta o face să înfrunte toate neajunsurile ce le întîmpină. Are lucrări în limba franceză și e pe punctul de a da încă altele la lumină îndată ce va putea pleca în Franța.

D-ra Pissarjevschi va sta în orașul nostru 4 zile. Prin urmare feministele noastre o vor putea cunoaște mai de aproape.

D-sa este una din directoarele secției Chișinău a filialei „Asociației pentru emanciparea civilă și politică a femeilor române" — filială ce a luat ființă anul acesta, luna trecută.

Cele 2 conferințe ce le va ținea vor avea loc în 2 zile consecutive.

Vom anunța data.

※ Compania Leopold Kanner urmează cu multă activitate repetiția și montarea piesei COPILUL DIN VARȘOVIA. Prima reprezentație Vineri 5 Sept. 1919, din rolurile principale D-na Sarah Kanner, I Scherman, D-na și dl. Bergher, Dl. Segalescu. Va fi cel mai mare succes al stagiunei.

Biletele la casa teatrului.

※ Toți studenții care doresc să plece în străinătate sunt rugați a lua parte la întrunirea de Sîmbătă 6 August ora 8 seară, în localul Berărei „Azuga".

※ *Comunicatul Comisiei locale a Sindicatelor din Iași.*—Având în vedere că patronii bodegelor, restaurante și celorlalte localuri de consumație lansează în public svonuri cum că chelnerii ar cere 10 la sută remisă de pe spinarea publicului consumator, comisia locală a sindicatelor face cunoscut că greva chelnerilor s'a declarat tocmai din cauza faptului că remisa de 10 la sută cerută de chelneri să fie plătită de patroni și nu de clienți, lucru ce n'a fost admis.

※ Dacă vreți să știți cauza grevei chelnerilor veniți cu toții astăseară la Terasa Principele Mircea ca să ne'o spună Niță și Ghiță din mult aplaudata revista *„Palavra"* de Duduia Grădinărița.

※ Examenele de corigență ale elevilor pregătiți în particular încep în zilele de 10, 11 și 12 Septembrie.

Toți elevii să fie prezenți la Iași, spre a da corigența.

※ FURT. — Astă noapte un furt îndrăzneț s'a săvârșit la locuința comerciantului Schvartz, din strada Moara de Foc 10. Soții Schvartz se aflau plecați, iar în casă rămasă numai un băet. Spre seara doi domni bine îmbrăcați, se prezintară în curtea acelor case, informîndu-se de locatari. Azi dimineață, băetul trezindu-se, constată că fereastra a fost spartă.

La ora 9, d. Schvartz întorcîndu-se, constată că dintr'un cufăr i s'a furat suma de 38000 lei, în bilete de câte o mie și cinci sute, și numeroase lucruri.

D. Dimitriu, comisarul circ. I-a și C. Panu, sub-comisar la aceiași secție, au început cercetările și după indiciile culese, se crede că îndrăneții pungași vor fi curînd prinși.

※ LOTERIE.—Societatea Scriitorilo Români, caută pentru Capitală și provincie, agenți serioși și cu garanții pentru plasarea a 750000 bilete de loterie. autorizată de Onor. Minister de Interne.

Corespondența și orice tratative se duc cu Banca Română de Comert și Industrie, București, Strada Lipscani No. 2.

※ In cursul lunii Septembrie, Dl. D. Hersocovici, Student, va ține în sala școalei „Cultura" o serie de conferințe asupra Istoriei Evreilor.

Prima conferință: Duminică, 7 Sept. ora 5 precis.

※ Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităților pentru obținerea cetățeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populația evreească să se folosească de aceasta, adresându-se biroului secției locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. și 3—6 p. m. și unde se găsesc formulele și se dau toate explicațiile necesare—Comitetu „U. E. P"Iași.

SPECTACOLE

■ Cinema Elisabeta. — Cu începere de astăzi și în zilele următoare se reziintă în matinei seara ultima noutate cinematografică, din seria filmelor celebre ROMANUL UNUI MARINAR (Le roman d'un Mousse) dramă de extraordinară senzație în 6 acte după celebra scriere a lui Pierre Sales, autorul dramei „Copilul Parisului".

※ Grădina și Sala Cinema SIDOLI. Astăzi și în zilele următoare: Nou! Nou! „MAGARUL LUI BURIDAN" picantă comedie a lui Caillavet și Robert de Flers interpretată de minunații artiști Fernandii, Makowska etc.

Intre acte se vor produce: Băjescu Oardă, Lașcu Loulou Kiriac în cele mai noi creațiuni.

※ Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi și în zilele următoare Nou! Nou! Ultima noutate cinematografică FIUL DESTINULUI grandioasă dramă modernă în 4 mari acte. Film al celebrei case daneze Nordisk. In fruntea interpretării se află celebra stea danesă: „Elien Agerhohn".

Programul este complectat cu o frumoasă vedere și o hazlie comedie.

AVIS. —Se căută următoarelenumere din ziarul „Opinia" și se plătește **un leu** de fiecare număr: 2905, 2949, 2961, 2991, 3009, 3029, 3057, 3283, 3294, 3304, 3318, 3329, 3409, 3495, 3508 și 3601. A se adresa la tipografia H. Goldner str. Gh. Mârzescu 17.

Stiri Telegrafice

Pacea cu Austria

— Se semnează Duminică —

LION. Pentru eri Marți, era hotărîtă predarea tratatului de pace delegaților austriaci, fără ca pentru aceasta să aibă loc vre o solemnitate. Astăzi Miercuri, se va da publicității copia tratatului împreună cu al douilea document care'l însoțește.

Pentru Duminică în 7 Septembrie se crede că va avea loc semnarea în castelul Saint-Germain în sala numită „Vârsta de piatră".

Pacea cu Bulgaria

Tratatul este intocmit—Aliații nădăjduesc într'o înțelegere —

LION.—Luni, Consiliul suprem interaliat a ținut ședință, discutînd asupra granițelor Bulgariei. Tratatul este complectat cu exclusiunea clauzelor cari privesc accesul Bulgariei la Marea Egee.

Se speră într'un compromis prin concesiuni economice făcute de Greci Bulgarilor sau prin creiarea unui stat mic, care să fie internațional.

Austriacii și pacea ce li se impune

VIENA. —Se comunică pe cale oficială că Joi 4 Septembrie va avea loc ședința marei comisiuni a Adunărei Naționale în vederea discutărei tratatului.

Criza ministerială din Serbia

— Un guvern de colaborare —

BELGRAD.— Ziarele jugo-slave vestesc că se va produce o remaniere în actualul cabinet sârb, formîndu-se un minister de concentrare al cărui președinte va fi Davidovici.

Partidele din opoziție sunt dispuse la concesiuni.

DEMOBILIZAT
Doctor LEON POLINGHER
DENTIST
Str. Ștefan cel Mare 9 și-a reluat consultațiunile.

Relațiile comerciale germano-engleze reluate

LONDRA. — Companiile engleze de navigație vor încărca mărfuri în porturile Hamburg, Brema și Roterdam, cari vor fi îndreptate spre India.

Fanny Goldenberg
Lupu Kramer
LOGODIȚI
Iași August 1919

Manutanța Garnizoanei Iași

Se aduce la cunoștința celor interesați, că la Manuianța Garnizoanei Iași sunt:

845 butoaie de reparat
2200 bucăți doage pentru făcut butoaie
150 „ funduri de butoae și
2000 „ cercuri de butoaie

Doritorii vor prezenta la Manutanța Garniz. Iași până la 5 Sept. 1919 ofertele iar, pentru luarea în antreprză a reparării acestor butoaie, fie cu bucata fie în regie.

Directorul Manutanței
Intendent Căpitan

Excursiune
de plăcere la Băile Slănic Moldova cu
Auto-Camionetă
Plecarea Sămbătă 6 Sep. ora 9 dimineață, LUNI înapoierea, direct a Roman-Bacău-Tg. Ocna Slănic,
Inscrierile se fac de pe acum la AGENȚIA SINGER Str. Cuza-Vodă No. 71
vis-a-vis da Banca Moldova

ARUNCIU
A venit din Cernăuți, pentru prima oară în Iași.
Rabinul Nadwurmer numai pontru timp de 10 zile primește populația evreiască a'l vizita.
Str. Sărăriei 138.

Un strung 4 m. lung. și un stabil motor 3 H. P. de vânzare
A se adresa Atelierul „VICTORIA" str. Gărei Iași.

Se vinde Cu 22 Lei suta Kg. LEMNE tăiate fag, carpen, stejar, la Depositul TH. NEGRUZZI et Co. Iași Str. Arcu No. 7 Cântărire precisă și automatică.
Livrare promptă

Vase de bucătărie
AU SOSIT la noul Magazin de sticlărie și porțelanuri din Iași PIAȚA UNIREI (Casele Braunstein colț str. Saulescu.—*Prețuri reduse!*

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu
Curs integral de 5 clase secundare
cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilograf e și vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune
Inscrierile au început și continuă zinic între orele 8—12 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărăriei 147

De inchiriat în strada Anastasie Panu No. 13 un mare magazin clădit acoperit cu tablă.
A se adresa la proprietar în curte.

De vânzare 2 garnituri complecte dreer cu curelele lobatoză specială pentru răsărită și porumb, plugori cu 1 și 4 brazde, semănător în rânduri și unproscători, 1 plug special pentru trăstor cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum și 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 viței A se adresa:
Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZu avocat

De vânzare De arendat de pe acum moșie la 13 klg. depărtare de Iași și 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaț. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu pește, vie. resiuri coșere 1 3 etajuri standoală, hambar, 4 case de sid etc etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU
Str. Neculai Gane 26

ȘCOALA DE FETE „Steaua"
Str. Elena Doamna 23
Curs primar, profesional, liceal și un curs *facultativ de croitorie, limba engleză și piano.* Cursurile încep la 15 Septembrie.

Automobil „Wâren"
40 H.P. turism (inmînă electrică) în perfectă stare Informațiuni la D-l Gustav Cornelson Str. Căpitan Păun 14.

GHETE de dame, negre și marron IXV înalte, ghete bărbătești de lack și ghete copilărești, se găsesc la:
L. SOLOMON
Str. Lăpușneanu 38 vis-a-vis de Creditul Urban etajul al II lea în curte.

D-na Ecaterina Bucșinschi
proprietară din Tg. Frumos Str. Vultur 14, fac cunoscut că având un atelier pentru fabricat mezeluri cu tot confortul necesar acestei branșe având și odăi de locuit, ogradă, pivniță etc. și, vrând ale închiria sau vinde, doritori se pot adresa în orice în orice timp direct la adresa de mai sus, fără intermediari, spre a vedea atelierul arătând și condițiunile lor.

De vânzare alambic, de fabricat rachiu cu răcitor sistematic.
A se adresa Str Uzinei 27 bis Iași.

ANUL XV-lea No. 3715

25 BANI NUMARUL

Vineri 5 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— — TELEFON No. 300 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un number special 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITATEA IAŞI

Din nou scădere la valuta noastră

— Refacerea şi normalizarea ţărei noastre imposibile —

Nimic din ceea ce determină şi valorifică valuta unei ţări nu justifică ceea ce se petrece cu valuta noastră de la începutul armistiţiului pînă acum şi mai cu seamă noua scădere ce s'a produs, şi pe care am relevat-o în numărul nostru de ieri.

*

In genere şi în afară de condiţiile anormale, create prin starea de război, valuta unei ţări este determinată de prosperitatea ei, de vitalitatea ei economică, de emisiunea monedei fiduciare şi mai cu seamă de procesul importului şi al exportului.

Pe lângă aceasta, în situaţiile anormale, datorite războiului, o ţară învinsă îşi vede totdeauna valuta scăzută, întru cît nu se ştie nici ce pierde, nici cât a suferit puterea ei de producţie, nici care este exact quantumul datoriilor contractate şi a obligaţiunilor de plată ce îi se pot impune.

România nu se află în nici una din aceste situaţiuni. Departe de a pierde din teritoriu, ea se duplifică; departe de a scădea în bogăţii, ea sporeşte enorm; departe de a avea obligaţiuni, ea are drepturi; departe de a fi atinsă de războiu în vitalitatea ei economică, ea a crescut.

In ce priveşte factorii normali de determinare a valutei, dacă, într'adevăr, emisiunea noastră fiduciară e mare, ea are la bază un spor imens de bogăţie şi are a conta cu despăgubiri pentru emisiunea fiduciară germană. Cît despre faptul că stockul de aur nu este în posesia noastră, acest stok înseamnă astăzi foarte puţin în raport cu emisiunea şi, în al doilea loc, el se află la Kremlin, cu expresa garanţie a aliaţilor.

In schimb noi avem marea cantitate de cereale şi enormele depozite de petroleu de exportat, elemente hotărâtoare în privinţa valutei.

*

Nu se poate deci explica normalmente, ceea ce se petrece cu valuta noastră. Tot mai mult se întăreşte credinţa că starea ei precară este fructul unui complex de fapte politice — iar scăderea bruscă din ultimele zile ar indica chiar că este vorba de o represiune.

Şi dacă este ast'fel, cu siguranţă că ţara se va resimţi enorm de pe urma acestei teribile măsuri de represiune.

O ţară care şi aşa importă enorm dar care acum, cu ocazia refacerei şi tendinţei de normalizare a vieţei, are atâta de adus din afară, este condamnată la o suferinţă enormă, când valuta ei este menţinută în halul de acum.

In or-ce caz, trebuie să se ştie că nu se poate vorbi de o scumpire a vieţei şi normalizarea raporturilor economice şi de circulaţie, cită vreme stăm sub ameninţarea un leu egal cu 25 centime.

Acest lucru nu constituie cel mai mic din marile suferinţe ce ni le va aduce drept consecinţi complexul politic de astă-zi, la care făceam aluzie mai sus.

OP.

Câteva note

Din clipa în care s'a semnat armistiţiul ziarele ne-au asurzit vestind mereu marile bunătăţi ce ne vor fi date de aliaţi.

De atunci e adevărat ni se dă mereu dar ni se dă note. Şi nici măcar note bune.

*

Liberalii au găsit mijlocul să se răzbune pe aliaţi, cari ne dau lovituri de măciucă în chestia valutei.

Ei urcă, urcă mereu,... valoarea acţiunilor tramvaiului.

*

Pacea cu Austria se va semna în sala sisă a „Vârstei de Piatră".

Nu cum-va fiindcă e opera oamenilor de cavernă ?.

*

Autoarea Palavrei *n'ar fi făcut rău ca, atunci când s'a decis să mai facă adaugiri, să se fi gândit, dacă nu cumva adaugă prea mult*

Ştiţi, ceea ce e prea mult..!

*

Nu tot ce constituie un adaos, constituie şi un câştig. Dovadă spectacolul de aseară al Palavrei.

Vorbesc de câştigurile artistice.

Blanzy

※ Cu exploatarea băei comunale primăria câştigă aproximativ 25,000 lei pe lună. Ultimele patru luni au produs primăriei mai bine de o sută mii lei.

Cu toate acestea nu se face absolut nimica pentru a se primeni lengeria.

Ne va permite oare cenzura să facem umila întrebare d'lui Crupenski dacă nu crede că ar putea fi cheltuiţi macar 10.000 lei pentru această lengerie ?

※ Funcţionarii comerciali se'ntrunesc în astă seară la sediul sindicatului, pentru a discuta chestia închiderei prăvăliilor la ora 8 seara.

In chestiunea procesiunilor funebre

Domnule Director,

Sunt situaţiuni şi întâmplări cari par mici, neînsemnate şi se trec cu vederea, întru cât nu li se urmăreşte întregul cuprins şi mai ales urmările. Ori de câte ori s'ar bănui numai urmări rele, e bine ca faptul să fie relevat; în ori-ce caz supus discuţiunii şi în consecinţă să fie luate măsuri de îndreptare. In acest înţeles sper să nu abuzez rugându-vă să daţi loc în gazeta Dv. rândurilor ce urmează.

Citesc în gazetele locale un anunciu de înmormântare, prin care o societate de bine-facere îşi poftesce „toţi membrii" să ia parte, încheind că „se atrage atenţiunea d-lor membri asupra art. 25 din statute".

Dat fiind caracterul anunciului, bănuesc acel art. 25 din statute trebue să cuprindă prevederi anumite, în cari intră negreşit şi cele referitoare la înmormântarea membrilor, şi sancţiuni pentru întocmai executare. Aşi dori să mă înşel: dar înclin spre certitudinea că art. 25 implică represalii pentru membrii cari n'ar lua parte la înmormântare.

Iată o obligaţiune de gen nou: aceia de-a lua numai de cât parte la înmormântarea unui semen, de îndată ce te găseşti într'aceiaşi organizaţiune cu el, organizaţiune ce-mi place să cred că n'are exclusiv scopul de riguroasă participare la înmormântare: singurul caz în care, cu toată cîudăţenia scopului, ar fi îngăduit să se invoace un articol precis.

Până acum n'am ştiut de astfel de înjghebări şi nici în istoria toată câtă am cetit-o n'am găsit încă îndatoriri de asemenea natură. Bănuesc că societatea, care-şi obligă membrii să participe la înmormântarea unui membru, are cu mult mai presus alte scopuri; şi de sigur dacă socoteşte să creeze în sensul arătat o obligaţiune ce pare să nu fi avut loc încă pe lume, o face socotind să fie în nota cea mai serioasă posibilă pentru insuflat solidaritatea de care ori-ce organizaţiune are nevoe, şi mai bănuesc că se grăbeşte şi se sileşte s'o facă pentru că i se pare că alţii o fac de mai înainte şi mai cu succes.

Nu vrea lumea să facă un lucru de bună voe, ce-i mai simplu oare de cât a o sili să-l facă de nevoe ? Şi atunci un articol din statute îndeplineşte acela ce sufletul poate n'ar fi tocmai dispus s'o facă.

E un calcul simplu, care dacă n'ar fi şi simplist, ar putea fi aplicat. Dar aşa, unde este să ajungem, generalizînd nişte împrejurări, a căror frumuseţe şi mai ales rost social stă într'aceia de-a fi nişte împrejurări excepţionale.

Dacă la fie-care mort — şi într'un oraş e lesne să fie cel puţin unul pe zi — ar urma să fie ţinuţi să vină toţi cei din categoria mortului, atunci ai vedea zilnic convoiuri nesfîrşite, care în chip efectiv ar arăta că atâta lume este sustrasă de la munca cea folositoare de toate zilele.

Pentru că s'a văzut şi se obişnueşte pentru anumiţi morţi şi, în anumite ocaziuni, să năvălească lumea, cuprinsă de vădită jale şi emoţiune, nu-i un cuvânt ca pentru fie-ce mort să se găsească modalitatea, fie şi cu un articol din statute, ca lumea să vină cu grămada; căci atunci se pierde cu totul adevăratul înţeles ce-l are îngrămădirea de lume la o înmormântare.

Eram la Berlin în 1902 când a murit Wilhelm Liebknecht, unul din fruntaşii mondiali ai mişcării socialiste. Au luat parte la înmormântare, se zicea, la cinci sute de mii de oameni. Era un uriaş apostol, vibrând în inima fie-cărui muncitor berlinez. Vibrarea sufletească l-a adunat; iar nici cât vre-un articol din statute, care n'ar fi avut sens; căci ce sens s'ar putea admite, ca la moartea ori cărui ins, fie-cât de vrednic în stera realei lui persoane, să se mişte zilnic grămezi de oameni, pentru că zilnic poate să fie cîte un mort.

E bine să se gândească mai cu temei acei cari-s năvălitori de avînturi sufleteşti, cunoscînd că în sfera aceasta trebue lăsată absolut libera determinare a sufletului omenesc.

Un om este vrednic fiind-că s'a născut şi s'a străduit ca atare, dar nu fiind-că îşi poate sau i se poate organiza un fast. Fastul nu adăugeşte la vrednicie, după cum nu scade unde lipseşte.

Nu trebuesc săd te vanităţi peste cîte sunt îndestul permise. Trebue ca împrejurarea morţii cel puţin să pună lucrurile mai la punct şi să dea posibilitatea unei recunoaşteri mai limpezi a adevărului. Căci lăsate lucrurile în libertatea şi realitatea lor, ele pot fi cu mult mai cucernice şi mai vorbitoare de cât cînd le îmbrobodite, aşa că nu se mai pot deosebi cele triste de cele vesele, cele înalte de cele josnice.

Ştiu că măsuri de stat în această privinţă nu se prea pot produce; dar să şi vină oameni singuri în serioşul lor şi peste iluziunile ce le revarsă din plin natura să nu mai caute să se înşele şi ei cu bună ştiinţă.

Să nu se creadă că un convoi simplu şi restrâns, dar mişcat din inimi, n'ar bate în măreţie picioară un convoi vast datorit cine ştie cărui calcul sau poate numai unei prevederi de statute. Măreţul, frumosul şi sublimul nu stau numai de cât în întinsa materialitate; ci şi într'aceasta stau numai prin spiritualitate, care adesea se arată formidabilă într'un singur suspin.

1 Sept. 1919

Dr. Zosin

VIAŢA POLITICA

— In legătură cu tratatul cu Austria —

— O mică greşală de transmisiune telegrafică. Ziarele din capitală au vestit eri că nici sârbii **nu** *vor semna pacea cu Austria. Astă-zi se anunţă că* **vor** *semna.*

O mică greşală de transmisiune şi atâta tot !.

— Circulă zvonul că guvernul austriac va încerca să amâie semnarea printr'o criză ministerială.

In or-ce caz se pare că austriacii vor cere oare-care prelungire peste termenul de 5 zile fixat de Consiliul suprem.

Se pare că li se va acorda o prelungire de încă 2 zile.

Fruntaria Româno-Bulgară

— Inţelegerea directă —

Acum când de fapt sunt terminate lucrările consiliului suprem în ce priveşte mult dificila şi mult complicata chestiune a păcei cu Austria, se pare că se activează mult dispoziţiile tratatului de pace cu Bulgaria.

In legătură cu aceasta şi pe baza unei note din «Le Temps» s'ar părea că textul tratatului nu se ocupă cu determinarea frontierei româno-bulgare.

Dup unii pare cert că frontiera fixată în 1913 va fi menţinută. După alţii ar fi vorba de o rectificare, în partea dinspre Mare. Cea mai mare probabilitate este însă că întreaga această chestiune va fi lăsată a fi trasată prin buna-înţelegere între cele două ţări vecine.

Mărturisim că acest din urmă mijloc ni se pare cel mai eficace. El are avantajul că părţile în litigiu nu au a suporta inmixtiuni nedelicate, iar înţelegerea odată stabilită pe cale directă asigură într'adevăr linişte şi bună credinţă reciprocă.

Şi între România şi Bulgaria nu există nici o cloenire de interese care ar putea în viitor turbura armonia restabilită de astă dată direct şi prin înţelegerea desăvârşită între cele două ţări interesate.

Suspendarea ziarului „Lumea"

Direcţiunea ziarului în chestiune a făcut o mică farsă cenzurei. Văzând că îi se suprimă două coloane din prima pagină,

„Lumea" a publicat la anunciuri — *trimise şi s'e la censurare* — o notă că la „marele cinematograf „Lumea" rulează un interesant film, în două coloane „censurate, cu subiect: „speculatorii pâinei".

Cenzura nu s'a aparsevat şi a vizat ziarul ca bun de publicare A doua zi, pentru acest fapt însă, a pedepsit ziarul cu suspendare pentru două zile.

Intr'o adresă de răspuns la această măsură, direcţia ziarului „Lumea" relevă faptul şi atrage atenţia prefectului, că în loc de a a şi dojeni sau pedepsi colaboratorii, pentru lipsa de perspicacitate, d sa ia dispoziţiuni pentru cari va fi chemat a răspunde de daune înaintea judecăţei.

Şi ast-fel chestiunea va căpăta o dezlegare din partea instanţelor judecătoreşti.

Speculatorii selecţi

— Iarăşi d-nii farmacişti —

Am promis a reveni în privinţa operei de speculă ce se practică de către selecţii comerţului din ţară: farmaciştii.

Ne vom ocupa în curînd, pe larg şi în mod special, de această selectă clasă de speculatori, victime şi ei ale năprasnicului răsboiu.

Vom arăta atuncea cum se descompune costul unei reţete şi vom sublinia că se incasează *100 lei pe kilogram de ceaiu de romaniţă sau de floare de tei*, — lucruri cari cresc pe toate drumurile şi pe toţi copacii.

Pentru moment recunoaştem că regulamentele ca şi organizaţiile spităreşti pedepsesc *când se ia mai puţin nu când se ia mai mult.*

Statul are deci primul rol de a protegui pe farmacişti, iar organizaţiile lor cînd la menţinerea preţului.

Aceasta pentru timpurile normale. Când însă se transformă în speculatori ledrăşneşti, d-nii farmacişti au oare drept la aceiaşi solicitudine? Credem că nu, şi de aceia rugăm ministerul de interne şi direcţia sanitară să intervie pentru a pune capăt speculei nerusinate cu medicamentele.

Informaţii

■ Cu privire la ultima notă pe care aliaţii ne-ar fi adresat'o în legătură cu rechiziţiile din Ungaria, guvernul publică în Viitorul **o notă, prin care se declară că nici guvernul român nici legaţiile din capitală n'au primit o atare notă,**

Or, numerul din Le Temps **din 29 August 1919 cuprinde următoarele rânduri:**

„Delegaţia română din Paris anunţă că ea n'a primit comunicarea notei anunţate, trimisă direct la Bucureşti. Se ştie, pe de altă parte că Conferinţa, neprimind răspuns la nota sa din 23, a trimis, prin o a doua notă, o repetare cu data de 26 August".

Ast-fel dar notă există, a fost repetată, se specifică date, şi cu toate acestea guvernul nostru declară a nu o fi primit.

De neînţeles !

※ *Se cunoaşte ştirea dată acum câteva zile că d. General Cantacuzino şi Grigore Filipescu au hotărât formarea unui partid republican.*

Ziarul „Epoca", într'o notiţă relativ la aceasta, nu desminte ştirea ci numai o arată cel mult ca prematură.

※ Se ştie că s'a luat măsura ca ofiţerii şi supuşii ruşi să fie retrimişi în patria lor.

Este de notat că această măsură înseamnă de fapt înrolarea supuşilor ruşi în armata lui Denikin.

※ *Persoane bine iniţiate spun că cenzura şi starea de asediu nu vor fi ridicate, chiar în cazul când alegerile vor avea loc la 5 Octombrie aşa cum afirmă membrii guvernului, urmând ca alegerile să se facă sub regim excepţional.*

Se afirmă chiar că s'au ş dat prefecţilor instrucţiuni în acest sens.

Directoratul instrucţiei din Chişinău a abrogat toate bursele ce le acordase anul trecut studenţilor de la Universitatea din Iaşi. Nouile burse se vor acorda pe un término de 4 ani cu preferinţă studenţilor în ştiinţe, filosofie şi litere.

Solicitanţii se vor adresa prin petiţiuni.

Directoratul a înscris în budget şi un fond pentru căminul din Iaşi al studenţilor basarabeni.

※ D-ra Eufrosina Simionescu, Doctor în Litere din Iaşi, a ţinut Duminecă la Chişinău o interesantă conferinţă tratând despre „Rolul social al femeei". Conferinţa s'a ţinut pentru Liga femeilor din Chişinău.

D-ra Marusia Tzincoca a cântat cântece româneşti, şi s'a recitat poezii, „Dan Căpitan de pl ai" şi „El zora-e

CORPUL IV ARMATA
SERVICIUL INTENDENȚEI

Publicație

Se publică pentru cunoștința generală că se va ține licitație Luni 8 Septembrie st. n. 1919 ora 10 dim. în birourile Intendenței Corpului IV Armată (localul Cercului Militar Iași) pentru aprovizionarea alimentelor și productelor mai jos notate în dreptul fiecărei intendențe;

	BRÎNZĂ KGR.	ARPACAȘ KGR.	SĂPUN DE RUFE KGR	SĂPUN DE MÎNĂ BUC.	ULEI FLORA SOARELUI KGR	Esență de oțet LITRU
Int. Garniz. Iași	256.000	150.000	124.000	247.000	50.000	1000
„ „ Dorohoi	40.000	20.000	23.000	46.000	12.000	300
„ „ Botoșani	126.000	60.000	34.000	126.000	30.000	700
„ „ Fălticeni	45.500	20.000	23.000	45.000	12.000	350
„ „ Roman	100.000	50.000	39.000	100.000	25.000	600
„ „ Bacău	91 000	45.000	35.000	90 000	20.000	500
„ „ Vaslui	127.000	63.000	26.000	50.000	30.000	600
„ „ Piatra	42.500	20 000	20.000	30.000	10.000	300
„ „ Huși	42.000	20.000	9.000	17.000	10.000	300
Divizia 8-a Cernăuți	350.000	180.000	102.000	204.000	50.000	1000

Licitația se va ține prin oferte închise depunîndu-se o garanție de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte și pentru cantități cît mai mici.

Supraoferte sau oferte posterioare licitației nu se vor lua în considerație. Inainte cu 8 zile de ziua fixată licitației se vor depune probe numai pentru săpun de rufe și mînă pentru a se analiza. Tot în ziua arătată mai sus se va ține licitație și la intendențele de garnizoană precum și la Divizia 8-a (Cernăuți).

Prețul va fi stabilit loco predare la depozitul Intendențelor de garnizoană respective și la Divizia 8-a (Cernăuți).

Caetul de sarcine se poate vedea la Serv. Intendenței în toate zilele lucrătoare La licitație se va avea în vedere dispozițiile art. 72 din legea contabilității publice a Statului.

Comptabil Industrie și Comerț perfect organizator se oferă pentru conducerea comptabilității. A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu Str. Mărzescu 23 sub S. D.

Domn serios și cinstit caută post de încredere, ca magaziner la fabrică mare, merge și în afară la moșie sau pădure, eventual și în Basarabia fost comerciant mult timp, poate aduce de garanție, pretențiuni după merit A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu Iași str. Gh. Mărzescu 23 sub V. T

BILIARD marca Brunswick-Paris aproape nou, complect 12 tacuri, 2 serii bile, Kegle, însemnător mecanic, lungime 2.50, se vinde cu 5000 lei A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu, Str. Mărzescu 23 Iași.

Automobil „Wa en" 40 H.P. turism (înmînă ele ă) în perfectă stare Informațiuni la D-l Gustav Cornelson Str. Căpitan Pătu 14.

Serviciul de Intendență al Garnizoanei Iași
PUBLICAȚIUNE

La licitația de la 29 August a. c. ne obținându-se nici un rezultat, se publică pentru cunoștința generală că Sămbătă 13 Septembrie stil nou 1919 ora 10 dimineață, se va ține licitație publică în birourile Intendenței Garnizoanei Iași (vis-a vis de Moara „Păcurari") pentru aprovizionarea a:

848 vagoane, de grâu și
300 vagoane, orz și ovăz, în total și în loturi mai mici.

Licitația se va ține in canformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice a statului, depunându-se garanția de 10% din valoarea ofertei.

Supraofertele sau oferte posterioare licitației nu se ver luă în considerație.

Pentru productele oferite loco producător, se va arătă în ofertă distanța in Kilometri până la gara cea mai apropiată.

Caetul de sarcini se poate vedea in toate zilele de lucru la Intendența Garnizoanei Iași.

Șeful Serv. Intendenței Garnizoanei Iași
Intendent Maior
LEON POPOVICI

PRIMA RENUMITA CROITORIE
PASCAL
din strada Costache Negri 63.
face cunoscut Onor. clientele că efectuează orice haine bărbătești, croiala după ultima modă, cu furniturile cele mai fine. Prețuri modeste,
Cu stimă,
I. PASCAL

De vânzare De arendat de pe acum moșie la 12 klg. depărtare de Iași și 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaț. Casa de locuit în 2 etaje, magazie 3 iazuri cu pește, vie, resturi coșere în 3 etajuri standoală, hambar, 4 case de zid etc etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

ȘCOALA DE FETE **„Steaua"**
Str. Elena Doamna 23
Cursul primar, profesional, liceal și un curs *facultativ de croitorie, limba engleză și piano.* Cursurile încep la 15 Septembrie.

D. G. G. Mărzescu, ministru de interne, a sosit azi dimineață în localitate.

La 18 Septembrie se vor judeca primele 8 procese ale celor cari au contravenit la decretul-lege pentru înfrânarea speculei.

D. D. Greceanu s'a înapoiat azi în localitate.

Intrebat de prietenii, d. Greceanu a zis că, după ultimele afirmări, combinația Manolescu-Rămniceanu a fost cu desăvîrșire îndepărtată.

D-nii Take Ionescu și general Averescu vor avea o nouă audiență la Rege.

Credința a-sale este că formarea unui guvern național trebue așteptată cu certitudine.

Luni în 8 a lunei se va serba hramul bisericei Talpalari. Serviciul religios va fi oficiat de părintele Țincoca, parohul bisericei.

„Epoca" se crede în măsură a afirma că în viitoarea formațiune guvernamentală plănuită de d. Brătianu, ministerul de interne va fi încredințat d-lui general Ștefănescu, fost comandant al corpului de jandarmi și actualmente trecut la comanda armatei active.

Elevii preparați în particular, pentru examenele din această seziune, au intervenit la ministerul de instrucție de a li se acorda o amînare de 15 zile.

D. N. D. Popa, din administrația financiară, a fost înaintat controlor de oraș.

D. Constantinescu-Coman, administratorul financiar din Bălți, se află de eri în localitate, în interes de serviciu.

Eri s'a constituit comisiunea pentru judecarea proceselor, celor cari vor contraveni la decretul lege pentru înfrânarea speculei Comisiunea s'a constituit sub președinția d-lui Lazăr Teodorescu, membrii fiind d-nii N. V. Leonescu, fost procuror general, și N. V. Ștefăniu, din partea camerei de comerț.

In comuna Popești, un incendiu a distrus niște magazii ale comerciantului Biru. Pagubele sunt însemnate.

Elevii preparați în particular pentru examenele din această seziune roagă stăruitor pe d. Ministru al Cultelor să binevoiască a dispune amânarea examenelor cu cel puțin 15 zile.

Având în vedere că cea mai mare parte urmează a beneficia de dispoziția publicată acum o lună, timpul fiind scurt și această seziune neavând corijări, munca lor va fi zadarnică.

Din Chișinău se anunță, că eri d. prim procuror Bușilă, în urma unei anchete minuțioase, a arestat un mare număr de funcționari superiori din poliția orașului, în potriva cărora s'ar fi constatat abateri grave.

La conservator.—Inscrierile noilor elevi la Conservatorul de muzică și declamațiune, încep la 8 Septembrie și vor continua până la 20 a lunei. Admiterea se va face între 24 și 28 Septembre. Examenele elevilor amânați din Iunie, se vor ține de la 28 la 30 Septembrie, Tot în acest timp se vor face reinscrierele vechilor elevi, cari au depus în Iunie examenul de fine de an.

Elevii cari din diferite împrejurări vor întârzia cu inscrierea, vor putea să se inscrie în Octombrie, când va avea loc și solemnitatea de deschidere, la care elevii și elevele sunt obligați să asiste.

Inscrierea la școala de Bele Arte, începută la 1 Septembrie, va continua fără întrerupere până la 15 a lunei. Concursul de admitere se va ține la 15 Septembrie.

Colegiul medical al spitalelor Spididoniei a fost convocat pentru Sâmbătă 6 Septembrie, având la ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

D. Christoveanu, prefectul de Bacău demisionînd, cu girarea afacerilor prefecturei a fost însărcinat d. inspector agricol George Văsescu.

In depozitul Bucșinescu se află de vînzare făină albă de la Aliați cu lei 2.50 kgr.

D-nii Tache Ionescu și general Averescu au fost eri primiți în audiență de M. S. Regele.

Astă-noapte un act de sălbătăcie s'a comis în comuna Aroneanu. Locuitorul Costache Săndulescu, venind târziu noaptea acasă, s'a luat la ceartă cu soția sa și repezindu-se asupra ei i-a rupt cu dinții nasul. In stare gravă pacienta a fost transportată la spital.

Pare a se confirma știrea demisiunei guvernului ungar al lui Frederich.

E vorba ca criza să fie soluționată prin formarea unui cabinet Franz Heinrich cu Garamy și Lovaszy.

Maiștri de gimnastică — D. Pau Bujor, distinsul profesor, numit de minister ca delegat la examenele de absolvire a școalei de maiștri de gimnastică, alipită de societatea de gimnastică, sport și muzică din localitate, a înaintat un raport, din care extragem unele amănunte interesante.

La acest examen s'au prezintat 8 candidați, cari au reușit în ordinea următoare: d-rele Horia Beatrice cu media 10, Pantazi Sofia cu 9.84. Rautu Victoria cu 9.24, Mălincescu Elena cu 9.84, Negura Lucreția cu 8.84, Anastasiu cu 8.50, Iliescu Elisa cu 8.17 și Ploschi Eugenia cu media 8.

D. Bujor arată că după rezultatul de acuma și cele constatate din anii trecuți, și'a format convingerea că școala aceasta, după o existență de 16 ani, și'a stabilit, grație activității rodnice a profesorilor ei, baze solide și aproape definitive pentru formarea viitorilor maiștri de gimnastică.

Corpul profesoral se compune din d-nii E. Poclitaru, V. Bogrea și dr. I Mironescu. Invățământul teoretic și practic al gimnasticei s'a încredințat d-lui Th Berescu, bine cunoscutul și apreciatul profesor, d-nei Mircea, deasemenea o distinsă profesoară. D. Bujor terminînd, arată că va înainta curînd un memoriu, în care va emite unele principii ce ar putea servi ca baza pentru studiul educației fizice.

INȘTIINȚARE

Se aduce la cunoștință doritorilor că Comuna avînd în Depozitul Bucșinescu:

Circa 7600 kgr. arpacaș, 5500 kgr. brînză.
3400 kgr. pește sărat, 14 buc. butoaie goale ulei.
50 diferite mici, 30 but. brînză.
10 but. de prune, 52 pește.
6 reformate, 70 bidoane goale
5400 saci reformați;

Va ține licitație cu oferte închise în ziua de 12 Septembrie ora 9 dimineața.

Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi și în zilele următoare Nou! Nou! DETECTIVUL DIBACI Fred Roll, cel mai tare film apărut în acest gen.— 8 colosale acte.— Spectacol de mare atracție.

O șaretă de 3 persoane pentru un cal în perfectă bună stare, se află de vînzare în strada Gusti 6.

Sanatoriu Dr. Tzaicu

IAȘI, — STR. CAROL 20 — IAȘI, TELEFON 115

Situat în regiunea cea mai frumoasă și mai higienică a Iașului, s'a reorganizat și mărit pentru a corespunde cerințelor actuale,

Clinică chirurgicală perfect instalată. Asepsia cea mai riguroasă. Se practică orice intervențiune. Adaptat la chirurgia de urgență.

Gynecologie, Ortopedie, Electroterapie, Mecanoterapie.

Se primesc în consult cu medici distinși după specialități bol Interne și nervoase, (excluse boli contagioase și nervoși turbulenți informațiuni și consultațiuni intre orele 2—4 p. m.

SPECTACOLE

Cinema Elisabeta. — Cu începere de astăzi și în zilele următoare se reziintă în matinei seara ultima noutate cinematografică, din seria filmelor celebre ROMANUL UNUI MARINAR (Le roman d'un Mousse) dramă de extraordinară senzație în 6 acte după celebra scriere a lui Pierre Sales, autorul dramei „Copilul Parisului".

Grădina și Sala Cinema SIDOLI Astăzi și în zilele următoare: Nou Nou! „MAGARUL LUI BURIDAN" picantă comedie a lui Caillavet și Robert de Flers interpretată de minunații artiști Fernandii, Makowska etc.

Intre acte se vor produce: Băjescu Oardă, Lașcu Louiou Kiriac în cele mai noi creațiuni.

Compania Leopold Kanner urmează cu multă activitate repetiția și montarea piesei COPILUL DIN VARȘOVIA. Prima reprezentație Vineri 5 Sept. 1919, din rolurile principale D-na Sarah Kanner, I Scherman, D-na și dl. Bergher, Dl. Segalescu. Va fi cel mai mare succes al stagiunei.

Biletele la casa teatrului I.

Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităților pentru obținerea cetățeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populația evreească să se folosească de aceasta, adresându-se birouluí secției locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. și 3—6 p. m. și unde se găsesc formularele și se dau toate explicațiile necesare—Comitetu „U. E. P" Iași.

Stiri Telegrafice

Remiterea tratatului către Austria

LION.— Dl. Casata secretarul-general al Conferinței, a remis delegaților austriaci tratatul de pace împreună cu o scrisoare complimentară.

El este redactat în franceză, engleză și italiană și cuprinde 182 articole.

Marți seara textele acestor documente au fost publicate.

Pacea cu Bulgaria

— Fixarea frontierelor —

LION.— Luni, consiliul suprem interaliat a fixat granițele viitoarei Bulgarii. Chestiunea Traciei rămîne în suspensie deocamdată.

Demisia guvernului ungar?

LION.— O depeșă sosită din Berlin anunță că mesagiul sosit a eslo din Budapesta, ar semne că Ștefan Friedrich și-a dat demisia făcând loc unui alt minister.

Aliații supraveghează pe Germani

— *Modificarea Constituției* —

LION — Comitetul juridic de comerț, a stabilit că art. 2 și 61 din constituția germană, este de natură a viola art. 20 al tratatului de la Versailles prin faptul că admite intrarea deputaților austriaci în parlamentul german.

Consiliul suprem a acordat guvernului din Berlin un termen de 15 zile pentru modificarea constituției imperiului.

Prietenia Poloniei cu Amiralul Kolceack

VARȘOVIA.— Guvernul polonez va trimite agenți diplomatici în republicile Georgia, Armenia, Azerbahan, precum și în Estonia și Lituania.

Guvernul amiralului Kolceack a hotărît trimiterea unui consul în capitala Poloniei.

Ocuparea Kiewului

Un comunicat oficial transmis de la Kameneț-Podolsk anunță că trupele generalului Petliura, după lungi și grele lupte cu mari pierderi de ambele părți, au ocupat Kiewul în ziua de 29 August.

Comunicatul adaogă că populația orașului a primit cu entuziasm armatele naționale ukrainiene

Petliariștii au capturat numeroși prizonieri și mult material de război. Bolșevicii se retrag. urmăriți de cavaleria ukrainiană.

Repatrierea prizonierilor germani

LYON. — Prima grupă de 1000 prizonieri a părăsit Franța pentru Germania. Prizonierii cari se găsesc în Marea Britanie vor fi retrimiși în patrie pe măsură ce germanii vor trimite vapoarele de trebuință.

Excursiune
de plăcere la Băile Slănic Moldova cu
Auto-Camionetă
Plecarea Sămbătă 6 Sep. ora 9 dimineață, LUNI înapoierea, direct a Roman-Bacău-Tg. Ocna Slănic,
Inscrierile se fac de pe acum la AGENȚIA SINGER Str. Cuza-Vodă No. 71 vis-a-vis da Banca Moldova

De vânzare imobilul din Iași, strada Muzelor 18, cu 14 INCAPERI toate instalațiile moderne, o vastă curte. Situația pitorească. IN CENTRUL ORAȘULUI PREȚUL FOARTE CONVENABIL
A se adresa la proprietară, d-na Adela Ghiulea, str. Cuza-Vodă 40, Iași. Intermediari admiși

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu
Curs integral de 5 clase secundare
cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilograf e și vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune
Inscrierile au început și continuă zilnic între orele 8—12 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărăriei 147

De închiriat în strada Anastasie Panu No. 13 un mare magazin clădit acoperit cu tablă.
A se adresa la proprietar în curte.

ANUL XV-lea No. 3716

25 BANI NUMARUL

Sâmbătă 7 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
ÎN AN . . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— — TELEFON No. 200 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
— Un număr vechiu 1 leu —

BIBLIOTECA UNIVERSITATEA IAŞI

Reclădirea în Răsărit

Istoria fostului colos de Nord îşi urmează cursul, independent de acea agitaţiune, cu care se caută în Europa extremistă o abolţiune a statului moscovit bolşevist. Acest curs nu se întoarce însă în favoarea tendinţelor burgheze şi capitaliste care pândesc astăzi cu capcana lor de exploatare ori-ce stat, neputincios de a-şi organiza o economie izolată.

In afară de ştirile parvenite prin presă, se mai cunoaşte, că în teritoriile Rusiei ocupate de Denikin, Iudenici, şi Kolceak, se şi restabileşte viaţa relativ normală şi munca absolut normalizată pe baza cuceririlor sociale, făcute în urma războiului de muncitorul mondial.

Paralel cu restaurarea autonomiilor locale, (zemstvelor şi dumelor) cari au fost toate alese în 1917 după 3 luni de revoluţie şi au afirmat descentralizarea complectă a Rusiei, — muncitorimea şi ţărănimea acestor teritorii, intră, bine organizate, în noua fază a pactului social de acolo. Nicăeri nu se restabileşte decât munca de 8 ore; industriaşii reîntorşi la fabricile şi atelierele lor, nici nu încearcă să reîntroducă vre-o rămăşiţă din regimul vechiu de exploatare.

Precum generalii acestei Rusii Noua îşi dau perfect seama că nu se mai poate proceda brutal şi arbitrar faţă de mulţimile muncitoare deşteptate şi chiar desechilibrate prin zguduirile ultimilor ani, — tot aşa şi capitaliştii se feresc de vre-o forţare a normelor noui de muncă produse de revoluţia socială. Iobăgia politică şi socială, ca baza societăţii, nu că e părăsită: e imposibilă sub vre-o formă a ei cât de deghizată.

Statul bolşevist din Moscova introducînd sistemul lui Taylor (trei echipe) şi deţinînd restul vieţei muncitorului sub o reglementare, o forţare şi o teroare remai văzute încă în istoria popoarelor, reîntoarcerea sub Denikin la libera cerere şi ofertă, cu maximum de plată şi cu ore de lucru, se pare muncitorului o fericire. Massa, după nivelul ei cultural, nu a fost nici nu s'a făcut bolşevistă în sensul socialist ci numai în sensul de răzvrătire, de dezechilibrare a producţiei.

Şi astăzi această massă se şi reîntoarce la matcă Ea nu numai că e mulţumită de ordinea şi legalitatea consecventă revoluţiei; ea a mai început să contribue sinceramente la succesul generalilor contra bolşevicilor. E o reacţiune, însă nu în sensul reacţionar cum o văd şi extremiştii de pretutindeni. E o reacţionare în contra nesiguranţei în care a fost aruncată Rusia, astăzi în contrazicere cu restul lumei şi copleşită de elementele străzei. ale reacţiunei şi puşcăriei, intrate în rîndurile bolşevicilor pentru a tăia şi a spânzura.

Pe deoparte, o curăţire energică a teritoriilor, ocupate de aceste elemente, e văzută cu ochi buni de populaţiunea muncitoare; pe de altă parte, toate curentele şi partidele politice, inclusiv socialiştii, unindu-se, fac apeluri la sprijinul mutual şi la cooperare cu generalii restauratori; în fine principiile programului de stat al lui Judenici—toate acestea sunt semne că a venit şi rîndul Rusiei cu adevărat liberală, liberă şi democratică, să organizeze o viaţă nouă, întunecată de doi ani de aberaţiune extremistă.

ALEXIS NOUR

Câte-va NOTE

INSEMNARI

In sfârşit un oficios a reuşit să facă dovada că menţinerea censurei şi a stărei de asediu este absolut necesară.

Ea constă în faptul că suntem înconjuraţi în toate părţile de duşmani.

Cum asta va dura decenii, adio viaţă românească fără censură şi fără stare de asediu.

*

De obiceiu cei ce vin la putere sunt veseli.

De astă dată veseli sunt cei ce pleacă.

Dovadă cât e de dulce puterea după războiu.

*

In toată viaţa, socoteala este cel mai important dar şi cel mai dificil lucru.

In viaţa ţărei româneşti va fi desigur enorm de dificil momentul când va trebui făcută socoteala războiului şi aşezarea noastră viitoare financiară.

*

Duduia Grădinăriţă este obiectul unui privilegiu, în contra căruia protestăm.

Autoarea Palavrei *are drept de la censură să pronunţe cuvintele* Diamant şi speculator, *ceea ce se prohibă integer presei ieşene.*

Suntem contra privilegiilor şi de aceia protestăm că pe scenă se admite ceea ce nu se admite presei.

Blanzy

Când trăeşti cu sufletul înapoi

Mult stimatul nostru concetăţean şi colaborator, d. dr. Zosin, s'a ocupat, în ultimul număr al „Opiniei", despre procesiunile funebre, a scos în evidenţă cuvinţa mai bine potrivită a pompei restrânse, a arătat că marile procesiuni se potrivesc numai pentru marii defuncţi (depildă cazul W. Liebknecht), şi în special s'a opus procedeurilor de a ordona participarea membrilor organizaţi la înmormântarea unui tovarăş al lor de grupare sau breasilă.

Credem că nu este de nici un folos a discuta sibilic, în stilul ultra-discret al d-lui dr. Zosin şi deaceia vom trece la precizări.

De oare ce d. Zosin vorbeşte de sustragerea lumei de la munca cea folositoare de toate zilele; fiind-că prin parabola fină a societăţilor cu statut obligator pentru participarea la înmormântare, face o directă aluzie la disciplina sindicală; în fine, considerând că singura procesiune funebră neobişnuit de mare întâmplată de curând în localitate a fost impunătoarea manifestaţiune de solidaritate a socialiştilor, cu prilejul înmormântărei regretatului şef sindical Ion Florescu, se vede lămurit că d. dr Zosin despre aceasta vorbeşte şi dezaprobă hotărât actul pios al socialiştilor.

Aşa stând pricina, mă simt tentat a constata că în speţă n'a fost nimeni sustras de la muncă, pentru că înmormântarea lui Florescu a avut loc într'o zi pe care fetişimul creştin a sustras-o muncei obştest, făcând-o sărbătoare bisericească.

In al doilea rând, s'ar putea ca participarea mulţimilor de muncitori să fi fost comandată, dar lucrul nu este grav de loc, nu poate atinge piozitatea *celor cari o au* şi nu este deplasat în manifestarea de fast pentru o idee care suferă în aplicare prin moartea unui purtător al ei, ori cât de modest ar fi mortul.

In al treilea rând, socialiştii au fost şi ei influenţaţi de procesiuni similare oficiale unde se *comandă* participarea şcolilor şi armatei, ştiindu-se bine de care parte este ipocrizia mai multă.

D. Zosin admite marile procesiuni funebre în „împrejurări excepţionale", adică pentru un fost ministru, un general în retragere, un membru al Academiei Române şi un episcop. Un socialist nu este o „împrejurare excepţională" la moarte, având regim excepţional numai când trăeşte.

Şi aşa mai departe, în toate ipotezele şi pe toate tonurile..

Se explică sentimentul d-lui dr. Zosin prin tradiţionalism ortodox, pornit din copilăria minunată la părăsi şi sfârşit la pomenitul articol de înmormântare...

Renovatus

Informaţii

Ceea ce s'a întâmplat în ultimele zile cu valuta noastră nu mai lasă nici o urmă de bănuială că suntem în faţa unei tendinţi de represalii, pe baza situaţiunei politice.

Tendinţa de scăderea valutei noastre sporeşte zilnic şi pe toate pieţele—ceea ce este departe de a dovedi că s'a produs într'adevăr între aliaţi o „breşa", cum se complac unii a constata şi că unii ar continua să manifeste buna-voinţa faţă de noi.

Intr'adevăr, de unde lira sterlinga ajunsese acum şase săptămâni la 73 de lei, pe ziua de ieri a mărcat 96 de lei, iar cursul normal este de 25 lei.

Până şi faţa de drahma grecească leul nostru a ajuns la 24 de centime.

Îşi dau oare seama cei în drept ce nenorocire înseamnă acest lucru pentru viaţa şi avuţia ţărei româneşti?

Redacţia ziarului Opinia *ţine să se ştie că articolul apărut dăunăzi, în chestia preţului grâului, semnat de d. I. G. Tufescu, exprimă păreri personale şi nu a beneficiat de o cercetare a direcţiunii ziarului fiindcă, altfel, am fi subliniat cei dintâi că premisele de la care a plecat autorul nu corespund realităţei şi că deci şi concluziile nu pot fi decât eronate.*

In legătură cu nota trimisă României de Consiliul suprem al aliaţilor, despre care vorbim între altă parte al ziarului, ziarul Le Matin *cu data de 29 August scrie între altele:*

„Aseară nici un răspuns nu sosise încă Consiliului suprem din partea României. Poate nu-i nimic anormal în aceasta, cunoscute fiind dificultăţile comunicaţiilor cu România.

Aceasta nu pare a fi fost totuşi şi părerea Consiliului suprem şi ni se anunţă că toate transporturile de alimente, arme şi muniţiuni pentru România au fost suspendate."

Remarcăm faptul că ziarele franceze relevă din nou că nota, despre care vorbim a fost dată publicităţei de către secretariatul Conferinţei.

De alt-fel Românimea *de astă-zi care a reprodus în întregime nota în chestiune, o consideră ca un* Ultimatum *şi cere demisia imediată a guvernului.*

Pentru tot ce priveşte redacţia ziarului Opinia, *nimeni deci ch ar personalul nostru administrativ, nu are drept să facă vre-o intervenţiune sau solicitări.*

Aceasta atît în ce priveşte autorităţile cât şi direcţiile instituţiunilor artistice, cari sunt rugate a refuza or-ce demers făcut în numele ziarului nostru.

In ce priveşte personalul redacţional, el este prevăzut cu toate legitimările necesare şi este singur în drept a vorbi în numele ziarului nostru.

Direcţia C. F. R. a acordat colegului nostru d. locot. invalid Marius Constantinescu din Iaşi, restaurantul gărei Cernăuţi.

Administraţia comunală a fost înştiinţată că pînă în cel mult 8 zile, ministerul de finanţe va remite încă un milion din suma dată pentru refacerea străzilor din Iaşi.

D. E. Adamovici a fost numit prefect la Cetatea Albă.

O delegaţie a preoţilor ieşeni va înmînă azi d-lui ministru Mîrzescu, memoriul preoţilor ieşeni pentru înfiinţarea unei facultăţi de teologie pe lîngă Universitatea din Iaşi.

VIAŢA POLITICĂ

Dispariţia misterioasă a unei note!

— Ea a fost repetată şi totuşi n'a ajuns —
— Misterul va trebui să fie lămurit —

Pe când întreaga presă franceză publică textul ultimei note, cu caracter comminatoriu, ce ne-a fost adresată de Consiliul suprem, oficioasele noastre anunţă că nici până astă-zi aceea notă n'a ajuns la destinaţie.

Şi n a ajuns la destinaţie, cu toate că publicarea în presa franceză s'a făcut pe baza unei dispoziţii expresse a Conferinţei şi cu toate că nota, datată din 23 August, a fost repetată în ziua de 26 August.

*

Misterul nesosirei acestei note va trebui însă să fie imediat lămurit, mai cu seamă că este vorba de un act diplomatic de cea mai mare însemnătate pentru noi. Căci nota în chestiune înseamnă o amară imputare şi o gravă ameninţare.

*

Se impută, într'adevăr, României că continuând să facă, prin armatele sale rechiziţii în Ungaria, contravine acordului semnat de puterile aliate şi asociate în ziua de 27 Iunie— în ajunul semnărei păcei cu Germania.

România este apoi ameninţată că în cazul dacă va continua, aliaţii îşi vor relua întreaga libertate de acţiune „de a impune o ipoteă, de reparaţiune, pe toate teritoriile fostei monarhii Austro-Ungare, pe care guvernul român ar putea spera să le capete".

*

Dar nu numai atât. Nota în chestiune vorbeşte de celelalte consecinţe posibile ale noului politici pe care România pare a fi adoptato şi spune că ele „ar constitui o astfel de primejdie în restabilirea echitabilă a Europei, în cât puterile aliate şi asociate s'ar vedea constrânse — dacă ar fi impinse într'acolo — să adopte o linie de conduită *mult mai ferma, în scopul de a evita aceste consecinţi*".

*

Şi o ast-fel de notă, cu un caracter atât de grav, care încheie cerând guvernului român o declaraţie fără nicie un echivoc să se fi pierdut? Cin ar crede un ast-fel basm?.

Din doua una. Ori, Conferinţa s'a resgândit în ultimul moment, ori, neprimirea ascunde un joc politic.

Lucrul acesta trebuie să fie lămurit şi va fi.

Contraziceri şi Inconsecinţi?

— Plutim în întuneric. —

Logica normală nu poate pricepe o sumă de lucruri cari se petrece a căror explicaţie nu poate fi dată, pe aceste vremuri când plutim în desăvârşit întuneric.

Căci logica normală nu poate pricepe de ce, dacă este vorba să se facă o politică de rezistenţă, d. Brătianu, care reprezintă în mod ferm această politică, să piece de la guvern. Cine altul este mai în măsură de a face o atare politică de cât partidul liberal, care prin puternica sa organizaţie poate realiza mai cu hotarâre o atare politică.

In altă ordine de idei, se anunţă acum că biroul presei jugoslave ar publica un comunicat oficial din care rezultă că sîrbii au propus la un moment dat plebiscitul pentru Banatul central şi occidentul, că Conferinţa cerînd părerea delegaţiunei romîne în această privinţă n'a primit nici un răspuns, şi că în urma acestora Conferinţa a fixat graniţele din Banat, cari sunt considerate ca definitive.

Să fie posibil una ca aceasta? Guvernul romîn n'a voit oare, nu numai să admită aşa ceva, dar nici măcar să răspundă?

Am zice contraziceri şi inconsecinţi, dacă am cunoaşte baza faptelor, dar cum plutim în plin întuneric, constatăm numai că logica normală nu pricepe nimic din cele ce se petrec astă-zi.

„Viitorul" şi Americanii

Oficiosul liberal se ridică cu drept cuvânt în contra americanilor, cari înţeleg principiul lui Monroe la ei, dar cari fac o inoportună inmixtiune în politica europeană „Viitorul" are dreptate, dar ar trebui să convie că numai în parte.

Intr'adevăr, actuala atitudine a marerepublici de peste ocean este urmarea rolului hotărător pe care Statele Unite l'au jucat în acest război şi a motivelor pe baza cărora au intrat în luptă.

Că în infrângerea germanilor Statele-Unite au avut un rol hotărător, aceasta-i evident; acest lucru a fost afirmat de oficioasele liberale şi din colecţia lor s'ar putea scoate cu prisosinţă dovezi despre aceasta.

Ce ar fi dacă acum când se contestă dreptul americanilor de a-şi spune cuvântul în politica europeană, aceştia ar răspunde că fără dânşii Germania ar fi dictat politica Europei, iar statele cari au sporit astă-zi de pe urma războiului, nu numai că n'ar fi sporit, dar ar fi pierdut chiar enorm de mult?

Guvernul să demisioneze!

Acest lucru îl cere „Românimea", care ocupându-se de nota aliaţilor spune:

Această notă este deci un adevărat ultimatum.

Nu vrem să discutăm cine are dreptate. Dar fiindcă dl. Ion Brăteanu îndrăzneşte să dea lecţii zilnice opoziţiei de demnitate naţională, declarăm că nota-ultimatum pe care o trimite Conferinţa de Pace guvernului României, prin stilul şi cuprinsul ei este o palmă ce se aplică demnităţei noastre naţionale.

Nu ştim cum se înţelege Sus această notă. Afirmăm însă că Jos ea a făcut să crape obrazul de ruşine tuturor românilor cari îşi iubesc ţara.

După o asemenea notă, demnitatea naţională a României, cere ruperea relaţiilor României cu Conferinţa de Pace, ori plecarea imediată a guvernului care a fost pălmuit.

Şi fiindcă întreaga noastră făptură ne spune că ruperea relaţiunilor cu Puterile Aliate, ar insemna stârşitul Romîniei,

Cerem ca imediat guvernul să prezinte Regelui demisia.

Probabil că sub influenţa evenimentelor politice şi a stărei valutei, se observă la bursa din capitală o tendinţă de scădere pe care noi am întrevăzut-o la timp.

De vre-o trei zile bursa este slabă şi se subliniază numeroase vânzări de efecte şi acţiuni.

Tratatul cu Austria urmează a fi iscălit în ziua de 7 sau 9 Septembrie. Până atunci guvernul român va trebui să primească sau să respingă convenţia minorităţilor, fondul acestéia fiind rămas definitiv, de oare-ce Polonia a primit condiţii similare. Se speră însă că aliaţii vor renunţa la preambulul convenţiei.

Pregătiţi-vă să participaţi la marea

LOTERIE

pe care o organizează „SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI" în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de guvern, are 158 câştiguri, în valoarea de Lei

250.000

din cari un câştig de 50.000, 5 a 10.000, 50 a 1,000 şi 100 a 500 lei

.·. Tragerea la 1 Ianuarie 1920 .·.

Câştigurile sunt depuse de Banca romînă de comerţ şi industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREŢUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare la toate intreprinderile de comerţ

Pe tru orice alte informaţiuni:

Băncei Române de Comerţ şi Industrie

BUCUREŞTI, Str. Lipscani 2

.·. .·. care e insărcinată cu manipularea loteriei .·. .·.

Moara „Furnica"

din Iaşi, şoseaua Păcurari 64—66.

în dreapta după cimitirul Israelit

Aduce la cunoştiinţă publicului că fabrică făină de grâu în condiţii excelente datorită instalaţiunilor noi terminate şi făcute cu mari sacrificii.

Primeşte spre măcinare **orice cantităţi de grâu** Deasemenea reinoind şi instalaţiunea pentru măcinatul porumbului anunţă onorata clientelă că va fi pe deplin mulţumită.

Doamnă onorabilă primeşte în gazdă o elevă sau două cu pensiune sau fără, etatea de la 7—14 ani, pretenţiuni modeste A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştianu str. Gh. Mârzescu 23 Iaşi sub O. D.

Croitoreasă bună, caută lucru în familie. A se adresa str. Uzinelor 60.

De vînzare din cauza plecărei un dormitor deferite mobile covoare perdele lucruri casnice, şi un serviciu de masă pentru 12 persone A se adresa Doamnei FANNY KASNER Str. Roscţi No. 27.

AVIZ.—Subsemnatul pierzînd un ceas de aur, cu semnalmentele de mai jos, cine îl va aduce in Iaşi, Piaţa Halei la Fotografia „Foto-Elita", la proprietar Ioan Prepeliţă zis Filipeanu, va primi o bună recompensă.

Ceasul avea trei capace: pe capacul de deasupra avea iniţialele I. F. cari se cunoşteau in relief şi pe dosul capacului.

Pe cadran arată luna, ora ziua şi la minuntar, printr'un mecanism, schimbările de timp. Tortiţa de unde se agaţă lanţul şi capul fusului erau de double. Lanţul tot de aur, avea la fiecare trei belciuge o bucată masivă şi era marcat.

Ioan Prepeliţă zis Filipeanu
fotograf Piaţa Halei Iaşi

Manutanţa Garnizoanei Iaşi

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că la Manuianţa Garnizoanei Iaşi sunt:

845 butoaie de reparat
2200 bucăţi doage pentru făcut butoaie
150 „ funduri de butoae şi
2000 „ cercuri de butoaie

Doritorii vor prezenta la Manutanţa Garniz. Iaşi până la 5 Sept. 1919 ofertele iar, pentru luarea în antrepriză a reparării acestor butoaie, fie cu bucata fie în regie.

Directorul Manutanţei
Intendent Căpitan

O şaretă de 3 persoane pentru un cal în perfectă bună stare, se află de vinzare în strada Gusti 6

PRIMA RENUMITA CROITORIE

.·. PASCAL .·.

din strada Costache Negri 63.

face cunoscut Onor. clientele că efectuează orice haine bărbăteşti, creiala după ultima modă. cu furniturile cele mai fine. Preţuri modeste,

Cu stimă,
I. PASCAL

De vânzare alambic, de fabricat rachiu, cu răsitor sistematic. A se adresa Str Uzinei 27 bis Iaşi.

✻ *Un protest al lui Rakowsky*— „Sfatul Ţării" primeşte următoarea comunicare telegrafică din Moghilău:

Rakovsky, preşedintele Sovietului comisarilor poporului din Ucraina, a adresat guvernelor Franţei, Angliei şi Italiei o notă prin care protestează în mod energic contra violenţelor şi intervenţiunilor în afacerile interne ale poporului ucrainian. El previne aceste state că are în mâinile sale pe supuşii lor contra cărora se vor răsfrânge toate violenţele ce le vor face statele aliate.

✻ Inscrierea în listele electorale s'a închis pe ziua de eri.

Cu începere de Luni va începe distribuirea cărţilor de alegători.

✻ „Viitorul" desolidarizează pe evreii-români de evreii-sionişti şi adaogă că o solidarizare a lor ar fi o eroare şi o nedreptate pentru evreii-români pe care nimeni nu o va săvârşi.

Desigur că „Viitorul" are perfectă dreptate.

✻ In localul colegiului medical din spitalul Sft. Spiridon din Iaşi se va ţine în ziua de 2 Octombrie 1919 concurs pentru ocuparea definitivă a 16 posturi de interni la spitalele Casei.

Inscrierile se primesc până la 20 Septembrie.

✻ Membrii Consiliului de Administraţie ai Sindicatului ziariştilor sunt cu insistenţă rugaţi a se intruni Duminecă 7 Septembrie, ora 10 a. m, în localul din str. Cuza Vodă 52 (casa Iurist).

✻ Funcţionarii comerciali s'au intrunit aseară, la sediul sindicatului. Au vorbit d-nii dr. Ghelerter, Lerman, Klingher, Rudescu, Tănasă şi Bozza S'a hotărât a se face o nouă intervenţie, în chestia închiderei prăvăliilor la ora 8 seara.

✻ S'au aprobat şi publicat în „Monitorul Oficial" statutele societăţii „Reuniunea Femeilor Romîne din Iaşi".

✻ La biserica Mitocul Maicelor din localitate Duminică 7 Septembrie ora 11 a. m, se va sfinţi icoana Sf. Imparaţi Constantin şi Elena, precum şi un acoperământ al sfintei mese. Icoana ex voto D lui Constantin Moşanu; iar acoperământul sf. mese a D-lui I Brand.

Predica festivă o va ţine Părintele Profesor Dr. Isopescu.

✻ Azi la ora 5 seara, are loc o consfătuire a membrilor comitetului partidului liberal din localitate, iar mâine, la orele 10 şi jumătate dimineaţa, adunarea generală a membrilor clubului.

La ambele consfătuiri va participa şi d. G. G Mîrzescu, care, după cum am anunţat, se află de eri în localitate.

✻ *In Ukraina.*— „Daily News" anunţă că la ocuparea Kiewului trupele lui Petliura au luat înainte lui Denikin, ukrainienii fiind nemulţumiţi de invazia generalului rus.

Misiunea militară ukraniană din Londra a protestat pe lângă Foreign Office în contra punctului de vedere al lui Denikin care susţine că teritoriile ocupate de dânsul formează parte integrantă din Rusia. Ukrainienii au cerut cu stăruinţă guvernului britanic să atribue lui Denikin o zonă particulară de activitate, pentru a se evita conflictele.

„Times" anunţă că deşi garda roşie înaintează în Estonia şi a ocupat Pskov, totuşi atacă cu multe forţe centrul şi aripa dreaptă a lui Denikin unde pretind că au cucerit Kamichin şi se apropie de Ţariţin.

✻ D. inginer Welt, directorul serviciului apelor, care a fost în Bucureşti în interesul comunei, a adus între altele şi un bogat material, necesar la restaurarea localurilor de şcoli.

✻ Marele turneu al *Companiei lirice „Avram Nicolau" din Bucureşti*, va atinge şi oraşul nostru. Reprezentaţiile se vor da în Sala Teatrului Naţional cu *începere de Joi 25 Septembrie st nou* se vor juca reprezentaţii serale şi matineuri, trupa e compusă de un excelent personal artistic.

Un repertor ales din cele mai noi operete, va avea orchestră proprie, costume şi decoruri fastuoase.

Biletetele la Agenţia teatrală Maximovici

✻ PENTRU SĂTENI.— La Prefectura de judeţ s'a primit o nouă adresă, prin care d. G. G. Mârzescu ministru de interne, îndeamnă a se supraveghia cu minuţiozitate şi solicitudine dispoziţiile, cu privire la populaţia de la sate. Ministrul cere cu insistenţă ca ajutoarele ce se cuvin familiilor celor mobilizaţi, şi orfanilor de războiu, să fie numărate fără nici o întârziere, făcând lucru foarte curios ca perceptorii să ţie bani şi să le remite cu întârziere.

D. Mârzescu insistă a se da tot ajutorul la lucrarea pământului ce aparţine celor mobilizaţi şi în fine a se aplica toate dispoziţiunile cu privire la ajutorarea populaţiei de la sate.

D. Haliţa, prefect de judeţ, a convocat de urgenţă pe toţi funcţionarii superiori din comune, spre a le pune în vedere această circulară a ministrului de interne.

✻ Prin decret-lege au fost stabilite următoarele circumscripţii a Camerelor de Comerţ:

Circ VII Focşani cu 17 membri, cuprinzînd judeţele Putna şi Tecuci.

Circ. VIII Iaşi, cu 22 membri, cuprinzând judeţele Iaşi şi Vaslui.

Circ. XIII Bacău, cu 19 membri, cuprinzând judeţele Bacău, Roman şi Neamţ.

✻ Cursurile la liceul militar din localitate vor începe la 1o Octombrie. Elevii vor trebui să se prezinte la şcoală pe ziua de 29 Septembrie.

✻ La 4 crt. s'a inscris la tribunalul Iaşi, S. III-a firma „Moara Moldova" fostă Fraţii Klepper, a societăţii în comandită simplă, formată de Banca Moldova:

Avram Aronovici, Iosef Haimsohn, Carol Forşt, Aron Mendelovici şi Marcu Naftule.

Capitalul social deplin vărsat 650.000 lei, un cont deschis de 1 000.000 lei a morei la „Banca Moldova".

✻ In inspecţia făcută prin comune, Părintele Niculea, protoereul oraşului, a indemnat pe preoţi a da concursul lor în organizarea Comitetelor şcolare.

BIBLIOGRAFIE.— A apărut No 11 din revista socială-literară-artistică „Scânteia" cu următorul sumar: G. Spina: Răsboiul, Trenurile, Renovatus: Literatura Socială, C. R. Ghiulea: Stăpână peste noi, Virg. Moscovici: Răsărit, Ioan Liviano: Reminiscenţe, I. Peltz: Apele, Iosif Schreiber: Copita aristocratului măgar, Enric Furtună: Unde? Literatură-Artă-Recenzii.

Numărul 1 leu.

— „Cuvântul Liber" anul I, No. 2, excelenta revista de polemică literară şi politică.

SPECTACOLE

■ Cinema Elisabeta. — Cu începere de astăzi şi în zilele următoare se reprezintă în matineşi seara ultima noutate cinematografică, din seria filmelor celebre ROMANUL UNUI MARINAR (Le roman d'un Mousse) dramă de extraordinară senzaţie în 6 acte după celebra scriere a lui Pierre Sales, autorul dramei „Copilul Parisului".

✻ Grădina şi Sala Cinema SIDOLI Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! „MAGARUL LUI BURIDAN" piesă cântă comedie a lui Caillavet şi Rober. de Flers interpretată de minunaţii artişti Fernanda, Makowska etc.

✻ Mare Eveniment Cinematografic. Ca începere de astăzi va rula pe pânza Cinematograf că HAMLET mare dramă în 5 colosale mari acte, de Scheakspeare interpretată de cei mai renumiţi artişti ai scenei italiane în fruntea cu Makowska, Rogery, etc.

Programul va fi complectat cu o hazlie comedie.

Preţurile obişnuite.

D-na Ecaterina Bucşinschi

proprietară din Tg. Frumos Str. Vultur 15, face cunoscut că având un atelier pentru fabricat mezeluri cu tot confortul necesar acestei branşe având şi odăi de locuit, ogradă, pivniţă etc. şi, vrând ale închiria sau vinde, doritori se pot adresa în orice în orice timp direct la adresa de mai sus, fără intermediari, spre a vedea atelierul arătând şi condiţiunile for.

Stiri Telegrafice

DIN TRATATUL CU AUSTRIA...

— Spicuiri interesante —

NAUEN. — Tratatul de pace prezentat Austriei, conţine, printre altele: Ungaria opuseană va trece în stăpânirea Austriei fără plebiscit; se va menţine armata plătită; se va desfiinţa serviciul obligatoriu; se îngădaie fabricarea armelor pentru vânătoare; Austria nu are dreptul să-şi stirbească neatârnarea fără aprobarea „Ligei Naţiunilor".

Pacea cu Bulgaria

— Chestiunea Traciei nerezolvată.—

LYON.— Miercuri Consiliul suprem interaliat a continuat cu examinarea tratatului de pace cu Bulgaria.

Chestiunea Traciei nu s'a rezolvit încă.

Preocupări artistice

—Expoziţiuni în Italia.—

SAN-PAULO. — La Torino se va inaugura peste puţin timp expoziţia naţională de arte frumoase.

Muncipalitatea din Veneţie a decis inaugurarea celei de a doua expoziţiuni internaţională de arte pentru ziua de 31 Octombrie 1919.

Din armata italiană

ROMA.—Fostul generalism generalul Cadorna, a fost trecut la pensie. Generalul Brussati pensionar din 1916, a fost rechemat in serviciu

Pentru Verdun

LION.— D. Poincarre, preşedintele Republicei, a primit din partea Chinei o sumă de 50 000 franci pentru fondul reconstruirei oraşului Verdun.

Chestia Teschen

LYON.— Pentru eri, Joi era hotărîtă ascultarea de către membrii Consiliului suprem, a d-lor Benes din partea Ceho-Slovaciei şi Dinowski ca reprezentant polon în chestia Teschenului.

Arestarea unui ziarist

LYON. —Directorul ziarului „Paris-Geneve", dl. Ruelens, a fost arestat. Nu se cunoaşte motivul acestei depuneri.

Un strung 4 m. lung. şi un stabil motor 3 H. P. de vânzare A se adresa Atelierul „VICTORIA" str. Gărei Iaşi.

Astăzi VINERI 5 Septembrie 1919
la Grădina Tanasache, Compania Leopold Kanner

COPILUL DIN VARŞOVIA

în rolurile principale:
D-na SARAH KANNER I. SCHERMAN, D-na şi D-l Berger, D-l Segalescu etc. etc.

Biletele la Casa Teatrului

Inştiinţare

„NOEL" Societatea Anon. Română de tracţiune mecanică din Bucureşti, deschizînd o sucursală la Iaşi, înştiinţează pe D-nii Agricultori că Simbătă în 6 Septembrie st. n, va face experienţe cu Traectorul Fordson.

Locul şi ora se va fixa ulterior.

Informaţiuni Iaşi Piaţa Cuza Vodă 3.

✻ LOTERIE.—Societatea Scriitorilo Români, caută pentru Capitală şi provincie, agenţi serioşi şi cu garanţii pele ru plasarea a 750000 bilete de loterie. autorizată de Onor. Minister de Interne

Corespondenţa şi orice tratative se pot cu Banca Română de Comert şi ndustrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2

Anunţ Cu începere de Luni 5 Septembrie curse de Autocamioanete din Piaţa Cuza Vodă (Hote Continental) la Cimitirul Evreesc 1 fiecare oră cu incepere de la ora 7 dimineaţa

Preţul 5 lei de persoană

Vase de bucătărie

AU SOSIT la noul Magazin de sticlărie şi porţelanuri din Iaşi PIAŢA UNIREI (Casele Braunstein colţ str. Saulescu.—*Preţuri reduse!*

✻ Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi şi în zilele următoare Nou! Nou! DETECTIVUL DIBACI Fred Roll, cel mai tare film apărut in acest gen.— 8 colosale acte.— Spectacol de mare atracţie.

Lora Silberman
Herman Uşerovici
LOGODIŢI
Iaşi Piatra N.

Rachelle Şmilovici
Iosef Zamft
LOGODIŢI
Iaşi Septembrie 1919

ŞCOALA PRIMARA
„JUNIMEA No. I"
Str Sărăriei 147

Inscrierile au început şi continuă zilnic în cancelaria şcoalei între ore 8—12 şi 2—5.

Cursuri la 15 Septembrie

COMITETUL

GHETE de dame negre şi marron XV înalte, ghete bărbăteştiade lack şi ghete copilăreşti, se găsesc la:

L. SOLOMON

Str. Lăpuşneanu 38 vis-a-vis de Creditul Urban etajul al II lea în curte.

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoză specială pentru răsărită şi porumb, plugori cu 1 şi 4 brazde, sămănător în rânduri şi unproscători, 1 plug special pentru trăstor cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 viţei A se adresa: Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZu avocat

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 12 klg. depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 729 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, rediuri coşere în 3 etajuri standoală, hambar, 4 case de zid etc. etc.

A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

ANUL XV-lea No. 3718

25 BANI NUMARUL

MIERCURI 9 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un numar vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Iarăşi problema Orientului

Sunt mai bine de 2 luni de ciad faimosul consiliu de la Versailles, după semnarea păcei cu Germania, deliberează asupra condiţiilor de viaţă ale republicei austriace. Problema Orientului e amânată.

In acest timp divergiţe însemnate între aliaţi se manifestă în polemicile de presă — şi populaţiile autohtone se agită neliniştite de soarta ce li se pregăteşte.

Două mari puteri râvneau la sfârşitul secolului trecut la succesiunea Turciei asiatice, această întinsă şi minunata colonie care deşi la porţile Europei rămăsese încă neexploatată.

Rusia ţaristă năzuia la posesiunea Armeniei de unde ar fi putut întinde un braţ spre Mediterana iar altul spre golful Persic în direcţia Indiilor.

Anglia, stăpână pe Egipt, vroia prin nordul Arabiei, prin Bogdat şi prin Persia să întindă o punte spre Indii.

Dar iată că o a 3-a putere pune un picior solid la Constantinopol şi se înfiltrează adânc în Anatolia şi Mesopotamia.

Năzuinţele celor 2 mari puteri asupra Turciei asiatice sunt serios ameninţate de influenţa germană şi în faţa primejdiei comune, Anglia şi Rusia, până atunci rivale, simt nevoia unei apropieri. Acordul anglo-rus în privinţa Persiei, încheiat la 1907, cuprinde şi un plan de împărţire a Turciei asiatice, cu înlăturarea Germaniei, şi are desigur mai mult decât o semnificaţie locală.

Unul din rezultatele războiului mondial e că influenţa germană în această regiune a fost deocamdată cu totul înlăturată. Rusia sovietelor nu dispune nici de forţă nici nu are aici aspiraţiile acelei ţariste.

In schimb alţi competitori se arată: Franţa, care pe baza relului ei cultural în Levant ocupă Libanul şi reclamă protectoratul asupra întregei Sirii. Grecia care s'a instalat la Smirna şi pe ţărmul estic al Anatoliei, Italia pe coasta de sud, America care a luat sub protectoratul ei noul stat al Armeniei.

Stăpân şi arbitru în această parte a continentului asiatic a rămas însă Anglia. Ea şi'a făcut partea leului şi în realitate numai oasele au rămas pentru ceilalţi.

Trupe engleze în număr de vre o sută de mii sunt răspândite în Siria Palestina, Transcaucazia, nordul Arabiei, Mesopotamia, ba chiar în Persia în Kurdistan, în Turkestan şi în Afganistan.

Şi în urma lor roiesc consulii şi negustorii, pionierii şi agenţii penetraţiei economice engleze.

In termeni destul de vii presa franceză se plânge că Anglia nesocoteşte tratatul—desigur secret— din 1916 prin care ea recunoştea Franţei protectoratul asupra întregei Sirii.

Azi trupele franceze n'au ocupat decât Libanul. Restul regiunei cu oraşe ca Alep şi Damasc e sub stăpânirea emirului Faical, fiul regelui arab din Hedjaz, pe care englezii îl susţin cu arme şi muniţii.

Dar lovitura cea mare pe care Anglia a dat'o în Orient şi în faţa căreia capitaliştii francezi pretind compensaţii e recentul său acord cu Persia. Situată la sud de Caucaz, la est de Bagdad şi nu departe de porţile Indiei, Persia e un ţinut întins şi roditor, cuprinzînd mari bogăţii miniere neexploatate, mai ales petrol. Pretextînd tulburările din Afganistan, trupele engleze au pătruns în Persia şi în momentul în care o delegaţie persană cerea în zadar să fie ascultată de Conferinţa de la Versailles deşi Persia fusese admisă în „Liga Naţiunilor", Anglia încheia un acord cu guvernul Şahului prin care se însărcina cu controlul finanţelor şi instrucţia armatei Deşi acest acord garantează formal independenţa ţării, nu e greu de văzut că ne aflăm în faţa unui protectorat deghizat şi că Persia e ameninţată cu soarta Egiptului şi a Marocului.

Gestul Angliei ca şi planurile de împărţire ale Aliaţilor au avut un adânc răsunet în lumea musulmană care nu pare pretutindeni dispusă să şi plece capul fără de rezistenţă.

O mişcare naţionalistă se desenează în Anatolia condusă de Mustafa Kemal şi de Reuf-Paşa, tovarăşi de idei ai lui Enver şi Talaat.

Ea are de scop izgonirea grecilor din Smirna şi vrea să împiedice crearea statului armean. Misiunea americană trimisă la faţa locului constată seriositatea situaţiei şi cere sprijinul militar al Angliei care singură ar putea salva Armenia ameninţată.

Cu toate protestările lui oficiale, guvernul turc nu e în stare să ia măsuri împotriva mişcărei din Anatolia, ba chiar sunt indicaţii că el nu o priveşte cu ochi răi.

Nicăieri mai mult ca în această veche problemă a Orientului nu iese mai puternic în relief ipocrizia marilor puteri occidentale.

In clipa în care ele vorbesc cu patos de independenţa popoarelor şi de dreptul lor de auto-determinare, aceste liberatoare sugrumă unele naţii fără de apărare sau împart pe altele între ele ca pe nişte turme sau ca nişte simple obiecte de schimb. Pentru a justifica aceste operaţii lucrative ele invocă interesele civilizaţiei.

Din punctul de vedere al unei etici superioare s'ar putea desigur pune întrebarea cu ce drept aceste purtătoare ale civilizaţiei vor s'o impună cu forţa unor populaţii cari nu doresc să'şi schimbe soarta şi nu se arată încântate de bine-facerile ei?

OCTAV BOTEZ

Câteva note

In toiul infernului nostru politic a sosit şi L'Enfer a lui Henri Barbusse. Nu se putea mai de actualitate.

*

Decorul infernului lui Barbusse îl formează prostituarea societăţei moderne. Tragismul infernului nostru politic se desfăşoară şi el în mijlocul celei mai desmăţate desfrânări sociale.

*

Extaziat de L'Enfer a lui Barbusse, marele Anatole France a exclamat: „Voilà enfin le livre d'un homme"

Fără a fi cine-va dotat cu puterea critică a marelui Anatole France, poate spune, vorbind de infernul nostru politic:

„E încontestabil opera unui om"

*

L'Enfer *a lui Henri Barbusse îşi etalează titlul cu litere roşii, ca de sânge.*

Infernul nostru politic, de va mai dăinui, îşi va etala drapelul negru, al nenorocirei eterne.

Blanzy

Pacea cu Bulgaria

— Debuşeul la Marea Egee —

LYON.— Cu privire la Bulgaria Consiliul suprem a hotărât, ca să obţină debuşeu la Marea Egee, el va fi însă numai de natură economică excluzând ori ce influenţă de suveranitate.

INSEMNARI

SE FAC ALEGERI!

Unul din motivele principale pentru care alegerile parlamentare se amânau neîncetat, era că noile graniţe nu sunt delimitate, că nu se ştie precis ce tăritorii vor fi chemate a-şi trimite reprezintanţi. In asemenea situaţiune se găseau toate statele apărute pe ruinele monarhiei austro ungare, precum şi toate ţările care ieseau mărite teritorialiceşte din războiu. Şi totuşi nicăeri nu exista guvernare fără parlament, pretutindeni fusese consultat corpul electoral.

Numai la noi guvernanţii erau animaţi de un surprinzător scrupul pentru realitatea conducerei reprezentative, pentru rigurozitatea vieţii constituţionale şi de aceia trăim... fără Constituţie şi fără control parlamentar.

Iată însă că un fapt neaşteptat se produce şi un cuvânt nimitor se rosteşte: alegerile nu se mai amână; ele vor avea loc de data aceasta negreşit, în mai puţin de o lună.

Şi totuşi delimitarea graniţelor nu s'a făcut. Tratatul cu Austria n'a fost iscălit. Ba chiar se afirmă că voia refuza iscălirea şi vom supune chestiunea reprezintanţilor poporului adunaţi în Constituantă.

Aşa dar se pot face alegeri independent de delimitarea graniţelor. Ba încă aceste alegeri sunt necesare pentru a stabili raportul României faţă de Conferinţa păcii.

Şi atunci suntem în drept a ne întreba, pentru ce am fost guvernaţi un an de zile fără parlament? Pentru ce am suferit mizeria unui regim despotic? Pentru ce ni s'a spus că alegerile nu se pot face, tar astăzi se fac în aceiaşi condiţie care dăinuesc de la începutul guvernării d-lui Brătianu? Pentru ce am fost terorizaţi şi înşelaţi?

Poporul ştie pentru ce. Un grăunte cât de mic de conştiinţă l-o spune. Şi de aceia este datoria maselor a pedepsi pe vinovaţi cu arma votului de care guvernul şi-a bătut joc atâta amar de vreme. Este datoria oricui a dovedi că nu se exercită fără primejdie sportul nesocotirei legilor şi al suprimărei drepturilor cetăţeneşti.

Altfel vom îndreptăţi tirania şi nu vom merita o viaţă liberă.

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Liberalii nu mai perzistă în întransigenţa lor?

Chestiunea teritorială nu se mai pune

Guvernul dispus să negocieze.

Opoziţia îngrijorată!

Modul cum Viitorul *comentează apropiata sosire a trimisului special al Consiliului suprem, ar părea simptomatic.* Viitorul *vorbeşte într'adevăr de posibilitatea unei înţelegeri, fără să se mai spună că guvernul perzistă în atitudinea sa fermă de până acum.*

Opoziţia se şi arată îngrijorată de acest fapt. Ea a şi început să denunţe guvernul Brăteanu, că pe când la Bucureşti face pe întrasigentul, la Paris şi Londra face declaraţiuni autorizate că este dispus la concesiuni.

*

In primul loc opoziţia d-lor Take Ionescu—General Averescu susţine, fără posibilitate de dezminţire, că guvernul Brăteanu, cu toată atitudinea de până acum, a renunţat la Banatul întreg, a acceptat delimitarea impusă de Conferinţa păcei — care e definitivă— că există, printr'un delegat autorizat la delimitarea pe teren. Explicaţia că ar fi vorba de o delimitare militară n'are nici o noimă, întru-cât această delimitare corespunde exact cu linia definitivă, fixată de aliaţi.

*

De alt-fel, nu este ceva nou că guvernul Brăteanu refuză pe chestia Banatului. Lucrul acesta a fost decis imediat după reîntoarcerea de la Paris a d-lui Brăteanue. D. I. G. Duca a spus atunci autorului acestor rânduri:

— „Convenim că pe chestia Banatului nu se refuză semnarea păcei. Vom refuza însă, protestând, dacă se menţin clauzele economice şi a minorităţilor".

*

Dar opoziţia anunţă că d. Brăteanu ar fi dispus să cedeze şi pe chestia minorităţilor, dacă Conferinţa renunţă la Preambul.

Credinţa noastră este că greu Conferinţa va renunţa la acest lucru, care sintetizează voinţa ei de a da chestiunei minorităţilor un caracter internaţional, deci cu drept de supraveghere internaţională. Dar iarăşi avem aceiaşi fermă credinţă că chiar dacă, prin imposibil, Conferinţa renunţă la preambul, d. Brăteanu tot n'ar putea iscăli. Nu-i în joc aci numai cuvântul partidului liberal ci şi întreaga concepţie politico economică, pe baza ultra-naţionalistă a partidului care are de fapt de conducător pe d. Vintilă Brăteanu.

Credem,— dar de jurat nu jurăm. La noi s'au văzut multe ce păreau imposibile. La noi, şi mai cu seamă în politica noastră, adagiul „Il ne faut jurer de rien" *are mai multă veracitate de cât ori-unde.*

Aşezarea României de mâine

— Constituanta, rolul ei, origina ei. —

Oameni politici, aparţinând partidului care deţine astă-zi puterea, declară că alegerile se vor face negreşit la 5 Octombrie. Tot atât de hotărât oamenii politici, cari aparţin opoziţiei, declară că alegerl, fără suprimarea cenzurei şi a stărei de asediu cu două luni înainte, nu sunt posibile.

In ce ne priveşte credem că cu concepţiile şi procedeurile de la noi şi cu lipsa unui regulatoriu al drepturilor constituţionale, se prea poate ca susţinerea celor de la guvern să corespundă adevărului.

De cât, ni se pare că modul cum este cercetată problema viitoarelor alegeri, este defectuoasă şi incompletă. Nu se ia în consideraţie una din cele mai importante laturi ale problemei.

Intr'adevăr, se susţine că pe consideraţiunea evenimentelor externe se impune o urgentă adunare a Parlamentului. Curios că de abia acum cei în drept s'au aperzevut de aceasta necesitate!

In schimb însă, să nu se uite că viitoarea Constituantă va avea enorma sarcină de a organiza aşezarea de mâine a României-Mari. Ea va fixa reformele, ea va statua asupra tot ce se raportă la viaţa naţională, economică, politică şi socială a patriei. Ea va spune dacă drepturile poporului, dacă asigurarea unei libertăţi reale şi a unei garanţii mai puternice a libertăţi individului, nu se impune în mod peremptoriu.

Şi o ast-fel de constituantă să fie fructul unei surprinderi, a unor alegeri forţate şi să poarte stampila cenzurei şi a stărei de asediu?

Iată ceea ce, în logica normală, ni se pare o imposibilitate fără să constitue însă şi o imposibilitate în ordinea de lucruri de acum din ţara romînească.

Refuz de serviciu

O văzurăm pe astă: D. Al. Constantinescu acuză pe d. Crupensky de refuz de serviciu şi ameninţă cu suprimarea peştelui necesar alimentaţiunei oraşului Iaşi,

Nu stăm nici un moment la îndoială să aprobăm pe d. Crupensky, acuzat de refuz de serviciu.

Puţin simpaticul acuzator a dovedit în atâtea rânduri o aşa de enormă rea voinţă faţă de acest oraş, în cât nu e de mirare, că prin modul cum a făcut repartizarea peştelui pentru Iaşi, a exasperat până şi pe docilul d. Crupensky.

Cât despre preocuparea pentru binele public pe care o enunţă cu emfază d. Constantinescu, este bine ca acest domn să ştie că nu are autoritatea morală de a vorbi despre astfel de lucruri.

Omul care a traficat cu toate şi care a primit acum în urmă palma zahărului ajuns la 10 lei kilegramul, după ce a îmbogăţit toţi dăicăuşii şi curtezanele pe baza permiselor de zahăr, nu are dreptul să se erijeze în preocupatul de interes general şi nici să facă cui-va proces de refuz de serviciu.

Cât despre ameninţarea că va vesti populaţia Iaşului, această populaţie îl cunoaşte cu prisosinţă, mai bine nu l'ar fi cunoscut.

Informaţii

■ Ziarele din capitală anunţă ca fapt precis că guvernul a demisionat şi că Suveranul i-a primit demisia.

Se precizează chiar ea mâine se va face comunicarea oficială a faptului şi că tot mâine toţi demnitarii liberali vor demisiona.

Ziarele în chestiune adaugă că de o combinaţie Manolescu-Rămniceanu nu mai poate fi vorba şi nici de una prezidată de d. Maniu. Prezenţa în capitală a d-lui general Coandă sugerează perspectiva unui nou minister prezidat de d sa.

Se prea poate ca faptele să fie exacte, după cum nu este exclus ca ele să fie dezminţite de cele ce vor surveni

In ce priveşte însă partea privitoare la un guvern Manolescu-Rămniceanu, această combinaţie n'a căzut, pentru buna motiv că n'a existat nici odată.

Acest lucru l'am susţinut şi îl susţinem şi astă-zi.

※ *Se observă mare nemulţumire în rândurile membrilor comisiunei interimare.*

D-ni Scutaru şi Nicolescu-Otin au şi demisionat, din cauza acestor nemulţumiri.

※ *O PROTESTARE.— In numele partidului ţărănesc şi muncitor, d-nii prof. Parhon, Dr. Zosin, prof. Borcea. C. V. Butureanu, Mancaş, Parparita şi inginer Volanschi, au adresat M. S. Regelui următoarea telegramă de protestare impotriva intenţiunei de a nu se respecta dispoziţia ca cenzura şi starea de asediu să fie ridicate cu două luni înaintea alegerilor.*

Telegrama in chestiune sună astfel:

„Comitetul central al partidului ţărănesc şi muncitor din Moldova cere respectuos M. Voastre suprimarea cenzurei şi a stărei de asediu cu cel puţin două luni inainte de efectuarea alegerilor.

„In împrejurările grele şi măreţe prin care am trecut, intreg poporul romînesc a dat cu prisosinţă dovadă şi de spirit de jertfă şi de conştiinţa datoriei. El nu merită să fie tratat ca o masă inconştientă în momentul cînd e vorba de alcătuirea unei Constituante care să infăptuiască legitimele aspiraţii ale poporului romin către o viaţă nouă şi dreaptă.

„Cu încătuşarea conştiinţelor, cu un guvern oligarhic şi cu o administraţie satrapică de partid, nu poate fi vorba de consultarea sinceră a dorinţei ţărei. O asemenea procedare nu e vrednică de timpurile pe cari le trăim şi atinge grav sentimentul demnităţei cetăţeneşti.

„Cuvintele M. Voastre au fost decisive în alte momente grele. Ne punem şi acum nădejdea în inaltul simţ de dreptate al M V. care aveţi inalta chemare de a fi părintele de o potrivă al intregului popor romînesc".

Atelierul Electro Mecanic

IAŞI STR. ŞTEFAN CEL MARE 33

vinde Soluţie pentru lipit cauciucuri de Auto cu preţul de lei 120 kg. specia ă, fără rival.

Căutăm un băiat bun, de religie israelit, etatea 18-20 ani, pentru ţinerea contabilităţei simple.

ISRAEL BROIDE

Iaşi Str. Anastasie Panu 13

Mare depozit de

SACI

vechi şi noi, de vânzare şi de închiriat cu preţuri reduse

Institutul Eugenia Harnage

IAŞI STR. CUZA VODA 16

Curs liceal şi primar, programa Statului, Curs facultativ cu limbi moderne (franceză, engleză, piano, vioară, pictură, croitoria, şi broderia artistică

Funcţionează şi o grădiniţă de copii.

Instrucţiune şi educaţie îngrijită

BANCA DACIA

IAŞI STR. ŞTEFAN CEL MARE 8

primeşte subscripţiuni la noua emisiune de acţiuni în valoare de 20,000,000 ale Băncei de Scont a României din Bucureşti, conform prospectului publicat în ziare

REGIMENTUL 53 IFANTERIE

PUBLICATIE

No. 5607 din 2 Septembrie 1919

In conformitate cu ordinul No. 2270 al Ministerul de războiu

Se aduce la cunoştinţă publică că în ziua de 15 Septembrie a. c. se va vinde prin licitaţie publică la sediul regimentului din garnizoană Iaşi 400 saci reformaţi Licitaţia va fi orală.

Concurenţii vor depune în ziua licitaţiei garanţia ce se va fixa de comisiunea instituită în acest scop.

Dispoziţiunile art. 72 — şi 83 din legea contabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţii

Sacii se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 5—6 p. m.

ŞCOALA DE FETE „Steaua"

Str. Elena Doamna 23

Curs primar, profesional, liceal şi un curs *facultativ de croitorie, limba engleză şi piano.* Cursurile încep la 15 Septembrie.

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoă specială pentru răsărită şi porumb, plugori cu 1 şi 4 brazde, sămănător în rânduri şi unproscători, 1 plug special pentru tractor cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, hamabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa : Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZ avocat

De vânzare imobilul din Iaşi, strada Muzeloor 18, cu 14 INCAPER toatţa instalaţiile moderne, o vastă curte. Si tuatţ pitorească. IN CENTRUL ORAŞULUI PREŢUL FOARTE CONVENABIL

A se adresa la proprietară, d-na Adela Ghiulea, str. Cuza-Vodă 40, Iaşi. Intermediari admişi

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 12 klg. depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 871 Hectr. pământ de arătură prima calitate 258 fâneţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, rediuri coşere în 3 etajuri standeală, hambar, 4 case de sid etc. etc.

A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

O şaretă de 3 persoane pentru un cal în perfectă bună stare, se află de vânzare în strada Gusti 6

D-na Ecaterina Bucşinschi

proprietară din Tg. Frumos Str. Vultur 14, fac cunoscut că având un atelier pentru fabricat mezeluri cu tot confortul necesar acestei branşe având şi odăi de locuit, ogradă, pivniţă etc. şi, vrând ale închiria sau vinde, doritori se pot adresa în orice în orice timp direct la adresa de mai sus, fără intermediari, spre a vedea atelierul arătând şi condiţiunile lor.

✠

Intristata familie : Petru I. Costinescu cu fiii, Gheorghe cu soţia şi copii, Dumitru, cu soţia si copii, familia Ana Filipescu cu fiul Petru Filipescu su nemărginita durere de a anunţa incetarea din viaţă a prea iubitei lor soţie, mamă, vară şi mătuşă, soacră şi bunică

Elena P. Costinescu

în etate de 49 ani

incetată din viaţă in urma unei lungi şi grele suferinţe.

Inmormântarea va avea loc Marţi 9 Septembrie 1919 ora 3 p. m. Cortegiul va porni de la locuinţa defunctei din Stradela Voridenie No. 3 la cimitirul Eternitatea.

✠ Guvernul a întocmit proectul de lege a reformei financiare prin care se impune o dare de 20 la sută asupra averei fie căruia.

Deasemenea a întocmit un decret lege, cu privire la crearea unui impozit pe câştiguri de războiu.

✠ Colegiul medical al Casei *Sf.* Spiridon s'a întrunit eri. Asistă şi epitropii d-nii D. Dimitriu, Osvald Racoviţă şi dr. Demetriade, care prezidează şedinţa.

Se ia în discuţie modificarea regulamentului de concursuri, în scopul de a se uşura inaintarea medicilor şi trecerea de la medic secundar la medic primar.

Se numeşte o comisiune, compusă din efori şi d-nii dr. Bacaloglu, Negel şi Possa, care să redacteze noul regulament.

✠ Eri, în conformitate cu decretul-lege, s'a procedat la constituirea comitetului şcolar al şcoalei de fete „Petru Raşcanu" din str. Mitropoliei. Şedinţa e deschisă de d. Sachelarescu, inspector şcolar, care arată importanţa comitetelor şcolare. Iau cuvântul mai multe persoane, după care se alege un comitet provizor, compus din d-nii loc. colonel dr. Veisa, dr. Thiron, dr. Răteanu, d-na Gavrilescu, d-nii Zaharia Veiss, Ion Verner, Părintele Savin şi Ballo. Acest comitet va face lucrările pregătitoare pentru alegerea comitetului definitiv.

✠ Un număr mare de studenţi de la Universitatea din Iaşi, în special de la facultăţile de medicină şi litere, din pricina lipsei de profesori şi a descomplectării cu desăvârşire a secţiei istorice şi-au cerut actele pentru a pleca să se inscrie la Universitatea din Bucureşti.

✠ D. A Popovici-Băznoşanu, consilier la Casa şcoalelor, în vederea comenzilor de material didactic ce se vor face în străinătate, doreşte să aibă o consfătuire cu d-nii profesori şi doamnele profesoare de şt. naturale, şt. fizico chimice, geografie, desemn, matematici, istorie, gimnastică de la şcolile secundare, normale, seminarii din oraşul Iaşi şi îi roagă în mod colegial să binevoiască a se întruni Marţi 9 Septembrie orele 4 jum. p. m. în localul liceului Naţional în amfiteatru.

✠ *Episcopul Antim.*—Din Râmnicul-Vâlcea se anunţă încetarea din viaţa a P. S. S. Antim, episcop al Râmnicului şi Noului-Severin.

Defunctul a fost mulţi ani vicar al Mitropoliei Moldovei, cu rangul arhieresc, şi era cunoscut prin blândeţa şi caritatea de un înalt simţ creştin. In lumea bisericească Antim era apreciat pentru numeroasele şi documentatele lui scrieri cu conţinut moral şi istoric, într'un stil de multă valoare literară.

Antim a fost ales episcop anul trecut, sub guvernul Marghiloman. Moartea lui a îndurerat inimile tuturor celor cari l-au cunoscut.

✠ Membrii comisiei interimare au fost convocaţi, pentru mâine, Marţi la ora 5½ după amiază, având mai multe chestiuni importante.

✠ La serviciul religios de eri la Mitropolie, s'a amintit de moartea P. S. S Antim, episcop de Râmnic, fost vicar al Mitropoliei din Iaşi.

✠ Arhiducele Wilhelm de Habsburg care fusese arestat în Galiţia şi dus la Bucureşti, a trecut eri cu trenul la Cernăuţi, împreună cu familia şi suita sa, de unde va merge prin Galiţia şi Ceho-Slovacia, în Austria germană sau Elveţia, fiind expulzat de guvernul romîn.

✠ D. profesor A. D. Atanasiu, distinsul nostru concetăţean care actualmente se află la Paris, a executat şi imprimat în capitala Franţei o excelentă hartă a Romîniei Mari, contribuind astfel în modul cel mai potrivit a face ţara noastră cunoscută străinătăţii.

✠ In strada Arapu 40, a incetat din viaţă ieri subit Maria Vieru, in etate de 31 ani.

Fiind bănuieli asupra cauzelor morţii parchetul a ordonat autopsia cadavrului.

✠ Astăzi Luni ora 9 jum. seara, pentru penultima oară, marele succes, Revista „Palavra" în beneficiul Orfelinatului „Principele Mircea" pentru mărirea fondului de întreţinere a orfanilor de război.

Nu ne îndoim că toţi ieşenii se vor grăbi a da concursul, dat fiind marele scop pentru care se dă această reprezentaţie.

✠ Se aduce la cunoştinţa tuturor elevilor Liceelor Militare aflători în localitate că cursurile încep în ziua de 29 Septembrie 1918 st. n. la care dată trebue să fie prezenţi la Liceele respective, pentru inceperea cursurilor.

■ La cercul „Agaer" s'a serbătorit ieri 70 ani de la naşterea lui M. Nordau.—D. Carol Drimer a ţinut o apreciată conferinţă asupra operei sărbătoritului.

✠ PALAVRA—Spirituala revistă ieşană, îşi continuă seria succesele la Cinema Orfelinat „Principele Mircea.

✠ In astă seară se aduce în gara Iaşi 3000 chilograme peşte proaspăt—Peştele se va pune în vânzare mâine dimineaţa, în piaţă în numeroase gherete.

✠ In gară s'a arestat ieri pe vestitul puşcăriaş Trandafirescu zis şi Vătămătură. In peptarul cămeşei sale, cu fund dublu şi în gulerul său, s'au găsit ascunsă suma de 9299 lei, ce provine din furat.

Congresul şi expoziţia de apicultură

— Ziua intâia —

In aula Universităţei s'a deschis eri, congresul şi expoziţia de apicultură. Participă un mare număr de congresişti, printre cari delegaţi din ţările alipite. D. Cardaş, consilier agricol, deschide congresul, arătând importanţa lui. Se expediază apoi o telegramă M. S. Regelui prin care se mulţumeşte Suveranului de înalta protecţie ce a bine-voit a acorda Societăţei şi se asigură tot devotamentul pentru Tron şi dinastie. Se expediază telegrame d-lori miniştrii Brătianu, Duca şi Constantinescu.

D. M. D. Popovici, preşedintele societăţei naţionale, face apoi un exposeu de activitatea societăţei, şi formulează un număr de deziderate, între cari : acordarea de carnete de identitate pentru membrii societăţei, spre a se bucura de reducerea cuvenită pe căile ferate ; acordarea de câte 5 hectare de pământ pentru fie care apicultor şi pentru stupăriile înfiinţate de societate ; scutirea de taxe pentru zaharul necesar la hrana albinelor, reducerea de 50 la sută pentru transportarea materialelor, oprirea uciderei albinelor. D-sa prezintă un proect de lege în această privinţă. D. Morărescu, preşedintele secţiei din Craiova, face istoricul activităţei secţiei din Dolj.

Părintele Martinescu, delegatul Consiliului diriginte din Ardeal, arată dragostea cu care toţi apicultorii din Ardeal se unesc cu centrala Iaşi. Depune suma de 1000 lei pentru premii şi propune ca viitorul congres să aibă loc în Transilvania.

Propunerea este aclamată cu entuziasm.

D. Georgescu, delegatul ministerului de agricultură, încredinţează că va comunica deziderateie formulate de d. Popovici şi speră în realizarea lor.

D. Iliescu-Dolj, vorbeşte de activitatea secţiei de acolo. Părintele Branca, din Transilvania, arată tot ajutorul pe care statul ar trebui să-l dea apicultorei, după cum se face în alte ţări, d. Dicoveanu, delegatul Bucovinei, promite concursul tuturor secţiilor de acolo ; d. Scornea-Gorj, vorbeşte de progresul secţiei de acolo.

Se ia apoi în discuţie proiectul elaborat de d. Popovici şi se votează.

Congresul continuă.

✠ In urma raziilor ordonate de Prefectul de poliţie, s'au arestat astă noapte o bandă de 11 spărgători. Banda a mărturisit că a comis mai toate furturile, comise în localitate în ultimele zile.

✠ *Comitet şcolar.* — Ieri s'au reunit în localul şcoalei „Adamachi din str. Elena Doamna, părinţii elevilor, în scop de a se consfătui, în vederea înfiinţărei comitetului şcolar.

Au vorbit d-nii C. Zaharia, directorul şcolii, Sachelarescu, inspector şcolar, şi V. I. Radu, delegatul primăriei, care a insistat asupra însemnătăţii iniţiativei particulare în chestiunea învăţământului public.

In urmă s'a ales un comitet provizor compus din d-nii D. Dimitriu, D. Hulubei, Titus Lapteş, doamna Goldenblank, V. I. Radu, din partea comunei, preotul Cicerone Iordăchescu şi C. Zaharia, directorul şcoalei.

O nouă reunire va avea loc la 21 Septembrie când se va constitui definitiv comitetul.

TEATRUL CINEMA **ELISABETA**

După numeroase insistenţe, revine pentru câteva zile regele transformiştilor

LAMPO

cu un program complect nou.

Mercuri seara 10 Septembrie

PRIMA REPRESENTAŢIE

Moara „Furnica"

din Iaşi, şoseaua Păcurari 64—66.

în dreapta după cimitirul israelit

Aduce la cunoştiinţă publicului că fabrică făină de grâu în condiţii excelente datorită instalaţiunilor noi terminate şi făcute cu mari sacrificii.

Primeşte spre măcinare **orice cantităţi de grâu** Deasemenea reinoind şi instalaţiunea pentru măcinatul porumbului anunţă onorata clientelă că va fi pe deplin mulţumită.

✠ Eri s'a procedat la constituirea Comitetului şcolar definitiv, pe lângă şcoala Trei Erarchi.

Au fost aleşi ca preşedinte Preotul Ion Popescu, şi ca membrii d-nii Dimitriu-Păuşeşti, C. Grigorovici, Gh Călinescu, Copolovici şi d-na Maria Mendelsohn.

SPECTACOLE

✠ La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineu şi seara : LOLITA, grandioasă dramă modernă în 5 acte. In rolul titular apare d-ra Bianca Stagno Bellincioni o fascinatoare stea a scenei italiane.

Programul nou mai cuprinde cel mai nou journal de actualităţi cu ştiri interesante din lumea întreagă.

Mercuri seara simpaticul şi incomparabilul LAMPO, Regele transformiştilor.

✠ Grădina şi Sala Cinema SIDOLI

✠ Mare Eveniment Cinematografic Cu incepere de astăzi va rula pe pânza Cinematografică HAMLET mare dramă în 5 colosale mari acte, de Scheakspeare interpretată de cei mai renumiţi artişti ai scenei italiane în fruntea cu Makowska, Rogery, etc.

Programul va fi complectat cu o hazlie comedie.

Preţurile obişnuite.

De vânzare PLANIOL şi BANDRY-LACANTINEBIE, droit-civil-la anticăria Schreiber, Cuza-Vodă 42. Iaşi

Stiri Telegrafice

Aliaţii şi România

— Atitudine conciliantă — Recunoaşterea sacrificiilor române —

LION. — Duminică seara a plecat spre Bucureşti sir Georges Clerck, pentru a remite guvernului român o notă a Antantei şi a aduce înapoi răspunsul României.

Nota aceasta este mult mai împăciuitoare ca acea trimisă la 23 August ; printr'insa Aliaţii recunosc greutăţile suportate de România in decursul războiului ţinând seamă şi de serviciile importante aduse de statul Român cauzei comune.

DOCILITATEA GERMANIEI

— In chestia modificărei Constituţiei —

LYON.— S'a primit răspunsul guvernului german cu privire la nota remisă Aliaţilor la 2 Septembrie, care cere modificarea Constituţiei in partea care prevede admiterea deputaţilor austriaci in Adunarea naţională germană.

Germania declară că modificarea Constituţiei nu se impune, de oarece reprezentanţii Austriei nu vor putea intra in parlament fără aprobarea „Ligei Naţiunilor".

Dacă cu toate aceste declaraţiuni Aliaţii vor ameninţa cu extinderea ocupaţiunei, Germania va considera această măsură ca un act de brutalitate regretabilă.

Cât costă războiul pe ceho-slovaci

RARIS.— S'a făcut socoteală că de la începutul războiului şi până la finele acestui an, cheltuelile făcute de statul ceho-slovac, vor atinge suma de şeapte sute milioane coroane.

Ceho-Slovacia are Parlament

PARIS. — Turnul Eiffel. Pentru 10 Septembrie s'a convocat irevocabil întrunirea Adunărei Naţionale a Ceho-Slovaciei.

Pe frontul bolşevic

NAUEN. — Situaţia din Baltica devine fără încetare serioasă pe frontul bolşevic

Pe frontul leton, se aşteaptă ofensiva trupelor bolşevice, după ce se vor retrage armatele germane.

Ancheta din Silezia

-Germanii s'au dedat la cruzimi ?-

POSEN.— Comisiunea de anchetă instituită pentru Silezia de sud, a constatat că Germanii au comis nenumărate cazuri de cruzimi faţă de locuitori.

Chestia Teschen amânată

LYON.— Consiliul suprem a hotărât să trimită mai târziu soluţia cu privire la regiunea minieră dela Teschen.

Vânzare

In ziua de Marţi 9 Septembrie 1919 ora 2 p m. se va vinde prin licitaţie publică în strada Armeană 10 restul obiectelor rămase de la def. Iosef Goldman, compuse din canapele şi seaune de plus, oglinzi mari, 2 pendule de perete, 2 vase mari de stejar etc.

CONST. SC. LEON

Sechestru judiciar

ANUL XV-lea No. 3719

25 BANI NUMARUL

Miercuri 10 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
:::: ADMINISTRAŢIA ::::
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Cântecul sirenelor.....

Un cântec sublim, care farmecă şi extaziază, şi la auzul căruia se zice că marea înfuriată se potoleşe, lighioanele din adîncurile ei ieşeau la suprafaţă, iar marinarii îşi ancorau corăbiile, ademeniţi de fermecătoarele triluri eşite din gîtlejul prea meşterelor cîntăreţe... Dar vai! Sublimul cîntec era amăgitor căci marinarii cu preţul vieţii urmau cântăreţele în adîncul apelor...

Şi azi, aievea ca în fantasticele poveşti, pateticul cântec al sirenelor răsună mai mult ca ori-când pe meleagurile României Mari, Insinuanta sa melodie a pătruns metodic în speluncile oraşelor, în crîşmele satelor, pe la toate colţurile drumurilor, unde ca un glas al mântuirei profetizate se predică evanghelia streinofobă.

Se face paradă de cuvinte, şi nimic mai mult. Căci, cînd întunericul e împrăştiat de lumina unei credinţa noui, iar în atmosferă pluteşte solul făgăduitor de pace şi fraţie între noroadele pământului însîngerat, scopul vorbelor seci e inutil, căşi ţinta pe care o urmăresc propagandiştii ideilor naţionaliste, constituiţi în „Garda Conştiinţei Naţionale“ — şi cari cu insignele galbene atîrnate în piept se agită zilnic la tribune...

Ori, condamnîndu-se socialismul internaţional sau punîndu-se în evidenţă pericolul bolşevismului, zugrăvit în cele mai negre culori, se va putea renega dela credinţă marea massă muncitorească organizată şi pătrunsă în cea mai mare parte de doctrina socialistă, căpătată mai mult din practică odată cu urmările cîncenului război mondial? Credem că nu.

Atunci?

Serate dansante, zahăr, făină albă toate gratuit, ca şi prigoana împărţită din belşug celor străini de credinţa d-lui A. C. Cuza vor putea duce la îndeplinire ţinta „Gărzii Conştiinţei Naţionale“? Iar credem că nu!

Ademenirile ridicole, ca şi prigoana nu au putut şi nici nu vor putea schimba spiritele muncitoreşti, cari convinse de rolul cîntecului sirenelor antisemite şi-au astupat urechile.

***

O lume nouă se naşte pe ruinile celei vechi—fapt pe care vrînd-nevrînd îl recunoaşte şi d. A. C. Cuza—, o lume nouă unde va domni pacea şi frăţia peste tot, clădite pe bazele înaltelor principii democratice.

Până atunci, ca şi pînă acum, sirenele cântăreţe din „Garda Conştiinţei Naţionale“ vor vieţui organizînd serate dansante, tipărind manifeste, etc. mijloace vechi şi prea bine cunoscute, cari cel mult contribue a pune în evidenţă toate putregaiurile din vremea noastră, cari şi-au făcut mendrele cu prisosinţă până acum, dar sunt menite a dispare pentru de-apururea în fundul oceanului politic ca şi victimele sirenelor, cu cântecul amăgitor.

AMI

Câte-va NOTE

In timpul unei recente întruniri a sufragetelor din Londra un reprezentant al sexului tare a luat cuvântul spre a refuta unele din argumentele produse. Imposibil însă să vorbească— a fost împiedicat cu desăvârşire.

Nemulţumit, s'a plâns „leaderului“ sufragetelor, lui Miss Normanton. Cu surâsul cel mai blând de pe lume a fost întrebat:

— La D-ta acasă, femeia te lasă să-ţi vorbeşti?.

— Foarte puţin.

— Atunci cum ţi ai putut închipui că vei putea vorbi într'un loc unde s'au strâns două mii de femei?.

*

Ziarul Le Temps *scoate în relief că nici Bela Kuhn şi nici Szamuely, cu tot numele lui bibic, nu sunt evrei. Bela Kuhn ar fi chiar nepot de episcop.*

Şi dovada aceasta se produce tocmai când se deschide campania electorală şi deci d. A. C. Cuza ar fi utilizat cu succes acuzarea de bolşevism jidovesc.

D. Cuza începe să aibă ghinion, căci este ghinion să pierzi din arsenal o armă atât de puternică

Blanzy

INSEMNARI

Materialism social şi individualitate

In timpul acestui război forţa de stat a ajuns la apogeu. Astăzi însă ea se fărâmiţează, în diversele ei exerciţiuri, pregătind drumul libertăţii individuale.

Prăbuşirea formei de stat burghez urmează cursul politic adecvat transformărilor economice. Autonomia politică regională este procesul lent spre lipsa de autoritate şi apariţia individului ca unitate absolută în cercul proprietăţii lui morale (Der Einzige und sein Eigenthum). Dar acest mare proces social se îndeplineşte datorită numai condiţiilor materiale cari impun o altă organizaţiune economică — a socializărei directe, în statele revoluţionare; şi a exproprierei progresive în statele burgheze.

Conflictele sociale se accentuiază astăzi din ce în ce mai mult în domeniul economic. Şi odată ce ar fi rezolvite în acest sens, domeniul moral va veni ulterior pe tapet în mod natural şi cu sorţii izbândei. Evenimentele sunt în curs în Rusia, Germania Austria şi s'au petrecut în Ungaria. Se pregătesc în Italia şi mai ales în Anglia şi America.

Rusia ne oferă cel mai luminos exemplu. Când elementele anarhiste ar fi avut câmp de manifestare pe tărâmul moral politic, ele s'au tresit cu revoluţia economică, fiind-că era o chestiune naturală de prioritate. Şi lupta contrarevoluţiei tot un sens economic are, în primul rând. Numai anarhiştii nu văd realitatea şi cred că trebue să se impuie în *locul* comunismului, atunci când ar trebui să-şi aştepte rândul *după* comunismul moscovit.

Când pretutindeni evoluţia socială a pregătit spiritul public pentru revoluţia economică, există în Europa un singur stat unde opinia publică trebue să se ocupe de chestiunea politică-constituţională, de care ce se încearcă un salt spre medievalism. E România.

Organizarea de stat culminase în regimul reprezentativ, pentru a îndepărta tulburarea acţiunei directe Şi la noi acest regim a fost suprimat.

Ce rămânea de făcut? Ştiinţa dreptului oferea soluţia că, în cas când parlamentul refuză ori nu poate exercita controlul asupra puterei executive, poporul are de intervenit.

Numai România îşi pune astăzi problema aceasta care ieşise din câmpul realităţii sociale. Şi tocmai la noi soluţia dreptului constituţional nu se poate aplica, pentru că noi formăm o stranie excepţie în istoria lumei şi o ciudată piedică pentru universalitatea concepţiilor şi aspiraţiilor omeneşti.

Vom avea ocazia să ne explicăm.

Renovatus

Chestia minorităţilor din România

LYON. — Consiliul suprem interaliat s'a ocupat eri dimineaţă cu măsurile ce sunt de luat privitor la minorităţile etnice şi religioase din România şi Jugo-slavia.

In acelaş timp va hotărâ şi asupra clauzelor speciale ale transitului şi navigaţiei.

VIAŢA POLITICA

Dificultăţi enorme în chestia financiară

—Nouă milioane deficit pe zi—

— Impozite enorme pe averi diminuate —

Se atribue unui însemnat personagiu politic declaraţia ca toate dificultăţile la un loc, prin câte a trecut România de la începutul războiului, nu fac, cât enorma dificultate ce ne aşteaptă, în momentul când vom încerca o aşezare a finanţelor noastre.

Ori-cât ne-am sporit teritoriul şi ori-cât am crescut foarte mult în bogăţia intrinsecă a ţărei, nu este mai puţin adevărat că echilibrarea budgetului, operă pozitivă de prezent şi care nu se poate bizui pe ceea ce va fi, va constitui piatra de încercare a vredniciei guvernanţilor noştri.

*

Nu trebue de uitat, într'adevăr, că datoria statului a crescut enorm; că sunt ani de când România cheltueşte sumi fantastice, în timp ce veniturile sunt reduse aproape la nimic. Mai cu seamă nu trebuie de uitat, că în ultimul an, noi trăim cu un deficit zilnic de **nouă milioane.**

Iată de altmintrelea explicaţia de ce, de atâta amar de vreme, nu se mai publică nici un expozeu al situaţiei noastre financiare expozeu absolut necesar pentru apreciarea justă a situaţiei noastre din acest punct de vedere.

*

Se zice că guvernul actual ar avea de gând să soluţionese marea problemă, impunând un impozit de 20 la sută pe avere. Un impozit imens pe averea scăzută şi ea imens, din cauza valutei.

Soluţia n'ar fi însă completă şi nici eficace. Soluţia justă trebuie să înceapă cu economii şi cu imediata dispariţie a cauzelor cari aduc după sin 9 milioane cheltuieli pe zi. *In Anglia şi Franţa— ţară cu alt-fel de construcţii financiare— şi tot s'a dat alarma că numai economia de sus poate împiedica ruina fatală.*

La noi acest lucru constituie un şi mai mare şi mai evident adevăr.

Program minimal şi modest socialist

— Adoptarea unui program de la 1822. —

Cât de departe am mers cu întronarea definitivă a abuzurilor; cât de mult se practică la noi satrapia, deşi se utilizează mereu sperietoarea anarhismului şi a bolşevismului, se poate deduce din faptul că la una din consfătuirile socialiste de Duminica trecută, conducătorul socialiştilor ieşeni—cu o incontestabilă autoritate în comitetul diriguitor socialist a declarat că socialiştii români ar fi mulţumiţi, dacă s'ar admite a se introduce în ţară aceasta, ceea ce a constituit programul boierilor mici de la 1822, de sub Ioniţă Sturdza.

In acel program se cerea desfiinţarea bătăiei, garanţia libertăţei individuale, inviolabilitatea domiciliului, consilii reprezentative.

Socialiştii se mulţumesc cu aplicarea imediată a acestui program, şi intrarea cu adevărat în legalitate.

Ori-cât lucrul ar părea paradoxal, realitatea însă aşa este. Partidul extremist român cere în 1919, ceea ce forma un program conservator în 1822.

Este desigur cea mai usturătoare palmă ce s'a putut aplica minciunei noastre constituţionale şi constitue cel mai drastic pumn în nas, pentru cei ce vorbesc de progresele României, de democratismul şi libertatea vremurilor ce trăim.

Adevărul adevărat şi fără exagerare este că nu numai că n'am făcut progrese, că nu numai că nu ne'am democratizat, dar ilegalităţile şi sotrapia sunt mai în floare de cât în vremurile triste ale lui Ioniţă Sturdza.

Şi totuşi se chiamă că trăim era reformelor şi a unei largi democraţii! Ce minciună nerusinată!

Lovitura pentru doi

Unde au ajuns relaţiile dintre liberali şi d. Take Ionescu se poate deduce din faptul că acesta din urmă tratează pe Brătieni drept o dinastie de parveniţi.

Interesant este însă faptul că atunci când vorbeşte de o dinastie care domneşte şi una care guvernează, d. Take Ionescu nu se sfieşte a spune prin *Românimea* că ministerul general Coandă n'a fost adus la putere de dinastia care domneşte ci de aceă care guvernează. Cu alte cuvinte, că pe d. general Coandă nu l'a adus la putere Suveranul ci d. Brătianu.

Lovitura merge în plin, aceasta-i evident. *Ea* însă merge de o potrivă nu numai pentru d. Brătianu ci şi pentru Rege, care s'ar fi pretat la o ast-fel de manevră.

Este cel puţin curios că în momentul când urmează să se soluţioneze cea mai gravă din crizele ministeriale, d. Take Ionescu găseşte potrivit să înţepe pe Suveran.

Faptul nu trebuie considerat oare ca un simptom?

INFORMAŢIUNI

x Spuneam dăunăzi că situaţia nu trebuie considerată în senzul că tratativele de la Paris au luat sfârşit, în ce priveşte revendicările româneşti. Spuneam că negocierile continuă şi vor continua şi sub noua formaţiune ministerială.

Faptul este astă-zi confirmat de d. Take Ionescu, întru cât „Românimea“ declară, autorizată de şeful conservatorilor, că dacă d. Brătianu susţine că negocierile trebuesc considerate ca sfârşite, d. Take Ionescu este gata să înceapă a vorbi în această chestiune,

✱ D. Vasile Dimitriu, distinsul ajutor judecător de la Podul-Iloae, a fost înaintat judecător la Şipote.

✱ *Marele Cartier a modificat restricţiunile de circulaţie în teritoriile alipite, menţinându-le numai pentru zonele în care au loc operaţiuni militare, cu o stricta şi limitată întindere.*

Astfel nu nu mai sunt necesare permisele de călătorie pentru noulle ţinuturi.

In curând se vor publica toate amănunţele necesare.

✱ Un violent incendiu a distrus în întregime Teatrul Papadopol din Galaţi.

✱ *Un ziar din Capitală, anunţă că raporturile dintre d. I. Brătianu şi Al. Constantinescu ar fi devenit foarte reci în ultimul timp şi că acesta din urmă ar fi gata să părăsească pardidul liberal.*

Putem adăoga că dacă faptul ar urma să fie confirmat d. Constantinescu va părăsi pardidul liberal pentru a lua preşedinţia consiliului de administraţie al băncei Marmorsch—Blank.

Gestul d-lui Constantinescu ar avea o mare semnificaţie politică fiindcă între banca în chestiune şi banca Românească se duce astăzi o luptă dintre cele mai îndârjite. Cei de la Banca Românească, în frunte cu d. Vintilă Brătianu, sunt furioşi că Banca Marmorosch a preluat încrederea întregei finanţe occidentale şi în special a finanţei franceze.

Se înţelege de la sine rolul considerabil pe care va urma să-l aibă de acum înainte d. Constantinescu.

✱ Farmaciştii din localitate, întruniţi aseară, recunoscând întemeiate criticile presei în privinţa marei diferenţe de cost a unuia şi aceluiaşi medicament de la o farmacie la alta, au hotărât să vândă, pe un preţ uniform, care să nu fi însă cel mai ieftin ci acel mai scump.

Psichologia acestor selecţi speculatori ai suferinţelor populaţiei o înţelegem lesne. Este greu să renunţi aşa uşor la asemenea izvoare de bogăţii cum au avut farmaciştii de la izbucnirea războiului încoace.

Rămâne de văzut însă are va fi atitudinea autorităţilor sanitare superioare şi dacă se va permite continuarea unui jaf care exasperează deopotrivă şi pe cei sănătoşi şi pe cei bolnavi.

✱ Cunoscutul cerealist din Botoşani Samuel Horovitz, din cunoscuta firmă „Herovitz et Spiegler“ a a fost furat în tren suma de o sută mii lei.

✱ Administraţia financiară a făcut cunoscut autorităţilor, în virtutea decretului-lege cu privire la statistica, ca pînă la sosirea timbrelor, să încaseze în numerar taxa de 25 bani pe actele ce intră în prevederile articolului 23 din acel decret.

✱ Aseară la orele 10, în strada Zugravilor, băiatul Vasile Bedros, găsi o grenadă cu focosul într'insa. Începând a se juca cu dânsa, grenada exploadă şi copilul fu literalmente zdrobit.

✱ Azi dimineaţă locuitorul Dumitru Grosu, venind cu o căruţă în târg, caii s'au speriat de tramvai şi luând vânt au resturnat căruţa, în care se găsea femeea Anica Stere. Aceasta căzând între roţi, a fost grav contuzionată.

✱ Autorităţile au fost înştiinţate de a mai amâna cu câte-va zile, alcătuirea statelor funcţionarilor pe luna Septembrie, în vederea punerei în aplicare a decretului-lege pentru sporirea lefurilor.

✱ La Terasa Orfei. Principele Mircea astăzi Marţi ora 9 jum. mult aplaudata Revistă „Palavra“ de Duduia Grădinăriţă în BENEFICIUL TRUPEI. Nu ne îndoim ca toţi acei ce au văzut revista vor veni din nou să aplaude pe Iţic Cetăţeanul (Calmusky) Orfanul de Război (Micul Jenică) feministele, Bolşevicii etc etc.. MERCURI ULTIMA REPRESENTAŢIE.

✱ Azi dimineaţă, în strada Căpitan Păun, fostul sergent de oraş Alexandru Holban a încetat subit din viaţă.

CORPUL IV ARMATA

SERVICIUL INTENDENȚEI

PUBLICAȚIUNE

Se publică spre cunoștința generală că se va ține licitație Joi 18 Septembrie 1919 ora 10 dimineață la Comandamentul Corpului IV Armată Iași (localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantității de 1100 vagoane grâu și 988 vagoane ovăz și orz pentru hrana trupelor active ale Corpului IV Armată

Tot în același zi și pentru aceleași cantități se vor ține licitație și la intendențele de garnizoană: Botoșani, Dorohoi Roman și Vaslui.

Licitația se va ține prin oferte închise depunându se garanția de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte și pentru cantități mai mici.

Supra-oferte sau oferte poste loare licitației, nu se vor lua în considerație.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenței Corpului IV Armată și la Intendențele de garnizoană mai sus arătate în toate zilele lucrătoare.

La licitație se va avea în vedere dispozițiunile art. 72—83 din legea Contabilității publice a statului.

Invităm prin aceasta toate sindicatele agricole din Moldova, Cooperativele, Obștiile, Federalele sătești, Băncile populare și în genere pe toți producătorii, să se prezinte la această licitație oferind cantitățile care le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii și mijlocitorii.

Șeful Serv. Int. Corpului IV Armată
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 21661 1919 Septemarie 6

Serviciul de Intendență al Garnizoanei Iași

PUBLICAȚIUNE

La licitația de la 29 August a. c. ne obținându-se nici un rezultat, se publică pentru cunoștința generală că Sâmbătă 13 Septembrie stil nou 1919, ora 10 dimineață, se va ține licitație publică în birourile Intendenței Garnizoanei Iași (vis-a vis de Moara „Păcurari") pentru aprovizionarea a:

848 vagoane, de grâu și
300 vagoane, orz și ovăz, în total și în loturi mai mici.

Licitația se va ține în canformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice a statului, depunându-se garanția de 10% din valoarea ofertei.

Supraofertele sau oferte posterioare licitației nu se vor luă în considerație.

Pentru productele oferite loco producător, se va arătă în ofertă distanța în Kilometri până la gara cea mai apropiată.

Caetul de sarcini se poate vedea în toate zilele de lucru la Intendența Garnizoanei Iași.

Șeful Serv. Intendenței Garnizoanei Iași
Intendent Major
LEON POPOVICI

Gimnaziul „Wachtel"

complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu
Curs integral de 5 clase secundare
cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie și vioară în afară de materia programei oficiale

Se primesc elevi de orice confesiune

Inscrierile au început și continuă zilnic între orele 8—12 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărărie 147

Anunț Cu începere de Luni 5 Septembrie curse de Auto cu camioanete din Piața Casa Vodă (Hote-Continental) Cimitirul Evreesc fiecare oră la cuincepere de la ora 7 dimineața

ȘCOALA PRIMARA „JUNIMEA No. I"

Str Sărărie 147

Inscrierile au început și continuă zilnic în cancelaria școalei între orele 8—12 și 2—5.

Cursuri la 15 Septembrie

COMITETUL

CUMPAR orice îmbrăcăminte, încălțăminte, lingerie etc. Scrieți o c. p. sau chemat viu la domiciliu. Adresa Lupu Kesler str. Hotin 21 Iași în dosul Cic. III;

REGIMENTUL 53 IFANTERIE

PUBLICATIE

No. 5607 din 2 Septembrie 1919

In conformitate cu ordinul No. 2270 al Ministerul de războiu

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 15 Septembrie a. c. se va vinde prin licitație publică la sediul regimentului din garnizoană Iași 400 saci reformați Licitația va fi orală.

Concurenții vor depune în ziua licitației garanția ce se va fixa de comisiunea instituită în acest scop.

Dispozițiunile art. 72 — și 83 din legea contabilității publice sunt aplicabile acestei licitații

Sacii se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 5—6 p. m.

Vase de bucătărie

AU SOSIT la noul Magazin de sticlărie și porțelanuri din Iași PIAȚA UNIREI (Casele Braunstein colț str. Săulescu.—*Prețuri reduse!*

※ *De la Sindicatul Ziariștilor.*— Duminică s'a întrunit în localul Sindicatului Ziariștilor din Moldova Consiliul său de Administrație.

S'au discutat mai multe chestiuni privitoare la Administrația Sindicatului, luându-se măsurile cerute de împrejurări.

La această ședință a asistat Dl. Th. Burada și Iov.

Se știe că d. Burada a cerut ca să se serbeze centenarul primei reprezentațiuni teatrale date în limba română. Cererea e adresată Directorului teatrului Național, dar d. Burada înțelege să facă apel și la ajutorul Sindicatului.

Din discuția urmată rezultă ca Sindicatul nu poate lua asupra lui reprezentarea pastoralei „Myrtil și Chloe" în condițiile de montare de acum 100 de ani.

Intru cât însă d. Burada are promisiunea D-lui Director Godreanu de a fi se pune la dispoziție personalul artistic pentru asemenea reprezentațiе, Sindicatul de asemenea îi oferă concursul său în imitele posibilului.

Rămâne ca d. Burada să se pună în legătură cu I. P. S. S. Mitropolitul pentru costumele epocii, și să caute un taraf de lăutari cu cobza respectivă, să convie cu un pictor care să desemneze pe Apolon și Zânele, cari proteg România, și în urmă să se ia o decisiune.

Trecând la alte ordine de idei, Dl. Președinte al Sindicatului arată că la 19 Septembrie st. v. se împlinește un an dela înființarea Sindicatului și propune a se sărbători aceasta dată, după o mica dare de seamă ce se va face atunci.

Cu privire la sărbătorirea propusă se hotărește ca ea să se petreacă într'un local, ce se va determina, iar după aceea să se dea un banchet, la care vor lua parte numai ziariștii cărora li se se vor trimete invitații speciale.

La serbare vor fi invitate și alte persoane iar la banchet vor fi admiși numai ziariștii făcând parte din Sindicat ca membrii fondatori, activi și onorari din Moldova, Basarabia și Bucovina.

Vor fi invitate de asemenea și celelalte asociații similare din țară ca să trimeată delegați.

Se va elabora în curând un program, care va fi trimes odată cu invitația.

D. Iov, pune Sindicatul în cunoștința conflictului ivit între o artistă a Teatrului Național din Iași și un ziarist și pentru care s'a cerut D-lui Director al Teatrului a face o cercetare și a lua măsurile cuvenite.

※ Duminică au avut loc la moșia Scobâlțenii proprietatea d-lui G. Rusovici, experiențe cu Autotractorul „Fordson" fiind de față D-nul Dimitrie Greceanu fost ministru, Dl. Corjescu, Președintele Sindic. Agricol din Iași, D-nul Gall Agronomul plășei și toți agricultorii din împrejurime.

Tractorul a lucrat cu perfecțiune uimitoare și toată lumea prezentă a găsit că Autotractorul „Fordson" poate executa ori ce muncă în condițiunile cele mai grele.

In urma acestor experiențe D-nul G. Rusovici și Petre Rusovici au oprit Autotractorul pe moșie, începând a se servi de el. Au mai cumpărat D-na V. G. Morțun din Roman și Dl. Hancutz din Botoșani.

Luni a continuat experiența cu Autotractorul „Fordson" pe moșia Uricani, Negel, la D-lui Petrescu și Bordescu. A asistat Dl Cardaș, Consilier Agricol, precum și reprezentanții Obștelor și sătenii de frunte din satele învecinate și și-au exprimat toți deplina satisfacție asupra funcționărei tractorului, a cantității și calității de arătură efectuată.

Sucursala Iași a Societății „Noul" din București va căuta să facă cât mai des demonstrații pentru a da posibilitatea Agricultorilor Moldoveni de a cunoaște cele mai noi mijloace de cultura rațională.

※ Azi o comisiune, compusă din d-nii V. Teodoru, ca delegat al Comunei, inspector Știubei din partea Prefecturei de poliție, locotenent Lilescu, din partea Comenduirei, și câte un delegat din partea patronilor și ai chelnerilor, va verifica tarifele de la restaurante și localuri publice, pentru a fixa noile tarife de consumațiune.

※ Tratativele între patronii și chelneri continuă. E vorba acum, de a se chibzui ca chelnerii să fie angajați cu salar, renunțând la darea voluntară de către clienți.

※ Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităților pentru obținerea cetățeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populația evreească să se folosească de aceasta, adresându-se biroului secției locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. și 3—6 p. m. și unde se găsesc formularele și se dau toate explicațiile necesare—Comitetu „U. E. P"Iași.

※ LOTERIE.—Societatea Scriitorilo Români, caută pentru Capitală și provincie, agenți serioși și cu garanții pelru plasarea a 750000 bilete de loterie. autorizată de Onor. Minister de Interne

Corespondența și orice tratative se pot cu Banca Română de Comert și ndustrie, București, Strada Lipscani No. 2.

Congresul apicultorilor

— Ziua a 2-a —

Organizarea—Traducerea operelor straine—Revista speciala—Viitorul congres va fi la Timișoara.

Pe ziua de eri, membrii congresului de apicultură au ținut două ședințe.

In primul rînd, congresul s'a ocupat de operile mai de seamă în specialitate de apicultură ce urmează a fi traduse în limba romînă. D. Eugen Miclescu și-a luat însărcinarea de a face o traducere din limba franceză, alții vor face traduceri din alte limbi.

Chestia următoare la ordinea zilei a fost cu privire la revista de apicultură ce apare în Iași. Cu acest prilej, d. Hanganu a ținut o cuvintare interesantă, arătând stadiul în care se află apicultura în alte țări și tot ce este de făcut pentru ca apicultura să aducă și la noi rezultatele dorite.

In ceea ce privește revista s'a decis ca ea să continue a fi redactată de vechiul comitet de redacție, bine înțeles ca toți membrii să continue cu colaborarea lor

După ce se mai rezolvă câte-va chestiuni de organizare, părintele Martinovici, delegatul consiliului diriginte din Ardeal, repetă propunerea sa ca viitorul congres să aibă loc în Ardeal.

Intr'un elan mare de entuziasm se decide ca viitorul congres să aibă loc la Timișoara.

Congresul se declară închis.

Congresiștii apoi visitease stupăriile d-lor Hanganu și Alexief.

Seara au luat masa în comun la berăria Azuga.

Azi congresiștii s'au întrunit din nou, fotografiindu se în comun.

In astă seară, congresiștii părăsesc Iașul.

※ Cercul ofițerilor pensionari și văduvele ofițerilor pensionari din Iași vor face să apară în curând un ziar propriu săptămânal intitulat „Gazeta Ofițerilor pensionari" avînd ca scop de a lupta pe toate căile legale pentru apărarea și dobîndirea drepturilor lor.

※ Ministerul Instrucțiunii a repartisat elevele școalelor pregătitoare de la Buhaiița și Badeni județul Iași, la școala normală de fete din nou înființată în orașul Botoșani. Elevele vor fi primite fără concurs.

Cererea și actele trebuie să fie înaintate sus numitei școale.

※ La școala superioară de Meserii din Iași sunt vacante posturile de maeștri lăcătuș, cazangiu și sculptor în lemn.

Aceste posturi se vor ocupa prin concurs la 25 Septembrie. Inscrierile se primesc la direcțiunea școalei până la 20 Septemarie.

■ Direcțiunea Școalei primare de fete „Petru Rășcanu" din strada Mitropolie, invită părinții elevelor și cetățenii din stradela Lăpușneanu, Seulescu Arcu, Ștefan cel Mare, Lozonschi, Nogutzi, Uzinei etc, să bine-voiască a se întruni în localul școalei, Joi 11 Sept. 1919 ora 6 după amează, spre a lua parte la adunarea generală și alege Comitetul școlar definitiv.

※ *Mișcarea muncitorească.*— Un acord fusese stabilit între patronul morei Diamant și lucrători, acord iscălit de patron, comandantul militar, primar, prefect și delegatul comisiei sindicale. Cu toate acestea, câțiva lucrători au fost concediați împotriva înțelegerei luate ca nimeni să nu fie îndepărtat din serviciu într'un termen de 60 zile.

Aceasta pe deoparte din cauză că cei mari nu-și respectă semnătura, iar pe de-altă parte fiindcă administrația comunală a încredințat aprovizionarea orașului cu pîne unei singure mori.

Ei cer a se modifica sistemul înjositor al bacșișului, remiza la consumație pentru chelneri urmînd să o suporte patronii și nu publicul.

— Laboranții de la Universități și tot personalul inferior dependent de ministerul instrucțiunei, au înaintat un raport d-lui ministru Anghelescu în care arată starea lor precară, cel mai mare salar al lor fiind 270 lei lunar, în aceste grele timpuri. Ei cer salarii cari să le poată permite a trăi, precum și drept la pensie ca orice funcționar public.

※ Inspectoratul școlar al circumscripției a VII, nou înființat, cuprinde județele Iași, Suceava, Botoșani și Dorohoi, cu sediul în Iași.

※ D. George Moisin, director al școalei superioare de arte și meserii din Iași, a fost numit director cl. II-a în serviciul administrației regiei monopolurilor statului.

※ Inscrierile la școala Comercială Superioară se primesc până la 18 Septembrie, între orele 3—5 p. m.

Pentru anul școlar care începe sunt vacante 8 burse.

AVIZ —Intendența Garnizoanei Iași are în piața Sf. Spiridon o baracă unde se găsesc de vânzare diferite zarzavaturi, cu prețuri sub costul prețului, pentru popote, familiile ofițerilor, sub-ofițerilor și funcționarilor civili întrebuințați în serviciile armatei.

Pentru a putea lua aceste zarzavaturi, persoanele vor prezenta un act de identitate, din care să se constate că sunt în serviciul armatei.

Directorul Manutanței Iași
Intend. căpitan, Mihail Stambolin

SPECTACOLE

※ La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matinee și seara: LOLITA, grandioasă dramă modernă în 5 acte. In rolul titular apare d-ra Bianca Stagno Bellincioni o fascinatoare stea a scenei italiane.

Programul nou mai cuprinde cel mai nou journal de actualități cu știri însuflețite din lumea întreagă.

Mercuri seara simpaticul și incomparabilul LAMPO, Regele transformiștilor.

※ Grădina și Sala Cinema SIDOLI

※ Mare Eveniment Cinematografic. Ca începere de astăzi va rula pe pînza Cinematograf că HAMLET mare dramă în 5 colosale mari acte, de Scheakspeare interpretată de cei mai renumiți artiști ai scenei italiane în fruntea cu Makowska, Rogery, etc.

Programul va fi completat cu o hazlie comedie.

Prețurile obișnuite.

※ Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi și în zilele următoare Nou! Nou! DETECTIVUL DIBACIU Fred Roll, cel mai tare film apărut în acest gen.— 8 colosale acte.— Spectacol de mare atracție.

Stiri Telegrafice

Pacea cu Austria

Se semnează mâine — Puterile lui Renner.— Două proteste.—

LYON.— Președintele delegațiunei de pace de la Saint-Germain, D-l Eichoff care înlocuiește pe Cancelarul Renner, a adus la cunoștiința guvernului francez că Renner este însărcinat de către Adunarea Națională din Viena să semneze tratatul de pace.

D-l Eichoff alăturează două proteste unul, din partea Adunărei Naționale, în contra dreptului de auto-determinare a Austriei și al doilea pornind dela reprezentanții regiunilor cari s'au despărțit de Austria.

Solemnitatea semnărei va avea loc Miercuri dimineața la ora 10, la castelul de la Saint-Germain.

Austria primește pacea

— Votul Adunărei Naționale.—Abțineri și opoziții.—Un protest. —

VIENA.— Simbătă după-amiază, s'a reunit Adunarea Națională, pentru a discuta tratatul de pace impus. S'a procedat la votare al cărei rezultat este: 100 deputați sunt pentru semnare, 25 contra și 50 s'au abținut.

Adunarea a protestat apoi în contra violărei dreptului Austriei de a dispune de soarta ei.

D. Hoover părăsește Europa

LION.—Șeful aprovizionărei din Statele-Unite, dl. Hoover a plecat la Southampton de unde se va in drepta in patrie.

Ucrainienii la Kiew

GEȘEVA. —Armatele ucrainiene au asvârlit pe bolcevici la o depărtare de 50 km. la nord de Kiev.

Traficul între Viena și Budapesta

PARIS.—Se comunică din Bâle, că legătura de cale ferată dintre Viena și Budapesta, care din Martie cor. era intreruptă, a fost reluată la 5 Septembrie.

De vânzare Casele foaste Sumulescu str. Albinet 28, livadă mare și loc, poziție admirabilă, lumină, apă, bună pentru o gospodărie întinsă. A se adresa ca proprietar, la adresa de mai sus.

TEATRUL CINEMA **ELISABETA**

După numeroase insistențe, revine pentru cîteva zile regele transformiștilor

LAMPO

cu un program complect nou.

Mercuri seara 10 Septembrie

PRIMA REPRESENTAȚIE

Doctor G. Pîrvulescu

Boale chirurgicale și genito-urinare
(Injecții intravenoase cu Neolsalvarsan și Cyanur de Mercur)
CONSULT 2—4 p. m.
Str. Sfi Sava 2, colț cu Str. Căpitan Păun No. 12 (lângă Teatrul Național)

Atelierul Electro Mecanic

IAȘI STR ȘTEFAN CEL MARE 33
vinde Soluție pentru lipit cauciucuri de Auto cu prețul de lei 120 kg. specia ă, fără rival.
Căutăm un băiat bun, de religie israelit, etatea 18-20 ani, pentru ținerea contabilității plems.

Croitoreasă bună, caută lucru în familie. A se adresa str. zinelor 60.

BILIARD marca Brunswick-Paris aproape nou, complect 12 tacuri, 2 serii bile, Kegle, însemnător mecanic, lungime 2.50, se vinde cu 5000 lei A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu, Str. Mârzescu 23 Iași.

Domn serios și cinstit caută post de încredere, ca magaziner la fabrică mare, merge și în afară la moșie sau pădure, eventual și în Basarabia fost comerciant mult timp, poseed acte de moralitate, pretențiuni după merit A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu Iași str. Gh. Mârzescu 23 sub V. T.

Doamnă onorabilă primește în gazda o elevă sau două cu pensiune sau fără, etatea de la 7—14 ani, pretențiuni modeste A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu str. Gh. Mârzescu 23 Iași sub O. D.

O șaretă de 3 persoane pentru un cal în perfectă bună stare, se află de vânzare în strada Gusti 6.

ANUL XV-lea No. 3720

25 BANI NUMARUL

Joi 11 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— — TELEFON No. 200 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionara exclusivă a publicităţei.
Un exemplar vechiu de 1 leu —

BIBLIOTECA UNIVERSITATII IASI

IMPRESII DIN BASARABIA

MOLDOVA

Dela Unghéni spre Bălţi trenul parcă începe a străbate pentru fatlia oară, într'o recunoaştere, o regiune de căpcăni şi mine. Merge cu o încetineală une-ori comică. Călătorii pot sta de vorbă cu drumeţii cari merg pe alăturea. Terasamentul, în pripă clădit de pionierii ruşi de războiu, pe traverse de brad, abia sufere povara trenului nostru, pe care îl simţim legănîndu-se neliniştit şi nesigur, cu scrîşniri de incheieturi şi ţipete de osii... Din loc în loc vagoane răsturnate. Unele au o înfăţişare de animale moarte, cu cele 4 roţi în aer, ca nişte picioare sgîrcite... Toate înseamnă puncte de *deraere*. In curînd ameninţă să formeze un convoiu neîntrerupt de la Unghemi la Bălţi..

Peisagiul, prin vechiul ţinut al Iaşilor, se desfăşură într'o lungă domnie a holdelor. Prin ogoare lungi de orz, cari prind a da în pîrg, vîntul deşteaptă învăluiri aurii,

Tovarăşul meu, care i un mazîl ruginit şi ireductibil de pe lîngă apa Nistrului, îmi vorbeşte cu avînt liric despre „frumoasa şi vechea Moldovă"...

— Din *munte* (adică de la Ceahlău) până în liman la Cetatea Albă îmi spune el inflăcărat, natura se desfăşură aşa de variat, de armonios şi de poetic, încât nu mă mir că dragostea pentru pămîntul nostru la noi, Moldovenii, e o boală. Eu bănuesc că din pricina asta au făcut Moldovenii invazie în istoria literaturei româneşti.

Ca Oltean, mă simt puţintel jignit şi protestez. Cum? Nu e adevărat; Românul e acelaşi pretutindeni. Românul e născut poet. Şi pe lîngă asta are şapte vieţi în pieptu'i de aramă!

— Bine-bine... Imi replică nepăsător mazîlul, ca şi cum nici nu m'ar fi ascultat. Uite,— adaogă el arătându-mi cu mîna zarea amiezii, —colo, departe, in fund, se zugrăveşte pe cer un fel de turn. Ochiul meu îl ştia de mult acolo şi l vede. Turnul acela a fost clădit de o cucoană din neam mare îndată după ce s'a pus cordon blestemat la Prut. Unii spun să fi fost din neamul Cantacuzini'or. Se poate. Cum a văzut ea că Impărăţia a rupt jumătate de Moldovă, a început a plînge şi a suspina. A scos din firidă, dela căpătîiul divanului ei, letopiseţele ţării şi citea despre zilele cele vechi şi falnice. Deschidea foile lui Ion Neculcia şi slovenea despre necazurile bietei Moldove. Şi aşa stînd ea şi jelind intre cărturarii neamului, i-a venit un gînd şi un dor. A pus să zidească turn cu foişor. Şi în sfârşiturile limpezi de zi, se suia acolo sus şi vedea in cununa asfinţitului Iaşii, vechea cetate moldovenească cu turnurile de biserici, mănăstiri şi cetăţui. Se gândea la neamuri, la prieteni, la trecut, şi se mai alina...

Când, în negura în care trăiam eu, a pătruns o rază de lumină, când am început a cunoaşte ce-i al nostru, am dat şi eu peste cărturarii Moldovei pe care-i citea cu lacrimi, de mult, domniţa cantacuzină. In vremuri când în Rusia lui Grozna Ivan singura operă literară era *Domostroi*, bucovnă din care bărbatul poate afla de câte ori pe săptămână trebuie să-şi bată muierea, — aici, în ţara cea frumoasă şi necăjită, stăteau cărturari aplecaţi pe cărţi cu slovă latinească, plângeau vechea mărire ca Eremia pe ruinile Ierusalimului, şi însemnau istoria patriei cu sînge din inima lor..

In raftul din căsuţa noastră bătrînească, lîngă letopiseţi, am oriunduit încet-încet şi cărţile mai noui cari puteau străbate pe furiş graniţa Prutului. Ei bine, ce pot face eu pentru plăcerea dumnitale, dacă cei pe care'i citesc s'au născut între munte şi liman? Dumneta rîzi. Inţelegi că vreau să'ţi fac un lung pomelnic, începînd cu Cogălniceanu şi Russo, Eminescu şi Creangă. Şi ştiu că ai să-mi pui înainte cîteva nume ale unor oameni deosebiţi cari nu intră în graniţele mele. Află însă că de aceia sunt eu ruginit şi neînţelegător., căci voiu susţine îndărătnic că şi aceştia sunt tot din pămîntul către care privea cu lacrimi cucoana din foişor. Sunt visători şi oameni de nimic dintr'o singură familie, — eu îi zic moldoveneasca pentrucă aşa se pare adevărat. Aşa o putem deosebi de aspra familie a oamenilor de afaceri şi a micilor politicieni cari macină vorbe duse de vînt. Trenul de faţă, care ne leagănă ca pe valuri, aduce foarte mulţi dintre aceştia în Basarabia noastră şi nu suntem de loc bucuroşi de dînşii.

Incepui a rîde:

— Aici ai vrut să ajungi?

— Se'nţelege, îmi răspunse mazîlul cu'n zîmbet uşor ironic. Dacă se vor tot înmulţi, am să fiu şi eu nevoit să'mi fac foişor, ca să mă uit în sare, spre pămîntul celor cu cari mă simt frate!

M. Sadoveanu

Câteva note

„Au pays de la démence rouge" constituie incontestabil unul din cele mai interesante izvoare în privinţa revoluţiei ruseşti.

Nu ştim întru cât Serge de Chessin s'a menţinut în cadrul unui istoric şi unui critic obiectiv, neinfluenţat de sugestiile naturale a unor anumite credinţi duşmane bolşevismului.

Fapt este însă că lucrarea aceasta prin documentele ce cuprinde, de ar fi popularizată, ar constitui cel mai eficace mijloc pentru zdrobirea bolşevismului.

*

Mandel, şeful de cabinet a lui Clemenceau, personagiul care constituie ţapul ispăşitor al tigrului şi care poartă numeroase porecle, între cari şi pe acea de „Soutien George" şi „Sage Femme de la Victoire", acest Mandel este de fapt George Rothschild, dar nu un Rothschild milionar, ci unul care în 1905 a fost angajat la redacţia ziarului L'Aurore *cu 50 lei pe lună.*

*

La Paris moda pentru bărbaţi prevede pantaloni scurţi până la glezne, în picioare pantofi dar fără ciorapi. O fotografie îl prezintă pe André de Fouguiéres, cu cilindru, pardesiu pe talie, baston şi pantaloni scurţi.

Nebunia omenească nu mai cunoaşte margini.

Blanzy

IN LOC DE INSEMNARI

CHESTIUNI ŞCOLARE

Ziarele din capitală ne aduc ştirea că Ministerul Instrucţiunii Publice a luat noui dispoziţiuni pentru ca la examenele particulare să se controleze în mod serios cunoştinţele elevilor.

Măsura este îndreptăţită. La aceste examene se prezintă de obiceiu două categorii de candidaţi. Una formată de elevii cari n'au găsit locuri în şcolile publice şi se prepară, în majoritate, în institute particulare, iar alta compusă din elemente ce se sustrag rigorilor desciplinei şcolare şi cari, după ce au pierdut timp de zece luni orice contact ca şcoala şi cu cartea, exploatează în vremea examenelor prietenii şi rudeniile cele mai îndepărtate ale profesorilor examinatori.

In epoca de aur a refugiului au fost la Iaşi cazuri de absolvire a întregului curs superior liceal în mai puţin de doi ani.

Sesiunile ordinare şi extra-ordinare de examen, se succedau regulat, pe a notimpuri, graţie complezenţei autorităţilor cari nu puteau refuza tinerilor refugiaţi câteva certificate-scadele pentru a le îndulci amarul pribegiei. Lucrurile trebue să fi ajuns destul de departe din moment ce autorităţile superioare s'au alarmat şi încearcă să reacţioneze.

Dacă Ministerul s'ar fi oprit la considerăţiuni pur didactice şi ar fi luat măsuri numai pentru a se face un control eficace asupra cunoştinţelor elevilor, desigur că n'ar fi nimic de obiectat. Se instituie însă noui taxe pentru elevii preparaţi în particular. In adevăr, regulamentul prevede că aceşti elevi vor avea de trecut 4—5 examene pe an — în Decembrie, Martie, Mai, Iunie şi o eventuală corigenţă în Sept. — plătind pentru fiecare cate o taxă de 25 lei pentru cursul inferior şi 40 lei pentru cursul superior.

Prin ce sunt justificate aceste impuneri cari pun intr'o nouă inferioritate elevul căruia Statul nu-i dă un loc în şcolile sale? Cum poate Statul debitor să obligo la noui taxe tocmai acea categorie de elevi cari nu beneficiază de învăţământul public ca şi colegii lor admişi în şcoli? Căci ori-care ar fi criteriul după care se face selecţiunea elevilor spre a fi primiţi în şcolile publice, nu este mai puţin adevărat că acelaş certificat conferă aceleaşi drepturi la toţi deţinătorii săi.

Prin noul regulament însă elevii particulari vor plăti o taxă de trei ori mai mare decât elevii şcoalelor publice.

Taxele anterioare de 50 lei pentru cursul inferior şi 80 lei pentru cel superior erau destul de apăsătoare şi trei sferturi din totalul elevilor presintaţi la examene obţineau însemnate reduceri de la Cassa Şcoalelor. Ce va fi acum? Vor plăti aşa de scump elevii particulari favoarea de a trece cinci examene pe an?

Suntem informaţi că noul regulament acordă oare-cari privilegii elevilor dela institutele particulare prin faptul că aceştia vor fi examinaţi atât la examenele parţiale cât şi la cel general de către profesorii institutului asistat de un delegat al Ministerului. E de prevăzut că pentru aceştia taxele anterioare nu vor fi majorate.

Aşteptăm publicarea acestui regulament care, se zice, ingreunează mult situaţia candidaţilor obicinuiţi a obţine certificate numai pe baza scrisorilor de recomandaţie şi sperăm că, pe de altă parte, se va reveni asupra noilor taxe prin nimic justificate.

VIAŢA POLITICA

Guvernul n'a demisionat încă!

— Cauză fără efect! —

— D. Maniu nu formează viitorul guvern? —

Rândurile aceste le scriu Marţi seara, la ora 10. Spun acest lucru fiindcă suntem într'un moment în care ceasul poate să aducă cea-ce n'au adus cele câte-va luni, de când d. Brătianu a părăsit Parisul declarând că demisionează.

Nu numai că n'a demisionat dar prin spiritul d-sale de tărăgăneală d. Brăteanu rastoarnă şi un adevăr ştiinţific: există cauza, fără să se producă şi efectul.

Intr'adevăr, deşi se ştie că actualul guvern va demisiona în ziua semnărei păcei cu Austria, cu toate aceste, pacea se semnează Miercurea la Saint-Germain, dar guvernul d-lui Brăteanu n'a demisionat.

*

Va demisiona?. Mai că aş crede că nu, mai cu seama că s'a produs un fapt important, despre care vorbesc mai jos, sub titlul Un eveniment de cea mai mare importanţă.

Dar chiar dacă va demisiona, convingerea persistă tot mai mult că dacă d. Brăteanu nu va mai fi prim-ministru, va conduce încă mai departe şi în mod efectiv frînele guvernului.

De altmintrelea aceasta nu-i ceva nou. Nu povesteşte d. Matet Cantacuzino că discutând, în calitate de ministru, cu actualul rege o chestie importantă, Suveranul i-a replicat:

— „Dar d. Brăteanu ce crede în aceasta chestie?"

D. Brăteanu era, dragă doamne, în opoziţie!.

*

Că este vorba de un aranjament, aceasta-i evident. D. Maniu a şi declarat, aşa spune o telegramă sosită în cursul după amiezii, că nu poate forma guvernul, întru cât condiţiile ce ni se impun sunt inacceptabile.

Şi dacă d. Brăteanu demisionează d. Maniu nu voieşte, d'nii Take Ionescu — General Averescu nu se poate, rămâne doar d. general Coanda.

Adevărul adevărat este că chiar dacă d. Brăteanu ar fi să plece, va rămâne—şi de va fi să fie o succesiune, d'sa va fi executorul testamentar.

Un fapt de cea mai mare importanţă

— Explicaţia lui pentru moment nelămurită —

In legătură cu problema internaţională, care a constituit pînă acum cauza frîcţiunilor dintre noi şi aliaţi, s'a produs un fapt de cea mai mare importanţă. In imposibilitate de a-l sublinia, întrucât cenzura nu ne-ar permite acest lucru, putem spune doar că în acest moment se execută un ordin al guvernului romin, care înseamnă o mare schimbare de atitudine.

Ordinul fost-a el dat pentru a crea aliaţilor noui dificultăţi, într'o regiune dată până acum pradă anarchiei şi a bolşevismului? Este el urmarea unei presiuni exercitate sau a unei înţelegeri dinaintea concertate? Nu ştim.

Ceea ce este evident însă e că faptul există şi că foarte curând se va putea vorbi deschis despre ordinul în chestiune şi modalitatea de executare.

Nu se poate tăgădui că evenimentul acesta are o deosebită importanţă politică. Cum trebueşte el considerat faţă de criza de guvern ce există şi a imminentei ei soluţiuni, iată ce este foarte greu de spus.

Atât se pare doar, că pe când până la cunoaşterea acestui fapt, oficialitatea era convinsă de certitudinea unui guvern general Coandă, după ce s'a cunoscut noua dispoziţie a guvernului, certitudinea s'a transformat intr'o mare îngrijorare. Iar concomitent cu aceasta a sporit cerbicia opoziţiei, care vorbeşte mereu de un guvern naţional.

Dezlegarea crizei va însemna şi explicaţia ultimului act al guvernului român, care, repetăm, constitue un eveniment de cea mai mare importanţă.

Sfârşitul unor tirani!

D. Take Ionescu a fost incontestibil pururea un strălucit gazetar. Nici o mirare dar că in coincidenţă că la aceiaşi oră, în care se semnează pacea de la Saint Germain, d. Brăteanu semnează demisia, d-sa găseşte prilejul frazei ce urmează:

„Istoria exige ca la sfârşitul dată să înceteze două tirani; tirania imperiului care a ţinut o mie de ani sub călcâi pe fraţii noştri din Ardeal şi tirania omului care pusese călcâiul pe grumazii României".

Decît, un lucru. Nu ni se prea spune cu ce va fi înlocuită tirania d lui Brătianu.

Opinia publică romînească cere precizări în această privinţă.

Dacă se vor desfiinţa!

Se ştie argumentul guvernanţilor de acum: nu se poate desfiinţa starea de asediu şi cenzura, întrucît există şi astăzi reale primejdii de turburarea ordinei.

Dacă, lucru foarte greu, recunoaştem, ar fi să vie un guvern Take Ionescu General Averescu, cenzura şi starea de asediu ar fi imediat ridicate.

Şi iarăşi dacă, cu toată suspendarea măsurilor excepţionale, ordinea ar continuă a fi neturburată, cum ar remîne partidul liberal, cel mai democratic şi liberal partid romin?

Nu cum va, cum a rămas d. Constantinescu după ridicarea permiselor de zahar?

Informaţii

Prin presă au inceput să pătrundă amănunte în privinţa celor ce s'au petrecut în Consiliul suprem, când s'a văzut că Romînii au răspuns injoncţiunilor şi au cunoscut cauza acestei lipse de replica a guvernului nostru.

Ziarele străine spun chiar că a fost vorba de o manifestaţie navală dealungul coastei mărei Negre.

Nu ştim intru cât faptul e sau ba adevărat, dar e cel puţin curios, că în momentul în care se vorbeşte de o schimbare de atitudine a aliaţilor faţă de noi, ROMANIMEA anunţă că guvernul Brăteanu a primit o notă prin care se vesteşte că aliaţii au rupt relaţiile economice cu România.

Pe cînd „Romînimea" este sceptică în ce priveşte soluţia crizei de guvern, celelalte ziare opoziţioniste vorbesc de certitudinea unui guvern Take Ionescu general Averescu şi dau amănunte în privinţa modalităţii formărei acestui guvern.

Ele afirmă ca se va face apel la toate grupările politice pentru ca toate nuanţele să fie reprezintate în guvern, din care e foarte probabil să nu lipsească nici socialiştii.

In ce priveşte data alegerilor, am fost pururea sceptici, chiar când actualul ministru de interne a declarat campania electorală deschisă.

Astăzi sceptieismul nostru este din nou confirmat.

Menţinem dar spusa că se ştie când nu vor avea alegeri; dar nu se ştie nici astăzi când vor avea loc alegerile.

„Evenimentul" publică, evident din izvor autorizat, un comunicat în chestia instrucţiilor în curs la parchetul de Iaşi.

Este cel puţin curios a vedea comunicate in materie de instrucţie judiciară, care in mod obşnuit sunt rezolvite prin ordonanţele judecătoreşti, iar până atunci constitue secretul instrucţiei.

Dar fiindcă e vorba de comunicat, nu s'ar putea spune presei dacă e adevărat că d. judecător de instrucţie Aslan a demisionat?

Şi ardşi dacă e adevărat că instrucţia o face actualmente alt d. judecător şi nu d. Aslan?.

De eri a început concursul de admitere la liceul militar. Comisiunea e prezidată de d. Colonel Guran.

Eri fiind ziua onomastică a I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, un Te-Deum s'a oficiat la Mitropolie. Apoi preoţii au trimes Inaltului Prelat o călduroasă telegramă de felicitare.

La Teatrul Naţional e o mare tulburare. Artiştii şi artistele demisionează in p'r.

Cu toate acestea d. M. Codreanu nu este ameninţat să fie mare prin faptul că ar rămânea singur. D. Cuzinschi... nu-l părăseşte nici odată.

Şedinţa Comisiei interimare

—Interpelări şi răspunsuri.—

Comisia interimară s'a întrunit aseară sub preşedinţia d'lui Crupenschi.

D. V. I. Radu roagă a se răspunde asupra motivelor ce au făcut să nu se convoace comisia interimară şi în acelaşi timp, roagă a se arăta cele petrecute în chestia pînei.

D. C. Săteanu, roagă a se răspunde în ce stadiu se găsesc chestiile reparărei localurilor de şcoli, a străzilor, în ce mod s'a soluţionat ameninţarea d'lui inginer Welt de a se retrage de la Comună. Asemenea roagă a li se da explicaţiuni, dacă în chestia peştelui a intervenit ceva nou şi în fine, dacă măsurile luate pentru fabricarea pînei sunt definitive.

D. Crupenschi, preşedintele Comisiei interimare, zice că membrii Comisiei interimare sunt convocaţi după lege, în seziunea ordinară, fără alte formalităţi, iar în şedinţe extraordinară cu autorizaţie ministerială, care cere o întîrziere. A ţinut ca membrii Comisiei interimare să afle de măsurile administraţiei în seziunea ordinară, ce era apropiată.

D. Crupenschi face din nou istoricul celor petrecute cu fabricarea pînei şi spune ca nu a încheiat nici o convenţie, nici un fel de contract cu nimenea, ci din contra a invitat pe toţi morarii de a se aprovisiona cu grîu, pentru a ne expune populaţia la o înfometare, la o lipsă ce poate decurge din greutăţile de azi. Dovadă că şi la moara Iaşilor s'au măcinat 11 vagoane grîu, iar făina vîndută. Unica sa grijă a fost şi este de a feri populaţia de nevoi, şi crede că şi a făcut datoria.

După ce mai dă alte explicaţii, consilierii se declară satisfăcuţi.

In chestia peştelui, d. Crupenschi arată, că direcţia pescăriilor, vrînd a impune a nu se da populaţiei de cîte 40 grame peşte pe lună, a refuzat să împiedice vînzarea de către particulari, impunînd preţuri maximale. Constată că azi au început să sosească cantităţi mai mari.

In ceia ce priveşte localurile de şcoli, ele s'au restaurat şi s'a putut efectua şi un număr mai mare de mobilier şcolar.

Pentru străzi, s'au luat cuvenitele măsuri. Statul ni-a avansat un milion iar materialele au fost comandate. Dacă alte împrejurări nu vor interveni, lucrarea va putea începe.

Comisia mulţumită de aceste răspunsuri, amînă pentru şedinţa viitoare celelalte explicaţiuni şi intră în ordinea zilei.

Se dă cetire unei cereri din partea societăţei de industrie, care a înfiinţat o fabrică de tăbăcărie lîngă abator. Această societate a obţinut ca să i se arendeze terenul pe 30 ani, azi cere să se evalueze terenul pentru cumpărare.

Se numeşte o comisiune ca e să facă preţuirea.

La ordinea zilei este cererea parlagiilor de la abator, de a li se spori salariile.

După discuţie, li se sporeşte salarul la 300 lei pe lună, şi al ajutoarelor la 200 lei.

După propunerea d'lui Manciu, se acordă acelaşi salar şi servitorilor abatorului.

Comisia interimară decide apoi a spori taxele de jupuire şi de internarea vitelor la abator.

Şedinţa se ridică la orele 8 şi 30 seara.

Epitropia Sf. Spiridon a fost autorizată să scoată în vînzare la licitaţie conacul, atenansele şi locul imprejmuitor ce i a mai rămas pe moşia expropiată Petica-Ţarina-Mare.

Mâine se va pune în vînzare o nouă cantitate de 3000 chilograme peşte proaspăt.

Eri după prânz, în strada Cuza Vodă, tînăra Şifra Iţic, sărind din tramvai, şi-a fracturat un picior.

In starea gravă a fost transportată la spital.

Haosul din Ukraina.—Prevăzusem din capul locului că colaborarea Petliura-Denikin în contra bolşevicilor este foarte nesigură întrucât primul luptă pentru independenţa Ukrainei, iar Denikin tinde la unificarea unei Rusii monarhice.

Bolşevicii fiind respinşi de la Marea Neagra, trupele naţionale ucrainiene au luat contact cu armatele reacţiunei ruseşti la Kiev, şi inevitabilul s'a produs. Intre ambele tabere anti-bolşevice a isbucnit razboi în toată regula pentru stăpânirea capitalei ucrainiene. Se anunţă că Denikin, victorios la inceput, a fost bătut de Petliura, care a rămas stăpân pe Kiev.

Mai este de remarcat că intre poloni şi ucrainieni incă nu este incheiată pacea, ci numai un armistiţiu de o lună.

Evenimentele ulterioare vor lămuri definitiv situaţia.

Cu prilejul serviciului religios de eri la biserica Sf. Spiridon, s'a pomenit de moartea P. S. S. Episcopului Antim, fost egumen la această biserică.

D. Const. Florian, judecător la Tg Frumos, şi Alex. Costin judecător la Paşcani, au fost mutaţi unul în locul altuia şi înaintaţi pe loc la gradul de preşedinte de tribunal.

In acelaş grad au fost înaintaţi pe loc d. Const. Z. Simionescu de la ocolul Bârna (jud Roman)

Compania Lirică din Bucureşti „Avram Nicolau" va juca în Sala Teatrului Naţional un ciclu de 25 de Reprezentaţii cu incepere de Joi 25 Sept. cu opera comică DONNA JUANITA.

Biletele la Agenţia Maximovici.

D. Valeriu Nedelcu, grefier la judecătoria din Tg. Frumos, a fost înaintat ajutor de grefier la Tribunalul Iaşi, secţia II-a.

D. Ioan Vălean, din parchetul trib. Iaşi, a fost înaintat secretar la parchetul tribunalului Chişinău.

Aflăm că merituosul dentist, d. Louis Maurice, după o absenţă de două luni, s'a intors azi în localitate.

In strada Nicolina s'au constatat eri două cazuri noui de variola şi un caz de tifos exantematic.

Bolnavii au fost transportaţi la spitalul de izolare.

Preţul sării a ajuns în localitate la 2 lei 50 bani şi 3 lei chilogramul.

Sărmana populaţie !

La întrebarea făcută de d. N. Maxim, prefect de poliţie, s'a primit răspunsul ministrului de Comerciu şi industrie, după care beneficiul de 30 la sută asupra facturei originale, are a se împărţi între angrosist şi detailist. Comisia de judecată insă va hotărî, atunci când se va prezenta cazul, aşa cum va aprecia că este mai just.

Din cauza unor împrejurări neprevăzute, ultima reprezentaţie a revistei PALAVRA de Duduta Grădinăriţă, anunţată pentru astă seară nu va mai avea loc.

SPECTACOLE

La Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineu şi seara : LOLITA, grandioasă dramă modernă în 5 acte. In rolul titular apare d-ra Bianca Stagno Bellincioni o fascinatoare stea a scenei italiane.

Programul nou mai cuprinde cel mai nou journal de actualităţi cu ştiri în suf eţite din lumea intreagă.

Mercuri seara simpaticul şi incomparabilul LAMPO, Regele transformiştilor.

Grădina şi Sala Cinema-SIDOLI. Mercuri 10 Septembrie 1919 zilnic câte 2 Matineuri la ora 3 şi 5 jum şi seara la ora 9 jum. Program Extraordinar ! Montare nemai văzută ! DISTRUGEREA CARTAGINEI mare dramă istorică în 4 mari acte. Unde se desfăşoară marile lupte ale Cartaginezilor cu Romanii. ..Masacrarea Marinarilor şi a Comandantului lor. ...Luptele navale ale flotei Romane şi cele Cartagineze. ..Distrugerea Cartaginei şi Roma eliberată.

Programul va fi completat cu o hazlie comedie.

Preţurile obişnuite.

Grădina Cinema TRAIAN — Astăzi şi în zilele următoare Nou ! Nou ! DETECTIVUL DIBACIU Fred Roll, cel mai tare film apărut în acest gen.— 8 colosale acte.— Spectacol de mare atracţie.

LOTERIE.—Societatea Scriitorilor Români, caută pentru Capitală şi provincie, agenţi serioşi şi cu garanţii pentru plasarea a 750000 bilete de loterie autorizată de Onor. Minister de Interne

Corespondenţa şi orice tratative se pot cu Banca Română de Comert şi industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2.

BIBLIOGRAFIE „Cuvântul Liber" anul I, No. 3 cu articole de critică socială şi politică datorite d lor Const. Graur, Em Socor, Victor Eftimiu, Milian Maximin etc şi numeroase notiţe polemice.

— „Economia Naţională" anul 40, No. 6—7, cu interesante studii economice şi financiare datorite d-lor C. I. Baicoianu, general Scarlat Popescu, Victor Slăvescu, I. Constantinescu-Lucaci şi Petru Brateş.

— „Critica" anul 14, No. 11, ilustraţiune română de actualitate.

— „Le Progres Civique" anul 1, No. 8, revistă bilunară de critică politică şi perfecţiune socială Paris.

AVIS.—Se caută următoarelenumere din ziarul „Opinia" şi se plăteşte **un leu** de fiecare număr: 2905, 2949, 2961, 2991, 3009, 3029, 3057, 3283, 3294, 3304, 3318, 3329, 3409, 3495, 3508 şi 3601. A se adresa la tipografia H. Goldner str. Gh. Mârzescu 17

Gisy Knoll
Emanoil Mathes
LOGODITI
Iaşi Botoşani
7 Septembrie 1919

Stiri Telegrafice

Situaţia la Budapesta

Heinrich nu poate forma cabinetul — Simpatiile opiniei publice —

BUDAPESTA.— Ministrul comerţului, Franiz Heinrich, care a fost însărcinat să formeze ministerul, a declarat Sâmbătă că nu are posibilitatea să-l intocmească, căci opinia publică ungară este pentru menţinerea vechiului guvern.

Complot monarchist în Ceho-Slovacia

— Arestari peste arestări. —

NAUEN.—Jurnalele din Praga aduc vestea unor comploturi monarchiste ce ar fi avut loc în Ceho-Slovacia. S'au arestat principii Friedrich şi Francenko Lobckowitz, acesta din urmă fost secretar al ministerului de de război. S'au arestat şi doi amploiaţi ai acestui minister. Deasemenea căpitanul de cavalerie austriac Micka, precum şi numeroşi alţii.

Autoritătile poliţieneşti se găsesc pe urma unei intinse conspiraţii.

Pacea cu Bulgaria

— Când se va remite tratatul —

LION—Se crede că tratatul cu Bulgaria va fi remis delegaţilor bulgari, azi, Miercuri.

Soarta Ungariei de vest

— Ea se uneşte cu Austria —

NAUEN.—Delegaţi ai germanilor din Ungaria de vest au prezintat mulţumiri cancelarului Renner pentru alipirea Ungariei germane de vest la Austria-Germană.

Renner a spus că Ungaria apuseană va constitui un popor liber în rândul statelor democratice.

Plecarea d-lui Tittoni

LION.—După ce va semna tratatul cu Austria, d. Tittoni, primul delegat italian la Conferinţă va pleca la Roma

Intre Londra şi Hamburg

BYK—In săptămîna aceasta se vor reincepe transporturile comerciale intre Londra şi Hamburg. Astăzi părăseşte docurile Londrei steamerul „Veimar" care conţine o incărcătură de materii alimentare, lînă şi uleiuri.

Bătălia dela Marna

LION.—Duminică a avut loc la Meaux sărbătorirea victoriei de la marna.

La catedrală s'a oficiat un grandios serviciu divin.

ULTIMA ORA

Deţinem următoarea informaţie autorizată din partea d-lui Scutaru director regional C. F. R.:

Intre 20 Septembrie şi 1 Octombre vom intra in trafic normal de călători şi marfă. Trenurile accelerate şi personale vor fi compuse din vagoane capitonate, în perfectă bună stare şi incălzite.

Acceleratul Bucureşti-Iaşi va face 14 ore via Paşcani şi anume: va pleca din Iaşi la ora 7 seara şi va sosi la Bucureşti la ora 8 şi 40 dimineaţa.

*

Circulaţia Iaşi-Bucureşti, via Vaslui, va fi insă reluată mai târziu de cât chiar s'a crezut.

Din cauza lipsei de materiale necesare reparaţiunei podului de peste Siret, se credea că această circulaţie va fi reluată după 1 Ianuar.

Acum în urmă insă, din cauza grabei de a se repara podul de la Szolnock, s'a luat şi puţinul material care era destinat podului de la Cozmeşti, aşa incât repararea acestui pod va intârzia mai mult de cât se crezuse.

BANCA DACIA
IAŞI STR. ŞTEFAN CEL MARE 8
primeşte subscripţiuni la noua emisiune de acţiuni in valoare de 20,000,000 ale Băncei de Scont a României din Bucureşti, conform prospectului publicat in ziare

La BANCA MOLDOVA Iaşi
se găsesc
SACI
in cantităţi mari de vânzare şi de inchiriat, cu preţuri reduse.

Prelungindu-se termenul de indeplinirea formalităţilor pentru obţinerea cetăţeniei, Uniunea Evreilor Pământeni indeamnă populaţia evreească să se folosească de aceasta, adresându-se bîroului secţiei locale care e deschis în fiecare zi intre orele 9—12 a. m. şi 3—6 p. m. şi unde se găsesc formularele şi se dau toate explicaţiile necesare—Comitetu „U. E. P" Iaşi.

Surori de caritate

Epitropia Spitalului israelit din Iaşi infiinţează în localul acestei instituţii o şcoală specială pentru predarea conoştinţelor necesare celor ce doresc a deveni surori de caritate.

Se primesc persoane între 18-30 ani, având cel puţin 4 clase primare.

Pentru orice lămuriri se va adresa Cancelariei Spitalului din Iaşi

Epitropia Spitalului Israelit

Săpun de ras, englezesc fin, a sosit la Magazinul SIGMUND PRAGER Iaşi şi se vinde cu preţul de reclamă Lei 7.350 bucata.

PERDUT în seara de 7 Septembrie un portefeuile cu 20 lei, ordin de serviciu, permis pe liniile tramvaiului şi alte acte importante. Găsitorul e rugat a restitui actele care n'au nici o valoare, contrar le declar nule S. Baltazar, Serv. Apelor

Lapte condesat îndulcit, în cutii renumita marc americană Tower, cu 10 litri lapte de prima calitate se vinde în detail cu lei 5 cutia I Smirnov, Ermacov-Florescu, Fraţii Kupfer, I. I Bădărău, Suc Alex. Bădărău N. Teodoru, Cooperativa «Munca» Bercovici Piaţa Unirei Venus şi Silberştein Piaţa Unirei.

En gros la Banca Moldova.

Covoare persiane lucrate de mâna, artistic şi saluri persane 4-3 3 jum. 2/80 3-2/80- 2 şi mai mici cumpărăm şi schimbăm covoare persane şi turceşti vechi şi uzate.

Str. I. C. Brătianu 163 Iaşi

Direcţiunea Institutul de Domnişoare

al societăţii ortodoxe (fost Humpel) str. Carp 2 face cunoscut că a inceput inscrierile pentru viitorul an şcolar.

Institutul cuprinde: curs primar, curs liceal după programa statului—cors modificat şi studii facultative : piano, vioară, pictură, cans. Cursurile vor incepe în ziua de 15 Septembrie

Pentru orice informaţuni a se adresa la cancelaria şcolii între orele 9—11 a. m.

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu cureiele lobatoză specială pentru răsărită şi porumb, plugeri cu 1 şi 4 brazde, sămănător în rânduri şi unprosătoii, 1 plug special pentru trăetor cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 viţei A se adresa : Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZ avocat

Domn serios şi cinstit caută post de incredere. ca magazioner la fabrică mare, merge şi în afară la moşie sau pădure, eventual şi în Basarabia fost comerciant mult timp, posed acte de moralitate, pretenţiuni după merit A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăuişteanu Iaşi str. Gh. Mârzescu 23 sub V. T.

D-na Ecaterina Bucşinschi

proprietară din Tg. Frumos Str. Vulter 4, face cunoscut că având un atelier pentru fabricat mezeluri cu tot confortul necesar acestei branşe având şi odăi de locuit, ogradă, pivniţă etc. şi, vrând a le inchiria sau vinde, doritori se pot adresa în orice în orice timp direct la adresa de mai sus, fără intermediari, spre a vedea atelierul arătând şi condiţiunile lor.

Doctor G. Pîrvulescu
Boale chirurgicale şi genito urinare
(Injecţii intravenoase cu Neosalvarsan şi Cyanur de Mercur)
CONSULT 2—4 p. m.
Str Sfi Savei 9, colţ cu Str. Căpitan Păun No. 12 (lângă Teatrul Naţional)

De vânzare Casele foaste Sumulescu str. Albineţ 28, livadă mare şi loc, poziţie admirabilă, lumină, apă, bună pentru o gospodărie fotioasă. A se adresa ca proprietar, la adresa de mai sus.

ŞCOALA DE FETE „Steaua"
Str. Elena Doamna 23
Cursuri primar, profesional, liceal şi un curs facultativ de croitorie, limba engleză şi piano. Cursurile incep la 15 Septembrie.

De vânzare imobilul din Iaşi, strada Muzeelor 18, cu 14 INCAPERI tostia instalaţiile moderne, o vastă curte. Situaţie pitorească. IN CENTRUL ORAŞULUI PREŢUL FOARTE CONVENABIL.

A se adresa la proprietară, d-na Adela Ghiulea, str. Cuza-Vodă 40, Iaşi. Intermediari admişi

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 12 klg. depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga. Movileni, 727 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 558 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie. resiuri cosere în 3 etajuri standoarţă, hambar, 4 case de zid etc etc.

A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

D-r LOUIS MENDEL
DENTIST
Reintors în localitate şi-a reluat consultaţiunile de la 9—12 şi 3—7

ANUL XV-lea No. 3721

25 BANI NUMARUL

Vineri 12 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
CU AN . . . . . 80 LEI
PESTE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23
— — TELEFON No. 300 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Câteva lămuriri pentru bine-voitori

Domnule Director,

Nu ca să răspunde relevărilor, în deobşte rău-voitoare şi pătimaşe ce s'au produs în unele gazete şi în unele cercuri, cu privire la militantismul meu din urmă în ordine politico-culturală, v'aşi cere să'mi sacrificaţi spaţiu din gazeta Dv. In această intenţiune ar fi urmat să o fac cât mai de îndată, prin urmare să nu se măgulească spiritele iscoditoare fie şi cu o cât de întârziată atenţiune din parte-mi. Hotărât a respinge ori ce porneşte din ură şi din agresivitate preconcepută, sunt gata să îndur din această parte toate ponoasele, ori-cât sunt convins că îşi au partea lor de trecere în mediul nostru în deobşte puţin cercetător.

Dar băgînd de seamă că sunt şi buni cunoscuţi, ce au doar faţă de mine meteahna de a nu mă cunoaşte îndestul, de a fi cetit prea puţin din ceea ce am scris, de a nu mă fi audiat poate şi mai puţin în prelegerile şi cuvîntările mele, dar într'altfel păstrîndu'mi o vădită simpatie şi ei înşişi nefiind din fire dispuşi la ură şi zavistie cu preconcepere, mă văd silit, mai ales faţă de insistenţele lor, să vă rog a acorda loc în gazeta dv. pentru ore-cari succinte lămuriri.

Preconizînd, ca încheere a frământărilor la cari asistăm cu deosebire în Moldova, în ce priveşte organizarea *politică* a păturilor muncitoare, despărţirea sau mai bine zis organizarea separată — căci aproape nu-i ce despărţi din organizarea muncitoare existentă — a evreilor de români, de îndată a apărat în spiritul agresiv al atitora, cum că eu aşi privi cu alţi ochi pe evrei decât îi priveso pe români. Lucru absolut inexact, precum reese atît din cele scrise şi vorbite de mine pînă astăzi cât şi din această preconizare însăşi, recunoscând evreilor particularităţi ce trebue să le fie respectate, cari particularităţi s'ar ciocni din capul locului cu cele ale romînilor şi cu asta ar dăuna fie-căror în parte.

Acum cînd evreii au devenit egali cu romînii, caută să se pună în lumină ceea ce-i propriu evreului ca caracter înalt naţional, fără să se aducă cu aceasta nici o păgubire ţărei şi poporului român, la care caracter însă romînul nu poate fi interesat—pe cît este pentru propriul lui caracter înalt naţional.

O contopire de organizare politică între romîni şi evrei, admiţînd că s'ar pune toate silinţele să se facă, ar duce în chip sincer la o preocupare de un ordin, din care ar trebui să lipsească cu totul preocupările particulare, acelea cari constituesc tocmai fiinţa fiecăruia; încât o atare contopire fiind anti-firească nu ar avea trăinicie; şi dovada este făcută că în Moldova nu s'a putut, şi de se va persevera în această încercare, se va vedea că nu se poate întocmi o organizare politică evreo-română, fapt verificat şi prin aceia că în celelalte ţări politeisce, organizările politice sunt în chip firesc numai naţionale.

Acum că socialismul preconizează internaţionalismul, ce'şi are rostul bine-definit, au-i de tras numai de cît încheerea că ori să fim cu ori-ce preţ internaţionali ori să nu fim de loc. Dimpotrivă. Suntem internaţionali cu păstrarea firească a caracterelor proprii naţiunilor, întocmai după cum suntem la olaltă într'o societate cu păstrarea firească a caracterelor individuale. Frumosul şi folositorul stau tocmai într'aceia de a fi o organizaţiune cît mai variată, fie-care variaţiune avându'şi organizaţiunea ei în organizaţiunea cea mai vastă.

Sunt organizaţiuni cari comportă neapărat de odată amestecul internaţional, acelea-s sindicatele profesionale privite strict supt laturea economică. Nevoile vieţii zilnice, şi cu deosebire ale pîntecelui, sunt la fel: şi pentru român şi pentru evreu. De aceia, în organizaţiuni sindicale, dânşii caută să meargă la o laltă, sindicalismul profesional nu poate fi decât internaţional. Ideia porneşte încă de la obârşia Internaţionalei, când nu se avea în vedere de cît laturea economică. Dar de îndată ce-a intervenit laturea politică, privind nu numai prezentul, ci şi trecutul şi viitorul, Internaţionala a suferit prefaceri şi organizaţiile politice nu s'au putut face şi nu s'ar putea face decît pe naţionalităţi, afară dacă s'ar crede să se nesocotească personalitatea naţiunilor, ceia ce ar fi tot una cu tăgăduirea lor; ceia ce-i contra firei.

De altminterea lucrul acesta a fost de mult recunoscut ca atare. In statutele cari alcătuesc constituţiunea fundamentală a Internaţionalei şi cari cuprind toate principiile socialismului contemporan, statute adoptate la cel dintâi congres, ţinut la Geneva în 1866, se prevede clar la „Art. 6... membrii Asociaţiunii internaţionale vor trebui să-şi pună toate silinţele, fie-care în ţara lui, ca să strîngă la o laltă, într'o asociaţiune naţională, diversele societăţi muncitoreşti existente; e bine înţeles, totuşi, că aplicarea acestui articol este subordonată legilor particulare ce domnează fie-ce naţiune.." Şi tot astfel se precizează lucrul şi la „Art. 10. Deşi legate printr'o legătură de solidaritate şi de cooperare, asociaţiunile muncitoreşti vor continua nu mai puţin să fiinţeze pe bazele ce li s particulare".

Deci, în scopul armonizării universale sau internaţionale, caută să se constituiască în sînul fie cărei naţiuni organizaţiuni politice naţionale, acestea numai putând tempera năzuinţa panetnică a fie-cărei naţiuni: doctrina socialistă, ca şi ori ce altă doctrină cu caracter universal, cum este în deosebi doctrina positivă, reclamă chiar, pentru chezăşuirea realizării lor, organizaţiuni naţionale; şi numai din punct de vedere strict economic, reclamă organizări deodată internaţionale: sindicalizările. In acest înţeles socialismul şi sindicalismul se şi îmbină şi se şi deosebesc, ţintind însă către acelaşi fel.

Cu asta sper să fi lămurit dacă nu un adevăr şi o realitate, cel puţin punctul meu de vedere ce'l cred în măsură, de s'ar generaliza, să răspândească acea considerare largă şi binevoitoare a lucrurilor, cînd oamenii, fără să fie numai de cît de acelaş temperament, de aceiaşi origină, de acelaş soi de porniri, chiar de-aceiaşi credinţă şi de ace aşi cultură, să se poată apropia unii de alţii, să se privească cu îngăduire, solidarizîndu-se tot mai mult, şi pentru greutăţile ca şi pentru bucuriile vieţii, în practica devizei pozitive: *simpatia ca principiu, ordinea ca bază şi progresul ca scop.*

Dr. Zosin

7 Sept. 919
(26 Gutenberg 131).

Câteva NOTE

Campania electorală este deschisă: Cârciumarii au scumpit vinul.

*

Partidele îşi fixează candidaţii. Urmează de văzut unde îi vor fixa alegătorii!

*

Ziarele oficioase discută ce se datoreşte Iaşului. Cetăţenii ceei din a doua capitală ar fi mai bucuroşi da a s'ar discuta cît se datoreşte Iaşului.

*

Vom intra în curînd în normal, în privinţa circulaţiei trenurilor.

Va fi o fericită excepţie în mijlocul anormalităţei generalizate.

Blanzy

INSEMNARI

Rostul unei donaţii

Ziarele au anunţat că un milionar dintr'un oraş din nordul Moldovei a donat suma de 400.000 (cetesşte patru sute de mii) lei pentru propaganda electorală în folosul unui partid de tot roare civică şi jaf public... partid „istoric".

Ce inseamnă alegeri parlamentare la noi, se ştie prea în de ajuns. Pe de o parte, silnirea conştinţei omeneşti; pe de altă parte surprinderea bunei credinţe sau exploatarea inconştienţei alegătorului; brutalitatea agenţilor forţei publice, conrupţia, botezul vinului.. şi în genere tot tabloul abominabil al decăderei celei mai desăvîrşite, într'un colţ blestemat al mahalalei europene.

Pentru această operă 'a fost dăruită suma respectabilă de aproare jumătate de milion, din prisosul unei averi clădite pe nedreptatea socială.

De notat că nici un fericit al crimelor pămînteşti în ţara noastră n'a destinat atâta grămadă de aur pentru o operă caritabilă. Creştinismul de contrabandă al boerilor noştri s'a rezumat la pomeni măsurate cu golegani şi la parabole pentru resemnarea flămândului, cu efect minunat de armonie publică şi fără multă cheltuială.

In schimb, se risipesc bogăţii enorme pentru corupţia electorală.

Şi poate că e mai bine aşa.

Prin intensificarea relelor cumplite ale organizărilor omeneşti de oprimare şi dispreţuire a poporului se va ajunge mai lesne la luminarea celor desmoşteniţi şi la prăbuşirea vechiului şi nenorocitului aşezămînt.

Pomana creştinească, auxiliar degradator al impilărei celor mulţi, ca cît va funcţi na pe o scară mai redusă, cu cu atît îşi va pierde efectul ei de alinătoare momentană a durerilor şi întârzietoare a inevitabilului eveniment social.

Risipind aurul pentru conrupţie electorală şi alte acţiuni de exploatare şi învrăjbire de clasare cel puţin se grăbeşte procesul matematic al asigurărei materiale şi liberărei morale a maselor..

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Evacuarea Buda-Pestei

— Începe să transpire motivul —

— Încordarea devine tot mai mare —

Mai curând de cât am bănuit se poate vorbi despre evenimentul important, la care făceam aluzie în numărul nostru de ieri. S'ar părea că nu este exclusă eventualitatea ca trupele noastre să se retragă din Rusia.

Comentând ieri faptul spuneam că el ar putea fi tot atât de bine un indiciu de un început de înţelegere dintre aliaţi şi noi, după cum ar putea constitui şi dovada că guvernul român, plictisit de aliaţi, pe chestia ocupaţiei Ungariei, a decis retragerea trupelor, pentru a pune pe aliaţi într'un mare impas, întrucât aceştia, neavând trupe, s'ar vedea din nou în faţă cu racila bolşevismului ungar.

*

Această din urmă explicaţie pare cea adevărată. Măsura ar fi ivorîtă din supărarea guvernului Brătianu şi din voinţa de a învedera aliaţilor că acolo nu aveau putinţă să menţie ordinea fără noi şi deci nu li era permis să se poarte cu noi cum s'au purtat în această privinţă.

Faptul, important în sine, ar căpăta o şi mai mare importanţă prin aceea că ar învedera şi o mai mare înrăutăţire a raporturilor noastre cu aliaţii.

*

De cât, un lucru. Arma întrebuinţată are evident două tăişuri,

Din două una: ori ordinea persistă, cu toată plecarea trupelor noastre, şi atunci lovitura a dat greş; ori anarhia se dezlănţuie din nou şi atunci o avem la graniţa noastră cu toate primejdiile şi consecinţele grave.

Şi într'un caz şi în altul noi riscăm, căci sau contribuim la o înăsprire a relaţiilor cu aliaţii, fără a fi obţinut ceva temeinic, sau contribuim la dezlănţuirea din nou a anarhiei peste Tisa şi atunci opera de restabilirea ordinei va trebui s'o începem în d'a capo.

Iată urmările ineluctabile ale gestului nostru, dacă se confirmă că într'adevăr am retras trupele din Ungaria pentru a face în ciuda aliaţilor.

In acest caz realizăm anecdota cu călătorul care în ciuda birjarului a pornit pe jos.

România n'a semnat!

— Conferinţa se arată implacabilă cu noi —

Semnătura României lipseşte de pe tratatul pe care puterile aliate şi asociate l'au încheiat ieri cu republica Austriacă.

Ast-fel dar, suntem de fapt în cea mai încordată situaţiune faţă de aliaţi. Ceva mai mult. Relaţiile economice, dintre aliaţi şi noi, sunt şi ele rupte, după cum continuă a afirma cu preciziune d. Take Ionescu.

Ceva mai mult. Condiţiunile în care am refurat semnarea — după ce nu ni s'au admis rezervele — arată că aliaţii continuă a fi inexorabili, în ce priveşte principiul protecţiunei minorităţilor. Atitudinea lor este cu atât mai simptomatică cu cât o telegramă din Lyon vesteşte că „cei patru" au şi luat în cercetare proiectul prin care se precizează garanţiile în favoarea minorităţilor în Statele dunărene.

Ast-fel dar sorţii sunt omeneşti şi numai naivii şi superficialii pot privi cu inima uşoară la cele ce se desfăşoară. Căci situaţia noastră este mult îngreunată.

şi este îngreunată şi prin faptul că ne aflăm în faţa unui fapt indeplinit; şi prin aceia că dacă odată ce condiţiile au fost impuse celorlalte state ale ei, cu greu se va putea crea o situaţie privilegiată României; şi prin aceia că aliaţii nu pot renunţa la o chestie principală, care formează esenţa insă-şi a principiilor pe baza cărora au pretins că au adus războiul.

Aşa se şi explică, ca până şi acei care combat cu furie ţinuta d-lui Brăteanu, speră cel mult într'o îmbunătăţire.

Ori'cum România n'a semnat. Cea mai istovitoare dificultate începe!

Aliaţii au schimbat ţinuta?

Pînă şi „Viitorul" publică cele ce s'au petrecut, în ce ne priveşte, în Consiliul suprem, şi ce măsuri erau să se ia împotriva noastră.

Lămuriri ulterioare au arătat că s'a renunţat la aceste toate, întrucît consiliul suprem a primit asigurări formale, că guvernul romîn nu luase cunoştinţă de notele trimise, ele nefiind recepţionate la Bucureşti. Dispărând cauza, nu mai putea persista supărarea.

Chestiunea este lusă, ce se va întîmpla cînd guvernul nostru, luînd cunoştinţă de cerinţele Consiliului, le va refuza.

Atunci aliaţii nu se vor irita oare din nou? Şi, în furia lor, nu vor înfăptui ceea ce erau să facă dăunăzi, cînd credeau că nu voim să răspundem?

Refuzul precis, va insemna pentru ei care un afront mai mic de cît refuzul de a răspunde?

O altă explicaţie!

Dintr'o sursă cât se poate de serioasă ni se dă o altă explicaţie a faptului că guvernul a dispus retragerea trupelor din Ungaria, fapt de care ne ocupăm mai sus:

— „Guvernul, pe care îl preocupă fondul şi nu forma, ştia precis care sunt cerinţele Antantei în ce priveşte rolul nostru în Ungaria.

In imposibilitate de a conveni la cerinţele Conferinţei şi nevoind pe de altă parte ca ţara să fie expusă la represalii, care ar constitui o iremediabilă ruptură între noi şi aliaţi, guvernul Brăteanu a dispus pur şi simplu evacuarea Ungariei.

Cerinţele Antantei devin ast-fel caduce iar Consiliul suprem se găseşte ast-fel pus într'o mare încurcătură şi cu o nouă ghiulea la picioare".

Informaţii

SITUAŢIA.— Presa opoziţiei manifestă din ce în ce mai mult optimism cu privire la modul cum va fi soluţionată criza de guvern. Ea dă ca sigură formaţiunea unui guvern de coaliţie sub preşedenţia fie a unui om politic din ţările alipite fie a unuia din vechiul regat. D. Take Ionescu ar urma să aibă portofoliul externelor.

*

Se pare că numai miniştrii bucovineni merg până în pânzele albe alături de d. Brăteanu.

Conducătorii ardeleni sunt divizaţi şi unii se pronunţă formal pentru un guvern, care să încerce tratative pentru modificarea condiţiilor.

Ţinuta d-lui Goldiş este caracteristică, după cum are o semnificaţie deosebită declaraţia d-lui Maniu că n'a autorizat pe nimeni a spune că d-sa n'ar înţelege o altă politică de cât imediata rezistenţă.

*

Că situaţia este considerată favorabilă opoziţiei, rezultă din programul pe care'l publică oficiosul d-lui Take Ionescu.

Noul guvern, spune oficiosul, va trebui să cuprindă pe d. Take Ionescu la externe, pe d. general Averescu, pe reprezentanţii Bucovinei şi ai Ardealului şi un reprezentant al partidului socialist.

Noul guvern va avea rolul de restabilirea unor bune relaţiuni cu democraţiile Occidentului şi de a obţine înlăturarea sau măcar îmbunătăţirea clauzelor oneroase. Va căuta să salveze ce mai poate fi salvat.

In politica internă, noul guvern va răd ca cenzura şi starea de asediu şi grăbirea unor alegeri libere.

*

Aceiaşi presă de opoziţie este absolut sigură că criza nu va dăinui mai mult de 2-3 zile şi că soluţia va fi un guvern Take Ionescu-General Averescu.

※ Un simpton că este deschisă campania electorală;

Aseară câţiva tineri liberali se aflau la Funiak. La un moment dat sosi o delegaţiune de ceferişti şi ceru .. de băut.

※ Elevele de la şcoalele pregătitoare din judeţ au fost repartizate la şcoala normală de fete din Botoşani.

Sunt îndreptățite cele mai pesimiste previ. în privința recoltei viitoare și suntem amenințați a deveni tributarul țărilor exportatoare.

Intr'adevăr, sătenii n'au făcut și nici nu fac arătură de toamnă. Deasemenea nici proprietarii nu pot face arături din cauza scumpetei excesive a lucrului.

Așa fiind împrejurările, la toamna viitoare Moldova nu va avea producția de grâu necesară consumului intern.

La comisia interimară. — La ședința de aseară a comisiei interimare, d. C. Crupenschi a continuat lămuririle promise. Răspunzînd la chestia ridicată de d. C. Săteanu cu privire la hotărîrea luată de d. inginer Welt, de a se retrage din fruntea direcției serviciului apelor, d. Crupenschi a zis:

D. inginer Welt m'a sesizat pentru ca prin bună înțelegere să consimt la resiliarea contractului ce'l leagă de comună, arătînd greutățile de azi ce nu'i mai permit a rămâne. Am insistat pe lîngă d. Welt de a nu se retrage, căci cunoașteți cu toții serviciile prețioase ce le prestează comunei. D. inginer Welt este capabil, activ, un spirit puternic de organizare, ceiace ne impune a face totul pentru ca d-sa să nu ne părăsească. Am obținut dela d. inginer Welt un răgaz până la Noembrie. In răstimp am primit și o scrisoare din partea d-lui Tancred Constantinescu, care ne îndeamnă a reține pe d. inginer Welt, căci plecarea d-sale de la comună, ar insemna o nenorocire în cea ce privește conducta de apă, la a cărei construcție d. inginer Welt a luat parte și care fiind una din cele mai mari și mai grele, conducerea ei se impune să o aibă d. inginer Welt, singurul capabil a prezta acest serviciu.

Continuînd, d. Crupenschi zice că proectează a unifica toate serviciile tehnice comunale și a încredința d-lui inginer Welt conducerea întregului serviciu.

Comisia interimară ia act cu mulțumire de aceste lămuriri, rămînînd ca președintele comisiei interimare să facă d-lui inginer Velt propunerea cuvenită.

Camera de Comerț din localitate a fost dizolvată. Alegerile pentru o nouă cameră au fost fixate la data de 26 Octombrie.

Până la alegeri, actualul biurou continuă a conduce lucrările.

SINUCIDERE. — Aseară, în strada Socola 146, vestitul pușcăriaș Simion Bilici, s'a sinucis, trăgîndu'și un foc de revolver în cap.

Simion Bilici este frate cu vestiții bandiți, a căror arestare a dat atît de mult de lucru. El își făcuse pedeapsa și se găsea liber.

Au fost la fața locului de îndată d. Marcu, directorul prefecturei de poliție și d. Iorga, procuror.

O anchetă a fost deschisă pentru a se descifra mobilul sinuciderei.

Sunt bănuiți, că Simon Biliți ar fi implicat în vre'o nouă crimă și a preferat moartea decât întoarcerea la ocnă.

Revolta contra lui Denikin. Ziarul „Sfatul Țării" primește pe cale telegrafică știrea că satele din Ukraina s'au rescular împotriva lui Denikin a cărui autoritate nu vor s'o recunoască.

De asemenea, armata generalului țarist se află în plină descompunere unități întregi trecînd de partea hatmanului Petliura.

D. Comandant al corpului IV de armată a fost autorizat să semneze, în numele ministrului de război, lucrările de pensiuni ale invalizilor și urmașilor militarilor morți în campania 1916 1919

De către prefectura de poliție s'au acordat un premiu de 300 lei agentului de siguranță Alexandru Disem și 200 lei comisarului Daulja pentru prinderea verditului bandit Trandafirescu.

SERBARE FILANTROPICA. — Sâmbătă 13 și Duminica 14 Septem. vor avea loc în grădina Copou mari serbări, organizate de autoritatea militară, al căror venit va fi afectat pentru restaurarea bisericei și școalei din Mânzești (Iași).

CERTIFICATELE DE ALEGATORI.— Dl. prim—pregedinte al Trib. Iași N. Radovici, în calitate de pregedinte al biurouluî electoral, încunoștințează că: certificatele de alegător se distribue cetățenilor la cerere sau din oficiu, de către Primărie, ajutată de agenții polițienești, până în preziua alegerilor.

In caz de refuz de eliberare, cel interesat are drept a reclama justiției.

Pentru certificatele pierdute se eliberează duplicate.

Declarațiile de candidatură se vor face pentru Cameră până la 19 Sept

O datorie ne impune a arăta că la deferitele reportagii prin cari ziarele s'au ocupat de moara Diamant, nu a putut fi un moment vorba de d. Ignate Diamant. distinsul inginer care e retras de mult din asociația morarei și e atrein de toate chestiile de care s'au vorbit.

Toate elevele pregătite în particular, de la clasele 1—8, vor da examen înaintea comisiei numită de minister și care va funcționa în localul liceului particular Gh. Asachi, alăturea de liceul internat.

La inspectoratul sanitar din localitate, se află vacante mai multe posturi de subș.ef de birou și copiști.

Candidații au a prezinta dovada de studii secundare.

Astăseară Joi 11 Septembrie, la Grădina TANASACHE, Trupa Israelită de Operete și Comedii Leopold Kanner va reprezenta premiera MOISE HAIM FONFATS, la benefiziul D.nei Leibovici și d-lui Marcovici.

Bibliografie.—„Zece ani de activitate", raport făcut la Asociația corpului didactic israelite-romîne, centrala Iași, de Adolf Magder.

— „Idesa Europeană", anul I. No 12 cu un interesant studiu al d-lui Virgil Bărsănescu asupra Imperialismului American.

—„Curierul Judiciar", anul al 26 lea No. 29—10, sub direcția d-lui N. C. Schina.

Sindicatul Patronilor de Restaurante și Berării din Iași caută spre angajare fete care să îndeplinească serviciul de chelnerițe, oferindu le condițiuni avantajoase.

— Econ.—In casele proprii ale D-lui M. A Steckelman s'a serbat în seara de 9 Septembrie crt. logodna oficială a D-rei Mathilde Steckelman, cu tânărul Iacob Moșeovici.

A asistat o lume aleasă.—Urăm tinerilor logodiți toate fericirile.

SPECTACOLE

Teatrul Cinema ELISABETA apare cu începere de astăzi și în zilele următoare Regele transformiștilor și ventrilogul LAMPO cu un program complect nou De remarcat *Camaleonte* piesa cea mai comică din repertoriul lui Lampo și *La Alhambra* în care Lampo va imita pe cei mai renumiți artiști. Pe lîngă reprezentația lui LAMPO va rula și sentimentala dramă SPIRITUL SPIRITELOR în 5 acte cu d-ra Vera Vergani.

Grădina și Sala Cinema SIDOLI. Mercuri 10 Septembrie 1919 zilnic câte 2 Matineuri la ora 3 și 5 jum și seara la ora 9 jum. Program Extraordinar! Montare nemai văzută! DISTRUGEREA CARTAGINEI mare dramă istorică în 4 mari acte. Unde se desfășoară marile lupte ale Cartaginezilor cu Romanii. ..Masacrarea Marinarilor și a Comandantului lor. ...Luptele navale ale flotei Romane și cele Cartaginese. ...Distrugerea Cartaginei și Roma eliberată.

Programul va fi complectat cu o hazlie comedie.

Prețuri obișnuite.

Teatrul Cinema Ofelinatul „Principele Mostenitor".— Cu începere de Joi 11 septembrie se va juca marea revistă locală a PORUMBIȚA în 2 acte și 1 prolog de UZ. (Furnica) Tipuri cunoscute din Iași vor fi reprezentate la această revistă. Balet sub conducerea d-rei Aurora Munios, prima baterină și a d-lui Asck[illegible] nasi, maestru. Oira, Oira, Baletu Co

Banc' de Scont a României

SOCIETATE ANONIMA.—CAPITAL 20,000 000 LEI

Sucursale: Jon[illegible]nța, Fecșani, Galați, T.-Măgurele, Tulcea și R.-Vâlcea

Prospect de emisiune

40.000 acțiuni pentru sporul de 20.000.000 lei

1. Consiliul de Administrație al Băncei de Scont a României a hotărât pe baza art. 6 din statutele Băncei să facă emisiunea de 20 milioane lei în 40.000 acțiuni noui la purtător, pentru sporirea capitalului Băncei la suma de lei 40.000.000 conform votului adunării generale extraordinare de la 9 (22) Decembrie 1918.

2. Aceste noui acțiuni se vor atribui de preferință actualilor acționari ai Băncii, în proporția de o acțiune nouă pentru una veche (art. 7 din statute).

Dnii subscriitori au drept să subscrie de odată:

a) IREDUCTIBIL, pe baza dreptului de preferință, atâtea acțiuni noui câte acțiuni vechi au.

b) REDUCTIBIL, din restul acțiunilor asupra cărora nu se va exercita dreptul de preferință

3. Acțiunile se emit pe cursul de 600 lei bucata, din care 100 lei se varsă la Fondul de rezervă iar 500 lei se trece la capitalul Băncii.

4. Valoarea acțiunilor subscrise se va achita în modul următor; a) La subscriere 30 la sută de fiecare acțiune de 500 lei, adică 150 lei, precum și lei 100 de acțiune pentru Fondul de Rezervă.

Odată cu subscrierda se va depune deosebit 6 lei de acțiune pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Rectul capitalului de lei 350 de fiecare acțiune se va vărsa la epocile ce se vor fixa de către Consiliul de Administrație. In acest scop termenele de vărsăminte se vor publica prin „Monitorul Oficial" și alte ziare cu o lună înainte de data fixată pentru efectuarea fiecărui vărsământ.

5. Nouii acționari vor avea dreptul pentru anul 1919 la o dobîndă de 7 la sută, care se va calcula numai la capitalul vărsat al acțiunilor atribuite și se va plăti cu începere de la 15 Ianuarie 1920.

Pentru anul 1920 și următorii—cîtă vreme acțiunile acestui spor de capital nu vor fi complect achitate—se va calcula vărsămintelor efectuate un procent egal cu dividendul cuvenit vechilor acțiuni.

6. Pentru vărsămintele neachitate la epocile fixate se va plăti o dobîndă da 10 la sută până la o lună dela data exigibilității lor. După trecerea acestui termen se va proceda conform Codului de Comerț.

7. Pentru *subscrierile ireductibile* se vor prezenta și acțiunile vechi, spre a se nota pe ele, că *„s'a exercitat dreptul de preferință"*. In lipsa acțiunelor se vor prezenta scrisorile instituțiunilor unde sunt depozitate, spre a se lua notă de numerile acțiunilor, care urmează să fie primite la *exercitarea dreptului de preferință*.

8. După închiderea subscripției Consiliul de administrație al Băncii va face repartiția acțiunilor subscrise reductibil și va hotărâ în acelaș timp pentru acțiunile rămase eventual nesubscrise.

9. Subscrierea începe la 10 Septembrie 1919 și durează până la 20 Septembrie 1919 Consiliul de administrație își rezervă dreptul să închidă termenul subscrierii și mai înainte de 20 Septembrie. Subscrierile se pot face la sediul central al Băncii, la Sucursalele sale din:

Constanța, Galați, Fecșani, Tulcea, T.-Măgurele, R-Vâlcea precum și la

Alexandria	Banca	Com. din Alexandria
Buzău	„	Com. Ind. și Agric
Bacău	„	Comerțului din Bacău
Bârlad	„	Meld. de jos din Bârlad
Bailești	„	Rurală
Brăila	„	Dunăreană
Calafat	„	Calafatului
„	„	Bolju ui
Caracal	„	Caracal
„	„	Romanați
„	„	Com. și Agricolă
Câmpina	„	Câmpina
Corabia	„	Corabia
Craiova	„	Olteniei
„	„	Românei
„	„	Creditul Oltean
Drăgășani	Banca	Drăgoești din Drăgășani
Fălticeni	„	Suceavei din Fălticeni
Calarași	Soc.	Cooperativă Dunărea
Giurgiu	Banca	Dunărea
Huși	„	Albina
Iași	„	Dacia
„	„	Iașilor
Pitești	„	Populară din Pitești
Ploești	„	Centrala din Ploești
P.-Neamț	„	Indust. și Comercială
Roș. de Vede	„	Roșiori
Roman	„	Romanului
R. Sărat	„	Creditul Râmnicean
Satina	„	Olteului
„	„	Slatina
T.-Severin	„	Severinului
„	„	Com. din T. Severin
Târgu Jiu	„	Târgu Jiului
Tecuci	„	Tecucului
Vaslui	Casa de Credit din Vaslui	
Târgoviște	Banca Comercială și Indust.	

Consiliul de Administrație

Stiri Telegrafice

Pacea cu Bulgaria

— Inmânarea tratatului —

LION. — Tratatul de pace care privește Bulgaria va fi remis delegațiunei bulgare în decursul acestei săptămâni poate chiar în seara zilei de Miercuri, fără ca pentru aceasta să aibă loc vre o ceremonie.

Femeile italiene obțin dreptul de vot

SAN-PAULO. — Se comunică din Roma ca camera deputaților a acordat dreptul de vot femeilor italiene. In actualele alegeri însă, ele nu vor putea vota.

Numărul femeilor cari vor obține acest drept, este de șase milioane.

Urmările păcii cu Austria

— Un nou guvern la Viena și alegerea unui pregedinte de republică —

NAUEN. — După ce se va fi semnat pacea cu Austria la Saint-Germani și după întoarcerea Cancelarului Renner, se va păși la constituirea unui cabinet de concentrare în care să fie reprezentate toate partidele din Adunarea Națională.

Pe de altă parte de oarecce printr'o clauză a tratatului se oprește cu Austria să intre ca membră în republica germană noua constituție care se va elabora la Viena va instituț un pregedinte pentru republica Austriei, cu numele de șef de stat

Croația contra Serbiei

ROMA. -- Se comunică din Viena că „Wiener Zeitung" scrie că ancheta instituită în Croația a avut ca rezultat stabilirea feptului că revolta militară produsă acolo acum câtva timp, a avut o nuanță de vădită otilitate în contra Serbiei.

Renner în Franța

LYON.— Marți la ora 10 a. m. Cancelarul Renner s'a reîntors la Saint Germain.

Mobilizarea în Rusia

— Colceak a reînceput lupta —

PARIS. — Se comunică din Omsk că in Siberia mobilizarea cazacilor se face în condițiuni excelente.

S'a emis un decret, care prevede mobilizarea tuturor locuitorilor carpato-ruși între 18 și 43 ani.

Amiralul Colceak a reluat ofensiva.

Atesul democraților germani

LION. — Elementele democrate din Germania susțin candidatura d-lui Scaiffer, pentru locul ministrului Erzbergher, care va trece la alt departament.

Serviciul de Intendență al Garnizoanei Iași

PUBLICAȚIUNE

La licitația de la 29 August a. c. ne obținându-se nici un rezultat, se publică pentru cunoștința generală că Sâmbătă 13 Septembrie stil nou 1919 ora 10 dimineață, se va ține licitație publică în birourile Intendenței Garnizoanei Iași (vis-a vis de Moara „Păcurari") pentru aprovizionarea a:

848 vagoane, de grâu și

300 vagoane, orz și ovăz, în total și în loturi mai mici.

Licitația se va ține în canformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice a statului, depunându-se garanția de 10% din valoarea ofertei.

Supraofertele sau oferte posterioare licitației nu se vor lua în considerație

Pentru productele oferite loco producător, se va arătă în ofertă distanța în Kilometri până la gara cea mai apropiată.

Caietul de sarcini se poate vedea în toate zilele de lucru la Intendența Garnizoanei Iași.

Șeful Serv. Intendenței Garnizoanei Iași
Intendent Maior
LEON POPOVICI

GRADINA TANASACHE

Compania Israelită de Operete și Comedii „LEOPOLD KANNER"

Director de scenă CH. SEGALESCU

Cu debutul celebrei subrete **SARAH KANNER**

VINERI 12 Septembrie începutul ora 9 jum. precis

pentru prima oară în această stagiune

Cel mai mare succes

M-zelle Hoplea

Operetă în 3 acte de Nager

în rolurile principale CH. SEGALESCU, D-nul și D-na BERGER

Excursiune de plăcere

la Băile-Slanic Moldova cu Autocomionul. Plecarea SÂMBĂTA 13 Sept, ora 9 d m. Luni înapoerea direcția Roman, Bacău, Slănic—Tg. Ocnă.

Inscrierile se fac de pe acum la Agenția Singer str. Cuza-Vodă 71 vis-avis de Banca Moldova.

CUMPAR orice îmbrăcăminte, încălțăminte, lingerie etc. Scrieți o card sau chemați viu la domiciliu. Adresa Iașu Kosler str. Mohin 24 Iași la dosul Cic. III;

La Depozitul de Vinuri

AL BANCEI MOLDOVA

Iași Str Cuza Vodă

Se vinde de a 30 litri în sus vin vechi, recoltă 1912—1914 cu preț de 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preț de concurență VIN DE ODOBEȘTI diverse calități superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel

Pentru cumpărături de vase întregi se face reducere de preț.

ANUL XV-lea No. 3722

25 BANI NUMARUL

Sâmbătă 18 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 209 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRĂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un anunţ costă 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Un început de răspuns*)

In Europa, burgheziei nu îi se contra-pune decât socialismul, bazat pe principiul economic.

In toată evoluţia societăţii europene din altimii 60 de ani, hipertrofiindu-se triumful burgheziei, s'a atrofiat individualitatea omenească. Personalitatea care să desfidă societatea a devenit imposibilă. Omul a devenit absolut dependinte de stat, a devenit un organ special al organizmului social, un şurub într'un mecanism.

Li'e greu şi frică organelor şi şuruburilor să se mişte independent de un tot al lor, de integritatea căreia aparţin. De aci chiar lupta omului pentru eul şi fericirea lui s'a investit cu forme sociale de stat. Omul nou european se simte bine sub ocrotirea viitorului stat socialist; după ce urăşte elementul forţărei într'o societate burgheză, salută acelaş element când el devine arma socialismului, care are şi el tendinţe de stat. Or, fiindcă în Rusia zguduită de război din temelii au pus mâna pe putere un grup de socialişti extremişti, forţînd cu atot succes aparent, toată viaţa să se aşeze în cadrele statului bolşevist,— socialistul, comunistul european, salută Răsăritul de la care porneşte această lumină salvatoare.

Dar în Rusia, burgheziei îi s'au contrapus nu numai socialismul bazat po principiul economic. I s'a contrapus acolo o societate cu o ideologie necunoscută în Occident. Şi nu socialismul a prăbuşit acolo ţarismul plus reacţiunea burgheză, ci acea societate.

Ideologia acestei societăţi este ideologia individualismului în cooperare. Filozofia socială din Rusia eşită din căutările lui Kropotkin, lui Bacunin, a lui Lavrov, N. R. Mihailovski, Kareev, Cernov, etc. îşi prezintă procesul mondial, deci şi cel social, politic, istoric în forma „luptei pentru individualitate". Conform acestei concepţii omul se luptă din necesitate obiectivă şi din dorinţa subiectivă, cu toate celelalte individualităţi: unele inferioare lui (celula, organ, etc.), altele superioare (neamul, statul, biserica, etc.)

Această luptă e un fapt obiectiv, inconştient, şi urmând tot ast-fel omul poate, dacă vrea, să ducă această luptă şi conştient, subiectiv; poate să'şi construiască idealul pe victoria lui...

Această ideologie cuprinde în ea socialismul ca o armă, o unealtă, ca o treaptă de tranziţie şi nu ca scop. Nu e făcut omul pentru Simbătă ci Simbata pentru om. Ideologia rusă admite nu numai exproprierea, ea admite şi realizează nimicirea acelora cari, ca o natură reanimată, apasă greu viaţa şi viitorul omului pe pământ.

Dar ea se luptă numai cu reacţiunea şi nici de cum cu toată scara propăşirii umanitare începând cu simplii progresişti şi sfrşind cu social-revoluţionari, cum o face bolşevismul rusesc extermina'ad şi societatea liberal anarhistă sau cea democrată anarhistă, şi vroind să încrusteze pe toţi într'un stat bolşevist. In afară de aceasta, filozofia „luptei pentru individualitate", recunoaşte că istoria este lupta de clase numai atunci cînd: 1) *clasele* sunt de faţă; 2) cînd ele se ciocnesc într'un antagonism, 3) cînd ele sunt conştiente de ciocnirea şi antagonismul lor. Şi de aceia, ideologia rusească neagă lui Marx teoria luptei de clasă pentru trecut, şi viitor, recunoscând'o numai pentru prezent, într-cât ea este *conştientă* şi nu *fatalistă*. De aceia Rusia şi tinde astăzi spre mica proprietate egalitară individuală plus libertatea ocupaţiei muncei, ambele regulate în şi prin cooperaţiune liberă.

In fine, fatalismul economic, după care totul merge spre mai bine, independent dacă o vreau oamenii sau nu este respins de ideologia rusă, care atribue rolul principal în istorie, acelor individualităţi omeneşti cari iau hotăriri şi le aduc la îndeplinire.

Această filosofie a „luptei pentru individualitate" constată că a spune că omul e ceia ce mănîncă înseamnă a nu spune nimic. A explica viaţa socială prin economie este a cade în tantologie inutilă, este a constata faptul, dar nu a emite stimulentul...

ALEXIS NOUR

*) N. R.—Articolul de faţă al destinsului nostru colaborator, constituie un început de răspuns la nişte aprecieri făcute în OPINIA de Renovatus, despre chipul cum d. Alexis Nour vede evenimentele în cursul din Rusia.

Evident că lipsa de spaţiu împiedică pe valorosul nostru colaborator de a da toată amploarea cuvenită problemei importante de filosofie socială atinsă în discuţia de faţă.

Suntem cei dintâi a regreta lucrul, dar imposibilităţile tehnice ne împiedică de a face altceva de cât a regreta.

Op.

Câteva NOTE

Un ziar francez spune că trupele noastre, în retragerea lor din Ungaria, se vor abate prin Banat.

Cea mai bună geografie se învaţă pe teren şi cultura unui popor este cu atât mai mare, cu cât cunoştinţele geografice sunt mai dezvoltate.

*

In ţara contrastelor nu-i nici o mirare că partidul, care a monopolizat democraţia, aplică cu strâgnicie cenzura şi starea de asediu, pe când conservatorii, neagra reacţiune, se angajează să desfiinţeze imediat măsurile excepţionale.

*

Este curios că în ţara noastră, eminamente antisemită, nu mai există astăzi antisemiţi, în afară de d. A. C. Cuza, care nu contează.

Schimbarea aceasta coincide cu prima campanie electorală, la care se solicită şi voturile evreilor.

*

Prefectul de poliţie din Kişinău desminte urmăririle anunţate. N'ar fi vorba de cât de un singur comisar învinuit de a fi luat una mie lei mită.

Bietele autorităţi imaculate, victime ale unor odioase calomnii.

Blanzy

INSEMNARI

TEATRALE

Toate ziarele din Capitală au dări de seamă amănunţite asupra deschiderei stagiunei Teatrului Naţional. Bucureştiul nu duce lipsă de viaţă artistică şi totuşi s'a găsit necesar ca prima scenă (oficialmente vorbind) să şi înceapă de timpuriu activitatea de educaţie publică.

Inceputul lui Septembrie nu este o dată prea curândă pentru tălmăcirea artei şi exprimarea efectivă a raporturilor psichologiei şi sociale pe cari autorii dramatici le-au schiţat în genul cel mai persuasiv al artei.

Socotind nevoile educative ale publicului nostru, Teatrele Naţionale ar trebui să funcţioneze neîntrerupt. In orice caz, o stagiune cât mai lungă e cu atât mai nemerită.

Iar în Iaşul nostru, clădirea monumentală a Teatrului Naţional strămută, cu aspect vizibil de ruină şi nu dă semne de viaţă.

Se vorbeşte că stagiunea va fi deschisă abia la 1 Noembrie! Şi cum în mod obişnuit dureasă numai până prin Mart, cât dăinuieşte activitatea artistică şi educativă a societăţii noastre dramatice?

Şi totuşi, trebue să recunoaştem că d. M. Codreanu a avut un motiv bine cuvântat, întârziind deschiderea stagiunei. Un repertoriu pe cât de încărcat, pe atât de slab, o interpretare în genere foarte îndoelnică, n'au profitat absolut întru nimic speţei noastre. Mai bine deci o stagiune mai scurtă, dar cu repertor mai potrivit, îngrijit studiat şi cel puţin corect reprezentat.

Dar se mai anunţă numeroase demisii ale artiştilor, dintre cei mai buni ce posedăm. O situaţiune dificilă, căci a rămâne teatrul numai cu d. Cuzinschi este imposibil, imposibil imposibil!

Şi fiindcă veni'vorba: Ce-ar fi să demisioneze în primul rând d. Cuzinschi?

Nu cumva alte demisii nu s'ar produce?

Atunci?

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Soluţii cari duc la dezastru!

— Sporirea lefurilor funcţionarilor — — Politici opuse. Soluţii identice —

In monumentala sa lucrare. Au pays de la démence rouge, *Serge de Chessin, învederează că un an de guvernare sovietistă a costat Rusia mai mult de cât trei ani de războiu, că de unde înainte de războiu emisiunea ţaristă era de 1.600.000.000 ruble, după trei ani de razboiu ea a ajuns la 18 miliarde, iar după şapte luni de guvernare maximalistă, Rusia avea 40 miliarde ruble, în monedă fiduciară.*

Sub acelaş regim, cheltuielile Rusiei sovietiste, amputată de Ukraina, Polonia, Siberia, Lituania şi celelalte, au ajuns la 100 miliarde pe an, într-cât un telegrafist câştigă 10.000 ruble pe lună leafă, pentru şase ore de muncă pe zi.

De aci fenomenul curios că pe când în toate direcţiile activitatea a fost redusă la 8 ore de muncă pe zi une-ori chiar şi la 6 ore, singură monetăria statului rus nu cunoaşte repaos— nici chiar pe cel duminical sau sinodal— iar republica sovietistă constituie de fapt o ţară demonetizată.

*

Datele aceste mi-au venit în minte când am luat cunoştinţă de nouile dispoziţiuni ale d-lui ministru Kiriacescu, în privinţa sporirei lefurilor funcţionarilor.

Curioasă asemuire de procedee — bine înţeles păstrând proporţia — între două state, care, din punctul de vedere al politicei generale, se află la două extreme!.

Căci, în definitiv, sporirea lefurilor şi continual tipar al Băncei Naţionale, constituie o politică financiară bolşevistă, care nu poate de cât să ne ducă la ruină, şi, scoborând mereu valoarea leului, să transforme curând şi România într'o ţară demonetizată.

*

Dar soluţia aceasta constitue un dezastru şi din alt punct de vedere.

Este notoriu că foarte greu se poate relua mulţimei avantagii care, deşi acordate în împrejurări forţate, sunt considerate ca drepturi câştigate.

Pe de altă parte sporul de salar, care reprezintă un echivalent de scumpete pentru o unică categorie de funcţionari din centrele mari, constituie pentru cei mai mulţi un element de deturnare de la vocaţie, pe lângă că nu corespunde necesităţilor.

Invăţătorul de la ţară va primi de acum încolo 720 lei pe lună, în loc de 60, cât avea înainte de războiu. Are el, într'adevăr, nevoie de o aşa sumă ca să trăiască la ţară în condiţiile modeste de până acum?. Desigur, nici de jumătate. In schimb economisind atâta, se va mai mulţumi el cu chemarea importantă, dar insignifiantă din punct de vedere al scărei sociale, de până acum?

Nu. Soluţia sporurilor nu rezolvă problema, ci cel mult ne duce spre dezastrul financiar şi poate chiar la cel social.

A demisionat şi n'a demisionat

— După demisie, care va fi soluţia —

Până la ora 12 din zi, când scriem prezentele rânduri, n'a sosit, nici o comunicare oficială, care să vestească demisia guvernului. Şi cum nu este posibilă demisiunea, fără ca să nu fie imediat comunicată, nu se poate vorbi de o demisie efectivă a guvernului.

E vident. Aceasta nu înseamnă că virtual guvernul nu este demisionat. Acest lucru îl recunosc însă-şi miniştrii, cari indică şi zilele când vor putea vorbi, dezbarraţi de povara oficialităţei.

De fapt avem criză de guvern, fără a avea o demisie efectivă a guvernului. O inovaţie în practica noastră constituţională, foarte mult influenţată de împrejurările excepţionale de acum. Ceva mai mult: Criza aceasta, care dăinuieşte de atâta amar de vreme, este condiţionată şi zilnic influenţată de fapte, noui produse, şi care modifică multe din aşezările din ajun. Din această cauză e şi foarte greu de intrevăzut soluţia crizei, care poate fi condiţionată de un fapt survenit la ultimul moment.

Ast-fel, din cele ce se anunţa de pe urma sosirei trimisului special al consiliului suprem, pe ziua de astăzi cel mai serios prognostic este acel care spune că d. general Coandă va fi însărcinat cu formarea ministerului.

Cine ar putea garanta, însă, că sub seara, sau mâine dimineaţă acest prognostic să mai corespundă situaţiei?

Raporturile noastre financiare

Cu privire la incordarea dintre Aliaţi şi noi şi la situaţia financiară ce ni s'a creat, credem util a releva rândurile de mai jos pe cari o însemnată întreprindere de la noi le-a primit de la cea mai mare instituţie financiară din New-York.

In englezeşte textul sună:

„We appreciate the information given us relative to the demandu for American articles from Romania.

We have of ten discussed the question of financing Roumanian merchants for the purchase of their requirements in this market, and have decided that until Peace Treaties have benn ratified and financial conditions of the country become better known tus, we would not grant any long credits to Roumania".

Tradus în româneşte, acesta înseamnă:

„Apreciăm informaţiunile ce ni le daţi, cu privire la cererea mărfurilor americane pentru România.

Noi am discutat adesea ori chestiunea de a finanţa pe comercianţii români, pentru cumpărăturile articolelor necesare pe această piaţă, şi am decis că până ce tratatul de pace nu va fi ratificat şi condiţiunile financiare ale acelei ţări nu ne vor deveni mai bine cunoscute, să nu mai acordăm nici un credit pentru România".

※ In şedinţa de ieri a Camerei de Comerţ din localitate s'a protestat cu ultima energie în contra nouei nedreptăţi ce s'a făcut Iaşului prin deslipirea judeţelor Neamţ şi Roman de la circumscripţia comercială a Iaşilor.

Informaţii

※ SITUAŢIA. — *Cu privire la situaţia României, în legătură cu aliaţii, se constată următoarele:*

D. Clemenceau nu a vroit ca acel care va aduce nota acră a Consiliului suprem să fie un francez. Alegerea s'a făcut atunci în persoana englezului Clerk, care este un cunoscut bulgarofil.

Un bulgarofil, care aduce ultimatum-uri României!

*

Nota constitue dă sau ba un ultimatum? Ziarele francăze analizează cazul şi socotesc că este vorba de un „ultim act diplomatic".

Dar dacă ultimul act diplomatic nu aduce după sine rezultate satisfăcătoare? Atunci va veni rîndul ultimatumului.

*

Ziarele engleze, caracterizează însă actul adus de Clerk, redactat de Balfour, ca un ultimat în toată regula şi spun că el nu va fi dat publicităţei de cât după ce va fi fost comunicat guvernului român.

Prin acest act s'ar cere României evacuarea Ungariei, oprirea rechiziţiilor, punerea la dispoziţia aliaţilor a celor rechiziţionate, pentru o mai justă repartiţie".

*

Că aliaţii înţeleg să nu ne menajeze, rezultă din faptul că nu ni se mai trimit muniţiuni, ceeace a făcut pe d. Brăteanu să ameninţe cu retragerea trupelor dincoace de Tisa.

Pe de altă parte reprezentanţii români din toate capitalele aliate şi asociate au fost vestiţi despre grava situaţie ce şi-ar creia Romînia, dacă nu ar accepta cererile aliaţilor.

※ *Astă-zi 30 August, sf. Alexandru, e ziua onomastică a conducătorului nostru, d. Alexandru A. Bâddreu.*

Il rugăm să creadă în devotamentul nesfarmurit şi în dragostea fără prihană a noastră acelor de la Opinia, *care fac cele mai calde urări de viaţă îndelungată şi fericită.*

■ **In timp ce unele ziare vorbesc despre demisia guvernului ca de un fapt îndeplinit, d-nii miniştri Alexandru Constantinescu şi dr. Angheleseu declară unui redactor al ziarului IZBANDA, că în tot cât au venit noui ştiri de la Paris, care cer o cercetare crisa a fost amânată pentru câte-va zile.**

※ *Toate statele aliate şi asociate au iscălit tratatul de pace cu Austria, afară de Romînia.*

Printre semnatari se află şi Serbia.

■ **O comunicare oficială arată ca România a refuzat amânarea păcei din cauza dispoziţiilor referitoare la minoritaţi şi tranzit.**

Se confirmă dar, că chestia teritorială nu mai constitue o piedică de semnare. Acest lucru noi l'am afirmat, de altfel de mult.

Dar dacă aşa se prezintă lucrurile, cum rămîne cu intransigenţa manifestată la început şi care, cum denunţă d. Take Ionescu, ne'a adus pierderea Vârşetului şi a Bisericei Albe?

※ Membrii clubului conservator naţionalist s'au întrunit aseară în şedinţă plenară. D. D. Greceanu a făcut un documentat expozeu al situaţiunei interne şi externe, conchizînd că se impune un guvern naţional, aşteptat şi dorit de ţară, agreat de aliaţi, care de sigur va obţine o ameliorare a condiţiunilor din tratat. Crede că acest guvern se va forma.

Membrii partidului conservator-naţionalist se întrunesc din nou în astă-seară pentru fixarea candidaturilor.

※ **Părintele Gh. Petrovanu a fost numit profesor de religie la liceul naţional din localitate.**

CORPUL IV ARMATA
SERVICIUL INTENDENȚEI
PUBLICAȚIUNE

Se publică spre cunoștința generală că se va ține licitație Joi 18 Septembrie 1919 ora 10 dimineață la Comandamentul Corpului IV Armată Iași (localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantității de 1100 vagoane grâu și 988 vagoane ovăz și orz pentru hrana trupelor active ale Corpului IV Armată.

Tot în aceiași zi și pentru aceiași cantități se vor ține licitație și la intendențele de garnizoană: Botoșani, Dorohoi Roman și Vaslui.

Licitația se va ține prin oferte închise depunându-se garanția de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte și pentru cantități mai mici.

Supra-oferte sau oferte postelioare licitației, nu se vor lua în considerație.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenței Corpului IV Armată și la Intendențele de garnizoană mai sus arătate în toate zilele lucrătoare.

La licitație se va avea în vedere dispozițiunile art. 72—83 din legea Contabilității publice a statului.

Invităm prin aceasta toate sindicatele agricole din Moldova, Cooperativele, Obștile, Federatele sătești, Băncile populare și în genere pe toți producătorii, să se prezinte la această licitație oferind cantitățile care le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii și mijlocitorii.

Șeful Serv. Int. Corpului IV Armată
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 21661 1919 Septemarie 6

Contabil absolvent Școala comercială superioară, nemobilizabil, se caută pentru imediata angajare la Prima Societate de Economie Iași

Mulțumire

Subsemnatul Emilian Predescu, mulțumesc pe această cale D-lui CAROL DRIMER pentru bunăvoința ce a avut de a-mi restitui suma de 700 lei pierduți de mine, fără ca D-sa să și ceară nici o recompensă.

Emilian Predescu
Iași Str. St. Constantin 10

PARIS
LAZARE BERGER
61 Rue des Martyrs
Telefon : Centrala 83 | 77

efectuează orice cumpărături de mărfuri atât pe piața Franței cât și a Angliei îngrijind de prompt lor expediție în țară.

Vinuri și Rachiuri
DELICIOASE
din renumitele VII IVEȘTI
proprietatea D-lui
H. d'ECONOMO, vinde engros
din sursa directă cu prețuri convenabile
Depozitul Reischer & Critico
Str. Bratianu 147 (alt-a-vis de Spitalul Sf. Spiridon)

INȘTIINTARE
LA ȘCOALA DE FETE „Dr. A STERN"
se primesc inscrieri în fiecare zi de la 9—12 dim și 3—6 p. m. în localul Talmud—Thdra din Șoșeaua Națională.

Atelierul de Construcție
MATALURGICE „IAȘII"
INGINER N. RIZESBU
44 Șoseaua Socola 44 Iași
Angajează imediat un maistru fierar și buni lucrători fierari caretași. Bun salariu Lucru permanent.

Direcțiunea Institutul de Domnișoare
al societății ortodoxe (fost Hempel) str. Carp 2 face cunoscut că a început inscrierile pentru viitorul an scolar.
Institutul cuprinde: curs primar, curs liceal după programa statului—curs modificat și audii facultative : piano, vioară, pictură, dans. Cursurile vor începe în ziua de 15 Septembrie
Pentru orice informațiuni a se adresa la cancelaria școlii între orele 9—11 a. m.

Institutul Eugenia Harnage
IAȘI STR. CUZA VODA 16
Curs liceal și primar, programa Statului, Curs facultativ cu limbi moderne (franceză, engleză, piano, vioară, pictură, croitoria, și broderia artistică
Funcționează și o grădină de copii.
Instrucțiune și educație îngrijită

NOTIFICARE
Doamnei Maria Stere
Proprietara imobilului din Strada Sărărie No 55, Iași

Vă aducem la cunoștiința că imobilul din strada Sărărie No. 55 Iași proprietatea D-voastră vi l punem la dispoziție dela data de 15 Oct. 1919, și nu-l mai deținem și nici in chiria și ca atare la acea dată ora 12 din zi, rugăm a trimite delegatul D-voastră spre a le lua în primire, comunicându-ne și adresa D-voastră.

Șeful Serviciului de Geniu C. 4 Arm.
Colonel CALOENESCU

※ In ziua de 21 a lunei, orele 1 după prânz, va avea loc la școala de băeți „Vasile Adamachi" întrunirea părinților și altor persoane, pentru alegerea comitetului scolar definitiv.

※ Comitetul școlar din circumscripția 4 a, va da Duminică 14 a lunei, la grădina Perjoaia o serbare, în scop de a îmbrăca elevii saraci de la școala de băeți „Vasile Conta" și elevele sarace de la școale de fete No. 6.

※ *Comisia interimară,*—Membrii Comisiei interimare, s'au întrunit din nou, sub președinția d-lui C. Ciupenschi.

Se numește o comisiune, compusă din d-nii Otin, Săteanu, Zdrobici și d-na Gavriliescu, care împreună cu administrația comunală, să alcătuiască regulamentul de admitere a funcționarilor și egalizarea salariilor.

Se amână pentru ședința viitoare, propunerea d-lui Săteanu de a se da stradei Buzdugan denumirea de strada general Broșteanu.

Comisiunea numită pentru a evalua terenul lângă abator ce societatea de industrie era să-l cumpere, își depune raportul, fixând prețul la 1000 lei ectarul.

Se votează apoi majorarea unor taxe comunale și deschiderea unor credite, după care ședința se ridică, anunțând cea viitoare pentru Vineri, ora 5 seara.

※ *O reclamațiune.* — D. Farmacist Bucșinschi din Tg. Bacesti (jud. Roman) ne adresează scrisoarea de mai jos, insoțită de o pâine care se vinde populației de acolo.

Pâinea este așa de rea încât cea mai bună pedeapsă pentru brutarul cu pricina ar fi să-i silească a mânca timp de o săptămână numai propria-i producție.

Iată și scrisoarea :

„In interesul populației de pe aici și al drepității, vă rugăm a da publicității următoarele :

Dl. prefect al județului Roman, Dr. Chinezu, ca răspuns la reclamația noastră, ne impune făcind pe placul primarului brutarului din Tg. Bacești, să mâncăm o pâine neigienică crudă și neconformă a decretului-lege pentru vinzarea pâinei in vigoare.

Vă alăturez o astfel de pâine ce a produs și cazuri de imbolnăvire, pâine ce e fabricată din grâul cumpărat de la d. Mihai Botez, fratele primarului nostru, măcinat la moara acestuia, moară de țară, un grîu plin de neghină, mărăriche și alte impunități.

Vă rugăm a atrage atenția celor in drept, cerind intrarea autorităților in legalitate și pedepsirea vinovaților".

※ D. Ath. Gheorghiu a demisionat din demnitatea de președinte al consiliului de administrație al morei Iașilor.

※ BANDA DE SPARGĂTORI.—Am anunțat că poliția a isbutit decurind să aresteze o bandă, compusă din 11 spărgători, sunt toți tineri. Ei au mărturisit 27 de furturi, plus o crimă săvârșită în orașul Dorohoiu, unde după ce a schingiuit o fetiță a unui preot, au furat 33000 lei.

Șeful bandei, vestitul pușcăriaș Dimitriu, se află internat la spitalul central, rănit grav de un tovarăș al său, in urma unei certe pentru bani.

※ Membrii societății „Ocrotirea Orfanilor din Război" secția Iași, sunt convocați în adunare generală, Sîmbătă 27 Septembrie, ora 3 p. m. in Aula Universității din Iași.

※ Arhiepiscopul catolic din localitate Diomede Ulivic, a obținut cuvenita autorizațiune, de a inspecta parohiile catolice din Județele Roman și Bacău.

※ D-na Elisa Zarifopol a fost decorată cu medalia Serviciul sanitar clasa I-a cu insigne de războiu, pentru felul cu care a condus un spital de tuberculoși.

※ Astă noapte, în satul Crucea locuitorul Gheorghe Buze și-a omorît soția, aplicindu-i câte-va lovituri de topor. Criminalul a fost arestat.

※ Pensionarii telegrafiști și poștali din Iași, cari și-au regulat drepturile încă din Aprilie, nu au primit nici pînă astăzi pensia, sporul sau leafa.

Ei au telegrafiat direcției generale expunînd această tristă stare de lucruri.

※ Tot Iașul e dutor să vie să vadă revista PORUMBIȚA care la premieră a stîrnit aplauze furtunoase.

※ Cu lucrările de reparațiune a palatului Universității locale, în valoare de peste 200 mii lei, a fost însărcinat d. architect Al. Popoviei.

※ Se aduce la cunoștința publicului că comuna are în depozitul Bucșinescu cantități din următoarele alimente: făină albă de la aliați, Macaroane și sare pisată și bulgări și se vind la oricine fără bon și in ori-ce cantități în vederea lichidării serv. de aprovizionare.

※ *Infrângerea lui Denikin.*—„Sfatul Țării" primește pe cale telegrafică știrea că bolșeviștii au bătut aripa dreaptă a lui Denikin și au ocupat importantul punct Țariția Deasemenea și ukrainienii au părăsit Umani.

Lupte pentru posesiunea Kiewului au loc între Denikin și Petliura Generalul țarist a deslănțuit pogromuri antisemite la Kiev.

Răscoala țăranilor ruteni contra lui Denikin a luat mari proporții.

Situația generalului este cât se poate de critică.

※ Din cauza unor împrejurări, pensiile pe luna Septembrie se vor achita de administrația financiară, cu incepere de Luni, 15 a lunei.

※ Comisiunea menită pentru revizuirea tarifelor de consumațiune la restaurante, a reușit cu consimțământul patronilor, să obție o simțitoare reducere de prețuri.

※ La Universitate inscrierile pentru examene vor incepe la 20 Sept. și vor continua până la 30 a lunei, iar examenele se vor ține de la 1—15 Oct.

Inscrierea la Facultăți începe la 1 Octombrie până la 15 Octombrie.

※ Eri s'a serbat hramul bisericei Sf. Ion Botezătorul.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Gurie, după care părintele Tudorache a ținut o admirabilă predică.

※ La brigada de siguranță din localitate se află un ceas de aur de damă confiscat de la un pungaș arestat

Păgubașul se poate prezenta oricând spre a-l ridica, dacă face dovada proprietății.

※ Pentru admiterea elevilor in școala medie de agricultură din Roman, se va ține concurs la 16 Sept. la reședința fiecărui județ (pentru bursele acordate de județ) și la 6 Oct. în localul școalei pentru bursele de stat.

※ Gimnaziile din Roman și Huși au fost transformate in licee complecte.

Gimnazii cu câte trei clase au fost înființate la Tg. Frumos, Pașcani, Tg. Neamț, Fălciu, Hirișu, Liteni, Tîrgu—Ocna.

※ „Căminul Zionist" Iași Str. I. C. Brătianu 166 convoacă pe membrii săi in adunare generală Duminică 14 Sept a. c. ora 4 p. m. la ordinea zilei fiind :

Raportul delegaților noștri la Congresul Zionist din București, aprobarea bilanțului și alte chestiuni importante.

※ D-rii Hortolomei și Mironescu, doi dintre cei mai distinși elevi ai facultății noastre de medicină, foști medici ai Spitalelor Sf Spiridon, au fost numiți la Chișinău medici primari de spital.

Credem că la vacanțele ce se vor ivi în curând la facultatea noastră, să-i avem printre noi știind cît de bine sunt apreciați.

Regretăm că pleacă avem mulțumirea că acolo unde merg ne vor face cinste.

※ Duminică în 14 a lunei, ora 4 după prânz, are loc întrunirea enoriașilor pentru alegerea primelor comitete scolare ale școalelor Elena Doamna și V. Alexandri.

※ *O rugăminte a Mitropoliei Moldovei.*— Dl. Colonel Adjutant Gherculescu, Comandantul Garnizoanei Iași. văzînd starea de ruină în care se află biserica și Scoala din satul Mînjești a luat inițiativa spre a se aduna fondurile necesare pentru restaurarea lor.

In acest scop, printre alte mijloace se vor da sub patronajul D-sale in zilele de Sîmbătă 13 și Duminică 14 Sept. Mari Sărbări la Copou.

Mitropolia Moldovei îmbrățișînd cu căldura inițiativa patriotică și creștinească a D-lui Colonel Adjutant Gherculescu, roagă stăruitor pe Onoratul Public, să binevoiască a contribui cu sprijinul său material la aceste serbări menite a da în folosința sătenilor 2 instituțiuni culturale, de cari au mare nevoie.

P. C. Preoți și toți oamenii de bine sunt rugați să binevoiască a indemna Onoratul Public spre a merge in număr cât de mare la aceste serbări.

※ Uniunea D-relor Zioniste (secțiunile „Ruth și Bath-Zion") anunță Onor. public, redeschiderea obicinuitelor seințori literare cu în epere de Simbătă 13 Septembrie ora 5 fix p. m. in localul „Căminului Zionist" Str. I. C. Brătianu No. 166 in curte.

GRĂDINA TANASACHE
Compania Israelită de Operete și Comedii „LEOPOLD KANNER"
Director de scenă CH. SEGALESCU
Cu debutul celebrei subrete **SARAH KANNER**
VINERI 12 Septembrie începutul ora 9 jum. precis
pentru prima oară în această stagiune
Cel mai mare succes
M-zelle Hoplea
Operetă în 3 acte de Nager
în rolurile principale CH. SEGALESCU, D-nul și D-na BERGER

※ Neînțelegerea între patroni și chelneri nu a putut fi aplanată, în consfătuirea de aseară.

※ Aseară, comerciantul Aron Fraitag din Socola, căzând din tramvai, s'a lovit de portița de fer. In timpul nopței, Aron Fraitag s'a simțit mai rău, și la orele 3 a incetat din viață.

SPECTACOLE

※ La Teatrul Cinema ELISABETA apare cu incepere de astăzi și in zilele următoare Regele transformiștilor și ventrilogul LAMPO cu un program complect nou De remarcat *Camaiconte* piesa cea mai comică din repertoriul lui Lampo și *La Alhambra* in care Lampo va imita pe cei mai renumiți artiști. Pe lîngă reprezentația lui LAMPO va rula și sentimentala dramă SPIRITUL SPIRITELOR in 5 acte cu d-ra Vera Vargani.

La ambele matineuri de Sîmbătă și Duminică și la toate reprezentațiile serale apare simpaticul artist Lampo cu program complect nou.

※ Grădina și Sala Cinema SIDOLI. Mercuri 10 Septembrie zilnic câte 2 Matineuri la ora 3 și 5 jum și seara la ora 9 jum. Program Extraordinar ! Montare nemai văzută ! DISTRUGEREA CARTAGINEI mare dramă istorică in 4 mari acte. Unde se desfășoară marile lupte ale Cartaginezilor cu Romanii. ..Masacrarea Marinarilor și a Comandantului lor. ...Luptele navale ale flotei Romane și cele Cartagineze. ..Distrugerea Cartaginei și Roma eliberată.

Programul va fi complectat cu o hazlie comedie.

Prețurile obișnuite.

Stiri Telegrafice

Semnarea păcei cu Austria

LION,—Cancelarul Renner a semnat Miercuri dimineață tratatul de pace dintre Austria și puterile aliate, odată cu convențiunile alăturate.

Solemnitatea a avut loc la Saint-Germain.

PACEA CU BULGARIA

— Remiterea tratatului —

LION,—Consiliul suprem interaliat a hotărât ca tratatul de pace cu Bulgaria să fie înmânat delegaților bulgari săptămâna viitoare.

Plecarea lui Renner

—Politeța cancelarului austriac—

LION—Miercuri seara, cancelarul Renner a plecat din Saint-Germain. Inainte de a părăsi localitatea a trimis primarului o scrisoare in care-i mulțumește pentru ospitalitate.

Diplomatice

NAUEN.— Președintele Republicei Ebert, a primit Luni, de față fiind și Ministrul de externe, delegația plenipotențiară norvegiană din Ditten care a prezentat scrisorile de acreditare.

Ceĭ cu cucerirea Petersburgului ?

NAUEN.—Insărcinatul de afaceri al Angliei declară că nu întrevede cucerirea Petrogradului într'o dată apropiată.

Evacuarea Lituaniei

NAUEN.— Evacurea Lituaniei la sud de Memel s'a îndeplinit, conform planului stabilit, după cum se anunță din Konigsberg.

N'au fost incidente. *Anglia a părăsit intențiunile războinice in nordul Rusiei.*

Trupele englese din Murman, au inceput a fi repatriate.

Modificarea constituției germane.

— Punctul privitor la alipirea Austriei.—

LYON.— Săptămîna ce vine se va întruni Reichstagul german, pentru a elimina din constituția statului, articolul ce prevede unirea Austriei cu Germania.

De vânzare piano de concert, A se adresa Str. Albineț No. 28

LICEUL PARTICULAR
„MIHAIL EMINESCU"
Str. Procopie No. 26 Iași (in dosul Facultății de Medicină)
Curs complect liceal cu toate secțiile :
Clasică, modernă și reală, pentru băeți și fete
Au inceput inscrierile pentru anul scolar 1919—1920, din ziua de 10 Septembrie până la 1 Octombrie, când se vor deschide cursurile liceului, *cu profesori de stat* ca și in seziunea de vară
Cursul de fete va funcționa separat
Pentru înlesnirea elevilor din provincie, s'a deschis *un internat* în apropierea școlii, unde olavii vor primi o Iună întreținere și o solidă educațiune
Inscrierile se fac atât pentru studii; cât și pentru internat la Cancelaria liceului; intre orele 8—12 și 3—7.

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoșă specială pentru răsărită și porumb, plugari cu 1 și 4 brazde, sămănător în rânduri și unprăscători 1 plug special pentru trăstor cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de tuci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum și 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa: Nesulai Gane la D-l HENRY SOUTZu avocat

Vase de bucătărie
AU SOSIT la noul Magazin de sticlărie și porțelanuri din Iași PIAȚA UNIREI (Casele Braunstein colț str. Saulescu.—*Prețuri reduse!*

De vânzare De arendat de pe acum moșie la 12 klg. depărtare de Iași și 3 klm. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase in urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaț. Casa de locuit in 2 etaje, moară 3 iazuri cu pește, vie, rediuri coșere la 3 etajuri standcală, hambar, 4 case de zid etc etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

BILIARD marca Brunswick-Paris aproape nou, complect 12 tacuri, 2 serii bile, Kegle, însemnător mecanic, lungime 2.50, se vinde cu 5000. lei A se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu, Str. Mărzescu 23 Iași.

D-r LOUIS MENDEL
DENTIST
Reintors în localitate și-a reluat consultațiunile de la 9—12 și 3—7

ANUL XV-lea No. 3723

25 BANI NUMARUL

Duminică 16 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 50 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— — TELEFON No. 209 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Consignară exclusivă a publicităţii.
Un numer vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Funcţiunea militară a Romîniei

— Rolul nostru în răsboiul european —

Conferinţa prin marii săi împuterniciţi, a întocmit comptul României, adică al acelui stat, care, prin cel mai mare sacrificiu, a făcut şi cel mai mare bine *cauzei comune*.

Comptul României, pe cât reiesă din cele publicate până acum, este tot atît de oneros ca şi cel ce s'ar fi făcut pentru un fost vrăjmaş.

O nedreptate.

Motivele unei atari socoteli nu ne sunt cunoscute, dar ori care ar fi ele, se constată că marii împuterniciţi ai Congresului, au uitat repede, ce a fost răsboiul, cine şi cum a luptat; au uitat că România ca Stat liber şi independent a avut toată facultatea de a lua parte la conflictul armat şi altfel de cum a făcut'o.

Din punctul de vedere militar adică, al ştiinţei lui Joffre şi Foch, acţiunea României de la începutul războiului şi până la terminarea lui, *au fost numai în folosul armelor Înţelegerei.*

In adevăr:

Când în 1914, România s'a abţinut de a intra în luptă *alături* cu puterile centrale, prin aceasta a cauzat cel mai mare nesfârşit ofensivei austriace în Rusia, *fiind-că a lăsat flancul ei sudică descoperit*, aşa că Ruşii au profitat de acest defect spre a răsturna acea ofensivă a lui Auffenberg de a invada în Prusia orientală cum şi în Galiţia.

Dacă însă armata română ar fi mers peste Prut şi Nistru, alături de austriaci, atunci Rusia centrala şi de Nord ar fi fost tăete de grânarul lor din Sud iar un Hindenburg care care ar fi înaintat şi el spre Warşovia fără să mai fi fost nevoe de lacurile mazuriene.

Atunci puterea ţaristă ar fi primit o astfel de lovitură încât ar fi silit'o la încheierea unei păci care să-i salveze cel puţin absolutismul.

Ori, scoasă afară din cauză Rusia, aliaţii ei din Vest n'ar mai fi avut nici un pic de moral pentru continuarea luptei cu bine, iar centralii şi-ar fi întors întregul lor aparat spre a reface ceia ce se stricase la Marna, asa că războiul s'ar fi terminat cu o pace germană, dictată poate chiar şi la Londra!

Ast-fel, *ai tudinea României din 1914, a salvat situaţia militară a Triplei Înţelegeri prinsă în flagrant delict de nepregătire de războiu.*

Iată ce s'a uitat a se pune în comptul României, de marii împuterniciţi ai congresului de la Paris

Dar nu numai atît:

Toate silinţele făcute mai pe urmă de înţelegere pentru a obţine superioritatea morală şi materială pe câmpul războiului, n'au dus la nici un rezultat prielnic (Dardanelele) pînă în pragul anului 1917.

Apărarea de la Verdun celebră, dovedise un singur fapt militar, acela, că defensiva pe frontul de Nord este tare, dar cu preţul unor aşa sacrificii încât o repetare în acelaş sens a operaţiunei n'ar mai fi fost în măsură să menţină ideia aceasta de tărie, fiindcă francezii ajunsese aproape la limita sforţărilor, iar englezii încă se găseau în aşteptarea marei lor armate de două milioane.

In Est, erau masse enorme de ruşi, dar aceste se ţineau mai mult în dosul frontului pentru a consuma merindele în loc să consume projectile pe liniile de lupta. Microbul revoluţiei pătrunsese adînc în tot argonismul lor.

In sud, la Salonic, anglo-francezii întreprindeau o ofensivă-*negativă*, din care numai Bulgarii 'şi clădeau o mare reclamă de teribili războinici.

Prin urmare, la sfârşitul verei lui 1916 situaţia militară a Quadruplei, căci intrase şi Italia alături cu tripla înţelegere, în războiu, *era din cele mai precare.*

Este adevărat că şi Centralii nu stăteau mai bine, dar fiind mai cerbicioşi, mai ordonaţi şi uniţi, ei pregătesc o altă mare ofensivă, în direcţia Petrogradului.

Antanta văzu pericolul şi trebui să-i facă faţă.

Pe întreg pămîntul Europei numai rămîsese însă de băgat în foc de cât România ca putere militară mai însemnată.

Masa armatei romîne se află între Dunăre şi Carpaţi adecă, *to mai în flancul şi spatele celui mai împovorat dintre Centrali.*

Prin urmare se luă repede hotărârea ca Ţăranii de la Dunăre să intre în luptă ACUM SAU NICI ODATA, *şi ei au intrat, atrăgând asupra le peste 40 de divizii inimice, din cele mai bune şi renumite, aduse de pe toate fronturile care căpătau astfel uşurare şi răgaz pentru a se reface şi întări.*

Iată ce au mai uitat să pună în cumpănă împuterniciţii congresului cu toate că România pentru INTERESELE EI PROPRII MAI PUTEA SĂ AŞTEPTE ca să vadă, ce se face cu celebra ofensivă a lui Brusilof, sau cu aceea a lui Sarail', singurele dreptare care trebuia să directeze acţiunea militară a României şi să o determine.

Dacă ofensiva în Transilvania a fost o nenorocită operaţie militară pentru români, în schimb ea a fost foarte prielnică pentru Antantă, fiindcă a făcut ca strategia germană să comită greşala enormă de a alerga după obiective secundare, adecă după grâu, petrol, benzină şi alte avuţii ale pământului românesc, în loc să dea o lovitură acolo unde putea în adevăr să obţină o decisivă principală.

Cu 40 divizii se putea rupe unul din fronturile principale, dar Ludendorf a fost mai mult politician de cît strateg, a ascultat mai mult de Tisza de cât Hindenburg şi astfel a perdut răsboiul în intregime, prin faimoasa lui expediţie de străjuire a Rominiei.

Dezastrul centralilor începe a decurge din momentul când ei s'au aventurat în mod excentric coborând în Valea Dunărei pentru a acoperi Buda-Pesta.

Strategia pedepseşte fără milă pe acei ce 'i nesocotesc legile, precum noi înşine am fost pedepsiţi în 1916 NEOBSERVANDU-LE!

Marii reprezentaţi ai Congresului de pace pot consulta în această privinţă pe Mareşalii Joffre şi Foch cari, ca ostaşi desăvârşiţi, vor tălmăci în câteva cuvinte că funcţiunea militară a României în războiul european a fost de o nepreţuită importanţă pentru Antanta, numai graţie funcţiunei ei, teribila maşină a războiului a putut fi deplasată, de la *punctul mort* pe valurile Înţelegerei.

General I. Popovici
Cucuteni

Câteva note

Succes ţionist.

Cardinalul Giustini a plecat în misiune oficială la Ierusalim, odată cu şefii o numeroase congregaţiuni religioase.

Este vorba de a reorganiza l curile sfinte.

*

Până acum, formula obicinuită era că alegerile constituie piatra de încercare a puterei de rezistenţă a corpului electoral, faţă de atotputernicia guvernului.

De data aceasta programul de rezistenţă va fi el însăşi candidaţilor oficiali.

*

Este sigur că până şi cei aleşi pe baza reprezentărei minorităţilor nu vor fi de acord cu principiul protecţiunei minorităţilor.

*

Cu toate că d. Vintilă Brătianu făcea politica chinezească internă, el nu reuşeşte să intre cu bunele graţii ale Americei.

Ce ar mai fi fost dacă în loc de chinezisme făcea promisiune politice.

Blanzy

VIAŢA POLITICA

Mai săraci de cât or-când!

— Enorma emisiune fiduciară —

— Nu numai economie ei multă muncă productivă —

Trăim în împrejurări de bună stare aparentă şi înşelătoare. Abundenţă de hârtie monedă face să ne socotim, noi şi ţara, mai bogaţi ca or-când, mai bogaţi de cât înainte de războiu.

Aparenţa înşelătoare: Ne socotim bogaţi, fiind-că cheltuim enorm, iar teascurile Băncii Naţionale aruncă în piaţă tot mai mult hârtie monedă. In fond însă suntem mult mai săraci fiind-că de patru ani, guvern şi ţară, am cheltuit enorm şi au putut cheltui atât de mult fiind-că au trăit din împrumuturi.

*

Sunt unii care cred că în materie de credit de stat, acest credit este de fapt inepuizabil, întru cât dacă statul nu poate obţine împrumut din afară, poate sili la un împrumut interior. Ceva mai mult. Când acesta nu mai poate obţine nici împrumut din afară, nici unul din lăuntru, el ne poate sili să-l împrumutăm, fără să ne dăm seamă, emitând hârtie monedă.

Contrar de ceea ce ar putea să facă să creadă aparenţă, multa hârtie monedă nu reprezintă bogăţie, ci însemnă că statul cheltuind peste măsură ne sileşte, fără voia noastră, O mare emisiune dovedeşte că n'avem de cât foarte puţin, iar ca statul are şi mai puţin.

*

Remediarea unei ast-fel de situaţiuni nu se poate face de cât prin echilibrarea budgetului; veniturile şi cheltuelele să corespundă.

Acest lucru constitue însă un scop. Mai important este mijlocul de a-l realiza.

In primul loc se impune economi. In occident lucrul acesta se cere în mod imperios. In Anglia Lloyd George l'a solicitat cu ultima energie colegilor săi — aceasta în momentul în care la noi se face o risipă fără margini.

Atâtă nu-i destul însă. Se mai cere muncă productivă, valorificatorie de materii de export. Este mijlocul suprem de salvare.

Cei în drept să mediteze. Insă dacă în masa cea mare de la noi mai există spiritul de muncă şi dacă reformele vor aduce munca producătoare de export. Şi atunci îşi vor da seama dacă putem spera într'o îndreptare rapida a situaţiei noastre financiare sau trebuie să ne aşteptăm mai curând la o înrăutăţire a acestei situaţiuni.

Sorţii au fost aruncaţi!

— Guvernul demisionat sună trâmbiţa rezistenţei. —

Inevitabilul s'a produs. Guvernul Brătianu a demisionat!

Nu surprinde nici faptul în sine, nici modul cum este formulat motivul demisiunei. D. Brătianu sună prin trâmbiţa rezistenţei naţionale, faţă de condiţiile păcei, cari constituie o gravă atingere a demnităţei noastre naţionale şi a independenţei noastre economice.

Criza de guvern coincide ast-fel cu o criză naţională, cu o rupere de relaţii cu aliaţii. De aceia soluţia ei prezintă o importanţă capitala. Şi totuş se pare că soluţia va marca un spor al confuziunei şi al greutăţilor.

Criza, dificilă—prin principiile impuse prin tratatul cu Austria, este mult agravată prin cele survenite în legătură cu ocuparea Ungariei. Dacă nu se poate şti ce atitudine va adopta conferinţa faţă de refuzul nostru de a semna, se ştie însă că congresul se arată inexorabil în privinţa problemei ungureşti şi că pe aceasta chestie suntem de fapt puşi în prezenţa unui ultimatum şi relaţiile economice dintre aliaţi şi noi au şi fost rupte.

Dacă problema resemnării mai însemnă discuţiuni şi timp, problema maghiară cere o soluţie imediată şi «Sans equivoque». In contestabil dar agravare şi primejdii eminente.

Iată de ce spunem că sorţii sunt aruncaţi şi atâ de ce sfătuim pe cetitori să considere situaţia mult mai gravă de cum şi-ar putea închipui unii.

Abţinerea de la lupta electorală

Opoziţia naţionalistă nu va participa

Cum era de prevăzut, partidele de sub conducerea d-lor Take Ionescu şi general Averescu, nu vor lua parte la alegerile pentru constituantă.

Faţă de flagranta călcare a promisiunilor că măsurile excepţionale vor fi ridicate cu două luni înainte de alegeri opoziţia nu putea de cât să se abţină. Rămâne ca partidul liberal, care a protestat formal împotriva unor alegeri făcute sub stare de asediu şi cenzură, să justifice atitudinea sa de astă-zi.

Ast-fel, dar viitoarea constituantă, menită a alcătui aşezarea de mâine a ţărei Româneşti, va purta nu numai ştampila cenzurei şi a stărei de asediu, dar va avea marele pacat original de a se fi constituit în lipsa unei lupte electorale, care să fi putut asigura libera expresiune a voinţei ţărei.

Un ast-fel de păcat apasă greu asupra unui corp legiuitor, iar istoria recentă ne învaţă ce cea mai gravă lovitură, primită de o dictatură politică, n'a provenit dintr'o acţiune a opoziţiei, ci din abstinenţa opoziţiei.

Cei ce nesocotesc aceste lucruri şi, la adăpostul căluşului impus prin cenzura şi starea de asediul îndrăznesc toate, să-şi amintească că forţa nu suprimă nici odată dreptul de libertate şi că triumful acestuia aduce după sine în todeauna grozave expaiaţiuni.

Informaţii

Ştirile de astă-zi din capitală concord în a arăta că după toată probabilitatile vom avea un guvern care va face politica de rezistenţă. Suveranul ar fi şi el partizanul unei atari politicei.

Pe baza aceasta se vorbeşte astă-zi mult de posibilitatea unui guvern Manu, care de fapt ar urma să continuă politica d-lui Brătianu.

Ca situaţia se prezintă ast-fel resultă şi din faptul ca o anumită presă a cam început să-l atace pe d. Manu— acuzându-l că s'a pus la siujba liberalilor—, dar mai cu seamă din faptul comunicatului opoziţiei că se abţine de la alegeri. Dacă d-nii Take Ionescu - General Averescu ar fi avut sentimentul că vor lua curând frâncle guvernului n'ar fi avut nevoie să ia dispoziţiile de abstinenţă

Vorbind de politica de abstinenţă la alegeri, adoptată de opoziţie, **Epoca** *se crede în măsură de a afirmă că nu este vorba şi de o atitudine pasivă.*

Din contra, opoziţie va porni o vie agitaţie in aceasiă privinţă.

Este absolut sigur că dacă cenzura şi starea de asediu nu vor fi rădicate la timp partidul socialist va renunţa şi el la lupta electorală.

Ministerul de finanţe a contractat un nou împrumut de un miliard la Banca Naţională.

„L'Humanite" anunţă că enormul şi fragilul eşafodaj de acuzări impotriva lui Caillaux s'a topit ca omătul la razele solare.

Adversarii fostului prim ministru francez, pentru a-şi evita ruşinea unei achitări care pare singură, ar lucra pentru o ordonanţă ne neurmărire. Aceasta după ce Caillaux a stat 17 luni în inchisoare.

Oa la noi!

Nu este exclus, ca întru cât nu au încă o organizare temeinică şi pentru a evita confuziile de atitudini, alegătorii evrei din Iaşi să se abţie de la astă dată de la vot.

Majoritatea înclină pentru formarea unui partid al evreilor din România, care având puncte comune politice cu unele partide să poată a un moment dat a încheia cartel, pe baza de sprijin reciproc şi listă comună.

La comisia interimară. — Membrii comisiei interimare s'au întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui C. Crupenschi. In urma raportului comisiei, se procede la evaluarea terenului pe care societatea industriilor române proectează să'l cumpere, şi se fixează preţul la 15 bani metrul pătrat. Terenul e situat între abator şi Bahlui.

In unanimitate se admite ca să se schimbe denumirea stradei Buzdugan în strada „General Broşteanu". Comisiunea se ocupă apoi cu diferite cereri de scutiri de taxe.

DEMISIA GUVERNULUI. — Aseară textul demisiei guvernului a fost adusă la cunoştinţa autorităţilor locale.

Azi d-nii Haliţa, prefect de judeţ şi N. Maxim, prefect de poliţie şi-au înaintat demisiile.

E probabil însă că vor fi invitaţi a gira autorităţile până Luni, când se crede că noul guvern va fi constituit.

In cercurile politice din localitate circulă cu insistenţă svonul că nu poate fi vorba de cât de un guvern de tranziţie, care să continue politica de rezistenţă.

Unii brutari au cerut administraţiei comunale, de a li se permite să vînză pâine fără cartele, ei obligându-se ca în marginea ordonanţei să fabrice cantităţi mai mari.

Delegaţia preoţilor ieşeni, în frunte cu preoţii Niculea, Petrovanu şi Iordăchescu, au prezintat Joi d-lui ministru Anghelescu, memoriul cu privire la înfiinţarea unei facultăţi de teologie în Iaşi. La întrevedere a azistat şi d. Iulian Teodorescu, rectorul Universităţei.

D. dr. Anghelescu s'a declarat de perfect acord şi a rugat pe d. Iulian Teodorescu, de a supune chestia la desbaterea senatului universitar.

S'a anunţat probabilitatea dizolvărei Curţilor Marţiale.

Ştirea aceasta pare să aibă un caracter de verosimilitate, întrucât ziarele oficioase anunţă următoarele:

—Pedepsele militare au fost suspendate până la trecerea armatei pe picior de pace, conform erdinului circular al Ministerului de războiu No. 3.538 din 9 Septembrie a. c.

Executarea pedepselor cu închisoare corecţională (15 zile—10 ani) pronunţate de Curţile Marţiale în timp de războiu se pot suspenda până la trecerea armatei pe picior de pace, numai de comandantul unităţei care a ordonat trimiterea în judecată.

Nu se aplică ofiţerilor în caz cînd pedeapsa aduce pierderea gradului.

Toţi cei condamnaţi se trimit pe front şi în cazul când ar face acte de bravură, pedeapsa se anulează.

Condamnarea lui Quien.—Gaston Quien, acuzat a fi denunţat pe Miss Cawel şi a fi provocat condamnarea ei la moarte, a fost şi el condamnat la pedeapsa capitală.

Consiliului de război i-au fost puse următoarele două întrebări:

1) Quien este vinovat de excrocherie.

2) Quien este vinovat de înţelegere cu inamicul?

S'a răspuns afirmativ cu unanimitate, iar condamnarea la moarte a fost pronunţată cu 4 voturi contra 3.

Cînd Quien a ascultat sentinţa a tresărit înduserat, murmurînd:

— „Sunt nevinovat şi am încredere în viitor".

S'a înaintat imediat o cerere de graţiare iscălită chiar de şase dintre judecători.

Banc', de Scont a României

SOCIETATE ANONIMA —CAPITAL 20,000 000 LEI

Sucursale: Constanța, Focșani, Galați, T.-Măgurele, Tulcea și R.-Vâlcea

Prospect de emisiune

40.000 acțiuni pentru sporul de 20.000.000 lei

1. Consiliul de Administrație al Băncei de Scont a României a hotărât pe baza art. 6 din statutele Băncei să facă emisiunea de 20 milioane lei în 40.000 acțiuni noui la purtător, pentru sporirea capitalului Băncei la suma de lei 40.000.000 conform votului adunării generale extraordinare de la 9 (22) Decembrie 1918.

2. Aceste noui acțiuni se vor atribui de preferință actualilor acționari ai Băncii, în proporția de o acțiune nouă pentru una veche (art. 7 din statute).

D'nii subscriitori au drept să subscrie de odată:

a) IREDUCTIBIL, pe baza dreptului de preferință, atâtea acțiuni noui câte acțiuni vechi au.

b) REDUCTIBIL, din restul acțiunilor asupra cărora nu se va exercita dreptul de preferință

3. Acțiunile se emit pe cursul de 600 lei bucata, din care 100 lei se varsă la Fondul de rezervă iar 500 lei se trece la capitalul Băncii.

4. Valoarea acțiunilor subscrise se va achita în modul următor ; a) La subscriere 30 la sută de fiecare acțiune de 500 lei, adică 150 lei, precum și lei 100 de acțiune pentru Fondul de Rezervă.

Odată cu subscrierda se va depune deosebit 6 lei de acțiune pentru acoperirea cheltuelilor de emisiune.

Rectul capitalului de lei 350 de fiecare acțiune se va vărsa la epocile ce se vor fixa de către Gonsiliul de Administrație. In acest scop termenele de vărsăminte se vor publica prin „Monitorul Oficial" și alte ziare cu o lună înainte de data fixată pentru efectuarea fiecărui vărsământ.

5. Nouii acționari vor avea dreptul pentru anul 1919 la o dobîndă de 7 la sută, care se va calcula numai la capitalul vărsat al acțiunilor atribuite și se va plăti cu începere de la 15 Ianuarie 1920.

Pentru anul 1920 și următorii—cîtă vreme acțiunile acestui spor de capital nu vor fi complect achitate—se va calcula vărsămintelor efectuate un procent egal cu dividendul cuvenit vechilor acțiuni.

6. Pentru vărsămintele neachitate la epocile fixate se va plăti o dobîndă da 10 la sută până la o lună dela data exigibilității lor. După trecerea acestui termen se va proceda conform Codului de Comerț.

7. Pentru *subscrierile ireductibile* se vor prezenta și acțiunile vechi, spre a se nota pe ele, că *„s'a exercitat dreptul de preferință"*. In lipsa acțiunelor se vor prezenta scrisorile instituțiunilor unde sunt depozitate, spre a se lua notă de numerile acțiunilor, care urmează să fie primite la *exercitarea dreptului de preferință*.

8. După închiderea subscripției Consiliul de administrație al Băncii va face repartiția acțiunilor subscrise reductibil și va hotărâ în acelaș timp pentru acțiunile rămase eventual nesubscrise.

9. Subscrierea începe la 10 Septembrie 1919 și durează până la 20 Septembrie 1919 Consiliul de administrație își rezervă dreptul să închidă termenul subscrierii și mai înainte de 20 Septembrie. Subscrierile se pot face la sediul central al Băncii, la Sucursalele sale din :

Constanța, Galați, Focșani, Tulcea, T.-Măgurele, R-Vâlcea precum și la

Alexandria	Banca Com. din Alexandria	Giurgiu	Banca Dunărea
Buzău	„ Com. Ind. și Agric	Huși	„ Albina
Bacău	„ Comerțului din Bacău	Iași	„ Dacia
Bîrlad	„ Mold. de jos din Bîrlad	„	„ Iașilor
Bailești	„ Rurală	Pitești	„ Populară din Pitești
Brăila	„ Dunăreană	Ploești	„ Centrala din Ploești
Calafat	„ Calafatului	P.-Neamț	„ Indust. și Comercială
„	„ Dolju ui	Roș. de Vede	„ Roșiori
Caracal	„ Caracal	Roman	„ Romanului
„	„ Romanați	R. Sărat	„ Creditul Râmnicean
„	„ Com. și Agricolă	Satina	„ Oltului
Câmpina	„ Câmpina	„	„ Slatina
Corabia	„ Corabia	T.-Severin	„ Severinului
Craiova	„ Olteniei	„	„ Com. din T. Severin
„	„ României	Târgu Jiu	„ Târgu jiului
„	„ Creditul Oltean	Tecuci	„ Tecuciului
Drăgășani	Banca Drăgoești din Drăgăș	Vaslui	Casa de Credit din Vaslui
Fălticeni	„ Sucevei din Fălticeni	Târgoviște	Banca Comercială și Indust.
Calarași	Soc. Cooperativă Dunărea		

Consiliul de Administrație

GRADINA TANASACHE

Compania Israelită de Operete și Comedii „LEOPOLD KANNER"

Director de scenă CH. SEGALESCU

SAMBATA 13 Septembrie începutul ora 9 jum. precis

Cel mai mare succes

Copilul din Varșovia

de d. I. Schermann, Muzica de prof. Staub

în rolurile principale D na SARAH KANNER, I. SCHERMAN, D-nul și D-na BERGER

REGIMENTUL 53 IFANTERIE

PUBLICATIE

No. 5607 din 2 Septembrie 1919

In conformitate cu ordinul No. 2270 al Ministerul de războiu

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 15 Septembrie a. c. se va vinde prin licitație publică la sediul regimentului din garnizoană Iași 400 saci reformați Licitația va fi orală.

Concurenții vor depune în ziua licitației garanția ce se va fixa de comisiunea instituită în acest scop.

Dispozițiunile art 72 — și 83 din legea contabilității publice sunt aplicabile acestei licitații

Sacii se pot vedea în ori ce zi de lucru între orele 5—6 p. m.

CORPUL IV ARMATA

SERVICIUL INTENDENȚEI

Comandantul Corpului IV Armată, Serviciul Intendenței are nevoie de 2 dactilografe bune sau copiști buni cu practică de birou, doritorii se pot prezenta urgent la acest Comandament, în orice zi de lucru cu condițiile de angajare.

Șeful Intendenței Corpului IV Armată

Intendent Colonel COSTINESCU

PUBLICAȚIUNE

Se aduce lacunoștința generală ca în ziua de 15 Septembrie ai st. n. o'a 10 a. m. se va începe a se vinde în grupuri mici din baracile foaste destinate pentru spital și aflate în dosul Palatu ui Roznovanu.

Amatorii vor fi prezenți la data și ora sus arătata cînd se va prezenta Comisiunea de vînzare a serv. de Geniu.

Vînzarea și licitațiunea se va efectua în condițiunile legei contabilității publice a statu ui.

Șeful Serviciului de Geniu C. 4 Arm.

Colonel CALOENESBU

No. 30.732 din 4 | 9 1919.

O șaretă de 3 persoane pentru un cal în perfectă bună stare, se află de vînzare în strada Gusti 6.

Dezastrul lui Kolceak

— Bolșevicii au ocupat Omsk —

Sub acest titlu „Sfatul Țării" publică următoarea telegramă :

„Un comunicat oficial al comandamentului suprem din Siberia anunță ca gărzile roșii au izgonit comandamentul trupelor lui Colceak din orașul Omsk care a fost ocupat de bolșevici.

Grupul izolat al bolșevicilor din Vladivostoc a tîrît trupele lui Colceak dincolo de Omsk unde acestea așteaptă atacurile bolșevicilor.

Colceak nu se poate retrage decît la nord.

Colceak asasinat ?

In legătură cu cele de mai sus, ziarul „Bucovina" află ca amiralul Colceak a fost asasinat de soldații lui răsculați și de populația îndîrjită de purtarea reacționară a amiralului.

Bine înțeles că știrea are nevoe de confirmare.

※ *Din Ukraina.*—Petliuriștii au inregistrat un succes în contra bolșevicilor la sud de Wapniarka.

Voluntarii lui Denikin au fost atacați pe neașteptate de niște bande conduse de un oare-care Mahno. Hîrțuelile continuă în jurul Ovidiopolului.

Circulă versiunea că au avut loc pogromuri antisemite la Odessa, indată după ocuparea orașului de către trupele lui Denikin.

※ Primim la redacție un foarte interesant studiu al d-lui profesor dr. C. Parhon asupra reformei învățămîntului medical.

Vom publica cu plăcere acest studiu în cursul săptămînei viitoare.

※ Prefectura de poliție, in dorința de a face să se respecte repaosul duminical a dispus să nu se permită in zilele de repaos legal, circulația cotingelor.

※ Cu toată schimbarea operata, și probabilitatea demisiei d-lui Crupenschi și a administrației comunale, e cert că membrii comisiei interimare, cari se consideră a face parte din partidul liberal, sunt hotărîți a nu demisiona și a'și continua activitatea.

※ Cu privire la furtul din Botoșani despre care se vorbește prin presă, se anunță că obiectele de valoare găsite in biserici, ar fi in adevăr de valoare, fără să atingă cifra de milioane, de care s'a vorbit.

Bănuelile cad asupra unui numeros grup de personagii notorii din Moldova de Nord și au fost transportate intr'un elegant automobil al unei doamne de origină armeană, cu rudenii în Iași și Botoșani.

Lucrurile găsite ar proveni dintr'un furt comis in Bucovina de nord.

Cât despre afirmarea că colonelul Popescu de la div. 8-a ar fi fost arestat, putem spune precis că eri la ora 1 a fost văzut liber la Cernăuți.

※ D-l prim președinte al trib. Iași N. Radovici, în calitate de președinte al biroului electoral central aduce la cunoștință că : *1)* funcționarii publici vor putea demisiona până cel mai târziu în 15 zile libere înainte de data alegerilor corpului pentru care candidează și 2) declararea candidaturilor trebue făcută cu 15 zile inainte de data alegerilor, adică la 19 Septembrie pentru Camera și 24 Septembrie pentru Senat.

※ Organizația evreilor din Botoșani, a fixat o listă de candidați pentru Camera și Senat.

Candidaturele au fost depuse astăzi la Tribunalul de Botoșani.

※ La Palatul d-rei Lucie Bogdan din Dobreni, a avut loc logodna d-rei Marcelle Crupenschi, coplia Președintelui Comisiei interimare și a d-nei Crupenschi, cu d. G. Măcărescu, avocat din Piatra N.

※ Ministrul de interne a făcut cunoscut autorităților, că țăranii sunt deplin proprietari pe vitele cumpărate de la germani, sub ocupație fie că au acte, fie că fac dovada prin martori.

※ Societatea „Ocrotirea Orfanilor din răsboi" Comitetul Central Iași, dorește să angajeze Domnii sau Domnișoare ca impiegați de birou. Doritorii care au cel puțin 6 clase de liceu, sau șc. comercială pot solicita posturi inaintând petiții la sediul Societății Str Toma Cozma No. 8 Iași.

※ D. G. Ciomagu, a fost numit copist la Prefectura de județ.

※ Direcția Generală a serviciului sanitar a dispus o observație de 6 luni, pentru vitele bovine, importate din Ungaria, Transilvania și Bucovina.

※ Comitetul de inițiativă, invită pe toți Gospodarii, fără deosebire de naționalitate sau religie, carî au domiciliu în Secția V, Circ Școalei de băieți No. 3 „Casa Vodă" și scoalei de fete „Hatmanul Nicoară" a se intruni Duminică 14 Sept. a. c. ora 3 p. m. in localul Școalei de băeți din Casa-Vodă, pentru a alege Comitetele acestor școli.

※ „Căminul Zionist" Iași Str. I. C Brătianu 166 convoacă pe membrii săi în adunare generală Duminică 14 Sept a. c. ora 4 p. m. la ordinea zilei fiind : Raportul delegaților noștri la Congresul Zionist din București, aprobarea bilanțului și alte chestiuni importante.

※ In cursul acestei luni se vor face radicale reparațiuni la clădirea școalei normale de fete „Mihail Sturdza" din localitate.

Lucrările vor costa 60,000 lei și vor fi terminate in primele zile ale lunei Octombrie.

※ Mare succes obține delicioasa revista „Porumbița" la Terasa „Principele Mircea", cu Lascu, Calmuschi, soții Caslan și celebri dansatori maeștri Aschenazy și Aurora Munios prima balerină.

※ D. Vasile Stroescu, marele filantrop basarabean a sosit la Chișinău, venind din Franța.

※ Mâine Duminică, va avea loc la Cernăuți hirotonirea arhimandritului Ipolit Vorobchievici ca arhiereu și numirea ca episcop al Rădăuților.

La solemnitate vor participa Mitropolitul Vladimir al Bucovinei și arhiepiscopul Nicodem al Basarabiei.

※ I. P. S. S. Mitropolitul Primu, a sosit azi dimineață in localitate.

※ Părintele Petrovanu, revizor eclesiastic, va suplini catedra de religie la liceul Național.

※ Eri s'a constituit comitetul scolar definitiv pentru școala de fete „Petru Rășcanu. Au fost aleși d-nii Popovici, directiunea școalei, și d-nii locot colonel dr. Veissa, dr. Răteanu Zaharia Weiss, A Tomescu, V. Teodoru și preotul Mitru.

SPECTACOLE

※ La Teatrul Cinema ELISABETA apare cu incepere de astăzi și in zilele următoare Regele transformiștilor și ventrilogul LAMPO cu un program complect nou De remarcat *Camaleonte* piesa cea mai comică din repertoriul lui Lampo și *La Alhambra* in care Lampo va imita pe cei mai renumiți artiști. Pe lîngă reprezentația lui LAMPO va rula și sentimentala dramă SPIRITUL SPIRITELOR in 5 acte cu d'na Vera Vergani.

La ambele matineuri de Sâmbătă și Duminică și la toate reprezentațiile serale apare simpaticul artist Lampo cu program complect nou.

※ Grădina și Sala Cinema SIDONI. Mercuri 10 Septembrie 1919, zilnic câte 2 Matineuri la ora 3 și 5 jum și seara la ora 9 jum. Program Extraordinar ! Montare nemai văzută ! DISTRUGEREA CARTAGINEI mare dramă istorică in 4 mari acte. Unde se desfășoară marile lupte ale Cartaginezilor cu Romanii. .. Masacrarea Marinarilor și a Comandantului lor. ...Luptele navale ale flotei Romane și cele Cartaginese. ..Distrugerea Cartaginei și Roma eliberată.

Stiri Telegrafice

Pacea cu Bulgaria

LYON.—Astăzi, Sâmbătă, sau cel mult Luni, vor fi remise delegațiunei bulgare condițiile de pace.

La Consiliul suprem

LION.—Joi dimineață s'a reunit consiliul suprem interaliat sub președinția d-lui Clemenceau. In locul lordului Balfour va figura în viitor in Consiliu D. Bonnar Law sau lordul Milner. D. Scialoja, va inlocui pe d. Tittoni, delegat italian.

Omagii Mareșalului Foch

LION. — In localitatea natală a Mareșalului Foch, Tarbes, vor începe la 28 Septembrie mari serbări cari vor dura trei zile, în onoarea victoriosului comandant.

Plebiscit pentru Teschen

LION.—Pentru tranșarea diferendului regiunei Teschen s'a hotărât instituirea unui plebiscit.

Reconstruirea regiunilor devastate

— Acord Franco-German —

LION. - Pentru refacerea regiunilor devastate de pe urma răsboiului s'a incheiat un tratat intre delegatul german Silber Schmidt și reprezentantul Franței d. Toucheur.

1. Lucrătorii germani din Franța vor lucra liberi și în baza unui contract și conform obiceiurilor germane.

2. Lucrările de reconstruire vor fi încredințate guvernului german. Restaurarea minelor va fi deferită unei comisiuni.

PERDUT în seara de 7 Septembrie un portefeuile cu 20 lei, ordin de servicio, permis pe liniile tramvaiului și alte acte importante. Găsitorul e rugat a restituii actele care n'au nici o valoare, contrar le declar nule S. Baltazar, Serv. Apelor

ULTIMA ORA

București 13 Septembrie

Mersul crizei de guvern

-- Dificultăți mari. — D. Maniu nu va reuși —

Guvernul demisionat a decis să facă cunoscut poporului motivele demisiunei. Proclamația, pusă la dispoziția presei, după ce face istoricul dificultăților incercate, conchide că fără o schimbare a clauzelor oneroase România nu poate semna, căci acele clauze izbesc in drepturile intangibile ale poporului român.

Este de remarcat că proclamația subliniaza că pina și in chestia Basarabiei Conferința ne face greutăți.

Este absolut sigur că d. Maniu nu va reuși în formarea unui guvern. Opoziția este mai mult de cât ori-când refractara ideei unui guvern național cu scopul unei rezistențe. Ea cere un guvern de coaliție care să incerce o îmbunătățire a raporturilor cu Aliați și a clauzelor.

Tot mai mult apare evidentă soluția unui guvern de tranziție sub d. general Coandă.

ANUL XV-lea No. 3723

25 BANI NUMARUL

Marți 15 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Márzescu 28.
TELEFON No. 300

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Márzescu 28 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Asupra reformei învăţământului medical

Reforma învăţământului medical e o problemă de un mare interes social. De sigur nu poate exista nici un om cu mintea sănătoasă căruia să'i fie indiferent ce cunoştinţi vor căpăta şi cum vor fi deprinşi să gândească şi să lucreze aceia cărora societatea va avea să încredinţeze mâine însăşi viaţa membrilor ei.

Inainte de încheerea cursurilor am înaintat decanatului facultăţei de medicină din Iaşi, vederile mele asupra acestei chestiuni expuse în linii generale. Un memoriu al societăţei studenţilor în medicină din Iaşi asupra aceleiaşi probleme îmi dă astăzi ocaziunea de a reveni asupra ei.

Memoriul cuprinde 2 părţi, prima referitoare la învăţământul medical în general, cea de a 2-a la facultatea de medicină din Iaşi.

In prima parte se semnalează anumite defecte asupra cărora sunt complect de acord cu autorii memoriului. Astfel este predominenţa foarte dăunătoare a învăţământului teoretic asupra celui practic, existenţa inutilă de catedre pur teoretice ca cele de patologie internă şi externă, modul cum se predă in general fizica şi chimia desvoltându-se formule matematice neînţelese sau studiindu-se chimia organică şi anorgznică şi neglijându-se cea biologică, etc. In urmă se propun mijloacele de indreptare.

Memoriul acesta e în cea mai mare parte foarte judicios şi dovedeşte, ceea ce e desigur foarte îmbucurător, mult spirit de observaţie şi în bună parte (întru-cât e alcătuit nu în numele a câtorva individualităţi ci a unei mari grupări studenţeşti) de auto-observaţie. Ni se vor permite câteva citaţii:

„Lucrările mai totdeauna sunt lăsate pe al 2-lea plan... Spitalul, fireşte intră aproape în aceleaşi proporţii printre preocupările studenţilor, exceptînd pe externi şi interni. Concepţia veche că laboratorul e numai pentru anumiţi oameni specialiştii—nu se dă dusă, e sdravăn înrădăcinată. Convingerea că te poţi lipsi de el veghează în cele mai multe spirite, cârmuind întreg felul de a fi.

Am fost şi suntem deprinşi cu o *pasivitate* care ne urmăreşte toată viaţa condamnindu-ne, Să privim leneş, să ascultăm în tăcere, fără dorinţi şi nedumeriri, fară gânduri chinuitoare—asta pare a ne fi caracteristică.

Trecem printre aparate şi sticlării, printre bolnavi şi oameni sănătoşi fără curiozitate, molateci ca in faţa unei pânze de cinematograf pe care universul intreg îşi périndează minunile, se abuciumă şi se sfarmă *fără noi*, cari căscăm şi exclamăm cîte odată. Atâta. Şi mai departe

Suntem dispuşi să căpătăm totul de-a gata *fără critică, fără raţionament* Şeapte din nouă luni ale studiilor, suntem cei mai liberi boemi, cu gândul neprèocupat de cât *în treacăt*, de studii.

„*E lesne de înţeles ce personalitate pot avea produsele unei educaţii făcute în felul acesta.* *)

Spun încă odată e un merit al studenţilor cari au ştiut să exprime atât de sinceri o stare de lucruri de o infiorătoare exactitate.

A cui e vina? Memoriul ne-o spune. E o orientare greşită de la început de unde o sumă de rele ca abundenţa curscrilor, aglomeraţiunee examenelor discontinuitatea munci, insuficienţa controlului, lipsa de armonizare între diferitele stadii, menţinerea diferitelor discipline cari nu şi mai au rost.

De acord asupra acestor puncte în linii generale cel puţin. Mai pot adăuga că şi studenţii au fost foarte delicaţi neinzistînd asupra acestui punct că şi unii profesori n'au făcut tot ce le ar fi stat în putinţă pentru a remedia acestei stări de lucruri. In multe clinici învăţământul ar fi putut fi mult mai practic şi deci mai util studenţilor, dacă profesorul *ar fi voit-o*, iar dacă unele catedre pentru cari loberatorul ar fi indispensabil strict totuşi lipsite de el vina de asemeni cade în parte cel puţin şiasupra profesorului

Dacă *în toate clinicile* studenţii ar lua *în mod obligatoriu* observaţii clinice cari ar fi citite în faţa profesorului care complectează corijează şi interpretează observaţiunea sublinând ce are mai interesant sau mai propriu, cîştigul tras de studenţi ar fi fost el infinit mai mare

Personal de mai mulţi ani practic sistemul acesta consacrînd studiului practic al bolnavilor de către studenţi 4 din cele 6 ore săptămânale şi m'am putut convinge de marea lui utilitate precum şi de calitatea buna a pastei ce se găseşte în majoritatea studenţilor în medicină cari nu cer de cît să fie ajutaţi şi îndrumaţi pentru a munci cu sîrguinţă.

Studenţii au înţeles de alt-fel perfect importanţa observaţiunilor în clinică căci doresc să nu existe nici unul care să nu fi scos, în spital măcar *200 de observaţii complecte*, controlate iar în laboratorii să fi verificat experienţele fundamentale pe cari se clădeşte ştiinţa medicală şi ei aspiră la muncă de zi la zi, munca personală care ar stărui iniţiativă, ar da criterii de judecată, ar deprinde cu ordinea şi ne-ar apropia realitatea (citat aproape textual.)

D-r I. C. PARHON.
Profesor la facultatea de medicină

*) Sublinierile afară de prima lipsesc în textul original

Câteva NOTE

Un confrate din Capitală a publicat conţinutul unui bilţel găsit, prin care un Stănescu ruga pe un Traian să intervină la o Măriioară pentru căpătarea unui permis de export.

Dar anonimul Stănescu specifica marfa: ouă, ovăs, grâu, rapiţă şi seminţe de dovleac pentru export în Grecia, provenienţă din...Moldova.

Aşa dar, sub acest regim, toţi samsarii valahi trăficheazâ pe spinarea Moldovei, ne înfometează pe noi; autorităţile liberale dau rost de câştig din suferinţele Moldovei

N'am avut dreptate când am susţinut că Moldova este o colonie africană pentru valahi?

*

Preconizând politica de rezistenţă, d. Brătianu a demisionat.

O dovadă mai mult că s'a pus pe un teren puţin rezistent.

*

Propovăduind atâta rezistenţă, liberalii vor culege fructul sforţărilor şi vor întâmpina o rezistenţă insurmontabilă în sânul corpului electoral.

*

Revista parisiană „Le Progrès civique" publică următorul dialog dintre un redactor şi un director de gazetă:

— „Avem un articol pentru români şi unul contra românilor. Pe care să'l publicăm"?

— „Până la noi ordine, susţine până la extrem punctul de vedere român. Mi'au trimis 20,000 franci".

Comentariile sunt de prisos.

Blanny

INSEMNĂRI

O activitate educativă

Am în faţa ochilor raportul făcut la „Asociaţia Corpului Didactic Israelito-Român", centrala Iaşi, în şedinţa din 12 Iulie 1919, de d. Adolf Magder.

Concetăţeanul nostru d. Magder a avut buna inspiraţie să publice raportul în broşură, pentru ca cei „Zece ani de activitate" ai d-sale în învăţământul primar să fie cunoscuţi marelui public, ca o pildă de abnegaţie, perseverenţă şi spirit de organizare, şi să servească drept model şi imbold tuturor acelor care îşi vor simţi chemarea a conlucra la marea operă de luminare şi educaţiune a copiilor.

Nu mă pot opri din capul locului a nu sublinia valoarea literară a broşurei d-lui Magder. In locul unei expuneri monotone, autorul ne prezintă o adevărată pagină de stil, captivantă şi cu deosebire fericită în înlănţuirea faptelor şi expunerea lor. Nuvelistul fin cunoscut din lucrările mai vechi, a ţinut şi cu acest prilej extra-ordinar să reamintească preocupările-i bine îngrijite pe terenul literaturei.

Din această broşură luăm cunoştinţă de activitatea şcoalei israelite mixte din Podul-Iloae, sub direcţiunea d-lui Magder, şi mai ales de particularitatea expresivă a funcţionărei unei secţiuni de agricultură practică, ceia ce a provocat pe vremuri admiraţia fostului ministru de culte, regretatul Spiru Haret. Intr'adevăr, aceasta operă a d-lui Magder era o revelaţie căci „pământ şi evreu! iată două noţiuni care nu s'au împărechiat niciodată în creerul poporului român"... după însăşi exprimarea autorului.

Deasemenea plină de interes este stăruinţa d-lui Magder de a clădi în sinul târguşor un local propriu de şcoală. Dificultăţile erau mari şi pesimismul unanim. Totusi d. Magder, spre uimirea şi admiraţia generală, a dus opera la bun sfârşit.

In afară de acestea, broşura de care ne ocupăm mai conţine alte date şi întâmplări cu deosebire cuvântătoare, dar despre care nu avem spaţiul a ne ocupa. Credem însă a reveni spre a ilustra mai temeinic rezultatele la care pot aduce priceperea, stăruinţa şi dragostea caldă şi curată de mai bine.

Renovatus

VIAŢA POLITICĂ

Dezacordul cu Aliaţii

— Un protest prea ironic —
— Ostilitatea trebue înlăturată —

Cetind protestul pe care delegaţii români l-au depus pe biuronl Conferinţei Păcii ne putem da seamă de întinderea dezacordului dintre România şi aliaţi mai bine ca până acum întru cât actul întocmit de fostul nostru guvern este complect, bine ordonat şi sugestiv în expunerea nemulţumirelor noastre justificate.

Dar trebue să recunoaştem că acest protest nu este de natură a dispune Conferinţa în favoare noastră, pentru că are părţi de reductare nu în totul amicale şi cu unele reproşuri destul de ironice şi vii care— ori cât de juste ar fi— n'ar putea nici să convingă dar mai ales nici să mulţumească pe aliaţi.

Depildă, analizând cerinţele Conferinţei în chestiunea rechiziţiilor din Ungaria, nota— protest a d-lui Brăteanu glăsueşte;

„Această atitudine a Consiliului faţă de România nu trebue să ne facă a uita că alţi aliaţi au putut sub regimul aceluiaş armistiţiu din Noembrie 1918 şi fără să aibă motivul unor nuoi ciocniri cu armata ungară, să golească ţinuturile ocupate de ele, nu numai fără opoziţie din partea Marilor Puteri dar chiar cu concursul efectiv al unora din reprezentanţii lor. Ce e drept, aceste teritorii după pace trebuiau să revie unui aliat: României, iar nu să fie înapoiate inamicului".

Se observă uşor că tonul acestei constatări denotă o stare de tensiune care pune la grea cumpănă situaţia externă a ţării. Şi putem spune cu drept cuvânt că politică de rezistenţă a d-lui Brătianu este însoţită de o agresiune diplomatică despre care nu uşor am putea afirma că ne serveşte în cel mai potrivit mod interesele de prezent şi cele de viitor,

Starea de lucruri creată de d. Brătianu a făcut pe ziarul engles „Daily Cronicle" să anunţe că, în caz de nu se va putea ajunge la o înţelegere, aliaţii vor rupe raporturile cu România. Acest fapt trebue însă evitat şi aceasta nu se poate face prin aşa zisa politică de rezistenţa şi nu poate fi deci lăsat în seama unui guvern surogat liberal.

Protestul delegaţiei române este de fapt protestul guvernului demisionat Noul guvern trebue să adopte politica aceia care ne poate satisface interesele de stat şi neam fără a ne înstrăina de aliaţi şi a ne izola în mijlocul unei lumi ostile.

Sforţările d-lui Maniu

— Soluţia nu poate întârzia —

Tratativele d-lui Maniu pentru formarea cabinetului continuă încă şi nu se poate întrevedea dacă sforţarea d'sale va duce la un rezultat satisfăcător.

In adevăr, necesitatea politică a momentului cere alcătuirea unui guvern care să reprezinte o politică de conciliaţiune şi de întărire a legăturilor cu Aliaţii, legături atât de slăbite prin atitudinea de până acum a d-lui Brătianu.

Se ştie că d. Maniu preconizează reluarea tratativelor cu aliaţii şi, în caz că clauzele impuse nu vor fi înlăturate de Conferinţa, atunci să se facă o politică fermă de rezistenţă. Dar totodată fruntaşul ardelean s'a solidarizat deplin cu politica fostului guvern şi de aceia este greu a se ajunge la o înţelegere cu opoziţia naţionalistă, singură în măsură a relua tratativele şi a căpăta modificări satisfăcătoare.

Ar fi uşor pentru d. Maniu să alcătuiască un guvern de camuflaj care să încerce o notă pe care d. Brătianu nu o mai putea încerca. Dar un asemenea calcul nu ar avea de loc şansa să atragă asupră-ne bună-voinţa aliaţilor, căci este lucru cunoscut că diferendul existent are mai ales un caracter de insuccess şi nesgrare personală a fostului prim-delegat al României. Tot din acelaş motiv ar fi şubredă constituirea unui cabinet de tranziţie sub d. Coan dă sau alt personaj reprezintând vederile d-lui Brătianu.

Rămâne deci ca d. Maniu să se ralieze politicei de conciliaţiune sau să se deziste făcând loc unui guvern care să issemne şi o radicală schimbare de regim şi un punct de vedere cu totul opus celui de până acum.

Soluţia nu poate întârzia fiindcă vom trebui să fim prezenţi la semnarea păcei cu Bulgaria ale cărei clauze ne sunt favorabile.

Cauzele principale ale războiului

Consiliul internaţional al păcei reunit la Berna s'a ocupat între altele de cauzele şi responsabilitatea războiului.

Cauzele generale, deja semnalate cu mult înainte de război, i-au părut Consiliului mai mult ca ori-când a fi cele principale, şi anume:

Diplomaţia secretă; politica de alianţe şi sistemul echilibrului; imperfecţiunea dreptului gintilor aducând anarhia internaţională; politica de înterecere a înarmărilor; militarismul şi imperialismul; regimul autocratical anumitor ţări; oprimarea minorităţilor etnice; competiţiunea economică inverşunată şi în special graba de a se asigura prin toate mijloacele, chiar cele mai rele, preponderanţa pe piaţa mondială; influenţa industriilor de război; imoralitatea fonciară a puterilor financiare; venalitatea, slugărnicia şi sovinismul unei mari părţi din presă; scăderea generală a spiritului public

Va concepe oricine că aceste constatări sunt extrem de interesante după cum justeţa lor ar fi greu să nu fie recunoscută.

Un insuccess personal

Zilele acestea fusese transmisă ziarelor o telegramă prin care se anunţa că Consiliu suprem este dispus a revizui clauzele privitoare la minorităţi şi transit în favoarea României. Unele ziare ale opoziţiei au atras imediat atenţia în sensul că înţelesul care în cercurile liberale se căuta a se da acestei ştiri nu pare a fi tocmai lămurit. Ba se afirma chiar că e vorba de o stare de spirit a Conferinţei ivită după demisia d-lui Brătianu.

Iată însă că lucrurile se lămuresc în urma sosirei la Bucureşti a d-lui Clerk. Se afirmă că misiunea acestuia este împăciuitoare; că Consiliul este dispus a îmbunătăţi clauzele care ne privesc, dar aceasta numai pentru noul guvern. Şi se înţelege de la sine că acest „nou guvern" este presupus de către aliaţi a fi reprezintantul unui nou regim cu adevărat şi campionul unui altfel de politice decât rezistenţa d-lui Brătianu.

Se vede clar deci că situaţia noastră la Conferinţă şi incordarea cu aliaţii este un insuccess personal al d-lui Brătianu şi un rezultat direct al aşa zisei politice de rezistenţă.

Invăţătura acestui fapt reesă de la sine...

Informaţii

Ştirea dată despre demisia prefecţilor din localitate a fost prematură.

Nici unul dintre d-nii prefecţi nu au demisionat.

Aseară a sosit în localitate Baronul Hurmuzache, fruntaş bucovinean.

D'sa pleacă în astă seară la Bucureşti.

Zaharul tos a cărui preţ se reduse la 10 lei, a fost isvorît de speculanţi, de şi se găseşte în cantităţi mari. Aceasta în scop de a desface zahărul cubic, care se vinde cu 17 lei, şi a urca preţul la tos.

Autorităţile vor interveni.

Aseară a avut loc consfătuirea profesorilor liceului internat, pentru ca în conformitate cu decretul-lege, să aleagă comisiunea de trei profesori, în vederea constituirei comitetului şcolar.

Au fost aleşi d'nii I. Prassa. Th. Berescu şi Aug. Scriban.

Această comisiune va proceda la convocarea adunărei generale de cetoriaşi şi făcaţi, pentru constituirea comitetului şcolar.

In urma consfătuirei ce a avut loc aseară, greva chelnerilor e aplanată. Bacşisul rămâne la apreciarea clienţilor.

D. Nicolae Gane, procuror de secţie la Curtea de Apel din Iaşi, a fost numit consilier în locul d-lui D. Grigorovici scos la pensie.

D. Ciprian Scripcă, preşedinte la tribunalul Botoşani, a fost înaintat procuror de secţie la Curtea din Iaşi, în locul d-lui Gane.

Un grup de ieşeni foşti militari au ţinut ieri o consfătuire în sala „Lux" (Bejan), în vederea unei conlucrări pentru asigurarea situaţiunei lor.

Examenul de admitere la conservatorul de muzică şi artă dramatică din localitate se vor ţine între 24 - 28 Septembrie.

Examenele de clasă şi cursurile vor începe la 1 Octombrie.

GRĂDINA TANASACHE

Compania Israelită de Operete și Comedii „LEOPOLD KANNER"
Director de scenă CH. SEGALESCU
LUNI 15 Septembrie începutul ora 9 jum. precis
Cel mai mare succes

DEZERTORUL

operetă în 4 acte
în rolurile principale D-nii CH. M. SEGALESCU și L. BERGER

CORPUL IV ARMATA
SERVICIUL INTENDENȚEI
PUBLICAȚIUNE

Se publică spre cunoștința generală că se va ține licitație Joi 18 Septembrie 1919 ora 10 dimineață la Comandamentul Corpului IV Armată Iași (localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantității de 1100 vagoane grâu și 988 vagoane ovăz și ors pentru hrana trupelor active ale Corpului IV Armată.

Tot în același și și pentru aceleași cantități se vor ține licitație și la intendențele de garnizoană: Botușani, Dorohoi Roman și Vaslui.

Licitația se va ține prin oferte închise depunându se garanția de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte și pentru cantități mai mici.

Supra-oferte sau oferte posterioare licitației, nu se vor lua în considerație.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenței Corpului IV Armată și la Intendențele de garnizoană mai sus arătate în toate zilele lucrătoare.

La licitație se va avea în vedere dispozițiunile art. 72—83 din legea Contabilității publice a statului.

Invităm prin aceasta toate sindicatele agricole din Moldova, Cooperativele, Obștile, Federatele sătești, Băncile populare și în genere pe toți producătorii, să se prezinte la această licitație oferind cantitățile care le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii și mijlocitorii.

Șeful Serv. Int. Corpului IV Armată
Intendent Colonel COSTINESCU
No. 21661 1919 Septemarie 6

M. VEILER
AVOCAT
Biroul de notariat Iași
CONSULT: Str. Palat 28
7 jum. — 8 jum. a. m.
7 jum. — 8 jum. p. m.

Pierdând în ziua de 8 Septembrie un portmoneu de piele galbănă, conținând 260 lei și diverse acte, certificat de reformă etc rog găsitorul a-și oprii și a-mi returna actele recomandat pe adresa
AVRAM MOISE
Iași Str. Spitalul Pașcanu 21

Anunciu

Se publică spre știința amatorilor că în ziua de 1 Octombrie st. n. ora 3 p. m. se va vinde licitativ în Iași str. Ștefan cel Mare 53: un pian cu coadă, marca Iosephsohn. o Casă de fier marca vieneză, un candelabru electric de bronz și diferite mobile și articole de gospodărie.

Informațiuni la D-l Avocat Ioan Serafimi Str. Cuza-Vodă 35.

LICEUL PARTICULAR
„MIHAIL EMINESCU"

Str. Procopie No. 26 Iași (în dosul Facultății de Medicină)

Curs complect liceal cu toate seațiile: Clasică, modernă și reală, pentru băieți și fete

Au început înscrierile pentru anul școlar 1919—1920, din ziua de 10 Septembrie până la 1 Octombrie, când se vor deschide cursurile liceului, cu profesori de stat ca și în seziunea de vară.

Cursul de fete va funcționa separat

Pentru înlesnirea elevilor din provincie, s'a deschis un internat în apropierea școlei, unde elevii vor primi o lună întreținere și o solidă educațiune

Înscrierile se fac atât pentru studii; cât și pentru internat la Cancelaria liceului, între orele 8—12 și 3 7.

PARIS
LAZARE BERGER
61 Rue des Martyrs
Telefon: Centrala 83 | 77

efectuează orice cumpărături de mărfuri atât pe piața Franței cât și a Angliei îngrijind de prompt for expediațiune în țară.

De vînzare din cauza plecărei un dormitor deferite mobile covoare perdele lucruri casnice, și un serviciu de masă pentru 12 persone A se adresa Doamnei FANNY KANNER Str. Roșcilii No. 27

Săpun de ras, englezesc fin, a sosit la Magazinul SIGMUND PRAGER Iași și se vinde cu prețul de reclamă Lei 13.50 bucata.

Chilipir De vânzare alambic de fabricat rachiu. Vasile Gheorghiu Str. Uzinei 27 bis.

※ Comisiunea terminînd la înțelegere cu patronii lucrările pentru revizuirea prețurilor, d. N. Maxim, prefect de poliție, va da mîine ordonanța, prin care se anunță noile prețuri stabilite pentru restaurante și localuri publice.

※ Mîine se deschid prima ghișeretă de tutun, înființată de manufactura de tutun, în piața Halei.

※ D. Nicolae Ștefănescu, fost mult timp funcționar la grefa tribunalului Iași, a fost numit impiegat definitiv cl. I-a în administrația centrală a Casei pădurilor.

※ D. Ion Nastase, agent sanitar dela cercul Copou și Gh. Matran de la cercul Galata, au fost transferați ca agenți în orașul Iași.

※ *Alegerea comunității israelite din Tgl Frumos.* — Alaltăeri a avut loc la Tg Frumos, alegerea noei comunități israelite. Adunarea generală a fost presidată de d. Andriescu, primarul orașului. S'a rostit numeroase cuvântări și s'au adus osre care critici pentru epitropi.

La urmă s'a procedat la alegerea noei epitropi, compus din 11 membri.

Aceștia s'au constituit în urmă, în chipul următor:

Președinte, d. Solomon Blimer, vice președinte d. H. S. Kuperman, casier d. Sami Fruchtman, controlor d. H Meirovici.

Ca delegați ai secției sacre d'ni Beron H. Ber și Aron Rosenfeld.

Comitetul școlar, care are o deosebită importanță, se compune din dnii dr. Rășcanu președinte de onoare și ca membri, d-nii Leon Fiferman K. L. Katz și H. Iițic Iițicovic.

In comitetul pentru bolnavi d. Idida Herșcovici și în cel pentru bunurile epitropiei d, N. Bercovici.

Noua epitropie a întocmit un program pentru reorganizare și consolidarea școalelor și a celorlalte instituțiuni israelite.

※ D. Jaques Levin, cunoscutul ziarist s'a înapoiat azi în localitate, venind din Elveția.

※ Suverana e așteptată a sosi la Bicaz de unde va pleca în străinătate în cursul acestei luni.

※ Datele anunțate anterior modificându-se, următoarele examene ce se vor ține la școala normală din Iași, au fost stabilite astfel:

La 1 Noembre examenul de definitivat pentru institutori. La 1 Decembre cel de înaintare pe loc al învățătorilor seria 1914. La 15 Ianuar pentru ajutor învățător. La 1 Februar înaintare pe loc al învățătorilor seria 1916 și al conducătoarelor de grădini de copii. La 1 April înaintare pe loc seria 1918—1919.

In același timp cu Iașii, examenele se vor ține și la Galați, București și Craiova.

※ Inscrierile la Conservatorul de muzică și declamațiune s'a sfârșit la 21 a lunei.

Ori ce cereri pentru acest termen vor fi respinse.

※ Dl. D. Herșcovici va ține a doua Conferință, din ciclul „Istoria Evreilor" Luni 15 Sept. ora 8 jum. seara, în sala școalei „Cultura".

※ EXAMENELE PARTICULARE.— Mâine încep examenele particulare. Elevele pregătite în particular, de la clasele 1—8, vor depune examenul la institutul ortodox.

Comisiunea se compune astfel: Religie, Părintele Goteu, Română, d Pericle Popescu, Latina și Greacă, d. M. Jacotă Franceza d-na Suzana Miclescu, Germană, d-na Alexandrina Neculau, Drept și filosofie d. Grigore Tabacaru. Istorie, d-na Flințescu, Geografie, d E. Pocitariu, Matematici, d I. Plăcintean, St. Naturale d-ra Năstejde, Fizico, Chimice d N. Patriciu, Igiena d-na dr. Marinescu, Muzica d-na Juga, Desemn d-na Mavromati, Gimnastică d-ra Tănăsescu, Gospodărie d-na Georgescu, Lucru d-na Lohan.

*

Comisiunea pentru elevii pregătiți în particular de la clasele V și 6, se va ține la liceul Național

Comisiunea e compusă astfel: Religie Părintele Cicerone Iordăchescu, Română d-na Laura Zaharia, Latina și Greacă d. X Gheorghiu, Franceză d. A. Patrognet, Germană d. Gr. Bărzau, Istorie d. I. Mitescu, Geografie d. N. Popeia, Matematică d. V. Teodoreanu, St. fizice și chimice d. V Popescu, Desemn d. A. D. Atanasiu Muzică d. Ciolan și Gimnastică d. V. Dobreanu.

※ Poliția a arestat azi pe un băet de 13 ani, care a comis numeroase furturi. Eri încă în tren a știut să fure suma de 1300 lei.

※ Farmaciștii din localitate, s'au întrunit eri și s'au ocupat de noul tarif pentru medicamente, ce urmează să intre în vigoare la 1 Oct

※ Comitetul școlar provizor alcătuit ieri la Școala de fete și „Carmen—Sylva" se compune din:

D-nii V. I. Radu, Ec. C. Păun și D-ra Directoare Carnonovenu numiți direct conform decretului lege respectivă și

D-nele Bogdan Zoller, D-nii N. Constantinescu și Istrati.

※ Aflăm că Croitoria Militară „Safir și Srulovici" din București rodeschizînd o succursală la Iași Str Lăpușneanu 25 alături de Cofetăria Georgen, a adus un mare transport de Stofe engleze și franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie și articole de ceprezărie.

※ Mercuri seara are loc la Tg. Frumos, o reprezentație în scop filantropic, dat diletanți evrei, cu piesa „Copii nimănui" de colegul nostru Emil Neculau.

※ Duminică 21 a lunei va avea loc constituirea comitetului școlar al școalei Gh. Asachi, la care au fost invitați numeroase persoane. Intrunirea va avea loc la orele 10 și jumăiate dimineață.

※ In zilele de 27 și 28 Sept. va avea loc la Galați al doilea congresl al ligei veteranilor de la 1877, din toată țară.

S'a aprobat o reducere de 75 la sută pe cale ferate. pentru zilele de 25, 26, 27, 28, 29 și 30 Septembrie.

※ BIBLIOGRAFIE. — „Insemnări Literare" anul I, No. 21, cu următorul sumar:

O agonie de Valeriu Arsenescu, Somnul de Demostene Botez Sub spusă de D. Rasu, In grâu de Em. Ciomac, Carnetul zilelor pustii de Hortensia Papadat-Bengescu, Frământările d-lui Popoiu de Stejar Ionescu.. precum și numeroase note și recensii.

— Zilele aceste a apărut o broșură intitulată „Zece ani de activitate" și datorită d-lui Adolf Magder, cunoscut publicist, și președinte al Asociațiunei corpului didactic israelito-român.

Broșura se ocupă în primul rând de activitatea desfășurată de d Magder, în organizarea școalelor israelite din Podul Iloaie.

Amintește aci de visita, pe care în 1903 regretatul Spiru Haret a făcut-o școalei israelite din Podul Iloaie, de care s'a interesat, declarând, că regretă că Statul nu poate rezolvi chestia comunităților.

In activitatea sa pentru corpul didactic israelito-român, d. Magder a avut numeroase convorbiri cu d-nii Duca, Argentoianu și alți, și a fost primit în audiență de defunctul rege Carol, care s'a interesat cu deosebire de școalele israelite și de corpul didactic israelit.

Broșura este o pagină de istorie ce va interesa toată lumea, și asupra căreia nu mai revin.

※ S'a primit pentru „Căminul Studenților Evrei Iași" următoarele sume: Beneficiul net al serbărei stud. Iași Lei 17850.— Serbarea stud. evrei Huși, 3400.— Soc. Nahum Sokolow Dorohoi 600.— Comunitatea Israelită Huși 500. I. Barach colectă la o nuntă Hârlău 88.— Serbarea din Adjud 355.— Berăria Zimbru, Beniaminovici și Cațapu Loco Lei 200.

※ Renumitul Magazin Herman Pollack și Croitoria Militară Lupu Silberman, contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iași Str. Lăpușneanu 39, aduce la cunoștința clientelei și Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile și militare, franceze și engleze, tot felul de articole pentru domni precum și pentru ofițeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis și un mare atelier de confecționarea hainelor civile și militare care lucrează spre deplina mulțumire a clienteiei

※ Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităților pentru obținerea cetățeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populația evreească să se folosească de aceasta, adresându-se biroului secției locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. și 3—6 p. m. și unde se găsesc formularele și se dau toate explicațiile necesare—Comitetu „U. E. P" Iași.

※ Azi a avut loc deschiderea anului judiciar.

După solemnitate, s'a procedat la compunerea secțiilor Curței de Apel în chipul următor secția I-a, se compune din d-nii Tataru, Patron, Lupu Gane, Giohodariu și Georges.

Secția II-a d-nii Volanschi, Teodorescu, Manciu, Bazdugan, Pilat și Virgolici.

Camera de punere sub acuzare din d-nii Patroni, Iulian Teodorescu și Vargolici.

Curtea cu juri din Iași, va fi prezidată de d. Lupu.

※ ODOL cea mai bună APA DE DINȚI „la Parfumeria Mercur" Iași str. Ștefan cel Mare 53.

BANCA DACIA
IAȘI STR. ȘTEFAN CEL MARE 8
primește subscripțiuni la noua emisiune de acțiuni în valoare de 20,000,000 ale Băncei de Scont a României din București, conform prospectului publicat în ziare

SPECTACOLE

※ La Teatrul Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineu și seara: „Mincinuna sau Fațărnicia unui Bunchesr" dramă în 4 acte cu celebra tragediană d-ra Vera Vergani.

La reprezentațiile serale de Luni și Marți, irevocabil ultimele reprezentații ale simpaticului transformist LAMPO, care obține succese fără seamănă pretutindenea.

Program nou. Mercuri seara reprezentație cinematografică dată în scop de bine-facere.

※ Grădina și Sala Cinema SIDOLI.
După cererea generală
Luni 15 Septembrie 1919 zilnic câte 2 Matineuri la ora 3 și 5 jum și seara la ora 9 jum. Program Extraordinar! Montare nemai văzută! DISTRUGEREA CARTAGINEI mare dramă istorică în 4 mari acte. Unde se desfășoară marile lupte ale Cartaginezilor cu Romanii. ..Masacrarea Marinarilor și a Comandantului lor. ..Luptele navale ale flotei Romane și cele Cartaginese. ..Distrugerea Cartaginei și Roma eliberată.

Stiri Telegrafice

In apărarea României

— Soldații englezi protestează în contra procedărei aliaților —

LYON.— In ziua de 7 Septembrie organizația „British Empire Union" a ținut la Mydleshorong un mare meeting, la care au asistat 3000 soldați și cetățeni.

S'a elaborat o moțiune, declarându se că felul cum s'au purtat aliații cu România, prin ultimatum și amenințări, este aspru și fără politeță.

Acțiunea delegaților români

— Intrevederi cu D-nii Pichon și Poincare —

LYON.— Reprezentantul României la Conferința Păcii au avut Vineri întrevederi cu președintele republice și cu Ministerul de externe.

Resultatul este nesunoscut până în present.

Germania își plătește alimentele

NAUEN.— Ziarul londenez „Dayl Mail" anunță că la Banca Angliei au sosit 45 milioane lire sterlinge în aur, bani trimiși de Germania din depozitul turnului Spandau.

O parte din această sumă va fi alocată plății alimentelor pe cari Canăda le'a trimis Germaniei.

Din parlamentul german

NAUEN. — Pentru ziua de 16 Septembrie a fost convocată la Berlin comisiunea afacerilor streine care face parte din Adunarea Națională.

Cutremure

LION.—In Spania și Italia s'au simțit scuturături de pământ.

Ce s'a petrecut la Muenchen?

NAUEN.—Autorul împușcarei ostaticilor din Munchen este Lewin Horseo.

Cărbuni belgieni pentru Elveția

LION.—Belgia și-a luat obligațiunea de a farniza Elveți i 38 mii tone de cărbuni.

Predarea se va face între lunile Septembrie și Decembrie.

Italienii la Fiume

Trupele sub comanda lui D'Anunzio

SAN-PANEO.— In portul Fiume au sosit detașamente de grănicieri italieni, prevăzute cu mitraliere și automobile blindate.

Ele sunt conduse de marele poet Gabrielle D'Anunzio.

Astralienii ratifică pacea

CAPTOWN.— Camera a votat prin 24 voturi contra 19, ratificarea păcei din Versailles.

PUBLICAȚIE
REGIMENTUL 53 INF.
PUBLICATIE

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 30 Septembrie 1919 ora 10 dim. se va ține licitație în localul Reg. 53 Inf. din Iași str. Carol pentru aprovizionare următoarelor furaje:

200.000 kg. fân de deal
140 000 „ ovăz de bună calitate

Licitația se va ține prin oferte închise depunîndu-re garanția prevăzută de legea contabilității publice

Furajul va fi predat la depozitul Regimentului din Iași, în cel mult 15 zile după adjudecarea ofertei.

Supra oferte sau oferte posterioare nu vor fi luate în considerație.

Comandantul Reg. 53 Inf.
Lt. Colonel CRISTODULO

Surori de caritate

Epitropia Spitalului Israelit din Iași înființează în localul acestei instituții o școală specială pentru predarea cunoștințelor necesare celor ce doresc a deveni **Surori de caritate.**

Pentru început se primesc 10 persoane între 19—30 ani având cel puțin 4 clase primare și primind locuință hrană și salar.

Pentru orice lămuriri se va adresa Cancelariei Spitalului israelit din Iași între orele 10 - 12 dimineața.

Epitropia Spitalului Israelit

Direcțiunea Institutul de Domnișoare al societății ortodoxe (fost Hempel) str. Carol 2 face cunoscut că a început înscrierile pentru viitorul an școlar.

Institutul cuprinde: curs primar, curs liceal după programa statului—curs modificat și studii facultative: piano, vioară, picturi, sans. Cursurile vor începe în ziua de 15 Septembrie

Pentru orice informațuni a se adresa la cancelaria școlii între orele 9 - 11 a. m.

Vase de bucătărie

AU SOSIT la noul Magazin de cristalerie și porțelanuri din Iași **PIAȚA UNIREI** (Casele Braunstein colț str. Saulescu.—*Prețuri reduse!*

Doamnă onorabilă primește în gazdă o elevă sau două cu pensiune sau fără, etatea de la 7—14 ani, pretențiuni modest A se adresa la Agenția de Publicitate I Bănițianu str. Gh. Mârzescu 23 Iași sub O.De

De vânzare Casele foaste Sumulescu str. Albinet 28, livadă mare și loc, poziție admirabilă, lumină apă, bună pentru o gospodărie întinsă. A se adresa ca proprietar, la adresa de mai sus.

La Magazinul Iașilor
AU SOSIT:
STOFE ENGLEZEȘTI calități superioare
GHETE AMERICANE garantate
PARDESURI IMPERMEABILE
pentru bărbați și dame

ANUL XV. — No. 3725

25 BANI NUMARUL

Miercuri 17 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
PATRU LUNI . . . . 60 „
TREI LUNI . . . . 20 „
:::: ADMINISTRAŢIA ::::
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23
— TELEFON No. 3000 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un exemplar costă 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Asupra reformei învăţămîntului medical

II

Alte remedii, în chestiunea reformărei învăţămîntului medical? Suprimarea unor anumite studii, cele din anul I ar putea lipsi complect —prelungirea studiului pentru altele, predarea unor anume materii mai potrivit împreună cu altele, contopirea anatomiei macroscopice cu cea microscopică, crearea unei catedre de chimie biologică, trecerea unor anumite materii ca simple facultative, suprimarea dublului examen (de fine de an şi de doctorat) înlocuindu-se cu unul singur.

De asemeni sunt de acord în linii generale asupra acestor puncte cu rezervele exprese ce voiu arăta mai jos asupra predărei facultative a unor anumite studii chimice.

Inainte de toate ţin însă să mai spun cât de bine e motivată necesitatea unei catedre de chimie biologică şi chiar — după părerea mea a unei catedre sau cel puţin a unui curs — de biologie generală. Citez din nou textual: „Substratul insuşi al organizaţiei omeneşti, substratul vieţei în genere, care e substanţa vie trebue să preocupe minţile studenţilor mai mult. Proprietăţile ei generale, calităţile sale variate şi aşa de numeroase, trebuesc studiate cu atenţie desăvîrşită şi un timp îndelungat. Tot ce poate contribui la pătrunderea în intimitatea proceselor de viaţă, la disecarea însăşi a bazei materiale a vieţei, trebueşte pus la îndemîna studenţilor. Atunci orizontul intelectual s'ar lărgi, vederile s'ar clarifica mai bine şi cu totul altfel de respect şi grija s'ar apropia studentul de obiectul studiilor sale şi *chimia biologică* e cea mai chemată pentru serviciul acesta ..."

Vin acum la catedrele facultative ocupându-mă numai de cele clinice.

Catedre obligatorii ar trebui să fie după autorii memoriului clinica medicală, cea chirurgicală, cea infantilă şi în fine cea obstetricală. Ar rămîne catedre facultative, clinicele, dermatologică, psihiatrică (şi nevrologică?) oftalmologică, genito-urinară, şi cea otorinolaringologică.

Urmarea acestor clinici ar putea da, ce e drept, anumite avantagii spre exemplu ele ar trebui să fie carute pentru concursurile de specialitate sau pentru locuri mai înalte în învăţământ sau în serviciul sanitar.

Toate bune. Dar medicii cari n'au urmat nici odată aceste cursuri sau au făcut'o fără nici un control, vor avea dreptul să îngrijească totuşi bolnavi de aceste specialităţi? *Numai cu stricta sancţiune a interzicerei sub pedeapsă a practicei unor specialităţi pe cari nu le-ai studiat nici odată, s'ar putea admite ca învăţământul lor să fie facultativ.*

Pentru a nu mă ocupa pentru un moment de cât de sistemul nervos, voiu aminti de modul cum boalele nervoase sunt îngrijite de medicii cari n'au avut încă ocazionea să se ocupe cu studiul lor. Bromurul e aplicat ori şi unde fie că e vorba de excitaţi fie că e vorba de deprimaţi. Alţi medici — prea mulţi din nenorocire — (în urma iniţiativei unui biet medic practic care a prescris pentru I a cară medicamentul, găsit pe paginele de reclamă a unei gazete medicale) prescriu aşa zisul ser neurostenic (care nu e de fel un ser) de asemeni fără un discernământ. Terapeutica aceasta care pune în evidenţă o complectă ignoranţă a naturei proceselor patologice ar putea fi ridiculă dacă n'ar fi tristă şi ca manifestare din partea celui ce o prescrie şi ca urmare pentru cel ce o încearcă. Şi numeroasele boale de piele, cu nenumăratele manifestaţiuni ale infecţiunei specifice?

Intru-cât mă priveşte sunt de părerea următoare:

Invăţământul medical trebue împărţit în cel puţin două ramuri principale, cel medical propriu zis şi cel chirurgical. Medicul are necesitate de alt mod de a gândi de cît chirurgul iar aceasta din urmă de alte technici de cît cel dintâiu. Studiul specialităţilor medicale trebue să fie obligatoriu pentru medici iar al celor chirurgicale pentru chirurgi. E bine înţeles că nimeni nu ar împiedica urmarea facultativă a specialităţilor medicale de către viitorii chirurgi şi vice-versa.

Cu chipul acesta s'ar putea scurta şi anii de studii conform dezideratului bine motivat al Prof. Sion.

Intr'un alt articol îmi propun să mă ocup de studiul organizărei facultăţei de medicină din Iaşi iar cu o altă ocaziune voiu incerca poate să schiţez un proect de program conform ideilor exprimate în cel de faţă.

D-r C. I. PARHON

Profesor la facultatea de medicină

Câteva NOTE

„Mişcarea" transformată în manifest electoral, a început să se dea cu dragostea pe lângă evreii alegători... provocând nemulţumirea antisemiţilor partidului.

Comite însă nedibăcia a aminti evreilor de „obligat vitatea votului" sub privegherea poliţiei d lui Panaitescu şi jandarmilor d-lui Brătianu.

*

Tot în vederea alegerilor „Mişcarea" vorbeşte despre cele 4 milioane acordate Iaşului... pe hârtie.

Nu s'ar putea ca confratele liberal să ne lămurească asupra înjosirei Iaşului prin nesocotirea drepturilor Camerei de Comerţ?

Aud?

*

Partidul (?) socialist-naţional şi-a format o listă de candidaţi în frunte cu Lascar Tărăbuţă!

„Socialistul" Tărăbuţă va fi un serios concurent al d-lui A. C. Cuza.

Blanzy

IN LOC DE INSEMNĂRI

O CONTINUARE DE RASPUNS

Dacă rolul principal în istorie îl au personalităţile cari iau hotărari şi le duc la îndeplinire, apoi aceasta are loc pe baza unei *natura moarte* cum este structura materială a omenirei. Această structură are tendinţele ei pe deplin conforme tendinţelor statului care se dezvoltă în forma organismului şi şi caută supunerea individualităţilor într'un scop comun. Aşi saluta exproprierea de astăzi dacă ea ar duce la socializare; însă ea duce la socializare tot aşa cum în genere tot ceea ce a fost este treapta de pregătire a viitorului.

Exproprierea este numai atunci începutul socializării când se face cu scopul socializării. Când ea se face însă cu un alt scop, atunci intră numai ca o parte într'un massiv tradiţional de evoluţie inconştientă a societăţii, ca o măsură provocată de necesitate.

Or, eu nu mă încint cu faptul să există o necesitate obiectivă. Odată ce dinsa e obiectivă o privesc ca dată, cerească, inevitabilă, cu care n'am a face. E materialul mort pe baza căruia eu stau ca atare. E cu totul altceva ce fac, unde tind eu, cu stomacul meu cu tot? Aci intervine elementul subiectiv, elementul aprecierii, valorării. Şi când aşi vrea să ştim ce este progresul, răspund:

„Progresul este treptata apropiere de integritatea individualităţii omeneşti spre cât mai complectă şi o unilaterală distribuire a muncei între organe şi cît mai egală distribuire a muncii între oameni. E imoral, neraţional, nejust, vătămător tot ceea ce împiedică această apropiere. E moral, e just, e raţional, e util numai ceea ce, diminuind varietatea în sine a societăţii, măreşte în acelaş timp varietatea în sine a membrilor cari compun societatea"..

Acelaşi formulă a progresului se aplică şi la întrebarea: ce este fericirea acestei (fiecărei) fiinţe omeneşti care, ca şi firul de iarbă, ca şi leul, odată isbucnind în viaţă, se împotriveşte nimicirii?

Din acest punct de vedere se poate clasa oare exproprierea ca morală, justă, utilă şi raţională? Oare ea are în vedere această apropiere de varietatea în sine a omului pe socoteala varietăţii în sine a societăţii? Aceiaşi întrebare şi asupra bolşevismului, asupra socializării forţate:

Bolşevismul, aşa cum se manifestă astăzi, este oare el moral, util, raţional şi just, în sensul arătat mai sus?

Ideologia rusească răspunde hotărât: Nu! El nu suprimă numai pe acei cari, ca o natura neanimată, împiedică evoluţia, „treptata apropiere" spre perfecţionarea individualităţii omeneşti. Ci căutând să ducă viaţa sub escortă, pre un ideal teoretic, îşi face drumul prin carnea vie a mulţimei care vrea şi trebuie să trăiască în libertate de la 1 Martie 1917, când forma decrepită a statului căzuse şi când înaintea omului s'au arătat toate posibilităţile de atingere a idealului unei personalităţi integre, sănătoase şi mari.

Alexis Nour

VIAŢA POLITICA

Din destăinuirile protestului

— Conferinţa şi pacea separată a României — — Nesinceritatea unei campanii a liberalilor —

Oficioasele liberale numesc protestul d-lui Brătianu adresat Conferinţei păcii „un act istoric". Expresiunea aceasta şi-a pierdut considerabil greutatea de când presa liberală a abusat de dânsa în toate împrejurările mai mult sau mai puţin banale.

Dar fiindcă liberalii stăruesc cu atâta pompă asupra acestui protest, nu e de loc deplasat a sublinia un fapt conţinut în presa d-lui Brătianu cu un caracter oficial.

E vorba de pacea noastră separată şi întreaga guvernare din 1918.

Intîmpinarea României către Conferinţa păcii conţine următorul pasagiu:

„România n'a încetat lupta decît după pacea de la Brest-Litowsk şi defecţiunea Ucrainei, când imposibilitatea de a continua sforţarea ei militară fusese recunoscută de către reprezintanţii puterilor aliate şi ai Statelor-Unite la Iaşi prin declaraţiunea scrisă din 10 Decembrie 1917.

„România, „părăsită şi trădată" (cuvintele preşedintelui francez la deschiderea Conferinţei de pace) a trebuit să se supuie condiţiunilor impuse de germani la Bucureşti. Ea nu mai avea decât o datorie de îndeplinit pentru a face din nou cu putinţă cooperaţiunea ei militară cu aliaţii: aceia de a-şi păstra armata.

„România, aproape în întregime încălcată, a reuşit să împiedece ca trupele să-i fie dezarmate şi prin atitudinea ei, 8 divizii de ocupaţie inamice au trebuit să rămîie încă pe teritorul Regatului".

Iată dar recunoscută în mod oficial necesitatea păcei de la Bucureşti şi utilitatea deosebită a guvernărei din 1918. Iată accentuat că datorita acestei păcei — admisă în prealabil de aliaţi — s'au putut păstra fiinţa statului şi organizarea militară.

Şi totuşi, pentru mărunte interese de politică internă, liberalii au dus o vie campanie contra d-lui Marghiloman tocmai pe temeiul păcei de la Bucureşti. Iar astăzi, când împrejurările răzbunătoare ale vremei au determinat un acord Marghiloman-Brătianu, liberalii şi-au deplasat argumentul ipocrit asupra d-lui general Averescu.

Şi dacă în secretul şi mutismul lor proverbial asupra acţiunei diplomatice, liberalii s'au decis a publica totuşi acest protest al d-lui Brătianu din motive electorale, este locul a observa că de data aceasta şi-au făcut un rău serviciu într-adâ şi-au demascat singuri nesinceritatea atacurilor contra adversarilor politici.

DECIZIUNEA SE APROPIE

— D. Clerk şi tratatul cu Bulgaria grăbesc lucrurile —

Misiunea d-lui Clerk se termină efectiv Miercuri seara când trimisul aliaţilor va părăsi Bucureştii cu răspunsul guvernului român, având instrucţiuni a nu aştepta nici o întârziere pe nici un motiv.

Din această cauză până astă seară sau cel mai târziu mâine dimineaţă noul guvern va trebui să fie constituit, ori-cine îl va prezida şi orice politică va fi dispus să facă.

Dacă un guvern-surogăt liberal s'ar putea menţine, asta este altă chestie.

Faţă de perspectiva unei formaţiuni de rezistenţă acută nici d. Maniu n'a putut şi nu s'a încumetat să ia puterea.

Incumetîndu-se la aceasta un paravan liberal, nu înseamnă că criza e sfîrşită. Dimpotrivă.

Ori-cum însă, misiunea d-lui Clerk şi remiterea tratatului cu Bulgaria, care are loc astăzi, dacă nu vor rezolvi complect criza internă, cel puţin o vor îndruma spre o dezlegare serioasă şi stabilă

Criza politică

După cât se pare, d. Maniu n'a putut constitui guvernul şi-a renunţat la insărcinarea ce-i fusese încredinţată.

Lucrul era de aşteptat întrucât fruntaşul ardelean se declarase solidar cu politica fostului guvern. Or, tocmai acea politică adusese criza ţărei la Conferinţa păcii şi o altă orientare s'a dovedit necesară. Altfel n'ar fi în logica lucrurilor ca d. Bratianu să fi demisionat pentru ca o altă formaţiune ministerială să consfinţească şi să continue o politică dovedită neputincioasă

Din această cauză nu s'ar putea închipui ca o altă persoană, în locul d lui Maniu, să incerce cu vre un sorţ de izbândă cea ce constitue imposibilul. Oricât s'ar trage sforile înăuntru, nu s'ar putea răsturna situaţiunea fixă pe care o determină forma posibilă pentru menţinerea bunelor raporturi cu aliaţii.

De aceia credem că soluţia crizei, indifirent de persoane, trebue găsită într'un guvern dispus a apăra interesele ţărei pe cale de tratative amicale.

Chestiunea Santungului

Cu ocazia unui discurs ţinut la Indianopolis, preşedintele Wilson a spus:

„Când s'a luat în discuţie chestia Santungului am aflat că Anglia şi Franţa erau legate faţă de Japonia prin anumite obligaţiuni. Tratatul cu Germania prevede exact executarea acestor angajamente. Ţinînd socoteală de această stare de lucruri, tot ce puteam face era să convingem Japonia de partea rea a acestei politici şi s'o decidem a nu exploata în profitul său aceste stipulaţiuni ale tratatului.

„Japonia a primit şi a promis de a renunţa la suveranitatea Şantungului în folosul Chinei.

„De atunci incoace am primit în repetate rînduri asigurări despre absoluta bună-credinţă a Japoniei".

Din cele de mai sus reese odată mai mult că nu numai amorul de justiţie a mânat pe state în război... chiar pe statele Antantei.

Japonia îşi asigurase bucăţica pe spatele Chinei pe care o îmbrăţişa în alianţă războinică. Iar preşedintele Wilson, respectuos de cuvânt, s'a închinat în faţa iscăliturei, a oftat, iar acum îi pare rău. Doar nu era verba de România.

Informaţii

✱ *Independent de viitoarea formaţiune ministerială, se afirmă că alegerile se vor amâna din nou cu câte-va zile, urmând a se face însă tot în cursul lui Octombrie.*

D. Maniu a avut o întrevedere cu d. Marghiloman.

Deasemenea şeful progesiştilor s'a întreţinut cu trimisul aliaţilor d. Clerk.

✱ POLONIA şi BOLŞEVICII. — Un comunicat oficial al guvernului din Varşovia anunţă că, de oare ce au fost atinse limitele răsăritene ale Poloniei stabilite de Conferinţă, s'a oprit atacul contra bolşevicilor şi s'a încetat urmărirea, cu atât mai mult cu cât „guvernul român a refusat să participe la o acţiune armată dincolo de Nistru".

O parte din trupele polone au fost transportate la frotiera Germaniei.

✱ Curtea superioară de justiţie militară începe astăzi judecarea recursului doctorului Apathy, condamnat la 5 ani reclusiune de către Curtea Marţială din Sibiu.

✱ Azi a început la Liceul Naţional examenul de admitere pentru clasa I-a. Comisiunea se compune din d-nii Jean Constantinescu, Stamboliu şi Agapi.

✱ P. S. S. Archiereul Alexie Şerban Craioveanu care este arhiereu de scaun al Episcopiei Râmnicului, a plecat la R. Vâlcea pentru a gira afacerile Episcopiei până la alegerea unui titular.

✱ Aflăm cu deosebită plăcere că în ziua de 7 Septembrie a avut loc căsătoria distinsei d-ne Cleo Gheorghiu cu d. dr. Camil Cartojan, în saloanele d-lui Theodor Badareu din Bucureşti, str. Schitu Măgureanu.

Nuni au fost d-na Tincuţa şi d. Theodor Badarea.

Transmitem urările noastre de fericire.

✱ Decretul-lege privitor la întocmirea comitetelor şcolare de pe lângă şcoalele primare urbane din localitate primeşte un început de executare.

Conform acelui decret un prim comitet de iniţiativă, a ales provizoriu un număr de patru cetăţeni de pe lângă cei desemnaţi de zisul decret.

Toate comitetele alese până astăzi sunt provizorii.

Decretul zice că Adunarea generală alege definitiv comitetul scolar.

Or, comitetele provizorii convoacă acum acele adunări generale pentru alegerile definitive.

Astfel în ziua de 21 a curentei cei din raionul şcoalei Asachi vor alege comitetul definitiv, la orele 10 jum. dimineaţa, iar cei din raionul şcoalei Adamachi tot în acelaşi zi la orele 4 p. m.

✱ Deschiderea anului judecătoresc la Tribunal, s'a făcut tot eri, cu solemnitatea obicinuită.

Secţiile Tribunalului au fost compuse astfel;

Secţia I-a. — D. Radovici, prim preşedinte, d-nii Stănescu şi Culiano, membri, şi d. Anastasiu, supleant.

Secţia II-a. — D. Rădulescu, preşedinte, d-nii Trandafirescu şi Roban membri, şi d. Lupescu, supleant.

Secţia III-a. — D. Solomon, preşedinte, d-nii Possa şi Gervescu, membri, şi d. Cerbu, supleant.

✱ Eri a început la administraţia financiară plata pensiilor pe luna Sept.

✱ D. Ion Scripcă şef cl. I la administraţia financiară a fost avansat şef de secţie principal cl. II-a.

Astăzi şi în zilele următoare la **CINEMA MODERN**

MARŞUL NUPŢIAL

cu Lyda Borelli, Ledá Gys şi Noveli

S'a redus la Lei 160
perechea de GHETE AMERICANE de damă şi bărbăteşti, box, chevreaux şi lac Magazinul „LA LONDRA" str. Lăpuşneanu 41 (vis-a-vis de Grădina Traian]

Domnişoară absolventă a 8 clase liceale se caută pentru piano într'o casă particulară în Basarabia.
A se adresa la D-l Isac Traubici Str. Anastasie Panu 31 Iaşi.

D-nii Comercianţi din Iaşi sunt rugaţi a se adresa subsemnatului prin o c. p. pentru a le introduce sau continua COMPTABILITATEA cu retribuţie modestă
HERBST Smârdan 4 Loco

Plângere Subsemnatul David Gruenberg, comerciant din str. Tiei Calief 13, declar că Vineri 12 Septembrie ora 12 noaptea fiind prăvălia închisă a venit individul Ştefan Sfredneac lucrător la depoul C. F. R. vrând a deschide prăvălia la care lucru m'am opus.
A doua noapte a venit însoţit de indivizii Sotiriu Vidraşcu şi de alţii devastându-mi magazinul.
La o întrebare a mea, m'au luat la bătae, strigând în gura mare şi în faţa oamenelor că are să mănânce carnea depe mine cu tot dreptul meu de jidan.
DAVID GRUENBERG

REGIMENTUL 4 JANDARMI

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 25 Septembrie cor. stil nou, ora 10 dim. se va ţine o nouă licitaţie publică la sediul Regimentului în Garnizoana Iaşi, str. Zmeu No. 3, pentru vinderea efectelor de mic echipament şi îmbrăcăminte reformate, menţionate în publicaţiunea No 3624, pentru cari la prima licitaţie de la 5 Sept. cor. nu s-a obţinut preţuri avantajoase.

Licitaţia va fi orală.

Garanţia legală va fi depusă de concurenţi în ziua licitaţiei.

Efectele se pot vedea în toate zilele de lucru între orele 8—12 şi 3—6.

Com. Reg. 4 Jandarm. Gh. Budac
Igşi 8 Septembrie 1919

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iaşi Str. Cuza Vodă
Se vinde de la 30 litr în sus vin vech, recolta 1912—1914 cu preţ 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preţ de concurenţă VIN DE ODOBEŞTI diverse calităţi superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel.
Pentru cumpărături de vase întregi se face reducere de preţ.

CORPUL IV ARMATA

SERVICIUL INTENDENŢEI

PUBLICAŢIUNE

Se publică spre cunoştinţa generală că se va ţine licitaţie Joi 18 Septembrie 1919 ora 10 dimineaţă la Comandamentul Corpului IV Armată Iaşi (localul Cercului Militar) pentru aprovizionarea cantităţei de 1100 vagoane grâu şi 988 vagoane ovăz şi orz pentru hrana trupelor active ale Corpului IV Armată.

Tot în aceiaşi zi şi pentru aceleaşi cantităţi se vor ţine licitaţie şi la intendenţele de garnizoană: Botoşani, Dorohoi Roman şi Vaslui.

Licitaţia se va ţine prin oferte închise depunându se garanţia de 10% din valoarea ofertei.

Se primesc oferte şi pentru cantităţi mai mici.

Supra-oferte sau oferte posterioare licitaţiei, nu se vor lua în consideraţie.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul Intendenţei Corpului IV Armată şi la Intendenţele de garnizoană mai sus arătate în toate zilele lucrătoare.

La licitaţie se va avea în vedere dispoziţiunile art. 72—83 din legea Contabilităţii publice a statului.

Invităm prin aceasta toate sindicatele agricole din Moldova, Cooperativele, Obştiile, Federaţiile săteşti, Băncile populare şi în genere pe toţi producătorii, să se prezinte la această licitaţie oferind cantităţile care le au, fiind în interesul lor de a înlătura speculatorii şi mijlocitorii.

Şeful Serv. Int. Corpului IV Armată
Intendent Colonel COSTINESCU

Chilipir De vânzare alambic de fabricat rachiu. Vasile Gheorghiu Str. Uzinei 27 bis.

※ *Chestiuni muncitoreşti.*— S'a relevat prin ziare că birjarii iau preţuri prea mari pentru o cursă.

In această chestiune, sindicatul de Tracţiune din Iaşi arată că înadevăr nutreţul cailor a scăzut foarte mult din preţ, în schimb însă un cal costă 4000 lei în loc de 400, iar o trăsură costă 5 până la 10 mii lei, în loc de 7-800. Deasemenea vehiculele se strică zilnic din cauza pavajului, iar astăzi reparatul cel mai modest costă neînchipuit de mult.

Sindicatul mai arată că birjarii plătesc astăzi către comună şi stat taxe îndoite şi de aceia—susţin ei—sunt nevoiţi să ia preţuri mari.

※ D-na şi d. Christea Th. Christea proprietarii moşiei Bogonos, au donat tot materialul şi suma de 10 mii lei pentru clădirea unei biserici, în satul Bogonos.

Fapta vorbeşte de la sine.

※ *Focul de astă-noapte.*—De mai multă vreme Copel Avram îşi creiase o existenţă, adunând din Bahlui scursorile de păcură ce porneau de la fabrica de spirt Posner, pe cari apoi le revindea la locuitori. Aceiaşi operaţie facu şi aseară, şi se scoborâ în Bahlui, cu un felinar, în care ardea o lumânare, dar de astă dată la felinar lipsea o sticlă. La un moment dat, păcura, care probabil avea şi urme de gaz, se aprinse şi Marcu Copel fu înconjurat de flacări. La ţipetele sale, vecinii alergară şi scoseră pe Copel, care fu transportat la spital.

In acest timp păcura se întinse şi ardea de asupra apei pe o întindere de 80 metri. Două poloboace, goale explodară, fără nici o urmare. Pompierii sosiţi în grabă localizară focul la ora 10 noaptea. La faţa locului au fost de îndată d. colonel Tulea, d. Marcu, directorul prefecturei de poliţie. etc.

La ora 1 de noapte Copel Avram cu tot ajutorul dat, încetă din viaţă. O anchetă a fost deschisă.

※ D. D. Greceanu a plecat aseară la Bucureşti, chemat de d. Tache Ionescu.

※ Curtea marţială a început de eri judecarea procesului Moşinschi.

In şedinţa de eri, Curtea s'a ocupat şi a respins diferite incidente de competinţă, ridicate de apărare, compusă din d-nii Osvald Teodoreanu, Mustea şi Brumă.

※ In urma consfătuirei ce a avut loc la prefectura de poliţie, s'au luat măsuri pentru controlul preţurilor asupra tuturor mărfurilor, în virtutea decretului lege pentru înfrânarea speculei.

Din aceste comisiuni fac parte d-nii Flor Constantinescu, inspectorul vămei, controlorii financiari N. Popa şi G. Scorţescu, şefii de vamă Hamza şi Migord şi comisarii respectivi.

※ Azi dimineaţă a sosit în localitate I. P. S. S. Nicodem, arhiepiscopul Basarabiei, venind din Cernăuţi, unde luase parte împreună cu Mitropolitul Repta la hirotonisirea episcopului de Rădăuţi.

Episcopul Nicodem este pe ziua de azi învitatul Mitropolitului Pimen.

※ PORUMBIŢA, mult gustata revistă ieşană care smulge nesfârşite aplauze la terasa orfelinatul „Principele Mircea", a pregătit pentru astă-seară o senzaţională surpriză artistică numeroşilor spectatori.

※ Eri, la ora 12 din zi, un furt s'a comis la magazinul de manufactură Marcovici, din strada Ştefan cel Mare 54. Pe când personalul se duse la dejun, uşa din dos a fost deschisă cu chei false, după care s'a furat din birou suma de 15,000 lei.

Napoleonetta

※ Alaltăeri, Duminică, la Şcoala de fete Alex. Lambrior, din Str. Sărăriei, s'au adunat un număr de cetăţeni şi părinţi de copii din zona acelei şcoale, şi-au ales un Comitet şcolare conform noului legi de Instrucţiune Publică. Comitetul a fost astfel format: Preşedinte, Dl. N. A. Bogdan, publicist, Delegat al Primăriei Dl. Al. C Zdrobici. Consilier Comunal, Secretară D-na E. Stătescu, directoarea Şcoalei Membri: Preotul Florescu. Parohul Bis. Golia, Mircea Sarion, Magistrat, Artur Rozenbaum, Avocat şi V. Fabricantu meseriaş.

※ Lucrătorii de la parcul de automobile din localitate al ministerului de interne ne roagă să desminţim afirmaţiunea directorului Tony Constant nescu că ei ar fi declarat greva. Dimpotrivă, li s'au închis porţile fabricei pentru motivul că n'au venit la lucru într'o zi de sărbătoare legală.

Este deci vorba de un lokaut şi nu de grevă.

※ In urma unui denunţ, sub-comisarul Sălceanu, de la comisia Circumscripţiei I-a, a făcut la ora 2 de noapte o descindere la Otelul Bercu Solomon, din Bulevardul Ferdinand. Aci găsi pe un individ, care de la primele vorbe, oferi subcomisarului 400 lei, pentru a nu-l da în vileag, şi la urmă declară că are asupra sa 39,000 lei, pe care se declară gata a-i împărţi cu subcomisarul

Drept răspuns, individul fu legat şi dus la Comisia I-a, unde mărturisi, că a săvârşit furtul la Galaţi, jefuind pe un Comerciant grec care tocmai se urca pe un vapor.

Napoleonetta

※ Eri, băetul Leibovici Berman, din strada I. C. Brătianu, 65, sărind din tramvai, şi-a fracturat piciorul stâng.

※ Alaltăeri în vagonul-lit, pe distanţa Paşcani-Iaşi, s'a furat unei doamne din Iaşi o valiză cu 15,000 lei în numerar şi numeroase bijuterii.

S'a deschis o anchetă.

※ La spitalul central a încetat din viaţă bogătaşul Petrea Kişkor, din Huşi, unde corpul a fost transportat azi dimineaţă.

※ In curând se va reprezenta de către cercul cultural sionist „Agaez" cunoscuta piesă „Zeseit în aşpreit" de Şalom Alechem.

※ D. I. Kirilă, administratarul financiar al judeţului Roman, a fost avansat administrator clasa II-a.

※ Renumitul Magazin Herman Pollack şi Creitoria Militară Lupu Silberman, contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iaşi Str. Lăpuşneanu 39, aduce la cunoştinţa clientelei şi Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile şi militare, franceze şi engleze, tot felul de articole pentru domni precum şi pentru ofiţeri, mantal-pelerine impermeabile etc. etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis şi un mare atelier de confecţionarea hainelor civile şi militare care lucrează spre deplina mulţumire a clientelei

Napoleonetta

※ Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităţilor pentru obţinerea cetăţeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populaţia evreească să se folosească de aceasta, adresându-se biroului secţiei locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. şi 3—6 p. m. şi unde se găsesc formularele şi se dau toate explicaţiile necesare—Comitetu „U. E. P" Iaşi.

SPECTACOLE

※ La Teatrul Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineu şi seara: „Mincinuna sau Faţărnicia unui Banchier" dramă în 4 acte cu celebra tragediană d-ra Vera Vergani.

Program nou. Mercuri seara reprezentaţie cinematografică dată în scop de bine-facere.

※ Grădina şi Sala Cinema SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! NAPOLEONETTA, poveste-feerie în 6 mari acte de marele scriitor italian Lucio D'Ambra. Originalitatea acestui film unde sunt reconstituite cele mai frumoase momente de pe timpul marelui Napoleon, va stârni admiraţia spectatorilor.

CORPUL IV ARMATA

SERVICIUL INTENDENŢEI

Comandantul Corpului IV Armată, Serviciul Intendenţei are nevoie de 2 dactilografe bune sau copişti buni cu practică de birou, doritorii se pot prezenta urgent la acest Comandament, la orice zi de lucru cu condiţiile de angajare.

Şeful Intendenţei Corpului IV Armată
Intendent Colonel COSTINESCU

Moara „Furnica"
din Iaşi, şoseaua Păcurari 64—66.
în dreapta după cimitirul israelit
Aduce la cunoştiinţă publicului că fabrică făină de grâu în condiţii excelente datorită instalaţiunilor noi terminate şi făcute cu mari sacrificii.
Primeşte spre măcinare **orice cantităţi de grâu** Deasemenea reinoind şi instalaţiunea pentru măcinatul porumbului anunţă onorata clientelă că va fi pe deplin mulţumită.

Stiri Telegrafice

Pacea cu Bulgaria

— Astăzi se remite tratatul —

LION.— Luni dimineaţa s'a reunit Consiliul suprem hotărând remiterea tratatului delegaţilor bulgari pentru astăzi, Marţi.

Pacea dela Saint-Germain

— O întrerupere în discuţiuni —

LYON.— Este probabil ca să se producă o întrerupere în deliberările cu privire la tratatul de la Saint-Germain.

Serbia şi pacea cu Austria

— Guvernul demisionează —

BELGRAD. — Guvernul a demisionat, neputându şi lua răspunderea semnărei tratatului de pace impus Austriei.

Noua pajura germană

— Multe modificări! —

NAUEN.—Iată proiectul noului pajure germane, executată de profesorul Dopler din Berlin: Vulturul negru cu un singur cap, fără nici o insignă monarhică, aripile vulturului destinse iar ciocul, limba şi ghiarele păsărei, vor fi roşii.

Pe urmele lui Bela Kuhn!

—Opera comuniştilor.—Cât pierde Ungaria de pe urma fostului dictator. —

LYON — Se comunică din Basel că după ştirile cari vin din capitala Ungariei, comuniştii, adepţi ai lui Bella Kuhn, ar fi comis 2000 execuţiuni alegându-şi victimele printre intelectuali, ofiţeri şi preoţi

In timp de patru luni, cât a fost atotputernic Bella Kuhn, Ungaria a suferit o pierdere de 12 miliarde.

Evenimentele din Fiume

—Acţiunea din portul italian opera unor răi-voitori.—Declaraţiile d-lui Nitti. —

LYON. — Sâmbătă seara, primul ministru italian Nitti la Cameră a făcut declaraţiuni hotărîte cu privire la cele ce se petrec în Fiume dezapobrând cu energie acţiunea la care s'au dedat anumite persoane cari tind a arunca Italia într'o aventură primejdioasă.

Premierul a declarat că guvernul este de acord cu Puterile aliate şi pentru reprimarea faptelor va aviza la măsuri energice la cari îi dă dreptul codul penal militar.

Lucrările dela gura Senei

LYON.—La îmbucătura Senei se lucrează acum, aducându-se numeroase îmbunătăţiri. In tot lungul cursului se construesc ateliere şi povârnişuri cari vor servi la repararea corăbiilor. Intre canalul Tancarville şi Raul, se ridică şantiere pe o întindere de 20 hectare; ele vor servi pentru construcţia de vapoare.

Capitalul investit pentru aceste modificări este 9 milioane şi a fost pus la dispeziţie de către marile întreprinderi metalurgice.

Unul din antrepanori a plecat în Anglia spre a lua cunoştinţă de nouile perfecţionări tehnice.

Americanii la Rin

— Francezii se retrag. —

COBLENTZ— Peste puţin timp armatele americane vor lua în stăpânire administraţia militară şi civilă pe malul drept al Rinului, pe porţiunea care se întinde până la Treves.

La venirea americanilor, trupele franceze se vor întoarce în patrie.

Aviaţia progresează

—Serviciul aerian între Germania şi Suedia. —

LYON.— Intre Berlin şi Stockholm se vor înfiinţa călătorii regulate pentru pasageri.

Ca început, dirijabilul german „Bodensee" a fost amenajat pentru transportarea a 25 persoane.

ŞCOALA PRIMARA
„JUNIMEA No. 1"
Str Sărăriei 147
Inscrierile au început şi continuă zilnic în cancelaria şcoalei între ore e 8—12 şi 2—5
Cursuri la 15 Septembrie
COMITETUL

De vânzare 2 garnituri complecte de tren cu cureţele lobatoă. specială pentru răsărită şi porumb, pluguri cu 1 şi 4 brazde, semănător în rânduri şi aprosăţător, 1 plug special pentru trăetor cu 4 brazde, tăvăluci, în formă de talgere de taci, camioane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 viţei A se adresa:
Biroului Gazei la D-l HENRY SOUTZ avocat

D-na Ecaterina Bucşinschi
proprietară din Tg. Frumos Str. Vultur 14, face cunoscut că având un atelier pentru fabricat mezeluri cu tot confortul necesar acestei branşe având şi odăi de locuit, ogradă, pivniţă etc. şi, vrând ale închiria sau vinde, doritori se pot adresa în orice în orice timp direct la adresa de mai sus, fără intermediari, spre a vedea atelierul arătând şi condiţiunile lor.

Lapte condesat îndulcit, în cutii renumita marca americană Tower, cu 10 litri lapte de prima calitate se vinde în detail cu lei 5 cutia la Smirnov, Ermacov-Florescu, Frăţit Kupfer, I. A Bădărău, Suc Alex. Bădărău N. Teodoru, Cooperativa «Munca» Bercovici Piaţa Unirei Venus şi Silberştein Piaţa Unirei.
En gros la Banca Moldova.

Institutu Eugenia Harnage
IAŞI STR. CUZA VODA 16
Curs liceal şi primar, programa Statului, Curs facultativ cu limbi moderne (franceză, engleză, piano, vioară, pictură, croitoria, şi broderia artistică
Funcţionează şi o grădină de copii.
Instrucţiune şi educaţie îngrijită

Contabil absolvent Şcoala comercială superioară, nemobilisabil, se caută pentru imediata angajare la Prima Societate de Economie Iaşi

ANUL XV-ea No. 3726

35 BANI NUMARUL

Joi 20 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
PE AN . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 30 „
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 22.
TELEFON No. 200

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 22 —
Reprezentanţă exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

IMPRESII DIN BASARABIA

UN PRÂNZ

Locul unde mergem să prînzim nu e propriu zis un *restoran*—cum sunt multe în această frumoasă aşezare pe Nistru. E o casă particulară. Se chiamă *la madame Panina*. Supt umbră de viţă acăţătoare, pe un fel de larg cerdac, sunt pregătite câte-va mese cu feţe de un alb strălucitor şi cu servicii scânteietoare. Desigur, nu suntem la un birt. Totul e curat, prietenos discret.

Serveşte, cu un aer de oarecare condescendenţă, un tînăr oacheş cu ţigara în gură. Dă mînă cu clienţii, schimbă cu ei vorbe amicale. E un absolvent al studiilor juridice universitare. Deocamdată se găseşte în ipostaza unui Briliat-Savarin profesionist. El explică unora din oaspeţi lista de bucate şi dă sfaturi asupra băuturilor, cu expresii delicate, cu entusiasm reţinut.

Stăpîna căsuţei cochete şi a grădinei îngrijite e o doamnă care din când în când, rar îşi face apariţia. A atins, cred, patru-zeci de ani. E înaltă, frumoasă încă, cu nişte ochi extra-ordinari, migdalaţi, mari şi languroşi. E o doamnă din societatea de ieri. A cunoscut belşugul şi viaţa de moi senzaţii a celor cari pot răspândi aur în jurul-le. Îşi vedea moşia în gabrioletă elegantă, trăia într'un palat, îşi împărţia viaţa între sezonul de bai şi petrecerile de iarnă... Revoluţia a ruinat-o. A rămas văduvă, cu copii de educat, cu greutăţi chinuitoare, în vremurile acestea de scumpete sălbatică, de tulburări, de nesiguranţă.

Nu a stat la îndoială. Îndată ce oastea *Romanilor* a statornicit pînă la Nistru liniştea, şi-a pus un şorţ alb de gospodină şi a ieşit în piaţa să cumpere carne şi zarzavaturi ca să gătească o masă bună pentru câţiva cunoscuţi.

In ziua în care mă aflu şi eu în balconul umbros, la madame Panina, pot observa în voe pe toţi oaspeţii, cari intră cu un aer de cunoscuţi ai familiei, de prieteni ai casei. O clipă ochii migdalaţi ai stăpînei se arată în cadrul uşei: toţi o salută cu un fel de respect mîndru.

Stau la mese şi mesuţe câteva din personagiile zilei, fruntaşi ai zemstvei comunale şi judeţene, un ofiţer care şi-a făcut stagiul în garnizoană şi câteva măriri decăzute ale Imperiului.

Aceştia din urmă păstrează încă un aer de nedumerire şi de tristeţă. Rămaşi în aer dela cumplita furtună a anului *1917*, neputând trece *dincolo*, unde s'ar găsi pe un ţărm al morţii, străini de români şi de limba lor diseoace,—îi vezi la grădina publică stând ceasuri după ceasuri ţintuiţi pe scaune, cu un pahar de bere dinainte, vorbind, comentând, făcând conjecturi, şi'nsfîrşit încercând a grăi limba băştinaşilor...Unul a fost isprăvnic, altul preşedinte de zemstvă. Nu le-a mai rămas nimic din aureola fireturilor şi a pajurilor imperiale : sunt nişte bieţi naufragiaţi ; se zbat ca nişte umbre chineze între două întunericuri, în ultimele răsfrângeri ale unui incendiu.

In paşnica umbră dela madame Panin ov, oameni de azi, oameni de ieri stau liniştiţi în după-amiaza înăbuşitoare, şi absolventul iurist trece printre toţi, cu ţigara în colţul gurii, împărţind bunătăţile pregătite supt ochii cei mari şi melancolici ai stăpânei.

Pentru cine nu ştie, e necesar să spun că o masă, după moda rusească la nobila noastră amfitrioană, cuprinde două părţi : *zacusca* şi masa propriu zisă. Zacusca e o gustare, un *aperitiv*. Domnul iurist aşcază delicat din inte-ţi unt, brînzeturi, mezeluri, masline, sardine şi batog ş'o sticlă de rachiu în care plutesc fire lungi şi încîlcite de coajă de portocală...Guşti din toate aceste feluri te bunătăţi şi bei nu numai un paharel de rachiu foarte tare, — ci un număr de păhărele, care mie mi s'a părut cam arbitrar. Interesant este că toţi din jurul mi, de fiecare dată au aerul că beau primul păhărel aşa privesc licoarea c'un fel de mirare şi se firitisesc unul pe altul cu gravitate...

După o lungă şi copioasă zacuscă, —domnul cu ţigara în colţul gurii aduce sticle de vin alb şi negru, vase cu ghiaţă, alte tacîmuri de argint, farfurii de porţelan, şi anunţă mesa-unul c'o voce mişcată. E tot ce poate face mai bun şi mai delicat madame Panina...In adevăr, dela supa cu pateuri fine pînă la îngheţată, întregul prînz pare o protestare împotriva lipsei şi o revanşă împotrivă bucătăriei democratice, în mare cinste după anii terribili.

Toată lumea e mulţămită ; toate privirile se întorc cu recunoştinţă spre sanctuarul nobilei reprezentante a zilelor de ieri. O cucoană bătrînă deschide o pianină şi cîntă, întovărăşită de vioara unui tînăr profesionist, cîteva bucăţi din timpurile burgheziei. Recunosc, între altele, un vechiu vals de Ivanovici...

Intr'o pauză, intră în cerdac şi doi copii ai gazdei : Miţa, gimnazist tinerel, cu botforaşi lustruiţi şi tunica strînsă'n centură,— ş'o marunţică *baricţa*, puişor de femeie blondă, albă, vaporoasă şi zîmbitoare.. Amîndoi trec pe la piano—şi cîntă cîteva dulci şi pătrunzătoare melodii din vremuri fericite. Supt degetele lor notele au un accent de adevăr şi de tragic. Oaspeţii privesc adînc mişcaţi şi tăcuţi pe aceşti copii ai dezastrului, — pe cînd madame Panina— găseşe — îşi şterge lacrimile alături, în umbra unei odăiţi ...

M. Sadoveanu

Câteva note

S'a descoperit un procedeu fotografic permiţând reproducerea tuturor culorilor.

In fine se vor putea fixa pe carton toate schimbările la faţă ale d-lui Brătianu cu prilejul nesfârşitelor eşecuri diplomatice.

*

De asemenea se va putea înregistră în mod plastic schimbarea de culoare a opiniei publice cu ocazia căderei candidaţilor liberali în alegeri

*

Prin acelaş procedeu omul de culoare sis A. C. Cuza va trece şi el înfăţişat la nemurire.

*

Un strat subţire de petrol ce plutea pe Bahlui a luat foc

Cum s'ar zice, în aceste vremuri de revoluţie până şi apa Bahluiului se aprinde, numai poporul român doarme somnul de piatră !

Blanzy

Desminţire

In jurul evenimentelor din Fiume

SAN PAULO. —Printr'un comunicat oficial se dezminte ştirile privitoare la sosirea lui Badoglio în Fiume.

Numărul soldaţilor cari se găsesc în prezent in numitul port este de 2600.

IN LOC DE INSEMNĂRI

BOLŞEVISM ŞI INDIVIDUALISM

Bolşevismul în numele raţiunei de stat sacrifică pe om Nu tot aşa fac şi statele burgheze ? Aceste state fac expropriere fără o fatală socializare, dar o fac oare pentru socializarea ? Bolşevismul face care socializarea pentru omul în carne şi oase, sau din contra jertfeşte (prin contra-punerea sa lumei întregi) pe om, la altarul statului teoretic, Molohului vremurilor viitoare de aur ?

Faţă cu ceea ce înseamnă nu numai Rusia ci toată lumea, procedarea lui Lenin este „plantarea Socialismului cu toată viteza peste miaştină" — vorba revoluţionarului anilor 70, Necaev. Iar socialiştii occidentali grăbiţi de a scutura burghezia lor, se ineacă de admiraţie faţă de bolşevismul reuşit (şi încă problematic) pe întinderile fără margini ale Rusiei iar nu acolo unde puterea producţiei a şi grupat forţe incomparabil mai numeroase muncitoreşti. Occidentalii cred a vedea în bolşevismul rusesc reorganizarea realizată social-economică, care ar fi împiedecată numai de reacţiune. Ce aberaţiune ! Dacă ei ar fi urmărit sinceritatea şi adevărul, ar fi pricepuţ că în afară de un stimulent general de revoluţie, stimulent spiritual, Rusia nu le mai poate da nimica.

Acelaş lucru şi în practica statului cu exproprierea. Omul cu atâta profunzime în cugetare se încîntă de exproprierea care duce fatalmente la socializarea.

Pe cînd e aci locul unui proces fatal în faţa căruí n'am de ce să fac închinăciuni şi sacrificii. Pe mine nu mă încântă asemenea „socializări" : una în Rusia ; făcută de hârtie alta în Europa, făcută nu fiindcă e socializare ci fiindcă e o măsură a economiei dictată de împrejurări fatale. Pe mine mă încântă numai ceea ce e real, produsul spiritului de creaţiune, omenesc ! Şi dacă eu în liberal-anarhismul meu mă „întorc" la capitalismul Burghez, apoi d. Renovatus se întoarce la idolatrie şi fetişism ..

Alexis Nour

VIAŢA POLITICA

Criza continuă : ultima versiune

— Optimismul d-lui Take Ionescu —
— Consecinţele extrem de grave —

La ora când scriu criza, din totul ei şi nimic n'a prins a se preciza. Este drept că în ultimul moment se vorbeşte din nou de o combinaţie Manolescu-Râmniceanu.

Nici vorba că un atare guvern ar fi considerat ca o captuşeala liberală. El ar constitui opera unei conciliaţiuni aranjată la timp. Dovada că şi ultimul număr din Le Matin *vorbeşte de un atare guvern. Ceea ce ştia Parisul la 11 Septembrie, nu se ştie precis la noi nici măcar în ziua de 15 Septembrie.*

Umanitatea lumei politice consideră însă un atare guvern o imposibilitate, nu atât din punctul de vedere al situaţiei interne, cât mai ales din punct de vedere al problemei externe. In această privinţă lucrurile au luat o turnură mult mai gravă de cât s'a putut presupune, ast-fel în cât evenimentele au debordat toate calculele politicei brăteniste.

*

Intr'adevăr, pe lângă faptul că noul guvern va avea să răspundă precis asupra chestiuni ungureşti, se pare a se ştie astă-zi că refuzul de a semna nu va lăsa indiferent pe aliaţi. Până şi Le Temps, *atât de bine-voitor nouă, în articolul în care comentează semnarea păcei de la Saint-Germain, purtând data de 11 Septembrie, scrie textul :*

„Nu-i rolul nostru de a deconsilia de la semnare. Din momente ce consiliul suprem nu permite de a subscrie tratatul austriac fără a subscrie în acelaş timp tratatul special, care protejează minorităţile şi celelalte, **este evident că un stat care refuză a iscăli convenţia specială se expune la consecinţi grave.**

Or, o ast-fel de situaţie n'o poate rezolvi un guvern de căptuşeală, susţine marea majoritate a opiniei publice,

*

Până atunci represaliile au început.. Mărfuri nu mai sosesc, din care cauză se şi constată o mare sporire a preţurilor. Valuta leului scade în schimb vertiginos. De unde acum 8 zile lira sterlinge era 93 lei astăzi e 105 ; de unde francul elveţian era acum câte-va zile 4 lei astă-zi e 4 şi 30, francul francez se apropie şi el de 4 lei.

Opoziţia până'n pânzele albe !

— Lupta pentru reintronarea drepturilor constituţionale —

O personalitate de vază, care a avut astă-zi Luni, ora 6 după amează, o lungă întrevedere cu d. Take Ionescu, a declarat autorului acestor rânduri următoarele :

— „D. Take Ionescu, cunoscând, în toate amănuntele, situaţia externă şi incluza ei gravitate, crede exclus ca Suveranul să facă jocul liberalilor şi să încredinţeze viitorul guvern unui paravan al d-lui Brăteanu De aceea, până la ora când îţi vorbesc, d-sa nu crede într'o soluţie altă de cât a întronărei unei politici, care să repare marile greşeli ale d-lui Brăteanu la politica externă.

Pe de altă parte d. Take Ionescu crede că se impune imediata reintrare în legalitate, prin rescordarea drepturilor constituţionale, suprimate până acum. O mai departe dăinuirea cenzurei şi a stărei de asediu o consideră ca o primejdie pentru ordinea de stat.

Dacă însă se va încerca un guvern paravan, cu o mai departe dominaţiune dictatorială, atunci opoziţia va chema la luptă fără preget pentru salvarea libertăţilor ameninţate şi în acest sens se va stabili o înţelegere, cu toate nuanţele

Dictatura trebuie să ia sfârşit, şi vor fi înlăturaţi, prin orice mijloc, zugramatorii libertăţilor româneşti.

Cedarea Torontalului şi alte concesiuni

Or-câte argaţii s'ar mai inventa, nu se mai poate tăgădui astă-zi că guvernul d-lui Brăteanu a cedat Torontalul— Declaraţia depusă de delegaţia noastră pe masa Conferinţei — Declaraţia şi nu Intîmplarea — spune lămurit că deşi în multe alte privinţi dorinţele României au fost nesocotite şi dreptu'rile ei încălcate, totuşi suntem gata a semna dacă se autoriza aceasta, cu rezerva în privinţa chestiei minorităţilor şi a tranzitului. Mai categoric nu se poate Nu numai că cedăm, dar nici nu înţelegem a protesta în privinţa teritoriului.

Pe de altă parte se anunţă că d. Brăteanu este de părere că cele mai multe din cerinţele ultimatumului adus de d. Clark trebuiesc admise

Cu drept cuvânt lumea se întreabă : ce încredere se mai poate avea în politica de rezistenţă, dacă cedăm să facem concesiuni pe toată linia ?

Pentru interesele locale

Chestiunea revendicărilor Iaşului, a ajuns pare-se a fi o obsesiune pentru unii dintre cei de sus.

De mai multe ori, cei ce au avut de spus ori de ceruţ câte ceva în numele oropsitului oraş, au fost întâmpinaţi cu vorbele „iar cu Iaşul". !

Nu e nevoe să mai repetăm aici ce este şi ce a făcut Iaşul pentru întreg neamul nostru.

Toată suflarea românească o ştie.

Iaşul are drepturi. Până astăzi el s'a plâns cerfud celor puternici să-i vină în ajutor.

El însă n'a ştiut să ceară, şi de aceia a rămas mult îndărăt altor oraşe.

N'a ştiut să ceară, dar cine e de vină ? Oamenii sau împrejurările ? Desigur că şi unii şi alţii.

Să sperăm că experienţa de pînă astăzi îi va servi.

Astfel mişcarea făcută de clerul local în sensul de a obţine complectarea Universităţii, cu o facultate de Teologie e pe cale de a reuşi.

După cele ce ni se spun, promisiuni formale s'ar fi obţinut.

Atât însă nu e suficient, iar mişcarea începută trebuie continuată. Altfel rămânem ca şi mai înainte, cu simple promisiuni.

V R.

Informaţii

Situaţia în Balcani trebuieşte privită cu mult pesimism. Ultimele întrevederi dintre d-nii generali Prezan şi Văitoianu, întrevederi anunţate prin ziare. trebuiesc văzute în lumina acestui eveniment.

De alt-fel, unele ţări neutre sunt atât de preocupate de acest lucru în cât putem afirma că guvernul elveţian a recomandat băncilor şi fabricanţilor elveţieni să nu mai accepte depozite în monedele ţărilor balcanice.

Partea mai tristă este că şi noi suntem consideraţi a face parte din Balcani. Din cauza aceasta leul nostru este şi mai depreciat de cât a fost până acum.

Combinaţiunea Manolescu Râmniceanu care a fost din nou agitată în ultimul timp, a fost iarăşi înlăturată, cu toate ca d. Brătianu contrase in mod definitiv pe dânsa—după cum reese din declaraţiile făcute acum câteva zile la Paris de d. Victor Antonescu.

Dar această eşuare a combinaţiunei Manolescu-Râmniceanu nu se datoreşte nici opoziţiei, nici d-lui Brătianu, nici Regelui ci insăşi fostului prim preşedinte al Casaţiei.

Prin aceasta, criza a fost iarăşi prelungită, cu toate ca se spunea ca misiunea d-lui Clerk are un termen limitat care trebuia să expire astă seară, Miercuri.

In jurul unei telegrame.—Semnificativă este telegrama din Lyon care foregistrează svonul perzistent că Romînia va semna foarte curînd tratatul austriac, fără să mai formuleze vre o rezervă.

Cu toate că de fapt tot d. Brătianu ne guvernează şi cu toate că de o liberalitate a cenzurei noastre telegrafice n'am avut pînă acum motive să ne lăudăm, totuşi ştirea de mai sus a fost lasată să treacă, de unde naşte credinţa că are ceva verosimil într'insa

Dar un guvern surogat liberal n'ar putea schimba punctul de vedere de pînă acum, şi dacă e vorba de semnarea curîndă a păcei, cine ar fi indicat s'o facă dacă nu acei reprezintanţi ai opoziţiei care preconizează o politică de tratative amicale ?

„GENERALA"

SOCIETATE ROMÂNĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

INCUNOŞTIINŢARE

Aducem la cunoştinţa Domnilor Acţionari ai Societăţii că în temeiul deciziunei Adunărei Generale extraordinare ce a avut loc în ziua de 4 crt., de a se spori capitalul social de la Lei 3.000.000 la Lei 5 000.000, punem la dispoziţia Domnilor Acţionari, pentru fiecare trei acţiuni vechi o acţiune nouă, cu cuponul No. 23 pe anul 1920 şi următori, pe preţul de Lei 800, plus Lei 25, pentru cheltuelile aceştei emisiuni şi pentru acelea de organizare a operaţiunilor Societăţii în noile teritorii.

Contra prezentării spre vizare a acţiunilor vechi, şi contra vărsămîntului sumei de Lei 825 de mai sus la Cassa Centrală a Societăţii, se vor libera titluri provizorii, cari vor fi transformate apoi în acţiuni definitive.

Dreptul de preferinţă se va putea exercita începând de la 15 Septembrie până cel mai târziu la 31 Octombrie 1919

Vor putea exercita acest drept de preferinţă şi acei domni acţionari, ale căror acţiuni se afiă în streinătate şi în imposibilitatea de a fi aduse pînă la termenul sus arătat. In acest scop vor face declaraţia cuvenită în lăuntrul aceluiaş termen, adică pînă cel mai tîrziu la 31 Octombrie 1919, prezentînd recipisele instituţiunilor de bancă sau de stat, unde le au în depozit, **cu specificarea numerică a acţiunilor**, însoţită de o scrisoare de angajament din partea instituţiunei depozitare, conform unui formular ad-hoc.

Pentru îndeplinirea tuturor formalităţilor ce preced, Societatea noastră ţine la dispoziţia Domnilor Acţionari, la sediul ei în Bucureşti, Piaţa Universităţii, formularele respective.

6 Septembrie 1919.

Consiliul de Administraţiune
Preşedinte
C. P. OLANESCU

LICEUL „MIHAIL KOGALNICEANU"

Un număr de profesori din Iaşi s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeţi şi unul de fete*, amândouă complecte cu lecţiuni de piano, vioară, pictură şi limbi străine şi o *şcoală primară*.

Cursurile de băeţi şi fete se fac separat.

Cursurile încep la *1* Octombrie a. c. în spaţiosul local din Strada Carol 23 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum la strada Lăpuşneanu No *2*, la dl. Titus Patriciu, fiecare zi de la 9—12 a. m. şi de la 3—6 p. m.

Profesorii asociaţi ai acestui institut, care se numeşte Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I. Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române.

Alex Băleanu, profesor de Istorie şi Drept la liceul national şi la gimnaziul „Ştefan cel-Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la liceul naţional

D. M Cădere, profesor de ştiinţi fizico-chimice la şcoala Normala

Gh. Finţescu, profesor de Ştiinţi naturale la liceul naţional

Iorgu Iordan, profesor de limba germană la seminarul „Veniamin".

Titus Patriciu, profesor de matemateci la şcoala comercială

V. Petrovanu, profesor de istorie la Şcoala normală.

I. Prassa, profesor de limba franceză la liceul internat şi la liceul militar.

I. Rick profesor se geografie la şcoala normală.

Directori: *C. Botez* şi *T. Patriciu*.

Prospecte cu condiţiunile de inscriere se pot cere de la dl. Titus Patriciu, str. Lăpuşneanu No. 2.

Se caută o Domnişoară absolventă a 8 clase liciale pentru, Basarabia în casă particulară.
Să ştie şi piano.
A se adresa la D-l Isac Traubici str. Anastasie Panu 31 Iaşi.

De vânzare un piano de concert Bösendorfer. A se adresa la casel. Ghio ghiu str Dascu 8

Drogueria Elefant caută o vânzătoare prezentabilă şi cu practica.
Se preferă una care conoaşte limba franceză

Institutoare autorizată ca să predea limba română se caută la şcoala «Reuniunea Femeilor Israelite» Iaşi str. Lozonsky 11

Caut loc ca guvernantă la o familie onorabilă pentru germană, franceză şi piano, find diplomată a şcolei froebeliane din Viena Poate fi şi în provincie. Aş putea fi şi ca dactilografă, având cunoştinţi de lucări de birou, Germana şi romînă. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştеanu sub Doamnă serioasă

De vânzare ocazional o pianină nouă marca Steinbeg.
A se adresa S-ţul Andrei 16

D-r LOUIS MENDEL
DENTIST
Reîntors în localitate şi-a reluat consultaţiunile de la 9—12 şi 3—7

Intristaţii Iacob Holtzman soţ, Lucia, Zuzi, Katy, Noty, Max şi Joju fiice şi fiu, Wilhelm Schoenblum, Robert Friedland, Herman Schneier şi Charlotte Holtzman gineri şi noră, Heinrich şi Felicia Rosenblum, nepoţi, familiile R. David şi Marca Khon soră şi nepoţi au durerea a anunţa incetarea din viaţă a prea scumpei lor.

Betty Holtzman

decedată în vrîstă de 67 ani, inmormântarea va avea loc Mercuri 17 Septembrie 1919 ora 4 p. m.

✻ La Seminarul Veniamin a început ari concursul pentru bursă. Sunt 241 candidaţi înscrişi pentru 30 locuri.

Comisiunea se compune din d-nii Părintele Savin şi profesorii Gheorghiu şi Pericle Popescu.

✻ Eri s'a constituit comitetul şcolar, de pe lîngă şcoala „Hatmanul Nicoară" din Tataraşi.

Au fost aleşi: Preşedinte, Părintele C. Dinescu, secretar, d-na Eleonora Dimache, delegat al comunei d. Al. Stoian, casier, d. T, Ghiga şi membri d-nii N. P. Vasiliu, G. Dimitriu şi Moise Haim Şloim.

✻ Ministerul instrucţiunii atrage atenţia Directorilor că nici un examen de corijenţă nu va fi valabil dacă profesorul respectiv nu va fi însoţit la examinarea orală de un alt profesor asistent.

Deci toate examenele date numai de un singur profesor cu elevii dela şcoalele statului vor fi lovite de nulitate.

✻ Urmărind scopul unificărei întreşei Rusii, generalul Denikin a protestat contra recunoaşterei de către Antantă a independenţei Finlandei.

✻ Aflăm că la gimnaziul „Wachtel" se fac înscrieri pentru un curs preparator pentru fete de curs secundar inferior.

Cursurile vor fi predate de corpul profesoral al gimnaziului numai în orele de după amiază după ce elevii scoalei vor fi terminat lecţiile zilnice reglementare.

✻ Rabinul comunităţii izraelite din Iaşi d. Samoil Taubes, a intervenit telegrafic la ministerul de răsboi pentru eliberarea soldaţilor evrei de sărbătorile evreeşti.

Deasemenea a intervenit la direcţia şcoalelor secundare din localitate pentru a dispensa de cursuri în timpul sărbătorilor pe elevii de religie mozaică.

✻ In privinţa informaţiei apărută ieri asupra grevei de la parcul de automonile din localitate al ministerului de interne, d. director Tony Constantin ne informează că, în virtutea unui acord prealabil incheiat, ziua de 29 August st. n. (Tăierea capului Sft. Ioan) nu era trecută printre sărbătorile legale. Deaceea chiar in ajunul acelei zile rămăsese stabilit ca lucrătorii să vie la muncă. Totuşi o parte din lucrători nu s'au presentat la atelier şi când a doua zi s'au văzut amendaţi, au declarat că nu mai lucrează dacă nu se ridica amenda.

Aşa dar—spune d. Constantin—e vorba de o grevă şi nu de un lock-out.

✻ La fabrica de tăbăcărie din strada Sf. Ioan, lucrătoarea Maria Lisoschi, ocupată la o maşină, s'a văzut mâna dreaptă prinsă de cureaua de transmisiune. Nenorocita s'a ales cu 3 degete rupte. In stare gravă a fost transportată la spital.

✻ Ascară. fata Sofica Georgescu, din strada Fătu No. 2 a incercat să se sinucidă, inghiţând două pastile de sublimat. In stare destul de gravă, a fost transportată la spital.

Se pare că dragostea nenorocită, ar fi cauza acestui act disperat,

✻ Corul mitropolitan a inceput repetiţiile, ocupânduse localul propriu, renovat din iniţiativa I. P. S. Mitropolitul Pimen.

✻ Eri poliţia, in unire cu autoritatea militară, făcând o descindere, au arestat pe C. Constantinescu, Gheorghe Creţu, Gheorghe Tabără şi Păruţ Petru cari au săvârşit numeroase furturi. In locuinţa bandei, s'au descoperit un adevărat magazin de obiecte furate.

✻ Desfacerea totală a noului transport de ghete sosit din America cu preţuri reduse la Magazinul Emanoil Marcovici str. Ştefan cel Mare 54.

✻ Cu incepere de azi la Terasa Cinema Orfelinatului „Principele Mircea" va rula extraordinarul film „CASACA VERDE", senzaţională dramă in 5 acte. film de sport cu o montare uriaşe in care se poate vedea cele mai teribile peripeţii.

Cu incepere de Sâmbătă 20 Sept. 1919 se va relua revista PALAVRA de Duduia Grădinăriţă după cererea generală, care la premiera stârnit aplause furtunoase.

✻ Simpaticul conferenţiar şi poet Barbu Lăzăreanu va ţine o şezătoare literară Sâmbătă 20 Sept. ora 9 seara, in sala Cultura.

Lăzăreanu va vorbi despre Poeţii şi Scriitorii Lumei Noui, D dr. Ghelerter va rosti un cuvânt de inchiere, iar poeţii Enric Fortuna şi Geri Spina vor face lesturi alese.

✻ „Fluturii roşi se intitulează o nouă revistă, ce va fi reprezentată pe una din scene şi datorită a „doi sburdalnici"

La comisia interimară. — Aseară a avut loc o nouă şedinţă a comisiei interimare. D. Crupenschi anunţă, că a primit de la Banca Da ia o ofertă pentru pavarea unor străzi cu pavagiu de lemn şi ca experienţă d-sa a consimţit a se pava o parte din strada I. C. Brătianu, privind po ofertant cheltuelile.

D. Otin, intreabă ce e cu fabrica de mezeluri Novac, care a fost închisă de minister, din pricina neînţelegerei între medicii veterinari, la care răspunde d. Crupenschi că va face intervenţia necesară şi că va dispune redeschiderea fabricei.

D. Săteanu întreabă de ce nu se fixează un preţ pentru mezeluri evreeşti, câtă vreme există un preţ maximal pe carne. Populaţia israelită este exploatată, căci aceste mezeluri deşi cer fabricare mai uşoară totuşi se vînd cu 36—40 lei chilogramul.

D. Crupenschi mulţumeşte pentru că i s'a adus aceasta la cunoştinţă şi va lua măsuri în consecinţă.

D. Săteanu observa că unii brutari vînd pâinea fără cartele, şi dacă se menţin cartelele, ar trebui ca măsura să fie generală,

D. Scutaru ca măsură de prevedere cere menţinerea cartelelor.

D. Crupenschi arată că e silit a menţine cartelele, pînă ce morile vor dispune de un stoc de cel puţin 150 vagoane grîu, pentru ori-ce eventualitate. Azi toate morile macină. La o întrebare a unor consilieri, de ce morarii, dacă macină toţi nu efienesc pâinea, d. Crupenschi zice că aceasta tocmai dovedeşte nejustificarea campaniei ce s'a dus. D-sa adaugă că mai toate oraşele au adoptat sistemul comunei Iaşi, a unei singure calităţi de pîine.

Se votează apoi diferite credite şi scutiri de taxe.

✻ Pe lista candidaţilor partidului ţărănesc la Chişinău figurează pentru Senat şi cunoscutul publicist Zamfir Arbore.

Uniune Româno-Ungară. — O telegramă din Zurich continuă a înregistra svonul unei inţelegeri romîno-ungare. Ba chiar „Deutsche Aigemeine Zeitung" afirmă că unirea acestor două ţări ar fi fost foarte apropiată şi ar lua forma unei uniuni personale.

✻ Duminică 21 a. c. ora 4 p. m. va avea loc la şcoala de băeţi „Carol I" din strada Toma Cozma adunarea generală a cetăţenilor de toate categ riile pentru a alege Comitetul şcolar al acestei şcoli.

Sunt rugaţi a lua parte toţi părinţii copiilor, foştii elevi ai şcoalei şi toate celelalte persoane, care deşi nu au nici o legătură cu şcoala, dar o iubesc şi doresc, ca ea să prosperez tot mai mult.

Astăzi şi în zilele următoare la **CINEMA MODERN**

MARŞUL NUPŢIAL

cu Lyda Borelli, Leda Gys şi Noveli

✻ Vineri se va oficia un parastas la ora 10 dim. la cimitirul „Eternitatea" pentru impliinirea unui an de la moartea dulcelui poet Gh. Boteanu-Gordon.

✻ SALVAREA.— A apărut o dare de seamă, cu privire la reorganizarea societăţei „Salvarea", datorită d-lui dr. Flor, medic şef al oraşului.

Scopul este inzestrarea oraşului, cu un serviciu modern de transportarea bolnavilor.

Rezultatul obţinut de d. dr. Flor este satisfăcător. In scurt timp s'a adunat suma de 22 403 lei, care a fost depusă la Banca Moldova şi s'a căpătat două autobrancarde, donate de societatea similară din Bucureşti.

In curând serviciul va lua fiinţă.

✻ BIBLIOGRAFIE.— „Ideea Europeană" anul I. No. 13 cu un bogat şi variat sumar, in care remarcăm articolul Quo Vadis? de Bucura Dumbravă.

SPECTACOLE

✻ La Teatrul Cinema ELISABETA se reprezintă astăzi în matineu şi seara: „Mincuna sau Faţărnicia unui Bancher" dramă in 4 acte cu celebra tragediană d-ra Vera Veganu.

Program nou. Mercuri seara reprezentaţie cinematografică dată în scop de bine-facere.

✻ Grădina şi Sala Cinema SIDOLI.— Astăzi şi în zilele următoare: Noul Nou! NAPOLEONETTA, povestea feerie in 6 mari acte de marele scriitor italian Luigio D'Ambra. Originalitatea acestui film unde sunt reconstituite cele mai frumoase momente de pe timpul marelui Napoleon, va stârni admiraţia spectatorilor.

Caut gazdă cu pensiune preferabil în centru. Elev conservator. A se adresa la Agenţia de Publicitate I, Brănişteanu str Mârzescu 23 sub. D. R.

Stiri Telegrafice

Tratatul cu Bulgaria

— Se tot amină —

LION. — Tratatul de pace destinat Bulgariei va fi remis delegaţilor înainte de săptămîna viitoare.

Succesele polonezilor

PARIS.— După o puternică luptă, trupele poloneze au pus stăpînire pe Berezina, ocupînd oraşul Borisow.—La sud de apa Domei polonezii au respins un puternic atac al duşmanului, aruncîndu-l dincolo de fluviul Anta.

Cuitura franceză în Ceho-Slovacia

PRAGA.—Ca urmare a inţelegerei dintre guvernele franceze şi ceho-slovac, un număr de profesori francezi au plecat spre Ceho-Slovacia unde vor organiza cursuri de limba şi literatură franceză în liceele capitalei şi a celorlalte mari oraşe.

America aprovizionează Lituania

LIBAU.—Cel dintâiu transport de material de război pe care America îl trimite armatei lituane a sosit in port.

Legăturile comerciale germano-olandeze

SAN-PAULO. — In Lipsca şi Dresda se vor infiinţa camere de comerţ olandeze.

Paşapoartele în Italia

SAN PAULO.—Guvernul a hotărît liberarea paşapoartelor, fără autorizaţia ministerului de afaceri străine excluse fiind Rusia şi Ungaria.

ULTIMA ORA

Răspunsul României la ultimatul Antantei

— Menţinerea trupelor în Ungaria.— Predarea materialului rechiziţionat. — Atitudine impăciuitoare.—

BUCUREŞTI. — Astă zi Miercurea expira termenul acordat de Conferinţa, in privinţa răspunsului pe care guvernul român are a'l da la ultimatumul adus de d. Clerck.

Suntem în măsură de a afirma că răspunsul redactat de actualul guvern de giranţi, este alcătuit in termenii cei mai conciliantţi.

Guvernul român, în nota de răspuns, recunoaşte nevoia unei perfecte conciliaţiuni în ce priveşte menţinerea ordinei în Ungaria. In acest scop se obligă a da concursul său militar şi a menţine trupele în Ungaria atâta timp cât vor crede util aliaţii. Trupele noastre vor fi retrase in clipa in care aliaţii vor socoti că aceasta este în interesul cauzei

In ce priveşte materialul rechiziţionat guvernul român admite inventarierea lui, pentru ca o parte să-i fie lăsat in baza dreptului de dezbăgubire, iar restul va urma a fi plătit de statul român.

ANUL XV-lea No. 3727

25 BANI NUMARUL

Vineri 21 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
ON AN . . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Consecionară exclusivă a publicităţii.
Un exemplar vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITATII IASI

De la Hristos 1919

O criză politică fără sfârşit!

Urmăreşti cu o răbdare angelică audienţele, consfătuirele, tratativele şi imensele reportagii gazetăreşi... toate cu mii de înţelesuri, toate pe cât de tendenţioase pe atât lipsite de seriozitate, toate cu un caracter de căpătuială a oligarhiei suprapuse şi în dezacord vădit cu ceea ce bunul simţ spune că este suveranitatea naţiunei şi dreptul poporului în vremuri de democraţie şi sub regimul votului universal.

Aşa cum se prezintă faptele, sub atotputernicia arbitrară a unui, sau doi, sau trei Brătieni; aşa cum se pontează din umbra diverselor înjghebări politice, în urmărirea unei visterii fără budget şi în lucrătura reciprocă pentru bacşişul lăsat cu apatie de roata preistorică a guvernării cu toane, e firesc ca îndeciziunea să se prelungească săptămâni întregi, iar „mersul crizei“ să dezguste pe cel mai paşnic, indiferent şi răbdător cetăţean al acestei ţări de pomină.

Toată „criza“ nu este altceva firesc decât un fel de obrăznicie la adresa opiniei publice, o parodie constituţională şi pentru orice ţară din lume — afară de România — ar însemna astăzi şi un joc primejdios.

Explicaţia faptului nu este greu de găsit.

Dacă n'am fi trăit un an de zile sub lovitură de stat, dacă n'am fi suportat cea mai exemplară teroare guvernamentală, dacă am fi avut constituţionalul parlament, orice dificultate internă şi externă ar fi fost lesne discutată şi soluţionată de reprezentanţii legiuiţi ai maselor populare, şi orice tergiversare plicticoasă şi arbitrară nu s'ar fi produs.

Chiar dacă d. Brătianu în clipa de faţă n'ar fi preocupat exclusiv de interesele pecuniare ale firmei d-sale casnice şi politice, chiar dacă ar urmări prin imposibil numai interesul de stat, încă nu i ar servi la nimic cea mai abnegatorie bunăvoinţă, odată ce poporul n'are cuvânt, n'are parlament şi n'are siguranţa elementară a vieţii de individ, de familie şi de societate.

Şi tot din pricina lipsei de Parlament, rezolvirea actuală a crizei politice va fi forţamente schiloadă, arbitrară, nesigură... ca tot ce se face în lipsă şi pe socoteala poporului al cărui nume este neîncetat lust în deşert.

Guvernanţii noştri abia astăzi vorbesc de necesitatea alegerilor şi pregătesc cu febrilitate totul sub capacul grosolan al legilor excepţionale. Şi doar suntem exact în situaţiunea în care valurile vremei ne saltă capricios de un an de zile.

De aceia, la alegerile tardive de astăzi, cetăţeanul nesocotit şi batjocorit prin vot îşi va răzbuna de lunga nesocotire a votului său. Aceasta este porunca cea dintâi a sentimentului jignit şi a dreptului civic tăvălit prin noroi.

Când votul universal va funcţiona în mod cinstit şi real, nu vor mai exista nici odată în România „crize politice“ ca cea de acum, în anul de la Hristos 1919.

Şi dacă ne revoltă şi extenuiază aceste crize inventate de d. Brătianu în colaborare cu amicii şi adversarii d-sale politici, avem cel puţin mângâierea în schimb că arbitrarul şi insolenţa „crizelor“ damnealor vor ajuta mai mult ca orice la trezirea poporului, la înlăturarea uzurpatorilor şi la realizarea adevărată a votului universal, a libertăţilor constituţionale şi a impunerei drepturilor noastre de cetăţeni, de Stat şi de neam.

REN.

Câteva note

Din misterele speculei:

Tot Iaşul era inundat de zahăr cu 10 lei Kgr. Peste noapte vine „marfă nouă“ cu 11 şi 12 lei Kgr.

Şi, coace peste pupăză, d. Manciu face descinderi şi găseşte preţul just fixat! Apoi, să nu te faci negustor?

*

Criza zahărului coincide cu criza politică.

Astfel toţi foştii viitori prim-miniştri n'au măcar avantajul a se îndulci cu zahăr ieftin.

*

Unii iniţiaţi afirmă că criza politică va fi resolvată printr'un guvern democratic compus din vre o 15 generali.

*

Iar se amână alegerile!

Ele se vor face fix la câteva zile după ultima dată ce se fixează.

Desfidem pe cineva să ne desmintă.

Blanzy

IN LOC DE INSEMNĂRI

CUVÂNT DE INCHEERE

Credinţa mea este că şi socializarea şi proprietatea mică individuală egalitară în cooperare, tind spre acelaş viitor necunoscut în care omul îşi caută fericirea, idealul. Or, în afară de omul viitorului cu statul lui, mai este omul prezentului, care vrea să trăiască înainte de a muri. Acest om în Rusia dar e pretutindeni tinde de fapt nu la socializarea ci la aranjarea comodă, morală, justă, raţională şi utilă a vieţii lui. Această aranjare se schiţează în Rusia ca imediată mică proprietate în liberă cooperare; şi deci eu nu vreu ca în numele statului, ori-cât de bolşevist, să mi se forţeze idealul vieţei mele. A mă jertfi pentru răsturnarea forţei de opriman a societăţii vechi — o înţeleg; a mă jertfi însă pentru vezuviile viitoare atunci când nu le mai ameninţă reacţiunea şi a mă supune unei forţări a unei mâini de oameni, ar fi anti-natural. Şi fiindcă e anti-natural, Rusia începe să-şi scuture bolşevismul de stat şi va introduce liberal — anarhismul, după ce Kolceac şi Denikin într'un mod inconştient o vor fi liberat.

Eu nu cad în liberalismul individual. nu caut mica *mea* proprietate, ci pe aceea naţionalizată prin cooperare, ceea ce e foarte aproape de socializare şi o atinge într'un paralelism şi într'un mod *neforţat*. Iar ceea ce va fi de aici înainte mă interesează foarte puţin. Vor inventa poate al şaseleea simţ, vor găsi a patra măsurare etc. Eu ştiu că libertatea şi varietatea omului ca atare este scopul pe cât de imediat pe atât şi final.

Şi nu mă voi supune nici unei individualităţi sociale, nici unei colonii, cu ori-ce nume luxos ea s'ar numi.

Primită din aceste puncte de vedere, expropierea d-lui Renovatus nu face două parale. Sentimentalismul, sub masca economic neului obiectiv, poate să se topească de bucurie, când vede tunelul legând Anglia de Franţa, eu însă mă întreb cu cât acest tunel este „treptata apropriere“ la integritatea individualităţii? Atât deocamdată.

Alexis Nour

Ştiri din Budapesta

NAUEN.—Pentru conducerea tratativelor cu misiunile externe au fost numiţi următorii miniştri: Contele Iosif Sousisck, la departamentul externelor Julius von Peckar, ministru fără portofoliu.

Ministerul de comerţ şi cel de interne şi au încă titulari (?).

VIAŢA POLITICĂ

Nu este loc pentru soluţii mijlocii

— Tranzit şi transport oprit —
— Stagnaţiune şi nelinişte —

După atâtea zile de criză şi totuş la ora când scriem, nu se poate vorbi macar de un început de soluţie. Lipseşte chiar şi cel mai neînsemnat indiciu, în privinţa naturei soluţiei.

Un fapt pare însă sigur şi definitiv dobândit şi anume: nu este loc pentru soluţii mijlocii. Or, politica franică de rezistenţă — cu tot cortegiul de primejdii şi riscuri: or, politica de reluare de raporturi cu aliaţii, cu tendinţa de a încerca obţinerea unei ameliorări de condiţii.

De alt-fel, dacă ceea ce pare astă-zi aproape imposibil, s'ar recurge la un guvern de tranziţie, convingerea generală este că el n'ar avea de cât o scurtă durată

*

D. Take Ionescu nu se sfieşte a declara că se impune venirea d-sale la cârma. Siguranţa de care dă dovada, învederează că d-sa posedă unele promisiuni. Alt-fel nu se poate explica ţinuta d-sale, prin care, în fond, nu preconizează semnarea imediată. Dacă d-sa n'ar fi sigur că ar putea obţine oare-care ameliorări, nu s'ar angaja, căci ştie bine că actualele condiţiuni nu pot fi semnate, iar un succes însamnă prăbuşirea şi indirect salvarea d-lui Brătianu.

Şi dacă este ast fel, dacă d. Take Ionescu crede a putea obţine ameliorări, e posibil ca Suveranul să nu utilieze calea tratativelor, să nu încerce a obţine prin d. Take Ionescu ceea ce nu s'a putut obţine prin alţii?.

*

Până atunci situaţia a început să se resimtă de încordarea în care ne aflăm cu toţi vecinii şi cu aliaţii. Viitorul, oficiosul guvernului de girare, confirmă că sârbii nu mai permit transport şi tranzit pentru noi. Aceasta însamnă întreruperea celei mai importante căi de comunicaţie. Urmarea se înţelege de la sine. Se observă o stagnare în sosire de mărfuri, iar băncile şi comercianţii sunt complect derutaţi şi nu mai îndrăznesc să întreprindă ceva.

Mărfurile au început să se scumpească enorm, iar valuta scăzută, depreciază tot mai mult leul. De aci consecinţa naturală; scumpetea vieţei şi suspendarea activităţei comerciale.

Şi suntem numai la început.

Iarăşi rolul d-lui Maniu!

— Din nou tentative, dar nu multe speranţe. —

Atât din verbiagul sibilin al «Viitorului» cât şi din precizările celorlalte ziare de partid, rezultă că d. Maniu a primit din nou sarcina din partea suveranului de a încerca formarea unui guvern neutru.

Formula ar fi, câte 2 miniştri din fie-ce nuanţă, plus miniştri teritoriilor eliberate.

Evident, această formulă nu-i lipsită de fundament, din punctul de vedere al unei cinstite garanţii a unei libere consultaţiuni naţionale.

Chestiunea e însă: se va putea găsi oare un teren ca toate aceste varii reprezentante de partid să cadă de acord asupra politicei externe de urmat.

Foarte greu. Dovada cea mai bună e că «Epoca» pretinde pentru opoziţia conducerea efectivă a politicei externe.

Dar nu numai atât, cu toată marea autoritate personala a d-lui Maniu, oamenii politici, la care d-sa se adresează, văd în d-sa un para-ăn al d-lui Brătianu. Până şi d. Iorga îl tratează ca atare *„pe omul de treabă de la Blaj“.*

Iată d-lor motivele pentru ce noua d-sale tentativă este socotită ca fără şanşa de izbândă şi de ce se crede că criza nu va putea avea de cât o soluţie extremistă: ori un guvern Take Ionescu—Averescu, ori un guvern franc de rezistenţă.

La aceasta din urmă privinţă unii merg chiar pînă a crede în posibilitatea ca d. Brătianu, să capete mandat de a format din nou ministerul.

Cred unii, noi însă nu.

Nebunia jocului de la Bursă

— Spre o nenorocire sigură —

Dacă trebuia o nouă dovadă a stărei noastre de psihoză generală, ceea ce se petrece la aşa zisa noastră bursă o face cu prisosinţă.

E fantastic ceea ce se petrece. Asistăm la spectacolul unic al unor salturi care n'au nici o urmă de justificare.

Acţiuni de a unor societăţii create astă-zi marchează a dona zi prima de cîte 400-500 lei. Zvonul unei combinaţiuni oare-care face ca unele hârtii să câştige peste noapte câte-va sute de puncte.

De ce? Ce câştiguri au fost realizate? Ce marele intreprinderi au făcut acele instituţiuni? Nimic şi totuşi valorile se urcă. Un zvon, se zice, şi speculanţii se îmbogăţesc!

Şi totuşi această îmbogăţire constitue cea mai evidentă dovadă a primejdiei de maine.

Crahul vine, vine cu paşi repezi!

O chestiune electorală

Este interesant cum în preajma alegerilor partidele noastre politice îşi uită vechiul antisemitism, dau târcoale alegătorilor evrei şi sombat eventuala obţinere a evreilor de la vot.

Această atitudine o are şi organul conservator naţionalist „Evenimentul“ vechi ziar antisemit, care în special se pronunţă contra abţinerei evreilor în alegeri, invocând motivul principal al obligativităţii votului.

Invocându-se acest motiv, se impune imediat şi logic următoarea observaţiune:

Opoziţia naţionalistă se obţine de la alegeri, cu toate că votul este obligator Partizanii „Evenimentului“ se vor prezenta la urnă pentru a satisface legea, dar îşi vor anula desigur voturile (cel puţin în principiu).

De ce dar, evreii să nu albă şi ei aceiaş facultate ca şi opoziţia naţionalistă? Căci e deslusine înţeles că abţinerea de la alegeri, sub imperiul actualei legi, înseamnă anularea votului.

Să explice „Evenimentul“ această chestiune.

Informaţii

✱ *Începând de ieri ziarele franceze nu mai sosesc. E de văzut dacă nu se va găsi o modalitate ca să ne parvie. Calea de până acum, a simplonului. nu mai poate fi utilizată întru cât sârbii nu permit nici tranzit, nici transport pentru noi.*

✱ „*Epoca*“ *se crede în măsură a afirma că noua amânare a alegerilor va fi de cel puţin o lună.*

✱ In cursul săptămânei viitoare, va avea loc în localitate o consfătuire a tuturor sindicatelor agricole din Moldova, Basarabia şi Bucovina, se va proceda la constituirea uniunei sindicatelor.

✱ Comisiunea Camerei francezé special însărcinată, a depus proectul de amnistie întocmit pe baze largi.

Discuţia generală va începe în curând.

✱ *Pregătirea Chinei.* — Ziarele parisiene vestesc marile comenzi de echipament militar făcute de China prin intermediul Americei.

Faptul e privit prin prizma vechei şi latentei rivalităţi americano-japoneze, scontindu-se actualmente intenţia Statelor-Unite de a opune în ori-ce moment Japoniei o China cât mai bine pregătită milităreşte.

✱ D. Crupenschi, preşedintele comisiei interimare, a fost azi înştiinţat că ministerul de industrie pune la dispoziţia comunei 10 vagoane cu zahăr cu 7 lei chilogramul, ceea ce ar face ca adăugindu-se cheltuelile, zahărul să se poată desface cu 8 lei chilogramul.

Preşedintele comisiei interimare se va pronunţa azi asupra acestei oferte.

✱ Din cauza împrejurărilor, congresul Camerelor de comerţ a fost amânat pentru 16 Noembrie.

✱ Direcţiunile şcoalelor secundare au fost azi înştiinţate că ministerul de instrucţie a fixat pentru 26 Octombrie examenul de capacitate pentru clasele 4 a şi a 8-a.

✱ Şi la Bîrlad au fost descoperite fraude săvîrşite la intendenţă armatei.

Mai multe persoane au fost arestate la Curtea Marţială din Galaţi între cari şi inginerul August Smidingher.

✱ Pe lângă marile stocuri existente în ţară, se vor mai descărca în porturile dunărene peste 1000 vagoane zahăr. O cantitate de 660 vagoane a şi sosit la Sulina.

✱ Membrii din localitate ai „Ligei Poporului» au fost convocaţi la o întrunire publică în sala Bejan, pentru Duminică 21 Septembrie.

Astăzi şi în zilele următoare la **CINEMA MODERN**

MARŞUL NUPŢIAL

cu Lyda Borelli, Ledà Gys şi Noveli

REGIMENTUL 4 JANDARMI

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 25 Septembrie cor. stil nou, ora 10 dim. se va ţine o nouă licitaţie publică la sediul Regimentului în Garnizoana Iaşi, str. Zmeu No. 3 pentru vinderea efectelor de mie echipament şi îmbrăcăminte reformate, menţionate în publicaţiunea No 3624, pe-tru cari la prima licitaţie de la 5 Sept. cor. nu s-a obţinut preţuri avantajoase.

Licitaţia va fi orală.

Garanţia legală va fi depusă de concurenţi în ziua licitaţiei.

Efectele se pot vedea în toate zilele de lucru între orele 8—12 şi 3—6.

Com. Reg. 4 Jandarm. Gh. Budac

Igşi 8 Septembrie 1919

GHETE Elveţiene calitate superioară pentru bărbaţi Ghete solide speciale pentru Eleve de şcoală şi copilăreşti

Ghete L XV şi stoc American Inalte negre şi marou pentru dame se găsesc la:

L. SOLOMON

Str. Lăpuşneanu 38 vis-a-vis de Creditul Urban etajul al II lea la curte.

De vânzare Intreg imobilul din Iasi Str. Ştefan cel Mare 53, colţ cu Str. C. Negri No. 20 şi Nemţeasca No. 1, compus din: 10 prăvălii, localul de farmacie şi 2 locuinţe. De asemenea se vinde şi dreptul farmacie actualemente arendat D-lui D-r D. Hertzenberg, separat sau la un loc cu imobilul.

Informaţiuni se pot lua de la D-l Avocat I. SERAFIMI Str. Cuza-Vodă 35.

TUDOR GALEA

SPECIALIST PANTOFAR

retrăgându-se din firma „La Bijou" şi-a redeschis vechiul atelier din STR. PROCOPIE No. 1 şi efectuiază orice încălţăminte de dame, bărbaţi şi copii

— Execuţie artistică —

PIERDUT, Subsemnatul STRUL LUDASCHER pierzând biletul de identitate, certificatul cu amânarea serviciului militar, actul de locuitănie, permisul de circulaţie Iaşi—Băi i. niste fotografii şi alte hârtii de afaceri le declar nule în mâinele oricăruia s'ar găsi

Găsitorul acestor acte este rugat a le aduce la D-l Baraş str. Cucu 48 unde va primi o bună recompensă.

PIERDUT La capătul străzii Ştefan cel Mare lângă Palat, s'a pierdut un portofoliu cu cec vagi bani şi o recipisă No. 589078 a Imprumutului Unirei. Găsitorul e rugat a aduce recipisa la D-l Teodor Bădărău str. Păcurari 58 unde va primi o bună recomeensă. S'au făcut demersurile de anulare

REGIMENTUL 53 INF.

PUBLICATIE

Se publică spre cunoştinţă generală că în ziua de 30 Septembrie 1919 ora 10 dim. se va ţine licitaţie în localul Reg. 53 Inf. din Iaşi str. Carol pentru aprovizionare următoarelor furaje:

200.000 kg. fân de deal

140 000 „ ovăz de bună calitate

Licitaţia se va ţine prin oferte închise depunându-se garanţia prevăzută de legea contabilităţei publice

Furajul va fi predat la depozitul Regimentului din Iaşi, în cel mult 15 zile după adjudecarea ofertei.

Supra oferte sau oferte posterioare nu vor fi luate în consideraţie.

Comandantul Reg. 53 Inf.

Lt. Colonel CRISTODULO

Vinuri şi Rachiuri

DELICIOASE

din renumitele VII IVEŞTI

proprietatea D-lui

H. d'ECONOMO, vinde engros din sursa directă cu preţuri convenabile

Depozitul Reischer & Critico

Str. Brătianu 147 (vis-a-vis de Spitalul Sf. Spiridon)

Contabil absolvent Şcoala comercială superioară, nemobilisabil, se caută pentru imediata angajare la Prima Societate de Economie Iaşi

De la teatrul Naţional. — Comitetul teatrului Naţional în întrunirea de aseară s'a ocupat de demisia d-nei şi d-lui Braborescu,

Considerând că această demisie este dată fără a fi îndeplinit cele datorile legei teatrului Comitetul a somat pe soţii Braborescu ca până în trei zile să îşi reia ocupaţiunile la teatru, hotărând în acelaşi timp că în caz contrar, să fie suspendaţi pe timp de 6 luni de zile.

Se ştie că socialiştii ardeleni au decis să nu participe la alegeri.

Se anunţă acum că şi socialiştii din rogat îşi vor retrage candidaturile şi nu vor participa la alegerile dacă nu se va da un termen suficient pentru propagandă electorală fără cenzură şi stare de asediu.

Tratatul de pace va fi înmânat bulgarilor la Quai D'Orsay şi nu la Chateau de Madrid cum se hotărise.

Tot la ministerul de externe va avea loc şi ceremonia semnărei.

Delimitarea graniţei in Banat între Romînia şi Serbia a fost terminată, lucrările urmînd a fi înaintate Conferinţei de pace.

Tribunalul de Ilfov a infirmat pentru a doua oară mandatul de arestare emis contra d-lui Victor Filotti.

Duminică în 21 a lunei, se va serba hramul bisericei Talpalarii. Serviciul religios va fi oficiat de Părintele Tincocs, parohul bisericei.

Sindicatul agricol din localitate, a fost sezisat de o cerere, de a vinde 20 vagoane grâu pentru Basarabia.

Delegaţia debitanţilor de tutun din localitate, care a luat parte la constituirea debitanţilor din Bucureşti, a fost primită şi de d. Teodorescu, directorul general al Monopolurilor Statului

D Teodorescu a asigurat pe debitanţi că în curând se vor aduce îmbunătăţiri, în cele ce priveşte desfacerea produselor regiei.

Reamintim că Duminica va avea loc adunarea generală, în vederea constituirei Comitetului şcoalei Gh. Asachi şi al şcoalei Carol I.

CAMERA DE COMERŢ DIN IAŞI. Pare a fi devenit sistem, neatenţiunea şi de multe ori jignirea ce se aduce Iaşului şi Moldovei.

Se ştie că Camera de Comerţ a fost disolvată Fără motive şi contrar legii, ni se spune. De aceia toţi consilierii acelei Camere au dat procura cunoscutului avocat Lascar Antoniu spre a face contestaţie la Curtea de Casaţie pentru atare nesocotire.

După ce Camera a fost despoiată de două din cele mai importante judeţe, apoi a fost şi disolvată Şi cu toate acestea Camera de Comerţ a stat la postul ei la tot timpul războiului.

Broşura pe care o dă la lumina sub titlul „Cinci luni de activitate" este editi ătoare.

Neîncetat Camera a luptat pentru libertatea Comerţului şi ori de câte ori se aducea vre-o atingere Comerţului real comerţului cinstit al oraşului, sa a protestat.

Prin intervenţia ei s'a căutat a se curăţi Comerţul acesta cinstit de tot răul ce se infiltrase în materie de negoţ, cum şi de mulţimea celor ne hamaţi Camera şi-a făcut datoria şi de sigur merită o soartă mai bună de cât ceia ce i s'a creiat.

Ni se scrie din Tomeşti că brutarul Alexandru Arvinte vinde la săteni pinea cu 1 leu 75 bani kgr. în timp ce aceiaşi pâne o distribue institutorilor şi autorităţilor numai cu 1.50 chilogram.

De ce două preţuri ?

Azi la ora 10, a avut loc înmormântarea răposatei pământeşti a regretatei Parasch va Ermacoff, mama cunoscutului comerciant.

La Odobeşti preţul vinului din noua recoltă, a fost stabilit aceste tranzacţiunele încheiate, de 80 lei deca.

Incă în cursul toamnei acestaia va începe funcţionarea unui serviciu de navigaţie pe Nistru.

Proprietarii cari au odăi de închiriat vor putea în curând să capete un bun câştig de la numeroşii personal al Companiei lyrice „Avram Nicolau" ce soseşte în localitate Joi 25 Septembrie, dată când va şi începe seria reprezentaţiilor la Teatrul Naţional.

In vederea locaţiunei artiştilor, agenţia teatrală Maximovici primeşte adresele camerelor de închiriat.

Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităţilor pentru obţinerea cetăţeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populaţia evreească să se folosească de aceasta, adresându-se bireului secţiei locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. şi 3—6 p. m. şi unde se găsesc formularele şi se dau toate explicaţiile necesare—Comitetu „U. E. P" Iaşi.

Se observă numeroase înscrieri de studenţi bucovineni la universitatea locală.

Judecarea recursului d rului Apathy de către Curtea superioară de justiţie militară a fost amânată pentru 4 Noembre

Inscrierele în şcoala pregătitoare de Maestre şi Maestri de gimnastică de pe lângă Societatea de Gimnastică Sport şi Muzică din localitate, au început la 15 Septembrie a. c. Inscrierele se fac zilnic între orele 9-12 a. m la cancelaria şcoalei. Cei ce doresc să urmeze această şcoală vor prezenta odată cu cererea de înscriere certificatul de studii de bună purtare şi certificatul de naştere Cursurile secţiunilor de băieţi şi fete vor începe la 15 Octombrie a. c.

Desfacerea totală a noului transport de ghete sosit din America cu preţuri reduse la Magazinul Emanoil Marcovici str. Ştefan cel Mare 54.

Renumitul Magazin Herman Pollack şi Creitoria Militară Lupu Silberman, contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iaşi Str. Lăpuşneanu 39, aduce la cunoştinţa clientelei şi Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile şi militare, franceze şi engleze, tot felul de articole pentru domni precum şi pentru ofiţeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis şi un mare atelier de confecţionarea hainelor civile şi militare care lucrează spre deplina mulţumire a clientelei

SPECTACOLE

JUDEX romanul lui Bernede şi Feuillade, publicat în „Figaro" din Paris, se reprezintă în matineu şi seara la CINEMA ELISABETA „Judex" e cea mare inscenare cinematografică cel mai puternic film detectiv.

JUDEX omul providenţial şi misterios cuprinde 7 acte (Episodul I şi II), are o impozantă montare, interpretat fiind de cei mai de seamă artişti parizieni.

Grădina şi Sala Cinema SIDOLI.— Astăzi şi în zilele următoare: Nou! Nou! NAPOLEONETTA, povestea fetei e în 6 mari acte de marele scriitor italian Lucio D'Ambra. Originalitatea acestui film unde sunt reconstituite cele mai frumoase momente de pe timpul marelui Napoleon, va stârni admiraţia spectatorilor.

Cu începere de azi la Terasa Cinema Orfelinatului „Principele Mircea" va rula extraordinarul film „CASACA VERDE", senzaţională dramă în 5 acte. film de sport cu o montare uriaşe în care se poate vedea cele mai teribile peripeţii.

Stiri Telegrafice

Bolşevicii propun pace Ukrainei

— Petliura refuză —

PARIS —In ziua de 5 Septembrie crt. reprezentanţi de ai bolşevicilor, s'au prezentat la cartierul general al armatelor Generalului Petliura solicitând pacea cu Ukrainienii. In fruntea delegaţiunei bolşevice se găsea Piatackoff, fostul comisar sovietist la departamentul externelor pe timpul guvernărei d-rului Rackowski. Pacea a fost propusă pe baza desăvârşitei neatârnări a Ucrainei.

Piatackoff a declarat că guvernul din Moscova se vede în neputinţă să lupte în acelaş timp în contra atâtor duşmani, pentru care motiv, este însufleţită de dorinţa de a încheia pace cu toate guvernele naţionale, şi prin aceasta să pune stavilă contra-revoluţiei.

Convocându-se consiliul de miniştrii ukranian, propunerea bolşevicilor a fost respinsă, de oare ce aceştia sunt inamicii de moarte ai ukranienilor.

Polonii spre Moscova

LION.— Trupele generalului Szepticky înaintează în lungul Berezinei spre apa Dnieprului.

Aripa dreaptă având sprijinul în fortăreaţa Bobrinsck înaintează în două direcţii spre Moghilew şi spre îmbucătura Berezinei.

La centru, armatele poloneze au obţinut succese hotărâtoare care le lasă deschis drumul spre Moscova.

Congresul muncitorimei

PARIS.—Luni dimineaţă s'a deschis la Paris în localul „Băncei Lyon" congresul confederaţiei generale a muncei, la care au luat parte 1400 delegaţi cari reprezentau mai mult de 4000 sindicate.

Evenimentele din Fiume

— D'Anunzio a cucerit oraşul — Consiliul suprem nu poate dezlega chestia. —

LION. — Poetul italian Gabrielle D'Anunzio, a lansat o proclamaţie către popor, anunţând cucerirea liberarea şi alipirea portului Fiume la Italia.

Consiliul supreme interaliat din Paris a luat hotărârea de a dezlega chestia această; este împiedicat prin faptul că delegaţii Statelo-Unite n'au primit încă instrucţiuni referitoare, dela guvernul din Vaschington.

Aliaţii părăsesc Rusia

Salvarea Rusiei prin ea însăşi

CARNAVON —Consiliul suprem din Paris a aprobat politica engleza, care preconizează evacuarea aliaţilor din nordul Rusiei, hotărând ca Rusia să lucreze singură pentru mantuirea ei.

Utima oră

D. Take Ionescu declară:

„Suveranul va face apel la mine"

Bucureşti. — In cercurile competinte se atribue d-lui Take Ionescu următoarea declaraţie:

— „Toate încercările sunt inutile. Un guvern paravan nu va avea o viaţă nici macar de patru săptămâni,

„Aşa este astăzi situaţia de fapt încât **Suveranul va trebui să facă apel la mine".**

De prisos de adăogat că liberalii nu acordă nici o insemnătate încrederei în sine a d-lui Take Ionescu.

Drumul Stăinătăţi

— Via Lemberg—Cracovia —

BUCUREŞTI. - Din cauza atitudinei sîrbilor, cu simplonul nu se mai poate călători.

Persoanele care au permisiunea să părăsească ţara şi trebue să plece negreşit, încearcă drumul via Lemberg—Cracovia.

Doctor G. Pîrvulescu

Boale chirurgicale şi genito-urinare

(Injecţii intravenoase cu Neosalvarsan şi Cyanur de Mercur)

CONSULT 2—4 p. m.

Str Sf. Sava 2, colţ cu Str Căpitan Păun No. 12 (lângă Teatrul Naţional)

Anunciu

Se publică spre ştiinţa amatorilor că în ziua de 1 Octombrie st. n. ora 3 p. m. se va vinde licitativ în Iaşi str. Ştefan cel Mare 53: un pian cu coadă, marca Iosephsohn. o Casă de fier marca vieneză, un candelabru electric de bronz şi diferite mobile şi articole de gospodărie.

Informaţiuni la D-l Avocat Ioan Serafimi Str. Cuza-Vodă 35.

S'a redus la Lei 160

perechea de GHETE AMERICANE de damă şi bărbăteşti. box, chevr aux şi lac Magazinul „LA LONDRA" str. Lăpuşneanu 41 (vis-a-vis de Grădina Traian)

Se caută o Domnişoară absolventă a 8 clase liceale pentru Basarabia în casă particulară.

Să ştie şi piano.

A se adresa la D-l Isac Traubici str. Anastasie Panu 31 Iaşi.

ISRAEL BROIDE

Iaşi Str. Anastasie Panu 13

Mare depozit de

SACI

vechi şi noi, de vânzare şi de închiriat cu preţuri reduse

INŞTIINTARE

LA ŞCOALA DE FETE „Dr. A STERN se primesc inscrieri în fiecare zi de la 9—12 dim şi 3—6 p. m. în localul Talmud—Thdra din Şoseaua Naţională.

Aflăm că Creitoria Militară „Safir şi Srulovici" din Bucureşti rodeschizând o sucursală la Iaşi Str Lăpuşneanu 25 alături de Cofetăria Georges, a adus un mare transport de Stofe engleze şi franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie şi articole de confecţie.

Gimnaziul „Wachter"

complect renovat şi mărit, va funcţiona în acest an cu

Curs integral de 5 clase secundare

cursuri facultativ de comptabilitate limba engleză. dactilografie şi vioară în afară de materia programei oficiale

Se primesc elevi de orice confesiune

Inscrierile au început şi continuă zilnic între orele 8—12 şi 2—4 în cancelaria şcoalei, strada Sărăriei 147

M. VEILER

AVOCAT

Birou de notariat Iaşi

CONSULT: Str. Palat 23

7 jum. — 8 jum. a. m.

7 jum. — 8 jum. p. m.

Renumitul Magazin „La Diamant"

STR CUZA VODA 48

a adus un mare transport de stofe, velouri de fin, gabardinuri, postavuri pentru rochii, catifele pentru rochii şi pentru pălării pufuri pentru manteale, mătăsuri, crépe de chine, satin de chine, crépe georgette, voile ninon, foie de mătasă în toate culorile şi le-a pus în vânzare cu preţuri de reclamă.

La Depozitul de Vinuri

AL BANCEI MOLDOVA

Iaş Str Cuza Vodă

Se vinde de a 30 litr în sus vin vechi, recolta 1912—1914 cu preţul 5 50 LITRUL, asemenea se vinde cu preţ de concurenţă VIN DE ODOBEŞTI diverse calităţi superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel.

Pentru cumpărătorii de vase întreg se face reducere de preţ

D-nii Comercianţi din Iaşi sunt rugaţi a se adresa subsemnatului prin o c. p. pentru a le introduce sau continua COMPTABILITATEA cu retribuţie modestă

HERBST Smărdan 4 Loco

Covoare persane lucrate de mâini artistic şi saluri persiane 4-3 8 jum. 2/80 3-2/80- 2 şi mai mici cumpărăm şi schimbăm covoare persane şi turceşti vechi şi uzate

Str. I. C. Brătianu 16 Iaşi

De vânzare ocazional o pianină nouă marca Steinbeg.

A se adresa Sf-Itul Andrei 10

ANUL XXIX No. 3730

20 BANI NUMARUL

MARŢI 23 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
ON AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 25 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gr. Mărnescu 22.
— TELEFON No. 209 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gr. Mărnescu 22 —
Concesionară exclusivă a publicităţii
Un exemplar costă 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITATII

PRIMEJDIE SUPREMA

Eminentul nostru confrate şi colaborator, d. Em. Socor, a discutat într'un număr trecut al ziarului „Isbânda" chestiunea reorganizărei Curţilor Marţiale, şi a dovedit, prin talentul şi competinţa i recunoscută, nejuridicitatea soluţiunei decretată de guvern şi primejdia incalculabilă la care este expusă siguranţa şi libertatea cetăţenească.

Strigătul de alarmă al d lui Socor este prea mult justificat şi chestiunea prea gravă ce să nu fie necesară o continuă revenire asupra acestui act de guvernământ.

Că ministerul trecut al d-lui Brătianu a găsit de cuviinţă să reorganizeze Curţile Marţiale tocmai în momentul când toată lumea nădăjduia desfiinţarea lor, este firesc. D. Brătianu se a deprins de mult cu absolutismul şi teroarea. Menţinerea legilor excepţionale ne sileşte—în laşitatea noastră proverbială—să renunţăm la ori ce veleitate de viaţă liberă. Prin asemenea atitudine de frică evităm rigorile stărei de asediu, d. Brătianu guvernează după plac şi toată lumea e mulţumită în limita anomaliei morale care dovedeşte marasmul cumplit al societăţe româneşti.

Când insă „cuminţenia" de astăzi nu ne mai apără şi suntem expuşi în orice clipă a expia aspru credinţele şi manifestările din trecut, lucrul întrece orice margine, justifică orice pesimism şi face imposibilă dăinuirea pasivităţii care ne-a legănat visurile de popor de sclavi.

Decretul de reorganizare prevede că sunt de competinţa Curţilor Marţiale şi infracţiuni comise înainte de 16 August 1916, data intrărei noastre în războiu.

Scurt şi tăios! Ne putem considéra cu toţii condamnaţi în bloc care ne aşteptăm individual impunerea executărei pedepselor.

Acea mare naivitate care se numeşte Constituţie şi-a rezervat dreptul a nu fi suspendată nici în total nici în parte (art. 127). D. Brătianu a crezut că altfel e mai bine şi a înlocuit legea parlamentară prin decretul personal. Logic în absolutismul d-sale, nu se împiedică de faptul că „juriul este statornicit în toate materiile criminale şi pentru delict le politice şi de presă" (art. 105). D-sa a închis Constituţia în saltar şi a dat pe cetăţeni în seama Curţilor Marţiale. Acum face un pas mai departe şi ne sustrage judecătorilor firesti pentru actele comise în vremea legendară a garanţiilor constituţionale. Absolutismul s'a întrecut pe el însuşi.

Codul Civil spune că „legea dispune numai pentru viitor; ea n'are putere retroactivă" (art. 1) Iar în condica penală glăseşte că „nici o infracţiune nu se va pedepsi, dacă pedepsele nu vor fi fost hotărîte înaintea săvîrşirei sale. Infracţiunile săvîrşite în timpul legiuirei celei vechi se vor pedepsi după acea legiuire..." (art. 2).

Aceste principii — rău plasate de altfel în codari, în loc de a fi inscrise în constituţie — sunt rezultatul evoluţiei spiritului juridic. Ele sunt astăzi universalmente admise şi se impun a fi respectate prin forţa lor morală şi prin cerinţa absolută a concepţiilor moderne în materie de represiune socială. Dar şi înţelesul strict juridic al legiferărei şi distribuirei justiţiei nu poate permite o ficţiune formală care să îndrituiască abaterea de la acest rezultat moral şi juridic al organizărei şi evoluţiei seciale.

Decretul d-lui Brătianu dispune pentru acte din trecut, în ciuda principiului neretroactivităţii. El ne aplică severitatea sancţiunilor marţiale, pentru fapte comise sub imperiul legilor civile constituţionale, de acum trei şi mai mulţi ani în urmă.

Niciodată n'a fost mai adevărată ca acum vorba că nu există dreptate în ţara romînească. In plus putem spune că nu există nici drept, nici bun simţ şi nu există măcar nici milă.

Vedeţi dar că împrejurarea a atins culmea gravităţei! Am suportat fără defecţiune socială lovitura de stat prin care ni s'au luat toate drepturile şi garanţiile constituţionale. Ne convingem astăzi că, dînd mînă liberă despotismului, ajungem să pierdem totul, absolut totul.

Iată vremea cînd înţelepciunea strămbunilor a ajuns o copilărie, căci astăzi în ţara romînească:

Capul plecat, sabia il tae!

C. R. Ghiulea

Câteva NOTE

Trebue să ne închinăm spiritului de prevedere al d-lui Brătianu. D-sa a prevăzut acum 12 ani că astăzi ţăranul va mănui votul universal şi de aceea a înfiinţat jandarmi la sate ca o garanţie că „ţara va fi pentru politica de rezistenţă".

*

Se anunţă că zaharul va scădea la jumătate preţ.

Cel puţin în Iaşi nu se va putea vorbi de.... „Dacia" felix!

*

Pentru rezistenţă d. Brătianu lupta cu o forţă de leu, tocmai când valuta leului e aşa de scăzută...

*

In vederea alegerilor d. Mârzescu a hotărât să lase absolut liberă propaganda electorală... pentru partidul liberal!

Blanzy

INSEMNARI

Omul în realitatea socială

Toată problema socială a vieţii se reduce la goana după trai. Munca personală, grija zilei, suferinţele morale şi calculele mintale îşi au în cea mai mare măsură tendinţa asigurărei traiului pentru individ, pentru familie şi pentru complexul îndatoririlor în această societate aprigă până la crunime.

Când puterea admirabilă a intelectului uman construeşte sisteme de morală, filosofie şi estetică, nu face aceasta decât ca o poleire lăturalnică, accidentală şi fragmentară a rodului activităţii omeneşti care se reduce la asigurarea materială a vieţii. Şi ceia ce este adevărat pentru excrescenţa intelectuală a individului, este perfect adecvat şi energeticei sociale în timp şi spaţiu.

Din această pricină, cea mai infloritoare perioadă culturală a unui popor este aceia în care economia publică e stabilă şi ajunsă la maximul resultatului în sfera ei de organizare şi garantare a plasării tuturor braţelor muncitoresti.

Putem oricând, desigur, să ne specializăm în dialectică şi metafisică morală. Dar ne stricăm zadarnic mintea când ne închipuim că practica socială trebue să aibă în primul rând imboldul moral şi grija situaţiei politice cetăţeneşti.

Realitatea vieţii este socială. Acţiunea de guvernământ este mai cu seamă o politică economică. De la economia publică se deduce toată starea civică, morală şi intelectuală a grupului social până la ultima tendinţă: eul individual.

De aceia mă importă înainte de toate chestia socializării. E te socializarea un proces fatal? O cred şi eu şi e cu atât mai bine. Iar după resolvarea acestei chestiuni, vom avea rolul să luptăm efectiv şi exclusiv pentru idealul moral şi politic al afirmărei individului.

Numai aşa luptăm serios şi logic; altfel ne învârtoşim în tradiţionalism mintal şi slujim deopotrivă lui Crist şi lui Don Quichotte.

Liberalul idealist şi metafizician aleargă după progresul în teorie şi se rezumă numai la dorinţe pe tărâm pur politic. Noroc că în acţiunea personală practică nu prea este consecvent, căci altfel ar pieri de foame, pentru-că: în primul rând Omul este burta lui...

Renovatus

Ministerul de războiu prin decizia ministerială No. 420 publicată in „Monitorul Oficial" No. 116 din 9 Septembrie a. c. acordă şi urmaşilor celor dispăruţi din campania 1916-1918 certificate de înlesnire de trai. Cei interesaţi: văduve, orfani şi părinţii celor dispăruţi se vor prezenta Cercului de recrutare (Biroul pensiilor) din localul reg. 53 infanterie.

VIAŢA POLITICA

Serbia semnează?.

— Proclamaţia lui D'Anunzio —
— Americanii pentru ratificare —

Este de un deosebit interes a se şti care va fi atitudinea viitorului guvern sârbesc, în chestia minorităţilor.

In această privinţă este caracteristic ce spune presa franceză. In special e de o însemnătate deosebită ceea ce anunţă „Journal des debats", *ziarul condus de Auguste Gauvain, un cunoscut prieten al Sârbilor şi care, în tot ce priveşte Jugo-Slavia s'a dovedit a fi bine informat.*

Or, în afară de Le Matin *care, după* New-York Herald, *anunţă că Serbii au decis a semna tratatul fără nici o reservă în chestia minorităţilor,* Journal des debats *scrie:*

„Semnarea tratatului cu Austria de către sârbi este considerată actualmente ca sigură.

Primul act al noului guvern sârbesc care se va constitui sub preşedinţia d-lui Pavlovici, va fi de a da însărcinare delegaţiunei jugo-slave de la Paris, de a semna".

*

Mesajul adresat de d'Anunzio lui Riscossa nationale *din Turin, în ajunul ocupărei portului Fiume, nu este mai prejos de marele lui talent. El scrie:*

„Salutul patriei reclamă sforţarea noastră supremă şi sacrificiul nostru Cine ar putea fi sgârcit cu sângele său, după o ruşine atât de grea şi atât de lungă.

Ceasul de a înţelege a sosit. Nu întâmplarea conduce lupta de astă-zi ci spiritul.

Martirii treziţi strigă: „Cred" Este un strigăt implacabil. Sunt implacabili, acei cari, murind, ne-au însărcinat să menţinem speranţa lor. Am încredere în toţi şi în fie care"

*

In Statele-Unite este o puternică mişcare pentru ratificarea tratatului de la Versailles, cu toate că în Senatul american există o puternică pornire împotriva tratatului.

Un apel, în sensul necesităţei ratificărei, a fost adresat senatorilor, apel care poartă semnăturile personalităţilor celor mai ilustre din Statele-Unite. Cităm pe fostul preşedinte Taft, pe fostul împuternicit general Wickers-Lam, *preşedintele Lowel de la Universitate din Harvard etc.*

Apelul încheie cu cuvintele:

„Credem că voinţa formă a poporului american este ca să aibă o pace imediată".

Criza de guvern rezolvită

— *Criza politică în toiu* —

Avem în fine un guvern. Şeful e d. Cornelin Manolescu — Rămniceanu şi caracterul noului minister este evident un guvern — paravan.

Opinia publică nu se arată surprinsă, întru-cât lucrurile s'au petrecut şi se petrec exact aşa cum s'a prezis şi mai cu seamă cum a precizat printr'un ziar din Paris d. Victor Antonescu, care a dat de astă dată dovadă de o francheţă ce nu prea cadrează cu rolul unui diplomat.

Ast-fel dar criza de guvern a fost rezolvită. Aceasta nu înseamnă insă ca criza politică nu continuă. Din contra. Sunt indicii că ea va căpăta o acuitate neaşteptată.

In altă parte a ziarului cititorii găsesc amănunte asupra unui început de represalii, în ce ne priveşte, sub formă de blocadă pe uscat şi apă.

In ori-ce caz, dacă se adevereşte că Jugo-Slavia semnează, vom fi singura ţară care refuzăm a semna un tratat.

Şi atunci rămâne de văzut dacă consiliul suprem va privi imposibil la refuzul nostru de a semna, sau va crede de cuviinţă să ne constrângă. Şi iarăşi rămâne de văzut dacă noi ne vom rezvrăta sau vom rezista până la înfrânge.

Pînă atunci, se prea poate să se mai rezolve multe crize ministeriale, dar criza politică nu va fi căpătat soluţie.

Viaţa ieftenită la Bucureşti

Acţiunea „Ligei consumatorilor"

Cei ce se reîntorc din capitală sunt unanimi în a recunoaşte, nu numai că viaţa s'a ieftenit enorm din ce a fost odinioară, dar că ea este pe jumătate mai ieftină de cât în Iaşi.

Eficacitatea acţiunei desfăşurate de Liga consumatorilor nu mai poate fi un moment pusă la îndoială. La Bucureşti ea a făcut minuni.

Rămîne insă să medităm şi la fructele tembelismului nostru, al leşenilor, care continuăm a fi exploatati, fără umbră de ruşine, dar nici nu facem nimica spre a pune frîu acestei speculaţiuni neomenoase.

Cititorii să ia aminte. Ori-unde s'a produs o protestare vie a publicului s'a inregistrat imediat o ieftenira a traiului. Dacă dar la Iaşi continuă spoliaţiunea, nu exploatatorii sunt de vină ci tembelismul leşenilor, cari admit toate ticăloşiile şi în ordine politică şi în ordine economică şi în ordine socială.

Informaţii

Alegerile se vor amâna. Dacă nu se vor acorda cel puţin 45 zile libere de censură şi stare de asediu înaintea alegerilor, toate nuanţele opoziţiei — y compris d. Iorga şi minus gruparea d-lui Marghiloman — se vor abţine de la aceste alegeri.

Abstenţă insă insemnează pasivitate. Opoziţia speră din potrivă să se manifesteze aşa încât dacă s'ar face alegerile ele să nu insemneze nimic.

BLOCADA. — Rapoarte sosite din capitala Franţei anunţă că a fost suspendată orice trimitere de mărfuri pentru România, fie pe uscat fie pe mare. Trenuri e de marfă pentru România n'au mai plecat din Paris, iar trenul de marfă No. 8 plecat, a fost reţinut la frontiera franceză.

*

In legătură cu aceasta se comunică faptul că toate mărfurile destinate pentru Romînia şi aflătoare la Marsilia n'au putut părăsi portul francez.

Consulul romîn din Marsilia a depus toate stăruinţele pe lîngă autorităţile franceze ca cel puţin mărfurile pentru cari sosise în port vaporul „Dacia" să fie eliberate. Rezultatul a fost însă negativ şi vaporul a părăsit Marsilia gol.

Ştiri din capitală vestesc că noul guvern se constitue astăzi sub preşedinţia d lui Corneliu Manolescu — Râmniceanu.

Este mai mult ca sigur că d. C. Dissescu va lua portofoliul externelor.

După toate probabilităţile noii miniştrii vor depune încă in astă seară jurământul.

In tranzacţiile comerciale a intervenit o nouă dificultate.

America nu mai permite vânzări de mărfuri decât contra dolarilor. De aci o tulburare considerabilă în valuta şi comerţul tuturor ţărilor.

Liga consumatorilor. — Eri un număr mare de cetăţeni s'au întrunit la Primărie pentru a proceda la constituirea „Ligei consumatorilor". Consfătuirea a fost prezidată de d. Crupenschi, preşedintele comisiei interimare, însoţit de d. Manciu, ajutor de primar.

Au luat cuvîntul d. Bruno Filderman, care arată chipul în care s'a organizat şi funcţionează Liga consumatorilor la Bucureşti şi rezultatele bune ce a adus.

Indeamnă a se întemeia şi în Iaşi o secţie a ligei, care în mod pacinic, va aduce o eftenire a traiului.

Mai vorbesc d-nii Duca, Carp, Ionescu şi alţii, propunînd diferite mijloace pentru a pune capăt speculei.

D. C. Crupenschi, preşedintele comisiei interimare zice că de la venirea sa la primărie a cerut concursul populaţiei pentru a reuşi sa pună capăt speculei şi a face ca ordonanţele să aibă cuvenita sancţiune Concursul acesta, cu mici excepţii i'a lipsit.

Priveşte Liga consumatorilor cu simpatie şi crede că prin concursul efectiv al populaţiei şi în chip paşnic să se ajungă la rezultatul dorit. Se procede apoi la constituirea secţiei ligei în Iaşi.

La L. Germană şi Engleză cl. II-VIII dela comisia elevelor preparate în particular (Institutul ortodox) va examina Părintele Econom Cicerone Iordăchescu în locul D-nei Alexandrina Nicolau, care n'a sosit la Iaşi.

Azi Luni la orele 5 se vor întruni D-nii Gr. Bârsan, G. Nădejde şi Ilie Mitescu, directorii şcoalelor secundare din Iaşi, spre a face repartizarea elevilor cari au reuşit la examenul de admitere în clasa I

Pentru clasele II III şi IV secundară repartizarea se va face săptămâna aceasta.

Toţi elevii din alte judeţe vor fi trimişi la liceele şi gimnaziile din localităţile lor.

La seminarul din Huşi sunt vacante 25 burse şi 25 solve pentru cl. III-a, 25 burse şi 15 solve pentru cl. V-a

Inscrierile se primesc până la 1 Oct. îndată când vor începe examenele.

Caut post ca casieriță sau ca funcționară într'un birou, cunoscând bine germana și română.
A se adresa: D-ra Olga Gruber str Iarmaroc 81 (Socola) Iași.

De vânzare ocazional o pianină nouă marca Steinbeg.
A se adresa S-ftul Andrei 10

Droguería Elefant caută o vânzătoare prezentabilă și cu practică.
Se preferă una care cunoaște limba franceză

GHETE Elvețiene calitate superioară pentru bărbați Ghete solide speciale pentru Elevi de școală și copilărești
Ghete L XV și stoc American înalte negre și maron pentru dame se găsesc la:
L SOLOMON
Str. Lăpușneanu 38 vis-a-vis de Creditul Urban etajul al II lea la curte.

TUDOR GALEA
SPECIALIST PANTOFAR
retrăgându-se din firma „La Bujor" și-a redeschis vechiul atelier din STR. PROCOPIE No. 1 și efectuiază orice încălțăminte de dame, bărbați și copii
— Execuție artistică —

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare
Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie și vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune.
Inscrierile au început și continuă zilnic între orele 8—11 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărăriei 147

Pianină Orgă Marca Blondel-Paris se poate servi ca Pianină obicinuită și la trebuință ca Orgă (fisharmonium) complect cu 14 registre, culoarea neagră, asemenea și una Pianină Marca Tivost-Elveția în stare bună, culoarea neagră de vânzare, A se adresa la D-l I. SANDOVICI acordor de piane Iași Str. Ștefan cel Mare 31.

C. F. R.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 26 Septembrie 1919 se va ține la Sediul Direcțiunei Serviciului de Intreținere a C. F. R. din Direcția II regională în Iași str. Cuza-Vodă No. 20, licitația publică pentru transportul a circa 18000 butuci de stejar din pădurea Bumbata-Cornești din Basarabia pănа la gaterul, care se află în stația Cornești (pe linia Ungheni-Chișinău) și fasonarea acestor trunchi în traverse ordinare sau speciale.

In ofertele ce se vor face se va stabili.

1. Un preț mijlociu, pe butuc pentru transportul din pădure la gater al butucilor mai scurți de 3.50 m. și unul pentru butucii mai lungi de 3 50 m.

2) Cîte un preț pe traversă pentru confecționarea traverselor normale de categoria I-a și a 2-a și a traverselor secundare.

3.) Un preț pe metru cub pentru confecționarea lemnelor de construcție sau a traverselor speciale.

Termenul pentru execuția transportului și a fasonării trunchiurilor a de la 9 luni de la încheirea contractului.

Direcția pune la dispoziția concesionarului, gaterul din stația Cornești în bună stare de funcționare și linia îngustă, care leagă gaterul cu pădurea.

Pentru ori-ce informații relative la condițiunile explotărei, amatorii se vor adresa la Direcțiunea Serviciului de Intreținere al Direcției II-a Regională în Iași strada Cuza Vodă No. 20, iar pentru examinarea instalațiilor se vor adresa Șefului stației Cornești.

Ofertele vor trebui să fie închise, avînd mențiunea pe plic „Ofertă pentru transportul traverselor din pădurea Bumbata Cornești" și vor fi adresate Direcțiunei Căilor Ferate Romîne, Direcțiunea Serviciului L. Iași, strada Cuza Vodă No. 20, astfel să parvină Direcțiunei pînă în ziua arătată, ora 11, cînd se vor deschide plicurile.

Ofertele vor fi insoțite de recipisa pentru garanția provizorie de 5 la sută depusă in bani sau efecte de ale Statului la unele din stațiunile C. F R.

DIRECȚIA GENERALA

Institutoare autorizată ca să predea limba română se caută la școala «Reuniunea Femeilor Israelite» Iași str. Lozonsky 11

✱ Un mare număr de negustori de toate branșele, s'au întrunit la sediul societății „Sfatul Negustoresc", în ziua de 21 Septembrie orele 10 a. m. pentru a discuta chestiuniie la ordinea zilei: scumpirea traiului, cauzele cari au dus la starea actuală anormală cu prețurile mari, specula la care de 2 ani de zile este supus atât publicul consumator cît și negustorii in general și nesiguranța comerțului de astăzi.

Pentru a putea lua măsurile necesare, că să dispară adevăratele cauze a scumpirei, s'a decis chemarea intregei negustorimi, pe ziua de Marți 23 cor. ora 3 p. m. la sediul Sfatului pentru o consfătuire generală,

✱ Personalul sanitar de la spitale se agită în vederea îmbunătățirei traiului, de care ce numai agenții sanitari, dintre toți lucrătorii meseriași, n'au căpătat nici o ușurare de viață în aceste vremuri neobișnuit de grele.

Un comitet de inițiativă a lansat un apel prin care se cere a) plata gradațiilor stabilite prin lege încă acum cîți-va ani, b) diurnă in anumite cazuri speciale și c) să se micșoreze anii de serviciu pentru pensie.

Apelul sfîrșește prin a îndemna pe agenții sanitari la organisare și solidaritate.

✱ Părintele Nazarie și d. Boroianu, din București, au comunicat preoțimei ieșene că vor da tot concursul lor, pentru întemeierea unei facultăți de teologie în Iași.

✱ *La Gimnaziul „Wachtel" se fac înscieri pentru un curs preparator pentru fete de curs secundar inferior.*

Cursurile vor fi predate de corpul profesoral al gimnaziului.

✱ Eri s'a serbat hramul bisericei Talpalari. Serviciul religios a fost oficiat de Părintele Țincoca, parohul bisericei, împreună cu preoții Bobulescu, Vasiliu, Martian și Simionescu.

Asistă un mare număr de credincioși.

După terminarea serviciului religios, părintele Țincoca a rostit o cuvântare care a mișcat asistența.

Făcând o comparație între timpurile venirei Domnului și cele de azi, spune că ele atunci, ca și azi, au fost critice.

Dar ca și atunci evanghelia va răspândi lumina ei binefăcătoare, pentru ca popoarele să se îndrumeze pe calea cea dreaptă.

✱ Eri societatea „Vulturul" și-a serbat patronul.

In număr mare, membrii Societății, incojurând un car alegoric, au plecat de la sediul societății, spre grădina Copou, unde a avut loc o serbare, pe deplin reușită.

✱ D. inginer Otto Han, șeful atelierului de aplicație de la școala superioară de arte și meserii din localitate, a fost numit sub director al acelei școale.

✱ Aseară, la orele 8 și jumătate, in urma unei certe. Dumitru Matei din șoseaua Albinet 7, a fost lovit cu cuțitul de către Iulius Mardinschi și Christea Gheorghiu.

In stare gravă, Dumitru Matei a fost transportat la spital.

✱ Duminică 28 Septembrie la ora 3 după amiază va avea loc adunarea generală pentru Constituirea Comitetului Școlar al școalei „Regina Elisabeta" din strada Căpitan Pașcan.

Fostele elève ale școalei, părinții actuale or elève și toate persoanele cari se interesează de bunul mers al acestei instituțiuni, sunt rugate a lua parte.

✱ D profesor Ilie Sibianu a sosit la localitate venind din Ardeal unde a inregistrat mari succese in orașele principale in cari a concertat.

Presa de peste munți a fost unanimă in a releva inaltele calități de interpretator muzical ale d-lui Sibianu.

In special au fost remarcate producțiunile proprii ale distinsului nostru concetățean,

✱ Direcțiunea Cinematografului Elisabeta aduce la cunoștință că incepînd de Joi 25 Septembrie a. c. vor avea loc in fiecare zi câte două matineuri la ora 3 și 5 și un sfert.

Reprezentațiile serale vor incepe fix la ora 9 și un sfert.

✱ Sesiunea Curței cu Juri se deschide la 25 a lunei.

Ședințele se vor ține tot in localul Școalei Adamachi.

✱ D dr. Carol Wittner, a fost numit medic al circumscripției a cincea. D sa și-a luat azi postul in primire.

✱ **Una bună:**

Un grup de cetățeni din Galați a înaintat comisiunei de pe lângă Camera de comerț, instituită pentru judecarea tuturor contravențiilor, o petiție prin care se cere darea în judecată a d-lui Zamfir Filotti, președintele comisiei interimare, și a întregi comisiunei interimare, învinovățiți că, contrar legilor și regulamentelor vînd populației o pâne proastă și cu prețul de 1.50 kgr. care depășește cu mult prețul maximal.

E vorba de calitatea și prețul unei pîni la fel cu aceia pe care ne-o procură d. Crupenschi.

✱ Ieri a fost ales Comitetul definitiv școlar de pe lângă Școala Adamache.

In urma lămuririlor date de d. V. Radu, celor adunați la data de mai sus, se procedează la alegere:

Se aleg d nii Ath. Ath. Gheorghiu, D. Dimitriu, Arnold Weinrauch, Presidentul Băncei Dacia și d na S, Goldenblanck

Ceilalți membri, desemnați potrivit decretului-lege; adică d-nii V. I. Radu, C. Zaharia și S. S. Părintele Cicerone Iordăchescu, rămân inainte.

Comitetul intrunindu-se apoi alege ca Presediate pe d. Ath Ath, Gheorghiu. Cei prezenți au subscris procesul verbal de constituire și au văr at in numele d lui Director al Școalei și Secretar al Comitetului, C. Zaharia, diferite sumi de bani, dintre cari notăm 200 lei de la Dl. Ath. Gheorghiu și un bon de 500 lei.

✱ ODOL cea mai bună APA DE DINȚI „la Parfumeria Mercur" Iași str. Ștefan cel Mare 53.

✱ D nele și d-nii membri ai comisiunii examenului de la Institutul ortodox național sunt rugați a se intruni la laboratorul de chimie agricolă (Universitate) Mercuri 24 Septembre orele 4—6 p. m., spre a da rezultatul elevelor de clasa IV și VIII-a, cari urmează a se prezenta la examenul de absolvirea cursului inferior și superior de la 26 Septembrie 1919.—Sunt rugați a asista toți membri comisiunii.

✱ MIȘCAREA SOCIALISTA, — Ieri după amiază a avut loc o mare intrunire la sediul sindicatelor din localitate.

Asistența era așa de numeroasă incât sălile nefiind incăpătoare, intrunirea s'a ținut in curtea vastă din str. Casa Vodă. Printre muncitorime se observau și mulți intelectuali.

In aplausele entuziaste ale celor prezenți, oratorii au cerut suprimarea cenzurei și stărei de asediu pentru ca țara să se poată pronunța in toată libertatea și să-și aleagă noulită reprezintanți in Parlament.

✱ LOTERIE.—Societatea Scriitorilo Români, caută pentru Capitală și provincie, agenți serioși și cu garanții pele ru plăsarea a 750000 bilete de loterie. autorizată de Onor. Minister de Interne

Corespondența și orice tratative se pot cu Banca Română de Comerț și ndustrie, București, Strada Lipscani No. 2.

✱ Aflăm că Croitoria Militară „Safir și Srulovici" din București rodeschizind o succursală la Iași Str Lăpușneanu 25 alături de Cofetăria Georges, a adus un mare transport de Stofe engleze și franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie și articole de confecțiune.

SPECTACOLE

✱ La Cinema Elisabeta se reprezintă in matineu și seara a doua serie din JUDEX romanul lui Feuillade care a stârnit senzație pretutindenea.

Aceasta a doua serie din filmul detectiv „Judex" cuprinde 6 părți.

Programul nou mai cuprinde Ziarul Actualităților—cel mai nou număr—cu știrile insuflețite, printre care „Semnarea Păcei cu Austria".

Cu incepere de Joi 25 Sept. D-ra Francesca Bertini in TOSCA de Sardou.

✱ Grădina și Sala Cinema SIDOLI.—Astăzi și in zilele următoare Program Nou! Senzațional! Premiera: O PAGINA NESCRISA roman dedectiv in 5 colosale acte și un prolog Senzațional film a cărui desfășurare arată pasiunea unui om pentru jocul de cărți, chinul și durerile sale când prin ajutorul iscusinții i se face dreptate.

Programul este complectat cu o vedere și o comedie hazlie.

Utima oră

Noul minister

Din izvor liberal se anunță că noul minister s'a alcătuit precum urmează:

D. MANOLESCU-RAMNICEANU, președinte și justiția.
C. DISESCU, internele
VAIDA-VOEVOD, externele
V. GOLDIS, Culte
PANGRATI, Finanțe
Em. ANTONESCU, Industrie
Gen. RAMNICEANU, rezboiu
IOAN POP, Domenii
INCULEȚ, lucrări publice

ISRAEL BROIDE
Iași Str. Anastasie Panu 13
Mare depozit de
SACI
vechi și noi, de vânzare și de inchiriat cu prețuri reduse

Invățător definitiv 36 ani, dispunând gospodărie, 30 mii lei, având 2 copii, dorește căsătorie cu D-șoară sau Doamnă indeferent etate sau națiune să fie onestă gospodină și cu aceiași stare adresați Gh. A D. Dorohoi, Calea Dorobanților 51.

De vânzare De arendat de pe acum moșie la 18 kim depărtare de Iași și 3 kim. de gara Larga, Movileni, 727 Hectr. rămase in urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 358 fânaț. Casa de locuit in 2 etaje, moară 3 iazuri cu pește, vie, rădiuri coșere la 3 etajuri standcală, hambar, 4 case de sid etc. etc.
A se adresa Dlui. Advocat HENRY SOUTZU Str. Neculai Gane 26

ANUNȚ. — Se aduce la cunoștința d-lor ofițeri și familiilor lor precum și d lor ofițeri pensionari și derezervă că distribuția alimentelor în baza cartelelor și a legitimațiilor ce se distribuiau până azi de la Manutanța Iași se vor distribui cu incepere de Luni 22 Septembrie 1919 de la depozitul regional de subsistență al corpului 4 armată situat in strada Uzinei (antrepozitele Răpcanu.
Directorul dep. Regional de subs. c. 4
Adm. Căpitan DUDESCU

REISHER et CRITICO
DEPOZIT DE VINURI și RACHIURI
Iași str. I. C. Brătianu 147 b s
(vis-a-vis de Spit. Sftul Spiridon)
Special tăți de vinuri vechi, superioare ca: Ries ing, Aligoté Sevni lon, OPORTO etc. produse din viițe de Rhin, SOTERN și TOKAY.

De vânzare 2 garnituri complecte de treer cu curelele lobatoă specială pentru răsărită și porumb, plugeri cu 1 și 4 brazde, semănător in rânduri și improscători. 1 plug special pentru trăgător cu 4 brazde, tăvăluci, in formă de talgere de tuci, cemoane, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum și 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa:
Neculai Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

La Magazinul Iașilor
AU SOSIT:
STOFE ENGLEZEȘTI calități superioare
GHETE AMERICANE garantate
PARDESURI IMPERMEABILE
pentru bărbați și dame

Lapte condesat îndulcit, în cutii renumita marca americană Tower, cu 10 litri lapte de prima calitate se vinde în detail cu lei 5 cutia la Smirnov, Ermacov-Florescu, Frații Kupfer, I. A Bădărău, Suc Alex. Bădărău N. Teodoru, Cooperativa «Munca» Bercovici Piața Unirei Venus și Silberștein Piața Unirei.
En gros la Banca Moldova.

Renumitul Magazin „la Diamant"
STR. CUZA-VODA 48
a adus un mare transport de stofe, velouri de fin, gabardinuri, postavuri pentru rochii, catifele pentru rochii și pentru pălării plușuri pentru mantile, mătăsuri, crêpe de chine, satin de chine, crêpe georgete, voile lninon, foie de mătasă în toate culorile și le-a pus în vânzare cu prețuri de reclamă.

M. VEILER
AVOCAT
Birou de notariat Iași
CONSULT: Str. Palat 28
7 jum. — 8 jum. a. m.
7 jum. — 8 jum. p. m.

Stiri Telegrafice

Chestiunea Fiume

— S'a instituit blocusul in jurul orașului — — Demisia guvernului italian? — Atitudinea prezidentului Wilson — Binefacerile „loviturei" lui D'Anunzio —

LION. — Ziarul italian „Messagero" informează că lucrările pentru stabilirea blocusului in jurul orașului Fiume, atât pe Mare cât și pe uscat — au fost isprăvite.

Consiliul național din oraș a declarat că posedă alimente pe timp de trei luni.

Pe de altă parte, veștile cari parvin misiunei italiene din Paris, arată că intărirea blocadei ar putea duce la demisiunea cabinetului Nitti.

In cercurile hotelului „Crillon", care este sediul misiunei americane, se crede că prezidentul Wilson nu este in contra unei înțelegeri directe între Italia și Serbia.

Ocuparea Fiumei de către poetul D'Anunzio, va aduce după sine soluțiunea finală, în special dat fiind faptul că Serbia va vedea imposibilitatea Aliaților de a izgoni pe D'Anunzio din Fiume.

Menirea Ceho-Slovaciei

— Declarații suggestive. —

PARIS. — Primul-ministru cehoslovac a declarat că Republica cehoslovacă va deveni cel mai bine organizat stat din mijlocul Europei, din punct de vedere economic.

In anul acesta situațiunea sa agricolă este din cele mai satisfăcătoare, iar gestiunea financiară este neîntrecută.

Criza ministerială din Serbia

BELGRAD.—S'a produs o declarație a grupului radical, clubului național și a celui jugo-slav în sensul că doresc ca criza politică să se amine pînă la reîntoarcerea delegaților sîrbi de la Conferința de pace.

Plecarea d-lui Benes

LION.—D. Benes, ministrul de externe ceho-slovac va pleca astăzi Luni la Praga, unde va rămîne o săptămînă.

De la Consiliul suprem

LYON.— Consiliul suprem interaliat neîntrunindu-se Sîmbătă, se va reuni astăzi Luni.

Australienii și pacea

Melbourne.—Camera reprezentanților a votat tratatul de pace, odată cu convențiunea care prevede apărarea Franței, în cazul unui atac neprovocat contra acestui stat.

ANUL XVIII No. 3731

25 BANI NUMARUL

Miercuri 25 SEPTEMBRIE 919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 80 LEI
PATRU LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 25 „
ADMINISTRAȚIA
IAȘI — Str. Gh. Mârzescu 23.
TELEFON No. 203

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNCIURI!
Se primesc la
AGENȚIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Reprezentare exclusivă a publicității.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

In vederea alegerilor generale!

Caracterul special al luptei electorale de acum —

In România, în ultimele decenii, alegerile generale nu au avut caracterul unei reale lupte de idei și programe. De fapt, aceste alegeri erau consacrarea unui regim de alternanțe la guvern, și fiindcă alternau guvernele trebuia să alterneze și parlamentul. Din această cauză și alegerile nu au constituit de cît un simulacru, după cum tot regimul nostru constituia un simulacru de parlamentarism.

De data aceasta, lupta electorală înseamnă cu adevărat o consultare a națiunei asupra unei mari probleme externe și a numeroase probleme cari privesc viitoarea noastră așezare lăuntrică de mâine.

Bine înțeles, toate aceste dacă se va permite o reală și liberă consultațiune a țărei; dacă discuția în privința tuturor problemelor va fi liberă; dacă se va putea utilize, neîmpiedicat de nimenea, toate mijloacele de persuasiune pe bază de discuție și puncte de program.

*

Care va fi însă situația în eventualitatea că, cu toate promisiunile formale și cu toate protestările recente ale partidului liberal, se va încerca alegeri, cu cenzură și stare de asediu?

Evident, enorm schimbată, iar participare sau neparticipare vor constitui singurele criterii de diferențiare și fixare de atitudini.

Sunt partide și personalități politice, cari, primind să participe anul trecut la alegeri, cu cenzura și stare de asediu, se cred lipsite de autoritatea cuvenită de a protesta în contra menținerei actuale a măsurilor excepționale.

Gravă eroare. Și atunci, ca și astăzi, era nevoie de parlament. Cu colegiile restrînse puteai păși însă la alegeri — menținînd cenzura și starea de asediu, întru-cât ținînd cont de situația excepțională, puteai să te pui în contact cu alegătorii, cu colegiile restrînse, contactul cu fiecare alegător fiind posibil.

Astă-zi însă, cu sistemul sufragiului universal, este cu neputință să lucrezi direct asupra alegătorului. Pe de altă parte mijloacele de propagandă corespunzătoare marelor masse, fiind interzise, de fapt nu există posibilitatea unei campanii electorale cu adevărat.

*

Primind dar lupta și mergând la alegeri cu menținerea măsurilor excepționale, nu numai că te clasifici în rândurile celor ce cred în nevoia unei politici de rezistență, dar te declari, în același timp partizanul credinței că Romînia nu merită încă de a fi scoasă de sub regimul dictatorial.

Lupta electorală, participarea la alegeri acest sens îl are. Prin luptă nu înțelegem numai depuneri de candidaturi. Acest lucru constituie satisfacerea unei exigențe, în speranță că se vor ridica dispozițiile de restrîngere a libertăților constituționale.

In cazul cînd însă se perzistă într'o atare ținută, candidatura depusă poate fi retrasă, iar retragerea însamnă un puternic act de protest. Ea clasifică și mai bine de cît abstinența chiar și spune verde că cine-va poate fi de părere unei anumite politici externe, dar nu înțelege să se facă părtaș al unei politici de desființare a libertăților.

OP.

VIAȚA POLITICĂ

Programul noului guvern

Ținuta opoziției și cerințele ei — — Falimentul un politicl —

Noul guvern, care n'a putut fi ce ar fi dorit d. Manolescu-Rămniceanu, nu și-a afirmat încă programul. Cu toate acestea sunt indicii sigure despre ce va fi acest program și cari vor fi liniile lui de conduită.

In afară, politică de protestare, în același timp însă tratative, negociațiuni și la nevoie concesiuni.

In lăuntru prezidarea alegerilor, dar fără suspendarea cenzurei și a stărei de asediu.

Guvernul va grăbi alegerile — așa că nu se poate vorbi de o amânare mai îndelungată pentru de satisfacerea cerințelor opoziției.

*

Cât despre ținuta opoziției și cerințele ei, ele se rezumă în:

Modul cum a fost rezolvată criza este considerată ca o sfidare aruncată Românei constituționale și o bine facere în același timp, fiind-că însemnă începutul sfârșitului despotismului din România.

Atacul merge dincolo de d-nii Brătianu și Manolescu-Rămniceanu și nu lipsesc din diatribă și cuvintele „falimentul politicei de audiențe“

*

Cât despre cerințele opoziției ele continuă a fi cele anunțate mai de multă și anume:

Alegeri libere, cenzura și starea de asediu suprimate cu două luni înainte de alegeri. Contrar abținere și acțiune crâncenă.

Precum se vede exact contrariul de ce voiește d. Brătianu și își propune d. Corneliu Manolescu-Rămniceanu.

In pragul unei noui agitațiuni

— Lupta pentru reintrarea legalității —

Opoziția actuală se află incontestabil într'o situație de inferioritate. Pe de oparte este lipsită de o organizație temeinică, iar pe de altă parte problema externă în jurul căreia se dă lupta, este menită să nu fie pe placul mulțimei românești.

Din acest punct de vedere lupta pe care ar urma s'o deschidă și care se anunță, va suferi une-ori în amploarea ei.

De aceia conducătorii ei, înțelegând lucrurile și apreciind realitatea, dau o directivă cu totul alta luptei ce o deschid. Tema este asprbia morală și necinstea dezlănțuită de liberali și reintrarea în legalitate.

Un ziar afirmă chiar că d. Take Ionescu ar fi spus noului prim ministru că țara va avea înainte de toate să se pronunțe în privința hoțiilor liberale.

Nu știm dacă faptul brutal, așa redat, corespunde adevărului. Ceea ce știm însă este că o puternică campanie antiliberală va mobiliza spre opoziție toate spiritele geloase de avantagiile materiale culese de liberali, iar lupta pentru reintrare în legalite va coaliza tot ce este suflare democratică în potriva tendinței de a permanentiza regimul excepțional.

In asemenea împrejurări lupta ce o va duce opoziția poate deveni extrem de aprigă și dezavantagiile de la început subliniate nu și-ar mai produce efectul.

Primul atac!

Sub titlul *O îndrăzneală* ziarul „Românimea“ vorbind de demersurile făcute de d. Corneliu Manolescu-Rămniceanu pe lângă șefii opoziției în vederea constituirei unui guvern de concentrare scrie următoarele cuvinte, cari pot fi considerate ca primul atac al opoziției și o indicație în privința tratamentului la care va fi supus guvernul Manolescu-Rămniceanu din partea aceleași opoziții;

„Căpătușeala d-lui Alecu Constantinescu, d. Corneliu Manolescu-Rămniceanu, coborît îndată din turnul de fildeș al justiției romîne, pentru a îmbrățișa o cauză pierdută, pe care n'ar fi îmbrățișat-o nici un romîn care se respectă, fiind însărcinat să compună un paravan al d-lui Ion Brătianu, a avut îndrăzneala să se prezinte cu propoziții la șefii opoziției.

Asigurăm țara că a fost primit cum merită“.

Aprecieri semnificative!

Iată în ce mod înregistrează oficiosul d'lui Take Ionescu știrea că d. Manolescu—Rămniceanu a primit însărcinarea de a alcătui noul minister:

„Coroana, având a alege între politica susținută de d-nii Take Ionescu și General Averescu, cari au cerut reluarea relațiunilor de prietenie cu Aliații, pentru obținerea unor condițiuni mai avantajoase în tratatul de pace, iar pentru interiorul țărei, un guvern în afară de influența directă a dinastiei Brătianu care să asigure țărei alegeri libere, prin imediata ridicare a Cenzurei și stărei de asediu și respectarea a cel puțin doui luni de propagandă electorală; și politica d-lui Ion Brătianu, care a cerut chemarea unui guvern de iloți brătienești, cari să continue așa zisa politică de rezistență față de Aliați, care în realitate este o politică de ifose și amenințări, iar în interiorul țărei, continuînd tirania de pînă acum, să escamoteze alegerile; a ales politica d'lui Ion Brătianu“.

Câteva note

La drept vorbind n'a triumfat politica de rezistență în potriva celor din afară, cât mai mult rezistența în potriva reintrondrei constituționalismului în România.

*

Mai curând s'ar putea vorbi de perzistență de cât de rezistență.

Intr'adevăr, se face totul pentru a persista în relele obișnuri de până acum.

*

Cum să ne surprindă că alții vor să ne maltrateze pe tema minorităților, cînd noi înși ne am tratat poporul român în minor și credem de cuviință să-l tutelăm și astăzi.

*

Se zice că nașul ministerului Manolescu-Rămniceanu ar fi d. Alexandru Constantinescu.

Dacă nu se va putea spune că actualul guvern s'a născut în zodia poreclei, se va putea însă vorbi de șansele bune ce e are prin zodia nașului.

Blanzy

INSEMNARI

Plasarea socială și generalii d-lui Nour

Dreptul la viață fizică, bună starea personală, este primul bun al individului. Dar cum realitatea vieții este socială, dreptul la viață se poate în mod practic îndeplini prin rezolvarea problemei plasărei sociale.

In organizarea de astăzi a societății, individul este lăsat pradă concurenței, inegalităților, exploatărei, mizeriei și morței premature. Nu există o asistență de bază, o tovărășie egalitară economică și morală.

Dacă societatea ar fi organizată astfel în cât individul să-și aibă, din simplul motiv al existenței, fixat locul, funcțiunea și posibilitatea necesară a îndeptu ărei sale materiale, dacă ar fi rezolvată problema plăsărei, prin aceasta ar fi rezolvată însăși chestiunea socială. In urmă ar veni timpul realizărei raporturilor raționale dintre indivizi, pe baza dreptului natural, în afara orieărei idei de autoritate. Organizându-se producțiunea și distribuția pe baze comune și egalitare, se determină tot odată succesul luptei pentru individualitate.

Iacă odată dar se explică de ce „mă topesc de bucurie“ în fața socializărei și iată pentru ce politica-economică cu tendințe comuniste mă preocupă în primul rând și mai mult decât o metafizică pură în extrema căreia te pândește capitalismul burghez îndulcit cu ceva sport de caritate creștină. Rog stăruitor pe d. Alexis Neur să creadă în primejdia „revenirei la trecut“ și să se păzească, după cum lupt și eu cu toată ardoarea în contra „roșiismului“.

D. Neur încredințează libertatea în Rusia pe mâinile lui Colceak și Denikin. Invocă în acest scop declarațiile foarte democrate ale generalilor și legăturile lor politice cu lumea liberală. Aceasta ar fi identic cu înlăturarea despotismului brătienist de la noi prin persoana d-lui general Averescu, de pildă,—personaj cunoscut democrat.

Este admisibil pentru o concepție libertară?

Dar cei doi militari, făcuți generali din milia Țarului, vor ajunge la Moscova prin o formidabilă putere militară la discreția lor absolută. Vor fi campionii autorității și nu vor suprima integral proprietatea.

Să admitem că generalii d-lui Nour vor acorda un regim de libertate. Dar și capitalismul este liberal. Toți avem libertatea să murim de foame.

Dar eu voesc întâi să mi se asigure în mod organic hrana, căci în urmă mă voi afirma lesne în individualitatea mea absolută.

Renovatus

Informații

Deși în partidul averescan d. Matei Cantacuzino continuă să-și manifeste repugnarea pentru d. Take Ionescu,

Nu este exclus că deosebirile de vederi și simpatii să-l decidă pe d. Cantacuzino la o nouă atitudine.

Merituosul institutor din Iași d. Victor Munteanu, a fost desemnat de Societatea Institutorilor din țară ca să candideze la Iași fie la Camera fie la Senat.

In eventualitatea că alegerile vor fi amânate și deci și termenul de depunere de candidaturi prelungit, d. Victor Munteanu va candida la Camera sprijinit de stăruința și entuziasmul colegilor săi și marea simpatie de care se bucură în sânul alegătorilor ieșeni.

Nu ne îndoim că pentru asigurarea reușitei d. Victor Munteanu va găsi un punct comun de program cu una din grupările în luptă.

Mâine este ultima zi pentru depunerea candidaturilor pentru Senat.

Aceasta în cazul puțin probabil că alegerile nu vor fi amânate.

Se pare că va interveni o nouă amânare în privința reluărei circulațiune normale pe C. F. R.

In acest sens direcția generală a făcut o comunicare presei. Bucuria a fost dar de scurtă durată.

Membrii „Ligei poporului“, din localitate au procedat la ultima lor consfătuire, la constituirea secției în Iași, alegînd un comitet orășenesn și unul județean. Comitetul din oraș se compune din d-nii Matei Cantacusino, Dimitrie Alexandrescu, general Popovici, Ion Petrovici, Albert Ghica, loc. Colonel Nădejde, Zamș vel, Cireș, Florin Sion și Dragomirescu.

In comitetul județean, au fost aleși d-nii Racoviță, Sandu Popovici, Grigoraș, preot Popescu, Ilie Șerban I. Grigeriu și Condurache.

Caracterul luptei aprige împotriva noului guvern, pe care o deschide opoziția este bine determinat prin următoarea notiță apărută în ziarul „Epoca“:

„Mai mulți fruntași din opoziție au cerut d lui Take Ionescu să convoace cît mai repede o întrunire de protestare împotriva despotismului care domnește în România în 1919.

D. Take Ionescu a făgăduit un răspuns imediat ce se va fi consultat cu generalul Averescu“.

Formula cuprinde în sine programu reintrărei în legalitate, despre care vorbim în altă parte a ziarului.

Inscrierea în listele electorale este închisă. Dar întrebarea ce se pune, este: ca să facă toți acei, cari fiind mobilizați, s'au înapoiat după închiderea inscrierei, și aceasta nu din vina lor.

Oare toți aceștia pot fi lipsiți de un drept al lor. O lămurire se impune.

Străinătatea știe. — La congresul socialiștilor francezi, ținut la Paris, s'a luat act despre o comunicare a grupului socialiștilor romîni din capitala Franței prin care se atrăgea atenția asupra „reacțiunei dezlănțuite de oligarhia romînă“,

Este frumos?

Membrii Ligei consumatorilor au vizitat aseară mai multe prăvălii invitând pe patroni de a reduce prețurile la alimente și la obiecte de prima necesitate.

In cazul admiterei înființărei unei facultăți de teologie, părintele Valeriu Iordăcheseu, superiorul capelei române din Paris, va fi rechemat pentru a ocupa o catedră la această facultate.

Mâine dimineață are loc o importantă consfătuira a preoților ieșeni. Consfătuirea va avea loc la Palatul mitropolitan. Preoții vor lua măsurile cuvenite pentru organizarea manifestației ce o preectează pentru Duminică, în scop de a se obține repausul duminical integral pentru toată lumea, adică cu desființarea avantagiilor de cari unii se bucură azi.

In ultima consfătuire, d. Dragomirescu a anunțat că 175 invalizi de război, au cerut înscrierea în „Liga poporului“ secțiunea Iași.

S'a deschis un credit extra-ordinar de 500.000 lei pentru procurarea de mobilier, vestminte și vase sacre la Mitropolii și episcopii.

Eri, d-ra Anastasia Derevici, studentă basarabeană, în vârstă de 17 ani, și a pus capăt vieței, înghițind câte-va pastile de sublimat.

Cauza actului disperat nu se cunoaște.

Moara „Furnica"

din Iaşi, şoseaua Păcurari 64—66.

în dreapta după cimitirul israelit

Aduce la cunoştiinţă publicului că fabrică făină de grâu în condiţii excelente datorită instalaţiunilor noi terminate şi făcute cu mari sacrificii.

Primeşte spre măcinare **orice cantităţi de grâu** Deasemenea reinoind şi instalaţiunea pentru măcinatul porumbului anunţă onorata clientelă că va fi pe deplin mulţumită.

Aviz!

Am pierdut în seara de 19 Sep. a. c. în Gara Iaşi la plecarea trenului spre Bârlad-Galaţi, cartea de advocat legată în carton negru cu diploma de licenţă a facultăţii de drept Iaşi din 1906, ordinul de demobilizare şi diferite chitanţe fără valoare; găsitorul este rugat a le aduce la Banca «Leul» din Iaşi str. Ştefan cel Mare 56 pentru care va primi 50 (cincizeci) lei recompensă.

Gh. C. IVANESCU, avocat

Aviz!

Rog vizitaţi expoziţia de fructe din strada Sărărie 123 unde veţi găsi cele mai bune mere şi pere din via D-lui Anton Pătrăşcanu din Tomeşti.

Conservatorul judiciar
Ion Bădărău

Absolvenţi de şcoală comercială Gr. I găsesc locuri de stat plătit bine. A se adresa în str. Alexandri No 3 la D-l N. Vasiliu.

Un bun gravor în Metal şi zincar în stampile de cauciuc găseşte imediat angajament la Fabrica de Stampile „Singer" Iaşi str. Cuza-Vodă 71 a se adresa în persoană.

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iaşi Str. Cuza Vodă

Se vinde de la 30 litri în sus vin vechi, recolta 1912—1914 cu preţul 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preţ de concurenţă VIN DE ODOBEŞTI diverse calităţi superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel.

Pentru cumpărătorii de vase întregi se face reducere de preţ.

LICEUL
„MIHAIL KOGALNICEANU"

Un număr de profesori din Iaşi s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeţi şi unul de fete*, amândouă complecte cu lecţiuni de pian, vioară, pictură şi limbi străine şi o *şcoală primară*.

Cursurile de băeţi şi fete se fac separat.

Cursurile încep la *1* Octombrie a. c. în spaţiosul local din Strada Carol 25 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum în strada Lăpuşneanu No *2*, la dl. Titus Patriciu, în fiecare zi de la 9—12 a. m. şi de la 3—6 p. m.

Profesorii asociaţi ai acestui institut, care se numeşte Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I. Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române.

Alex. Bălenu, profesor de Istorie şi Drept la liceul naţional şi la gimnaziul „Ştefan cel-Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la liceul naţional.

D. M. Cădere, profesor de Ştiinţi fizico-chimice la Şcoala Normală.

Gh. Fînţescu, profesor de Ştiinţi naturale la liceul naţional

Iorga Iordan profesor de limba germană la seminarul Veniamin.

Titus Patriciu profesor de matematici la şcoala comercială.

V. Petrovanu profesor de istorie la Şcoala normală.

I. Prassa profesor de limba franceză la liceul interrat şi a liceul militar.

I. Rick profesor de geografie la şcoala normală.

Directori: *C. Botez şi T. Patriciu*

Prospecte cu condiţiunile de înscriere se pot cere dela dl. Titus Patriciu str. Lăpuşneanu No. 2

Caut gazdă cu pensiune preferabil în centru. Elev conservator. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brănişteanu str Mărzescu 23 sub. D. R.

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat şi mărit, va funcţiona în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare

Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie şi vioară în afară de materia programei oficiale

Se primesc elevi de orice confesiune

Inscrierile au început şi continuă zilnic între orele 8—11 şi 2—4 în cancelaria şcoalei, strada Sărăriei 147

IOAN I. RANG
FOST MAGISTRAT
AVOCAT
BIROU DE NOTARIAT
orele de consultaţie
8—10 dim. 5—7 seara
Strada Lascar Catargiu 46 Telefon

Carton asfaltat 1 metru pe 10 metri se vinde en detail, cu preţ de engros la Depozitul fotografic ZAHARIA WEISS Piaţa Unirei Iaşi.

※ Un mare număr de fruntaşi preoţi din oraş şi judeţ pleacă Duminică seara la Bucureşti pentru a lua parte la congresul general preoţesc, ce are loc în cursul săptămânei viitoare.

※ Mai mulţi ampleiaţi de farmacii, au luat iniţiativa de a convoca o consfătuire, în care să se decidă înfiinţarea unui sindicat al personalului din farmaciile locale.

※ Direcţiunea liceului Naţional va lua lăudabile măsuri ca în fiecare zi, de la orele 11-12 şi 5-6 să fie de serviciu la şcoală câte 10 elevi, pentru ca d-nii profesori să fie înştiinţaţi la timp de direcţiune la ce clase vor avea cursuri a doua zi, şi aceasta timp de o lună, pînă la fixarea definitivă a orarului.

※ *Situaţia lui Denikin.*— „Sfatul Ţării" publică următoarea telegramă din Varşovia:

Curierul conferinţei [Clerk a trimis consiliului suprem o lungă telegramă asupra situaţiunei din Ukraina, spunînd între altele, că cu toate că în armata lui Petliura sunt şi elemente nedisciplinate, totuşi în scurtă vreme aceasta va putea stăpîni intreaga Ukraină, de carecă populaţiunea ucraniană nu simpatizează cu Denikin şi aristocraţii cari îl înconjoară. Părerea generală este, că în ziua în care trupele aliate şi în special cele engleze vor părăsi pe Denikin, acesta nu se va putea menţine în Ukraina.

„Chiar de pe acum în diferite regiuni ale Ucrainei, ocupate de trupele lui Denikin, populaţiunea s'a revoltat, organizînd grupuri înarmate, cari în multe localităţi au alungat trupele acestuia, proclamînd pretutindeni domnia lui Petliura".

※ PROPAGANDĂ PENTRU LIBERALI.— Administraţia liberală din Bacău a intervenit în chestia grevei de la fabrica Letea în aşa fel încât clubul socialist din Bacău a fost închis, iar şefii greviştilor au fost arestaţi.

Iată propagandă electorală pentru liberalii democraţi cu vorba, dar satrapi cu fapte.

Nici în preajma alegerilor nu se lasă mai oblu cu teroarea?

※ A eşit de sub tipar HARTA EUROPEI cu noile ţări şi frontiere, întocmită de *Diplomaticus*.

Este o lucrare cu deosebire îngrijită atât ca execuţie tehnică, cât şi ca exactitate ştiinţifică. Partea interesantă este că noile frontiere sunt delimitate de autor, putînd avea astfel o idee de viitoarea configuraţiei geografice a Europei.

※ In tratatul de pace cu Bulgaria sunt prevăzute deasemenea garanţii în chestiunea protecţiei minorităţilor.

Deasemenea Bulgaria este obligată să furnizeze României un anumit număr de vite.

※ Toate persoanele cari au cerut d-lui revizor şcolar, să fie numiţi ca suplinitori la şcoalele din judeţ, să se prezinte la Cancelaria, în zilele de 24 şi 25 a lunei, pentru a primi ordinele de serviciu.

※ Se aduce la cunoştiinţa tuturor părinţilor elevilor şcoalei primare de băeţi No. 9 „M. Cogălniceanu" din Str. Lascar Catargiu No. 33, precum şi persoanelor cari au dragoste de şcoală şi se interesează de binele merului, să sunt invitaţi cu insistenţă de direcţiunea şcoalei la a doua adunare generală ce va avea loc în ziua de Sâmbătă 27 Sept. a. c. ora 4 p. m. tot la numita şcoală, pentru a alege imediat comitetul şcolar respectiv, care, conform decretului-lege, trebue să-şi înceapă numai decât activitatea ce se impune în folosul acestei şcoale.

※ D-nele institutoare şi d-nii institutori din localitate sunt invitaţi a se întruni mâine Miercuri 24 Septembrie, ora 5 p. m. în localul Cercului Didactic, pentru a lua hotărâri în chestia orarului pe jumătate zi.

Situaţia guvernului englez compromisă

Ştiri din Londra arată situaţia lui Lloyd George şi a guvernului de coaliţie grav compromisă.

Alegerea lui Hendersohn este considerată ca un indiciu că dictatura lui Lloyd George a luat sfârşit.

Ziarul „Daily Herald" spune că după această alegere nu-i mai rămâne lui Lloyd George de cât să plece.

— „In tot cursul istoriei noastre naţionale, n'a existat un guvern atât de lipsit de sentimentul onoarei, atât de lipsit de puterea de a spune adevărul în privinţa problemelor mari ca şi cele mici, cum este guvernul preşidat de Lloyd George".

Iar ziarul lui Lansbury spune:

— „Din şapte alegeri complimentare, de la Decembrie incoace, Lloyd George a înregistrat şaisprezece eşecuri. In aceste şapte alegeri guvernul a perdut 24 300 voturi iar opoziţia a câştigat 18 912".

※ Comisiunea mixtă a mai dat judecăţei, ca contravenienţi la decretul-lege în contra speculei, pe comercianţii din strada Anastasie Panu, Sara Braunfeld, Fraţii Catz, şi Bulum Copel Veisman; din strada Nicolina pe Lupu Pascal şi Bercu Nahman; pe Ihlovici Strul şi I. Moscovici din Bulevardul Ferdinand; pe Iosif din Haim şi Rifca Fişer din Tătăraşi, Moer Marcusohn din Vasile Lupu şi Strul Avram din Ciurchi

※ Părintele Cicerone Iordăchescu, fiind reţinut de obligaţiunile sale ca profesor a demisionat din demnitatea de sub-director al cancelariei Mitropoliei,

※ Părintele Petrovanu, chemat de ocupaţiile sale ca profesor, şi-a înaintat demisia din demnitatea de revizor eclesiastic.

※ Eri la orele 9 dimineaţa, a avut loc deschiderea cursurilor la institutul ortodox. S'a oficiat un serviciu religios de către Părintele Iordăchescu.

Asista părinţii elevelor şi un public distins, la frunte cu I. P. S. S. Mitropolitul. După serviciul religios I. P. S. S. Mitropolitul a rostit o cuvântare, cu privire la folosele învăţământului şi a progresului realizat de această şcoală.

A mai vorbit şi directoarea instituţiei.

※ D. Aurel Păţraşcu, de la direcţia poliţiei şi siguranţei generale, a fost detaşat cu serviciul pe lângă prefectura poliţiei Iaşi.

※ In Anglia se accentuiază din ce în ce mai mult ascuţimea luptei politice.

Muncitorimea şi Lloyd George duc o casă foarte rea. Astfel ziarul „Daily Herald" scrie:

Din punct de vedere politic şi economic, trebue să agităm ţara pînă ce banda de „sac de bani" care guvernează la Westminster va fi gonită de la putere".

Şi asemenea violenţe de limbagiu în Anglia nu sunt nici frecvente nici fără efect, ca la noi.

※ Guvernul român a reluat raporturile comerciale cu Rusia lui Denikin.

Deosebdată au fost încheiate unele importante tranzacţiuni petrolifere la biroul de export din ministerul comerţului.

Romania şi-a luat asupra'şi transportul mărfurilor, predarea urmînd a se face deosebdată la Odessa.

※ Direcţiunea Cinematografului Elisabeta aduce la cunoştiinţă că începînd de Joi 25 Septembrie a. c. vor avea loc în fiecare zi câte două matineuri la ora 3 şi 5 şi un afară.

Reprezentaţiile serale vor începe fix la ora 9 şi un afară.

※ D. conductor Ion Bănuiescu a fost repartizat la serviciul de poduri şi şosele din jud. Iaşi.

※ D. Teodor Cazaban, din serviciul de poduri şi şosele al jud. Iaşi, a fost transferat la direcţia generală.

※ Tribunalul Secţia II a achitat eri pe comerciantul Herşcu Iancu, dat în judecată pentru sitraţiu.

※ D-na Lucreţia Constantinescu a fost numită directoară a şcolei de fete No. 11, iar d-ra Maria Lăzărescu, directoară la şcoala de fete No 1 din localitate.

※ Băile comunale funcţionează zilnic de la 9—12 a. m. şi de la 3—6 după amiază.

※ BIBLIOGRAFIE.— „Insemnări Literare" anul I, No. 32 cu următorul sumar:

An nou de G. Topârceanu, Poezia populară de G. Ibrăileanu, Pastorală de Al. A. Philippide, Arbitar elegantiarum de Al. O. Teodoreanu etc.

„Curierul Judiciar" anul 26, No. 11, cu un interesant cuprins.

„Lumina Creştinului" anul V, No. 9 cu un alex cuprins moral şi cultural.

※ Aflăm că Croitoria Militară „Safir şi Srulovici" din Bucureşti redeschizînd o succursală la Iaşi Str. Lăpuşneanu 25 alături de Cofetăria Georgescu, a adus un mare transport de Stofe engleze şi franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie şi articole de cepreşărie.

※ Renumitul Magazin Herman Pollack şi Croitoria Militară Lupu Silberman contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iaşi Str. Lăpuşneanu 39, aduce la cunoştiinţa clientelei şi Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile şi militare, franceze şi engleze, tot felul de articole pentru domni precum şi pentru ofiţeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis şi un mare atelier de confecţionarea hainelor civile şi militare care lucrează spre deplina mulţumire a clientelei

※ Prelungindu-se termenul de îndeplinirea formalităţilor pentru obţinerea cetăţeniei, Uniunea Evreilor Pământeni îndeamnă populaţia evreească să se folosească de aceasta, adresându-se biroului secţiei locale care e deschis în fiecare zi între orele 9—12 a. m. şi 3—6 p. m. şi unde se găsesc formularele şi se dau toate explicaţiile necesare—Comitetu „U. E. P. Iaşi.

※ LOTERIE.—Societatea Scriitorilor Români, caută pentru Capitală şi provincie, agenţi serioşi şi cu garanţii pentru plasarea a 750000 bilete de loterie autorizată de Onor. Minister de Interne

Corespondenţa şi orice tratative se pot cu Banca Română de Comerţ şi Industrie, Bucureşti, Strada Lipscani No. 2.

SPECTACOLE

※ La Cinema Elisabeta se reprezintă în matineu şi seara a doua serie din JUDEX romanul lui Feuillade care a stârnit senzaţie pretutindeni.

Aceasta a doua serie din filmul detectiv „Judex" cuprinde 6 părţi.

Programul nou mai cuprinde Ziarul Actualităţilor—cel mai nou număr—cu ştirile însufleţite, printre care „Semnarea Păcei cu Austria".

Ca începere de Joi 25 Sept. D-ra Francesca Bertini în TOSCA de Sardou.

※ Grădina şi Sala Cinema SIDOLI — Astăzi şi în zilele următoare Program Nou! Senzaţional! Premiera: O PAGINA NESCRISA roman didactiv în 5 colosale acte şi un prolog Senzaţional film a cărui desfăşurare arată pasiunea unui om pentru jocul de cărţi, chinuri şi durerile ale celui prin ajutorul iscusinţei i se face dreptate.

Programul este completat cu o vedere şi o comedie haioasă.

※ La terasa cinema orfeinat „Principele Mircea" rulează grandiosul film CASACA VERDE, plin de extraordinare peripeţii care se reprezintă pentru întâia oară în Iaşi.

Telegramele nefiindu-ne transmise la timp, suntem nevoiţi a apare fără serviciu telegrafic extern.

Pregătiţi-vă să participaţi la marea

LOTERIE

pe care o organizează „SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI" în scopul clădirii unui PALAT al CULTURII. Loteria autorizată de guvern, are **158 câştiguri**, în valoarea de Lei

250.000

din cari un câştig de 50.000, 5 a 10.000, 50 a 1,000 şi 100 a 500 lei

∴ Tragerea la 1 Ianuarie 1920 ∴

Câştigurile sunt depuse de Banca romînă de comerţ şi industrie la casieria Băncii Marmorosch, Blanck et Co.

PREŢUL UNUI BILET 2 LEI

Biletele se găsesc de vânzare la toate intreprinderile de comerţ

Pe tru orice alte informaţiuni:

Băncei Române de comerţ şi industrie

BUCUREŞTI, Str. Lipscani 2

∴ ∴ care e insărcinată cu manipularea loteriei ∴ ∴

INSTITUTUL DE FETE
Champsbert Herovanu
IAŞI — STR. BARBOU 19

Curs primar şi secundar cu programa statului Curs facultativ, cu limbele franceza germana engleza, pictura, pianu.

Educaţie şi cultura aleasă şi îngrijită

Cursurile au început, inscrierile continuă zilnic.

De vânzare De arendat de pe acum moşie la 15 klm depărtare de Iaşi şi 3 klm. de gara Larga, Movileni, 797 Hectr. rămase în urma exproprierei din care 371 Hectr. pământ de arătură prima calitate 356 fânaţ. Casa de locuit în 2 etaje, moară 3 iazuri cu peşte, vie, restiuri coţere la 3 etajuri standuri, hambar, 4 case de zid etc etc.

A se adresa Dni. Advocat HENRY SOUTZU Str. Naculai Gane 26

De vânzare 2 garnituri complecte de teser cu cureţele lebatoare specială pentru răsăritul şi porumb, pluguri cu 1 şi 4 brazde, semănător la rândeni şi improscători, 1 plug special pentru drăgăior cu 4 brazde, tăvălugi, în formă de inlgere de tuşi, cumiezne, harabale; hamuri de piele tânjale poloboace de stejar etc precum şi 6 boi 1 vacă Tirolă, 2—3 vitei A se adresa: Naculai Gane la D-l HENRY SOUTZU avocat

REICHER et CRITICO
DEPOZIT DE VINURI
şi RACHIURI
Iaşi str. I. C. Brătianu 147 bis
(vis-a-vis de Spit. Sftul Spiridon)

Special tăţi de vinuri vechi, superioare ca: Riesling, Aligoté Sevnilon, OPORTO etc. produse din viţe de Rhin, SOTERN şi TOKAY.

Lapte condesat îndulcit, în cutii renumita marca americană Tower, cu 10 litri lapte de prima calitate se vinde în detail cu lei 6 cutia la Smirnov, Ermacov-Florescu, Fraţii Kupfer, I. A Bădărău, Sus Alex. Bădărău M. Teodoru, Cooperativa «Musca» Berceovici Piaţa Unirei Venus şi Silberştein Piaţa Unirei.

En gros la Banca Moldova.

※ *La Gimnaziul „Wachtel" se face înscriere pentru un curs preparator pentru fete de curs secundar inferior.*

Cursurile vor fi predate de corpul profesoral al gimnaziului.

LA MAGAZINUL DE MANUFACTURA ŞI GALANTERIE

La 3 Stele Albastre

STR. CUZA-VODĂ 42

au sosit ultimele noutăţi din străinătate Stofe fine engleze şi franceze, pânzeturi, ciorapi albi, lenjerie de dame, indispensabili etc.

A sosit şi un mare transport de fascălţămintă americane de dame şi bărbăteşti.

Sosesc zilnic ultimele noutăţi străine.

Notaţi bine adresa:

LA 3 STELE ALBASTRE
(Cuza-Vodă 42)

ANUNŢ. — Se aduce la cunoştinţa d-lor ofiţeri şi familiilor lor precum şi d-lor ofiţeri pensionari şi de rezervă că distribuţia alimentelor în baza cartelelor şi a legitimaţiilor ce se distribuiau până azi de la Manutanţa Iaşi se vor distribui cu începere de Luni 22 Septembrie 1919 de la depozitul regional de subsistenţă al corpului 4 armată situat în strada Ursului (antrepozitele Răşcanu

Directorul dep. Regional de subs. a. 4
Adm. Căpitan DUDESCU

ANUL XV-lea No. 3738

25 BANI NUMARUL

VINERI 26 SEPTEMBRIE 919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— — TELEFON No. 300 — —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— — Str. Gh. Mârzescu 23 — —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu —

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Noul guvern?

— Reflexii —

In alte ţări crizele sunt provocate de Parlament, d ci de opinia publică, care răstoarnă nu numai guvernele, dar determină chiar dizolvarea Parlamentului, cînd se produce un dezacord de vederi.

Până acum, Coroana declara la noi crizele. După îmbuibarea partidului dela guvern, şi cînd partidul de opoziţie făcea zîmbre,—Coroana, într'o bună zi, vestea că-i criză...

Iar alteori însăşi reprezentanţii marilor puteri dădeau a înţelege „factorilor noştri constituţionali", că străinătatea ar dori o criză la Bucureşti c'o anumită soluţionare.

Pe biuroul august era două butoane de sonerie. Coroana, convinsă de lamentările opoziţiei flămânde sau de surîsurile diplomaţilor, punea degetul pe buton. Indată apărea „şeful" opoziţiei. I se suggera lista cabinetului. „Şeful" se ducea acasă cu seriozitate, îşi strîngea amicii politici la o constătuire secretă şi alcătuia, după lungi deliberări, aceiaşi listă despre care fusese discuţie la Palat în ajun.

D. Brătianu aduce o inovaţie în practica criselor: d-sa, singur, declară crizele şi tot d-sa le rezolvă. Uneori le rezolvă chiar înainte de a le declara,—cum s'a petrecut cu prilejul crizei recente, D. Brătianu, cu trei luni înainte, a anunţat la Paris că vom avea o criză şi cu două săptămâni înainte că d. Manolescu-Râmniceanu va lua preşedinţia consiliului.

Dar... poate-i vorba numai de *prevedere*...

Instîrşit, după multe audienţe cu oameni politici, şi fiindcă situaţia politică este extrem de gravă,—Coroana s'a hotărît să apeleze la un om afară de politică. In timpuri normale, bărbaţii politici au rolul lor important: în chestia ţuicei şi a prăsilei animalelor,—cu legi şi regulamente... In imprejurări critice însa, ţara are nevoe de oameni proaspeţi, cari nu şi-au ostenit mintea în chestiuni de guvernare.

Astfel d. Manolescu-Râmniceanu a fost desemnat sa formeze cabinetul. Va reuşi oare?

Poporul va fi, poate, mulţumit. Poporul în totdeauna se mulţumeşte cu puţin: —nu va mai fi d. Brătianu în fruntea guvernului, iar numele d-lui Manolescu-Râmniceanu, compleet necunoscut de majoritatea ţării, va corespunde tuturor speranţelor.

D. Manolescu-Râmniceanu va lucra după indicaţiile d-lor I. Brătianu sau Al. Constantinescu? Se poate... Va duce, probabil, mai departe politica de rezistenţă.

Nu credem că guvernul d-lui Manolescu-Râmniceanu va face o profundă impresie asupra Conferinţei de pace,— căci, în primul rând, Aliaţii nu vor pune chestia de persoane: ei tratează cu reprezentanţii Romîniei. Şi dacă aceşti reprezentanţi nu vor veni la Conferinţa păcii c'un alt program, atunci zadarnic se vor mai osteni până la Paris...Ar fi putut rămînea la guvern d. Brătianu, care reprezintă cel puţin un partid şi are meritul declarării războiului.

Guvernul d.lui Manolescu-Rîmniceanu va produce,—poate,—în ţară, oare-cari schimbări.

Astfel teroarea liberală, exercitată pînă acum cu sistem de'o organizaţie de fier, — va slăbi, desigur. Noul guvern nu va avea nici consistenţa, nici priceperea în prigoană, nici aparatul unitar de teroare, ca vechiul guvern.

Credem apoi că demnitatea omenească a membrilor cabinetului nu le va permite să joace la infinit rolul de unelte,— mai ales că printre dinşii figurează d-nii Goldiş şi Alex. Vaida-Voevod.

Cu aceste consideraţii primim fără mare ostilitate noul guvern, care—în orice caz—va fi o povară mai uşoară, şi de scurtă durată, asupra sufletelor noastre, decît fostul guvern liberal...

M SEVASTOS

Câteva NOTE

După cât se pare, întreg istoricul ministerului Manolescu-Râmniceanu va fi resumat în cuvintele: Veni, Vid, Fugi.

Schimbarea de la sfârşitul adagiului este lesne explicabilă: prezenţa transfugilor.

*

Nici n'a intrat bine în acţiune comitetul Ligei Consumatorilor şi speculanţii teşeni şipă ca în gură de şarpe.

Ce concert ne aşteaptă dacă acest comitet îşi va face datoria!

*

D. Maniu a fost o adevărată mană cerească pentru politica românească de acum.

Ar fi de dorit însă ca ardelenii conducători ardeleni să nu înceapă a-l duşmăni, tocmai fiind că a ajuns mană, ca Maniu ce a fost.

*

Cine ştie dacă nu vor pleca mulţi de la putere fiind-că d. Cierk nu mai pleacă?.

Blanzy

IMPRESII

Pe un şes acoperit cu popuşoi şi arbori roditori se află construite de multă vreme nişte cladiri, cari acuma servesc de spital.

Lume multă: tineri şi bătrâni vin a cere sfaturi unei tinere doamne; e doctoriţă. Gentilă până la exces, împarte în mod gratuit din ştiinţa ce a putut dobândi după atâţia ani de studii, dând poveţe şi exemple suferinzilor, întocmai ca un părinte care are grijă de copiii săi şi care vrea să i vadă sănătoşi şi voinici. Oricît de dureroase ar fi injecţiile, sau cât de grea ar fi operaţia ce trebue făcută, bolnavul simte că are lângă el un medic şi părinte. Urmarea acestui fel de tratament, bolnavii sfători în spital, fie cei de afară, o spun răţiş: „Ne îngrijeşte ca o mamă"!

Dar ceea ce mai contribue la aceasta, este dexteritatea cu care lucrează această „mamă" pentru binele public. Spitalul are două saloane. Unul pentru bărbaţi şi altul pentru femei, având fie care câte 20 de paturi în permanenţă ocupate. Curăţenia exemplară, mâncarea curată, indestul şi bine preparată, o curte incenjurată cu arbori şi verdeţuri şi ceia-ce mai impodobeşte toate aceste e zerul curat, un adevărat balsam pentru aceşti suferinzi. Contrar regulamentelor celorlalte spitale, bolnavii pot părăsi curtea spitalului cu învoirea D-nei Doctor fie pentru a culege mure din pădurea apropiată, fie a cumpăra arbuji sau zamoşi „de la Moş Gheorghe" din marginea şoselei, căruia unul i-se plăteşte iar trei nu.

Nici bătrânul Prut nu e scutit de ei. Ca o normă de condacere, ca o lege impusă, bolnavii spitalului fac regulat baie de două ori pe zi formând şi întorcându-se în „coloane de marş". Seara, până noaptea târziu, Costache Capră, un vierist, bolnav şi el, cântă bucăţi naţionale în timp ce ceilalţi joacă zdravăn Româna, Banu Mărăcine şi multe altele. Timpul se scurge liniştit. Dar bolnavii se perindează atât de regulat pentru a face loc altora, încât ai putea crede că te afli în faţa unui aparat de fosănătoşire, dar care în fond nu e decât dragostea şi bună voinţa faţă de suferinzi, pornite din partea unui suflet nobil şi generos, ca al d-nei doctor Gaicu, conducătoarea spitalului de ochi din Ungheni.

JULLIEN

VIAŢA POLITICA

Tot nu avem guvern

— Neînţelegerile există —

— Unele rezultate mulţumitoare —

Continuăm să trăim sub un guvern de girare de afaceri.

Oricât această constatare şi mai cu seamă denumire de „girare de afaceri" are o mare putere evocativă şi este de a nu suna plăcut la urechile unora, nu mai puţin corespunde adevărului şi realităţii. Nu avem încă guvern şi d. Cornelin Manolescu-Râmniceanu, care a primit mandatul continuă să lupte încă cu dificultăţile alcătuirei listei ministeriale.

*

Dificultatea mare provine de la ardeleni. Din primul moment noi am spus că chestiunea acceptărei de portofolii, într'un guvern care nu ar avea un caracter naţional este foarte delicată şi că nu sunt excluse surprise în această privinţă. Prevederea noastră s'a realizat aidoma. De altminterelea nici nu era cu putinţă alt-ceva. Ardelenii puteau fi partizanii unei politici de rezistenţă. Ei nu puteau accepta însă să facă parte dintr'un guvern care ar însemna cea mai furibundă deslănţuire de lupte între partidele politice din România veche. Primind a face parte dintr'un atare cabinet, ei s'ar fi clasat singuri în rândurile partidului care a provocat şi care susţine un guvern Manolescu-Ramniceanu.

*

De alt-fel, se pare că din criza prelungită va resulta un bine pentru libertăţile publice.

Ast-fel, se asigură tot mai mult că cei ce negociază formarea ministerului capătă pe zi ce trece tot mai mult convingerea că cenzura şi starea de asediu nu mai pot fi menţinute.

Deşi suntem sceptici încă, înregistrăm totuşi cu bucurie or-ce ştire de natură a spune că ceasul definitivei eliberări a conştiinţei româneşti, suprimată prin aceste măsuri excepţionale, se apropie.

O nouă criza în perspectivă

— Neînţelegeri în Consiliul Dirigent —

Nimic nu caracterizează mai bine situaţia, din punctul de vedere al celor ce se petrec în sinul consiliului dirigent din Ardeal, ca notiţa din «Viitorul», care anunţă că nu a fost încă rezolvită criza financă este aşteptat d. Maniu, care cu d. Manolescu-Râmniceanu are de tranşat câteva chestii de amănunt.

In prealabil notăm ca d. Maniu nu a sosit, ci a venit un delegat cu dispoziţia prohibitivă. Consiliul dirigent nu crede util cauzei, ca ardelenii să participe efectiv decât într'un guvern cu caracter naţional.

Dar faptele în sine interesează şi explicaţia lor învederează că putem să ne aşteptam la o nouă şi dureroasă criză în sinul comitetului naţional de peste munţi.

Se nu uitam că şi până acum exista sămânţa de discordie. Pe deoparte era antagonismul în concepţii. Unii, şi nu din cei mai puţin importanţi, erau departe de a nutri sentimente real democratice, corespunzătoare vremurilor de acum. Pe de altă parte, liberalii reuşiseră sa câştige simpatiile unora, pe când aţii nu uitau legăturile cu d. Take Ionescu.

Modul cum urma să fie alcătuit guvernul Manolescu - Râmniceanu a produs cauza ocazionala a izbucnirei tuturor neînţelegerilor. Se vorbeşte doar de demiteri, se anunţă scizuni, de voturi de blam.

Ar fi extrem de dureros dacă dihonia din România veche ar fi transplantată peste munţi, acum mai ales când ochii cercetătorilor de valori politice şi umanitate de concepţiuni, treceau Carpaţii şi se opreau la dirigătorii românismului ardelean.

Ar fi dureros şi ar constitui o mare nenorocire, acum când urmează sa se fasoneze definitiv forma noastra de viţuire naţională, politică şi socială.

Ar fi dureros şi ar constitui un act de cea mai mare gravitate, a cărui răspundere ar apăsa greu pe acei cari au dat prilej deslănţuirei neînţelegerilor între românii de peste munţi, prin modul cum au înţeles sa rezolve criza actuala de guvern.

Suprimarea opoziţiei

Verbind de un eventual guvern Manolescu-Râmniceanu şi caracterul unui atare guvern, oficiosul d-lui Take Ionescu scrie:

„Chiar dacă sub domnia Regelui Carol partidul liberal s'a bucurat de o situaţie privilegiată, nici odată însă şefii acestui partid nu au împins orbirea până a voi uciderea partidului conservator. Pentru întâia oară ne aflăm în faţa acestei tendinţe.

Dar ceea ce este foarte caracteristic e că nu se incearcă numai desfiinţarea partidului conservator-naţionalist şi personal uciderea politică a d-lui Take Ionescu, dar *atentatul este îndreptat în potriva întregei opoziţiuni din vechiul regat.*

Căci din ministerul Manolescu-Râmniceanu nu fac pa te reprezentanţii nici unui partid de opoziţie, nici acei ai Ligei poporului, nici ai partidului naţionalist-democrat, nici ai partidului socialist, nici ai partidului ţărănesc.

In schimb s'au dat locurile de onoare transfugilor.

Incercarea partidului liberal de a ucide pe celelalte partide, nu numai că este fără precedent în Istoria celorlalte ţări civilizate şi cu regim parlamentar, dar dovedeşte că d. Brătianu şi partidul său au ajuns la o situaţie atât de desperată încât nu mai pot trăi fără suprimarea adversarilor politici Aceasta este o necunie nouă căreia opinia publică trebue să-i pune capăt cât mai neîntârziat".

Informaţii

※ Istoricul modului cum a funcţionat justiţia în România nu va putea să nu înregistreze faptul că acel care a făcut o lungă carieră în magistratură şi a fost şi prim-preşedinte al Curţii de Casaţie, imediat ce a părăsit magistratura a fost taxat de unelta în serviciul unui partid politic.

Şi va înregistra faptul că această acuzare n'a fost adusă de un oare care, ci de doi şefi de partid.

Istoricul va trage concluziile cuvenite, dar probabil că nu va omite a pune şi chestiunea: dacă e cu putinţă ca acest magistrat suprem a devenit unealtă indată după ce a părăsit magistratură, sau dacă nu cumva s'a întâmplat aceasta în timpul funcţionării lui ca magistrat.

※ *Desigur că dacă d. Marghiloman n'ar fi făcut astăzi o politică paralelă cu a d-lui Brătianu, presa progresistă n'ar fi omis să sublinieze că d. Manolescu-Râmniceanu, acuzat de d. Take Ionescu ca unealtă liberală, este acelaş personaj care a judecat la Casaţie în chestia tramvaelor.*

※ La congresul preoţesc din Bucureşti, Părintele Ţincoca din localitate va trata chestia întreţinerei bisericei şi a clerului.

※ *Consfătuirea preoţilor.*— Aseară, în sala Consistoriului, a avut loc o consfătuire a preoţilor, în vederea Congresului general preoţesc ce va avea loc la Bucureşti în cursul săptămânei viitoare.

La consfătuire a participat şi I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care a făcut o nouă expunere a vederilor sale, cu privire la reorganizarea bisericei.

S'a procedat apoi la alegerea unei delegaţiuni care în mod oficial să reprezinte preoţimea la Congresul din Bucureşti.

Au fost aleşi preoţii, Ţincoca, Niculea, Goţcu, Cicerone Iordăchescu, Petrovanu, Tudurache şi Vuza.

Vor mai participa însă şi alţi preoţi.

Asemenea s'a ales şi o delegaţie de preoţi din judeţe.

Cu prilejul Congresului, Părintele Iordăchescu va ţine o conferinţă despre reorganizarea bisericei şi învăţământul religios.

Preoţii s'au mai ocupat în urmă de diferite chestiuni de o mai mică importanţă.

※ *Programul lui Petliura.* — Hatmanul Ukrainei, Petliura a lansat un manifest catre popor, stabilind următoarele puncte de program:

1) Independenţa republicei democratice ukrainiene.

2) Trecerea în mâinile ţăranilor a tuturor pământurilor statului şi proprietarilor, fără răscumpărare.

3) Asigurarea intereselor clasei muncitoreşti.

4) Votul universal, egal, direct şi secret cu reprezintare proporţională.

5) Strînse legături de prietenie cu vecinii, pentru păstrarea celor mai bune relaţiuni.

Pentru înfăptuirea programului se va conveca parlamentul naţional.

※ In timp ce un ziar de dimineaţa anunţa că d. Cierk a plecat, presa din Capitală este unanimă în a afirma că trimisul Conferinţei a primit instrucţiuni să rămie în ţară pînă după definitiva constituire a noului guvern.

※ S'a hotărît definitiv strămutarea Consiliului Dirigent de la Sibiu la Cluj.

Strămutarea va începe curînd şi treptat, pe măsură ce se vor aranja localurile resorturilor în Cluj unde este aglomeraţie de populaţie.

※ De azi a început distribuirea cărţilor de alegători pentru alegătorii din circumscripţiile 1, 2 şi 3.

※ Eri s'a întrunit comitetul muzeului etnografic. Au participat între alţii şi d-nii P. Poni, Th. Burada şi N. A. Bogdan.

S'a hotărît a se scoate muzeul din actuala baracă şi a-l instala în una din încăperile din turnul Goliei.

S'a mai decis a se lansa o listă de subscripţie pentru a se acoperi cheltuelile necesare cu întreţinerea muzeului.

※ A apărut decretul prin care se aprobă ca Statul să dăruiască M S. Reginei Maria, în plină şi veşnică proprietate, localul comandamentului corp. IV armată din localitate, str. Carol.

In acelaş timp se cedează ministerului de război palatul Rozovanu str. Ştefan cel Mare, unde se va instala comandamentul

Precum se vede, Curţile şi tribunalele din localitate sunt cele mai desconsiderate. Lor nu li se cedează nimic decît dar perspectiva pribegiei din cocioabă în ruină.

Cinema ELISABETA Astăzi, JOI 25 SEPTEMBRIE 1919 — DOUĂ MATINEURI ŞI SEARA —

D-ra Francesca Bertini şi Dl. Gustavo Serena

apar în

TOSCA

Dramă în 5 acte de Victorien Sardou

MULŢUMIRE

Soţul meu Luca Horovitz decedând în timpul războiului şi fiind asigurat în favoarea mea „ANCORA" (Anker) numita Societate mi-a lichidat şi achitat în modul cel mai conilant întreaga sumă asigurata deşi poliţa de asigurare a fost în vigoare numai un singur an, iar Ratele din urmă din cauza evenimentelor neachitate la scadenţă.

Aduc deci prin aceasta mulţumirile mele zisei societăţei.

JEANA HOROVITZ
Iaşi Str. I. C. Brăteanu

La Depozitul de Vinuri
AL BANCEI MOLDOVA
Iaşi Str. Cuza Vodă
Se vinde de a 30 litri în sus vin vechi, recolta 1912—1914 cu preţ de 5.50 LITRUL, asemenea se vinde cu preţ de concurenţă VIN DE ODOBEŞTI diverse calităţi superioare ca Riesling, tămâioasa, ottonel.
Pentru cumpărături de vase întregi se face reducere de preţ.

Gimnaziul „Wachtel"
complect renovat şi mărit, va funcţiona în acest an cu un
Curs integral de 5 clase secundare
Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie şi vioară în afară de materia programei oficiale
Se primesc elevi de orice confesiune
Inscrierile au început şi continuă zilnic între orele 8—11 şi 2—4 în cancelaria şcoalei, strada Sărăriei 147

IOAN I. RANG
FOST MAGISTRAT
AVOCAT
BIROU DE NOTARIAT
orele de consultaţie
8—10 dim. 5—7 seara
Strada Lascar Catargiu 46 Telefon

LICEUL „MIHAIL KOGALNICEANU"
Un număr de profesori din Iaşi s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeţi şi unul de fete*, amândouă complecte cu lecţiuni de pian, vioară, pictura şi limbi străine şi o *şcoală primară*
Cursurile de băeţi şi fete se fac separat.
Cursurile încep la *1* Octombrie a. c. în spaţiosul local din Strada Carol 23 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum în strada Lăpuşneanu No *2*, la dl. Titus Patriciu, la fiecare zi de la 9—12 a. m şi de la 3—6 p. m.
Profesorii asociaţi ai acestui institut, care se numeşte Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:
I. Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române.
Alex. Bâleanu, profesor de Istorie şi Drept la liceul national şi la gimnaziul „Ştefan cel-Mare"
Const. Botez, profesor de limba română la liceul naţional.
D. M Cădere, profesor de Ştiinţi fizico-chimice la Şcoala Normală
Gh. Finţescu, profesor de Ştiinţi naturale liceul naţional
Iorga Iordan profesor de limba germană le seminarul Veniamin.
Titus Patriciu profesor de matematici la şcoala comercială.
V. Petrovanu profesor de istorie la Şcoala normală.
I Prassa profesor de limba franceză la liceul internat şi a liceul militar.
I Rick profesor de geografie la şcoala normală.
Directori: *C Botez şi T Patriciu*
Prospecte cu condiţiunile de inscriere se pot cere deja dl. Titus Patriciu str. Lăpuşneanu No, 2

REICHER et CRITICO
DEPOZIT DE VINURI şi RACHIURI
Iaşi str. I. C. Brătianu 147 bis
(vis-a-vis de Spit. Sftul Spiridon)
Special tăţi de vinuri vechi, superioare ca: Riesling, Aligoté Sevnilon, OPORTO etc. produse din viţe de Rhin, SOTERN şi TOKAY.

Un bun gravor în Metal şi aţar în stampile de cauciuc găseşte imediat angajament la Fabrica de Stampile „Singer" Iaşi str. Cuza-Vodă 71 a se adresa la persoană.

✻ *Incidentul dela Regie.*— In această chestiune penibilă petrecută alaltăeri, sindicatul lucrătorilor ne comunică faptele următoare:

Două lucrătoare s'au prezintat unui şef de lucrări de la fabrică în interes profesional, dar au fost brusate fără motiv. Atunci toate lucrătoarele şi lucrătorii din fabrică au declarat grevă, afară de mecanici cari sunt afiliaţi la Garda Conştiinţei naţionale.

Un mecanic, Şvicau, s'a luat la ceartă cu o lucrătoare şi a început a o bate. Ceilalţi au intervenit şi bătaea generală s'a produs, mecanicii tinzînd a da drumul la aburi şi a opări pe lucrătoare.

In urmă a intervenit forţa publică. Incidentul a fost aplanat datorită intervenţiei sindicatului.

De notat că un mare număr al lucratoarelor au fost rănite şi bătute.

✻ Direcţia generală a închisorilor, a făcut cunoscut Prefecturei de Poliţie, că la penitenciarul din Tg. Ocna, a încetat din viaţă condamnatul Neculai Filotti, originar din Iaşi.

In urma sa a rămas o sumă de bani, pe care moştenitorii o pot ridica.

✻ La curtea regimentului 13, a izbucnit eri un incendiu, provenit de la un cuptor.

Focul a fost curînd localizat de pompieri.

✻ Un mare număr de preoţi din Bacău, s'au înscris pentru a lua parte la congresul preoţesc din Bucureşti.

✻ Se aduce la cunoştinţa ofiţerilor de Administraţie rezervă: Căpitani, Locotenenţi şi Subocotenenţi precum şi subofiţerilor de Administraţie în rezervă aparţinând Cercului de Recrutare Iaşi, cari sunt cu situaţia neclară, să se prezinte la Cerc spre a da relaţiunile prevăzute de ordinul Ministerului de Război No. 9289, contrar li se vor dresa acte de dare în judecată conf. ordinului de mai sus,

✻ „Asociaţia studenţilor Evrei", aduce la cunoştinţa studenţilor ce doresc a locui în Caminul studenţilor evrei de aşi înainta din timp cererile lor D-lui Iulius Mates, Elena Doamna 49.

✻ *Funcţionarii publici.* — Domnii membrii ai Cercului Funcţionarilor publici din oraşul şi judeţul Iaşi, sunt rugaţi a lua parte la întrunirea adunărei generale extraordinare, care va avea loc Sâmbătă 27 Septembrie a. c. la ora 15 (3 p m.) în Sala Bejan.

Ordinea zilei.

Se va aduce la cunoştinţă membrilor rezultatul comisiunei însărcinate, cu înmânarea memoriului.

Alegerea de noui membri în consiliul de administraţie.

Diferite chestiuni cu privire la bunul mers al cercului.

La această întrunire se mai invită şi membrii Casei funcţionarilor publici din Ministerul Industriei şi Comerţului, fiind la ordinea zilei următoarele:

Inscrierea pentru procurarea de lemne, brânză, cartofi, ceapă, etc. pentru aprovizionările de iarnă.

Pentru aceste aprovizionări se pot inscrie atît membri cercului cât şi cei ai Casei funcţionarilor.

Aceasta este a doua întrunire şi d-nii Membrii respectivi sunt rugaţi a lua parte negreşit la adunare. Cu această ocaziune se vor stabili cantităţile de lemne şi alimente, ce trebuesc procurate. Este în interesul fiecăruia ca să ia parte la această întrunire.

✻ *Pentru Biserica de la Mărăşeşti*— Sâmbăta viitoare la slujba închinărei Sf. Cruci, care se va săvârşi de I. P. S. Mitropolit în Catedrala Mitropoliei, se vor face rugăciuni cu parastas pentru ostaşii morţi în luptele de la Mărăşeşti unde se va zidi o măreaţă biserică în care se vor aduna osemintele eroilor.

Cu această ocazie se va face apel la credincioşi spre a contribui după putere la îndeplinirea acestei datorii către viteji ostaşi morţi vitejeşte la Mărăşeşti pentru întregirea neamului.

✻ D. G. G. Mirescu va sosi Sîmbătă în Iaşi.

✻ RESTAURATORUL DENIKIN. — „Steaua Ţării" află că în teritorul ocupat de trupele lui Denikin se restaurează vechea administraţie ţaristă, cu vechii funcţionari ai teroarei.

La Kiev s'a reînfiinţat poliţia administrativă.

Din cauza acestor tendinţe de restaurare monarhică, ţărănimea se răzvrăteşte.

■ Direcţia pescăriilor statului ne roagă a anunţa că a sosit un transport de peşte sărat şi icre, ce se vând la depositul din piaţa halei, cu preţurile oficiale.

✻ Dl. Dem. Gheorghiu, institutor din Buzeu, a fost numit revizor şcolar al jud. Neamţ.

✻ D. Aurel Lazăr, de la resortul justiţiei din consiliul dirigent din Sibiu, şi-a înaintat demisia.

✻ Un uşor cutremur de pământ s'a simţit în Capitală Marţi dimineaţa.

✻ A fost adus azi în localitate şi internat la spital invidul Ion Butnariu, din comuna Ozol, grav rănit de către locuitori, pe când jefuia în acea comună.

Tot în această împrejurare a fost împuşcat de banditul Gh Lungu,

✻ *La Gimnasiul „Wachtel" se face inscriere pentru un curs preparator pentru fete de curs secundar inferior.*
Cursurile vor fi predate de corpul profesoral al gimnasiului.

✻ ŞTIRI ŞCOLARE.— Azi se va da rezultatul examenului pentru elevele pregătite în particular, de clasele a patra şi a opta,

Examenul de capacitate pentru elevele de clasa 4 a se va da la Gimnaziul Ştefan cel Mare.

Pentru clasa 8 se va da la liceul Oltea Doamna.

•

La liceul internat, se va da azi rezultatul examenelor particulare de clasele 7 şi 8.

✻ Au sosit azi normele pentru alcătuirea statelor la profesorii secundari, urmând ca salariile să aibă ca bază 645 lei pentru profesori şi profesoare şi 400 lei pentru maiştri şi maistre.

✻ I. P. S. S. Mitropolitul a invitat pe Părintele Petrovanu, de a gira revizoratul parohial, până la numirea unui titular.

✻ In cursul lunei August s'a înregistrat la Oficiul stărei civile din localitate 173 naşteri, 187 morţi, 81 căsătorii şi 14 divorsuri.

✻ D. Ion Bănilă a fost numit impiegat statistic, la oficiul stărei civile din localitate.

✻ La liceul militar din localitate cursurile încep la 1 Oct

La liceul similar înfiinţat la Chişinău cursurile vor începe abia la 29 Oct.

✻ In cuprinsul Basarabiei recolta porumbului este bună, redul viilor este foarte bogat.

In schimb arăturile merg încet, lucru care se întâmplă şi în Moldova constituind un motiv de mare îngrijorare pentru recolta anului viitor.

✻ Toate foastele eleve, părinţii actualelor eleve, şi toţi doritorii de progresul învăţământului primar sunt rugaţi a se întruni Duminica 28 ale curentei ora 3 p. m. în localul şcoalei Carmen Sylva Str. Ghica Vodă spre a alege Comitetul definitiv care se va ocupa de interesele morale, intelectuale şi materiale ale acestei şcoale.

✻ Ministerul de finanţe direcţia monopolurilor, a făcut cunoscut Prefecturei de poliţie, că pe viitor nu mai acordă autorizarea invalizilor de a vinde produsele regiei, şi roagă autorităţile de a pune în vedere invalizilor de a se asocia câte 5 spre a deschide debite în regulă, sau cei cu capitaluri, să poată răscumpăra brevete în diferite localităţi.

✻ Eri a dispărut de la locuinţa părinţilor săi băetul Virgiliu Maroneanu, în etate de 13 ani

Se pare că mobilul dispariţiei, e necazul de a fi rămas corigent la limba franceză.

✻ Renumitul Magazin Herman Pollack şi Croitoria Militară Lupu Silberman contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iaşi Str. Lăpuşneanu 39, aduce la cunoştinţa clientelei şi Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile şi militare, franceze şi engleze, tot felul de articole pentru domni precum şi pentru ofiţeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis şi un mare atelier de confecţionarea hainelor civile şi militare care lucrează spre deplina mulţumire a clientelei

SPECTACOLE

✻ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineu şi seara TOSCA, dramă în 5 acte de Victorien Sardou. In rolurile principale apar: divina tragediană d-ra Francesca Bertini şi dl. Gustavo Serena.

La reprezentaţiile acestui film în capitală, a asistat în două rânduri familia noastră regală.

✻ Teatrul CINENA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: O montare uriaşă! FOCUL (Le feu) sentimentală dramă în 4 acte după romanul celebrului poet Pierre Fosco. In fruntea interpretă îi se află celebra tragediană Pina Menichelli şi marele dramaturg Febo Mario.

Programul se complectează cu o vedere şi o comedie.

✻ La terasa cinema orfelinat „Principele Mircea" rulează grandiosul film CASACA VERDE, plin de extraordinare peripeţii cari se reprezintă pentru întâia oară în Iaşi.

PUBLICAŢIE

In zina de Duminică 28 Septembrie 1919 la orele 10 a, m. Casa Centrala a Meserilor prin serviciul de inspecţie din Iaşi, va ţine licitaţie publică orală în str. Masai No. 14 pentru vânzarea averei mobile rămasă pe urma defunctei Ecaterina Gera

Pentru informaţiuni a se adresa la Corporaţiile din Iaşi.

Stiri Telegrafice

Conferinţa şi Romînia

— *Misiunea d-lui Kerck terminată Depunerea raportului* —

LION.—Sir Georg Klerk, însărcinatul Conferinţei de pace pentru România trebuia să sosească Marţi la Budapesta. La Paris va veni către finele săptămânei viitoare unde îşi va supune raportul Consiliului suprem care va relua discuţia asupra chestiunei României. (N. R.—Această telegramă a fost probabil transmisă înainte de a se contramanda plecarea d-lui Clerk).

Viitoarea flotă poloneză

VARŞOVIA. — Guvernul polon a elaborat proectul viitoarei marine care se va compune din 4... (indiscifrabil in text) crucişetoare 12... (indiscifrabil).

Personalul va fi compus din 3500 oameni de trupă şi 150 ofiţeri.

Ca şef al ministerului marinei a fost desemnat amiralul Porembski.

Plebiscitul de la Teschen

— *Când va avea loc?* —

LION —Peste cel mult 3 luni va avea loc plebiscitul în regiunea Teschen.

Comisiunea aliată, însărcinată cu supravegherea consultaţiunei populare va fi compusă din delegaţi cehoslovaci şi poloni, cari vor avea numai vot consultativ.

Călătoria d-lui Clemenceau

NEW-YORK Primul-ministru Clemenceau, însoţit de Maresalul Foch vor vizita în cursul lunei Decemb. Statele-Unite.

Utima oră

Circulaţia normală a trenurilor

— Ele vor circula începând de la 1 Octomb. —

Precum am anunţat cei dintâi, circulaţia normală va fi reluată pe ziua de 1 Octombrie. La aceasta privinţă am avut plăcere de a obţine personal de la d. Scutaru, directorul regional al C. F. R., următoarele lămuriri:

*

Pe ziua de 1 Octombrie se restabileşte circulaţia normală pentru toate trenurile accelerate, personale şi de marfă. Expresele nu sunt prevăzute şi în ce priveşte Iaşul nu se pune în funcţie trenul Bucureşti-Iaşi, via Vaslui, fiindcă nu sunt terminate lucrările pentru restaurarea podului de peste Siret.

*

Trenul personal Iaşi—Bucureşti pleacă la 6 dimineaţa, cu legătură pentru Cernăuţi, Botoşani, Dorohoi, Hârlău, Piatra N. Pleacă din Iaşi la 6 dimineaţa şi soseşte la 10 seara în Bucureşti. Acelaş orar la refăcătoarcere, unde soseşte la 11 şi 25 seara.

Personalul Galaţ pleacă la 8 seara.

Acceleratul Iaşi-Bucureşti pleacă la 6 şi 5 seara, cu aceleaşi legături ca şi personalul şi soseşte la Bucureşti la 10 seara şi ajunge la Iaşi la 11 şi 25 m. dimineaţă.

Acceleratul Galaţ pleacă la 10 seara din Iaşi, iar la Iaşi soseşte la 6 şi 55 dim.

In ce priveşte Galaţul atît personalul cît şi acceleratul urmând să plece seara s'a făcut intervenţie să se schimbe orarul şi personalul să plece dimineaţa nu seara.

*

Atât trenul Galaţi cât şi cel Bucureşti vor avea vagoane de dormit. La Galaţi va fi legătura cu trenul Orleanu

Trenurile personale şi accelerate vor fi compuse din vagoane capitonate cl I şi II-a şi vagoane bune clasa III. Prima categorie vor avea insoţitor, care vor răspunde de starea vagoanelor. Orice stricăciuni datorita unui călator va fi imediat executată, cu tariful de 400% peste preţul din vremurile normale.

Nu se vor admite transporturi de bagaje mai mari de cât cele normale şi colete. Mărfuri se vor transporta cu trenuri de marfă cari vor circula ca în vremurile normale.

GRADINA TANASACHE
Compania Teatrală „LEOPOLD KANER" Cu debutul eminenţilor artişi
D-na şi D-l I. ASKENAZY
Cu concursul renumitei subrete **SARAH KANNER**
şi al iubiţilor artişti dl. şi d-na **L. BERGHER**
VINERI 26 SEPTEMBRIE ORA 9 jum. SEARA
BORG MIR DEIN VEIB
operetă în 4 acte de Schuman
Sâmbătă 27 Septembrie seara Premiera **X MIX DRIX** revistă de actualitate. La fine **Amorul în dup** de I. Askenazi.
Duminică 28 Septembrie seara **Borg mir dein vab**

ANUL XV-lea No. 3734

25 BANI NUMARUL

SAMBATA 27 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 60 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

CRIZE

Criza politică internă cam decepţionează de rîndul acesta pe obişnuiţii fericitului nostru sistem rotativ al guvernelor.

Inainte vreme, când un guvern demisiona, celălalt avea lista membrilor săi în buzunar, încât în ceasul următor noii miniştri depuneau şi jurământul. De rîndul acesta criza a durat. Regele după o săptămână de consultări, s'a mai dus pe la Sinaia şi a venit de acolo cu soluţia Manolescu-Rămniceanu.

Consiliul suprem inter-aliat odată cu amânarea soluţionărei crizei noastre interne, a declarat că'şi ia şi el odihnă.

Această suspendare de lucrări are însă mai curând aerul unui suspendări de ostilităţi. Chestiunea refuzului României faţă de consiliu, a ajuns la o tensiune de aşa natură, încât cei doi adversari, după ce s'au atacat, se trag în adăposturile lor, cum ar face duşmani mai puţin ridicaţi în scara zoologică, cari se retrag ca să se pîndească unul pe altul şi să vadă efectul loviturilor.

Şi paianjenul se trage uneori la o parte, dar ştie că nefericita gîză va aştepta plină s'i vină rîndul, căci va fi în neputinţă să iasă din ţesătura care o impresoară din toate părţile din mrejele în care a căzut.

Gîză plină de viaţă ispititoare! Fericita Romînie Mare! Scăpare din mrejele în care te zbaţi nu găseşti; căci chiar dacă „reziştі" unui duşman care ţi se pare a fi azi Consiliul suprem, te pîndesc tot cu atîta poftă alţii, doi sau trei şefi de partide politice, cari vor ca pacea să fie numai a lor.

In numele acestei dorinţi se dau azi la o parte orice alte preocupări. Formidabila criză economică prin care trecem, nu'ţi semnează nimic. Nu contează nici criza morală în care azvîrlim o ţară care se vede împinsă azi să urască pe Aliaţi, după ce i a slăvit eri şi după ce a fost aliată împotriva lor alaltăeri, atîtea schimbări de atitudine, cari ne pot face să credem că diplomaţia romînă nu'i departe de soluţia neritatului Creangă: stupeşti în palmă şi plesneşti apoi în stupit, ca să vezi încotro să porneşti.

Criză în politica externă, căci Aliaţii iau deja măsuri în potriva noastră; criză în fundamentul însuşi al vieţei noastre politice, căci ne am trezit cu un guvern pe care chiar după ce l'ai privit cu mirare, ca pe un tablou steroclit, tot nu ştii ce însemnează.

Boala ne vine din ziua cînd am fost puşi în faţa semnărei tratatului. Două curente, negreşit radical contrare, ca şi cei cari le întrupau, s'au găsit faţă în faţă: curentul Brătianu—rezistenţa—, curentul opoziţie—întrupare Take Ionescu—tratări.

Toată lumea—şi d-l Brătianu—ştie că Apusul nu poate să admită sub nici un cuvînt rezistenţa. Cea mai mică slăbiciune în privinţa asta ar incuraja porniri de care poate da o idee aventura D'Annunzio, care poate că a luat ceva exemplu de la noi.

Ne facem curaj de pisălă şi ne spunem că putem rezista, de oare-ce avem în ţară tot ce ne trebuie pentru o viaţă fără ajutorul altora, dar politica externă nu se poate face pe principiul: voim să păstrăm cele mai bune legături cu Aliaţii, dar le rezistăm cînd nu ne convine. Asta este tocmai politica lui Farfuridi în chestia revizuirei Constituţiei.

Dacă dl. Brătianu, cu toate că ştie imposibilitatea rezistenţei, o preconizează, insemnează că vrea să-şi menajeze o popularitate cu ale cărei acţiuni vrea să pornească cu drepturi de membru-fondator în societatea „Romînia Mare".

Inceputul îl face guvernul Manolescu-Rămniceanu, care pentru ori cine nu însemnează rezistenţă. Rezistenţa o ducea mai bine dl. Brătianu, promotorul ei şi avînd un partid puternic la spate.

Rolul guvernului M. R. este de sigur altul; cînd la o tocmeală oare care, una din părţi ţine la preţ, adevăratul interesat trimite un mişit, ca să nu aibă aerul că cedează.

Dacă e vorba, însă, de tratări, apoi reprezentantul tratărilor îl aveam mai autorizat, în persoana d-lui Take Ionescu. D-sa nu poate lăsa să i se substituie un mişit de a doua mînă, cînd principiul de tratări preconizat de d-sa, cerea ca tratativele să fie conduse de cineva care să aibă mai dinainte asigurată prietenia Aliaţilor, adică numai d-sa prieten personal cu Poincaré şi cu Lloyd George.

Pentru aceste cuvinte dl. Take Ionescu are rezoane să creadă că Regele cu bună ştiinţă l'a ocolit, pe cînd de drept d-sa trebuia să fie capul tratărilor, dacă e vorba de tratări.

Pentru aceia guvernul M. R. îşi are mai dinainte asigurată duşmănia Opoziţiei şi implicit sprijinul ocult sau faţiş al fostului guvern, pe care îl scapă de răspunderea tratărilor, impopulare în preajma alegerilor.

In asemenea condiţii criza noastră politică va deveni şi mai acută. Opoziţia va porni o luptă dîrză şi

Dr. Ştefănescu-Galaţi

Câteva note

Un colaborator ocasional ne povesteşte: Pe vremea când întrunirile electorale se făceau în contradictoriu, la Galaţi candida d. Nebunelli, directorul ziarului Galaţii.

Odată-va mu-aliţi ştiind că acest Nebunelli, grec de origină, nu vorbeşte bine româneşte, în derâdere au început să-l ch ma la tribună.

Văzând că nu mai conteneşte sgomotul şi înţelegând semnificaţia aclamărilor Nebunelli vine la tribună şi spune:

— „Mulţumesc pentru aclamări, iubiţi cetăţeni. Discursul meu pe care era să l ascultaţi astă-zi îl veţi ceti mâine la gazetă.

*

Petre Carp, sosit la Constanţa tocmai după ce dăduse un interview ziarului Pester Loyd, interview care a fost mult exploatat pe vremuri de opoziţia liberală cere unui băieţaş vânzător de ziare, jurnalele cari se ocupau de acel interview.

Băieţaşul, care cunoştea pe Petre Carp, îi spuse:

— „Ce? Te-ai şi întors de la Pesta?"

Şi Carp a râs cu poftă.

*

Desigur că dintre toate omagiile ce ne-au adus francezii, cel mai mare a fost pentru femeia română. Aproape toţi francezii au sosit la noi fără de nevoie.

O fi fost şi o măsură militară dar faptul constituie incontestabil, un frumos omagiu adus femei române.

Blanzy

INSEMNARI

DIN CIVILIZAŢIA PIRENEILOR

In ultimul timp s'au descoperit multe minuni în Franţa, sora noastră mai mare, soră venerabilă şi identică cu noi în fapte şi concepţii.

Iată acum că se ridică spre memoria posterităţii un oraş din sudul republicei, vredoicul tîrg Bayonne, o verigă eloc'ventă în lanţul ciudat al mentalităţei şi moravurilor latine din acest secol.

In apropiere de Biarritz, unde aristocraţia merge la băi, nu departe de miraculosul Lourdes cu izvoarele lui de tămăduire a finanţelor clericale, sub coastele Pireneilor bogate în mici staţiuni climaterice cari dau adăpost văratec tuturor neputincioşilor cu sânge a bastru, cu plăgi de sifilis şi avânturi şovinate—după exemplificările condeiului măestru al lui O. Mirbeau—, în acest mediu select înţesată oraşul Bayonne cu vre-o 27 şi ceva de mii de locuitori a cărăr fericire supremă o constitue câteva zile de toamnă celebre prin luptele cu tauri.

De la *panem et circenses* al decadenţei romane şi pînă la înfrigoratele ocupaţiuni ale cetăţenilor din Bayonne au trecut două milenii în mersul firesc al timpului, dar n'a trecut nici un ceas în evoluţia morală.

Dar faptul este şi mai nostim, ca să zic aşa:

In toamna aceasta, în arena din Bayonne se anunţase uciderea a 6 tauri. S'a găsit însă de cuviinţă a se trage chiulul poporului, lucru foarte frecvent în organizarea statului. Şi astfel în luptele cu toreadorii au fost ucişi numai 3 tauri.

Dar trăim în secolul conştiinţei maselor. Poporul suportă păcălelile administrative, politice, religioase, naţionale, etc. etc. dar nu poate tolera tentativa grosolană de a se sustrage 3 tauri din programul barbariei tradiţionale. Trei tauri cu aspecte de stâncile din care ţîşnesc pîrae de sânge, cu ochii împăinjeniţi de dureri, cu coarnele gata a despica burţile cailor şi pieptul oamenilor luptători; poporul nu poate admite să i se scurteze un asemenea nobil şi înălţător spectacol.

De aceia, bravii cetăţeni din Bayonne s'au răsvrătit, au bătut pe vinovaţi şi au dat foc circului!

Vedeţi ce influenţă a avut progresul omenirei asupra tîgvelor acestor bipede care populează sudul Franţei la porţile celeilalte surori, Spania. Iată un exemplu de conştiinţă populară latină pe care trebue să-l suporte veacul al XX-lea şi să-l înscrie istoria!

Şi noi cari ne temem de năvala barbară a nordului...

Renovatus

VIAŢA POLITICA

Tot formaţia Manolescu-Rămniceanu

Politică şi nu portofoliu
Astă-zi vom avea guvern

Ziarele înregistrează versiunile cele mai variate cu privire la mersul crizei. Lipsite de obiectivism, înregistrate după ce au fost privite prin prisma credinţelor politice respective, aceste ştiri nu pot forma o bază pentru supoziţiuni macar. Nu mai puţin cât-va fapte caracteristice sunt menite a întări credinţa ca în cele din urmă tot d. Manolescu-Rămniceanu va forma ministerul şi că probabil, astă-zi noii miniştri vor depune jurământul.

*

In primul loc este ţinuta opoziţiei Ea spune lămurit că Suveranul este partizanul unei politici de rezistenţă

In asemenea condiţiuni, d. Brătianu fiind demis, or-ce altă combinaţie afară de una Manolescu-Rămniceanu nu pare posibilă.

Dificultatea în ce priveşte pe ardeleni nu constă în refuzul lor de participare ci numai în hotărârea de a nu accepta portofolii efective. Reprezentanţii teritoriilor alipite voiesc să continue a fi miniştri fără portofoliu, dar îşi menţin punctul lor de vedere că în condiţiile actuale România nu poate semna.

*

In asemenea condiţiuni pare sigur, şi informaţiuni reetse sosite astă-zi dimineaţă confirmă acest fapt, că d. Manolescu-Rămniceanu îşi va completa ministerul cu persoane în afară de politic şi că astă-zi chiar vom avea un guvern prezidat de fostul prim-preşedinte al Curţei de Casaţie.

Cenzura şi Starea de Asediu

— Suprimarea lor se impune —

Incetul cu încetul lumea noastră politică începe să se convingă că menţinerea cenzurei şi a stărei de asediu nu mai este posibilă.

După protestările reitorate a tot ce constituie suflare democratică în această ţară; după ce opoziţia, reprezentată prin d-nii Take Ionescu-General Averescu, şi a făcut şi ea un punct de program din ridicarea măsurilor excepţionale; acum se anunţă că şi miniştrii ardeleni fac din acest lucru o chestie principală de acceptarea noului guvern. Ceva mai mulţi Se pare că până şi în cercurile liberale—cari până acum ţineau morţiş la menţinerea stărei de asediu şi cenzurei—şi cari vor avea un rol hotărâtor în privinţa ţinutei viitorului guvern, până şi aceste cercuri socotesc că o schimbare în bine se impune.

Astfel dar un început de speranţă, că epoca fericită a libertăţilor reale va reveni, pare justificată. Să sperăm că acest început este justificat şi că în curând vom cunoaşte ceasul eliberărei conştinţei româneşti.

De altfel acei ce s'ar împotrivi la normalizarea vieţei noastre politice şi intrarea în legalitate îşi asumă o mare răspundere şi nu vor putea scăpa de ponosul că de fapt vor menţinerea dictaturei.

Ei vor ridica în potriva lor nu numai tot ce este suflet democratic şi tot ce este conştiinţă cinstită.

Dar, în şi odată, să sperăm că lucrurile nu vor mai dăinui şi nu va fi nevoie de lupte pentru a se recuceri libertăţile constituţionale, sub cari am trăit.

Cooperaţiunea

Una din laturile sub care se vor manifesta viitoarele transformări sociale va fi desigur desvoltarea cooperaţiunii.

Intre deosebitele secţiuni economice, cari lucrează la congresul păcii, figurează şi una numită a cooperatismului, pusă sub preşedinţia unuia din apostolii cei mai de seamă ai cooperaţiunii, profesorul Charles Gide, de la Universitatea din Paris.

La noi, sub auspiciile Ministerului de Industrie şi Comerţ, s'a început formarea unei biblioteci de popularizare şi propagandă pentru întinderea cooperaţiei.

Avem înainte-ne prima broşură din mica bibliotecă, care îşi propune a se ocupa de cooperaţia orăşenească şi în special de cooperativele de consum.

Este neîndoios că principiile cooperaţiunii se potrivesc minunat cu mişcarea democratică, de care e cuprinsă întreaga lume de astăzi.

Cooperaţiunea poate fi privită ca o punte de trecere între societatea capitalistă — societatea de ieri—către societatea în care munca va predomina—societatea de mâine.

Ea poate servi ca o şcoală a solidarităţii sociale, solidaritate, fără care temeliile democraţiei nu vor fi durabile

Prin cooperaţiune se va face educaţia maselor, aducându-le a fi conştiente de marea lor menire socială.

Se ştie că diviziunea clasică a cooperativelor a recunoscut cooperative de producţiune, credit şi de consum.

S'a părut celor cari au căutat să pună în practică principiile cooperaţiunei, că cele mai uşor de organizat sunt cooperativele de consum, şi că prin mijlocirea lor se poate ajunge la cooperativele de producţiune şi credit.

De cooperativele de consum se ocupă broşura de care am pomenit la începutul acestor rânduri.

De conţinutul acestei broşuri ne vom ocupa, revenind mai des asupra ei.

VIR.

Informaţii

※ Din ce'e ce cuprind ziare'e franceze sosite astăzi rezultă pe de o parte că s'a exagerat cu mult amploarea actului lui D'Annunzio, întrucât oficial se constată că el n'ar dispune nici de 2000 oameni.

Pe de altă parte s'a creat acolo o situaţie aproape ridicolă întrucât o parte din Fiume, cunoscută sub numele de Susack, este ocupată de jugo-slavi.

Din tot complexul faptelor şi ţinuta guvernului Nitti rezultă că aventura poetului D'Annunzio va avea un sfîrşit grabnic.

※ *Examinându-se propunerea făcută de „Asociaţia Institutorilor din România", institutorii din Iaşi, în conferatuirea ce au avut'o în localul cercului didactic, au hotărât susţinerea candidaturei, la alegerea de deputat, a colegului lor Victor Munteanu, unul dintre cei mai merituoşi institutori din Iaşi.*

※ La *„Monitorul Oficial"* a apărut decretul-lege prin care, cu începere de la 1 Septembrie, se acordă o gradaţie zisă de merit tuturor membrilor corpului didactic. independent de vechime, cari au făcut pe front sau la etape toată mobilizarea 1916-1918

※ *D. ministru de interne, în urma intervenţiei Prefecturei de poliţie, a anunţat ca Prefectura de poliţie poate elibera paşapoarte pentru straintate, fără ca cei interesaţi să mai treacă pe la biroul central de valută, cu condiţie ca solicitatorul să dovedească c nu ia asupra sa mai mult de 2000 lei.*

※ In locul d-nei Cernăvodeanu directoarea şcoalei de fete „Carmen Silva" din localitate, transferată la Bucureşti, fiind numită directoare o doamnă Institutoare transferată dela altă şcoală şi fără a se ţinea cont de dreptul ce'l avea una dintre institutoarele ce funcţionează la „Carmen Silva"; aproape întregul corpul didactic primar din oraşul nostru, s a întrunit, aseară ora 5, în localul cercului didactic şi au formulat o telegramă pe care au adresat'o ministerului Instrucţiunei, cerînd cercetarea şi îndreptarea acestor încălcări de drepturi. Pînă în actuala împrejurare, membrii corpului didactic primar din Iaşi nu erau obicinuiţi să-şi răpească drepturile unii faltora şi mai ales pe calea de poruncă, venită pe neaşteptate dela centru.

※ Ministerul de instrucţie a acordat 30.000 lei facultăţei de medicină din Iaşi, chiar cu începerea anului acesta, iar o comisiune compusă din d-nii Zahariade, dr. C. Danil şi dr. Teohari va pleca la Paris pentru a face comenzile de instrumentele necesare laboratoriilor.

Consiliul profesoral al facultăţei de medicină este convocat pe ziua de 1 Octombrie pentru a face distribuţia fondurilor la diferite laboratorii.

※ Mîine se va serba hramul bisericei Ziua Crucei. Serviciul religios va fi oficiat de părintele Ţincoca şi preoţii bisericei.

TEATRUL NATIONAL

.·. .·. Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu .·. .·.
Astăzi VINERI 26 Septembrie 1919 se va representa

Regina Carnavalului

Operetă in 8 acte de Kalmann

cu d-nele MARIOARA CINSKI, GINA HERMEZIU, Laura Ionescu, D-nii N. P. CIUCURETE, V. BARCANESCU, N. Kanner, L. Calmuski, Lică Rădulescu.

BANCA NAȚIUNEI

— Societate Anonimă.— Capital social Lei 5.000.000 —

Fonduri de rezervă Lei 2.000.000

Sediul: București, Bulevardul Carol 11 bis. (Piața Rosetti)

PROSPECT

In baza autorizațiunei Adunărei Generale a acționarilor din 14 Septembrie crt. se mărește capitalul social al Băncei Națiunei la 12.000 000 lei prin emisiunea unei noi serii de acțiuni nominative sau la purtatoru după cerere, și pe cursul de lei 400 fiecare bucată, din care 150 lei se va vărsa la fondul de rezervă.

Noile acțiuni participă la dividentul anului 1919 -1920 începând, dela 1 Octombrie a. c.

Vechii acționari au drept de preferință fixat de Adunarea Generală putând subscrie ireductibil o acțiune nouă pentru una veche. Acest drept de preferință urmează a fi exercitat până la 1 Octombrie a. c.

Pentru disponibilul ce rămâne, subscripțiunea este publică începând dela 25 Septembrie crt. și va fi închisă la 1 Octombrie crt. Consiliul de Administrație este în drept a face repartițiunea acestor acțiuni cum va crede de cuviință.

Vărsămintele pentru noua emisiune se pot face integral la subscrierea sau 50 la sută odată cu subscrierea și 50 la sută la cererea Băncei. Odată cu primul vărsământ se va plăti și o taxă de 10 lei de fiecare acțiune pentru cheltuelile de emisiune etc.

Titlurile provizorii pentru acțiunile atribuite și integral achitate se vor remite după 1 Octombrie, iar acțiunele definitive cel mai târziu la 1 Iunie viitor.

Subscrierea unei acțiuni constată deplina adeziune la statutele Băncii și la dispozițiunile acestui prospect.

Subscrierile și vărsămintele se fac NUMAI la Casa BANCEI NAȚIUNEI

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Președinte, N. D. Ghika, mare proprietar, fost ministru

Membrii: Dr. A. Atanasiu-Vergu, industriaș și proprietar, laureat al Facultății de medicină din Paris, medic Lt.-Col. in rezervă, fost Senator

Victor Baranga, advocat, proprietar, fost prefect și secretar general al ministerului de domenii.

Jean Coleșiu, comerciant și proprietar, fost membru al Camerei de Comerciu din București.

A. Corteanu, advocat, fost secretar General al Ministerelos de Finanțe și interne.

C. Drisoreanu, proprietar, fost Vice-președinte al Adunărei Deputaților

Ilie Dumitrescu, industriaș și proprietar.

Colonel D. Haraambie, proprietar. membru in Consiliul de Administrație al Casei de Depuneri, Consemnații și Economiii.

N. N. Murgășanu, advocat, fost secretar General al Ministerului de Finanțe și Cenzor la Banca Națională.

Ovidiu Niculescu, farmacist proprietar, fost membru al Camerei de Comerș din București.

Al. Penescu, proprietar, membru in Consiliul de Administrație a Casei de Depuneri, Consemațiuni și Economie.

Const. V. Săvescu, avocat, proprietar.

Ion G. Stoian advocat, proprietar, fost Senator și advocat al Creditului Rural.

Petre Zaharescu, comerciant, proprietar, fost membru al Camerei de Comerț din București.

General C. Anastasiade, fost Director general al Poștelor.

Stefan Lilovici, proprietar, fost Casier al Băncei Naționale.

I. Gr. Perieț eanu, advocat, proprietar, fost avocat al Statului și al Camerei de Camerciu din București.

Cinema ELISABETA Astăzi, Vineri 26 SEPT 1919 — DOUA MATINEURI ȘI SEARA —

D-ra Francesca Bertini și Dl. Gustavo Serena

apar in

TOSCA

Dramă in 5 acte de Victorien Sardou

GRADINA TANASACHE

Compania Teatrală „LEOPOLD KANER" Cu debutul eminenților artiși

D-na și D-l I. ASKENAZY

Cu concursul renumitei subrete **SARAH KANNER**

și al iubiților artiști dl. și d-na **L. BERGHER**

VINERI 26 SEPTEMBRIE ORA 9 jum. SEARA

BORG MIR DEIN VEIB

operetă în 4 acte de Schuman

Sâmbătă 27 Septembrie seara Premiera **X MIX DRIX** revistă de actualitate. La fine **Amorul in du ap** de I. Askenazi.

Duminică 28 Septembrie seara **Borg mir dein vab**

✻ *Ceea ce am prevăzut se realizează intocmai.*

Pâinea integrală, plătită cu 1 leu 50 kilogramul, devine pe zi ce merge de o calitate tot mai proastă.

Am ajuns iarăși la pâinea neagra și acră din dureroasele vremuri ale războiului.

Administrația comunală nu crede ca se impune o cercetare a cauzelor și masuri de indreptare?

✻ D. G. G. Mărzescu, a adresat o circulară către funcționarii ieșeni, dependinți de ministerul de interne, prin care lundu'și rămas bun dela dânșii, le multumește pentru concursul dat și îi invită, in imprejurările grele de azi, să dea noului ministru de interne același concurs devotat pe care l'au dat și d-sale.

✻ *Catedre vacante,* — La școlile secundare din localitate se găsesc vacante catedrele următoare:

Catedra de latina și franceză dela liceul internat, vacanța prin numirea d-lui Bogrea ca agregat definitiv la Universitatea din Cluj.

Catedrele de limba germană la liceul internat și de filosofie la liceul militar, vacante prin numirea d-lui I Paul ca profesor de estetică literară la Universitatea din Cluj

Catedra de matematici la școala Vasile Lupu, prin mutarea d-lui V. Alaci la București.

Mai sunt vacante catedrele de matematici la școalele comerciale.

✻ Mâine dimineață sosesc in localitate delegațiile tuturor comitetelor județiene ale societății pentru ocrotirea orfanilor de răsboiu. Delegațiile vor fi primite la gară de către d. C. Toma, representantul comitetului regional.

De la gară delegații se vor duce la Mitropolie unde vor asista la parastasul pentru părinții orfanilor de răsboiu și la care au fost invitate autoritățile civile și militare. Serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S, Mitropolitul Pimen.

La ora 3 delegațiile vor participa la adunarea generală a membrilor societății „Ocrotirea", ce va avea loc in aula Universității.

✻ D. Crupenschi, președintele comisiei interimare, a dat in judecată pe brutarul Marcu Berca din strada Salhana 61, pentru că vindea pâine cu o lipsă de 350 grame la chilogram.

✻ O comisiune trimisă de guvernul austriac a sosit în Capitală pentru a trata un acord economic intre Romînia și Austria.

✻ Lovitura poetică a lui D'Anunzio la Fiume a avut ca rezultat că trupele jugo-slave au ocupat cartierul Susak al marelui port adriatic. Jugo-slavii fac pregătiri militare cu un caracter inquietator.

Pe lîngă aceasta, situația guvernului din Roma este zdruncinată.

Iată unde duce poezia amestecată în politică.

✻ Reamintim părinților cari au copii la școala de băeți „M. Cogălniceanu" din str. Lascar-Catargiu, că în după amiaza zilei de Duminică se va proceda la constituirea definitivă a comitetului numitei școale

Toată lumea din acel sector are datoria morală a fi prezentă în vederea susținerei intereselor de învățământ și educație publică.

Ultima oră

Constituirea noului minister

— El va fi astă-zi fapt indeplinit —

București. — Ziarele anunță că se poate considera criza ministerială ca terminată.

D. Corneliu Manolescu-Rămnicean a reușit să-și compuie ministerul. Noul guvern va depune astazi legiuitul jurământ.

Vechea listă suferă modificare in sensul că la externe vine d. Petre Missir, la instrucție d. Atanasiu, rectorul Universității din București, la războiu d. general Măldărescu.

Ardelenii, Basarabenii și Bucovinenii vor continua a face parte din guvern ca miniștrii fără portofolii.

✻ OPERETA.—Dacă ar fi să facem pe răutăcioșii, am spune că eroul piesei de aseară „Donna Juanita" a fost suflerul.

In adevăr, el a fost aunt de numerosul public ce umpea sala teatrului Național de la inceput până la sfârșit.

Socotim însă că acest succes trebue pus pe seama imprejurării că nu s'a făcut repetiția și ca artiștii e au obosiți, ceea ce ne dă speranța că pe viitor ei va fi indepărtat.

Incolo, in generalitatea ei trupa de operetă de sub direcțiunea d-lui Avram Nicolau se prezintă bine.

Dacă considerăm insă lucrul pe specialitate trebue să facem oare cari gradații.

Orchestra ar veni in primul rând. Concertul de harpe din actul II a plăcut aşa de mult publicului in cât a trebuit să fie bisat,

Dintre artiști d-na Marioara Cinski e cunoscută ieșenilor. Vocea, măsura, gesturile sale aşa de potrivite revistelor și operetei fac ca d-na Cinski să fie o stea a acestui gen de reprezentații.

D. V. Rabega iarăși de asemenea cunoscut, voiea plăcută' de și nu forte, are deosebită valoare de tenor pentru operetă.

Succesul serii insă se cuvine neintrecuților artiști Ciucurete și Kanner. Restul personalului artistic, dacă n'ar fi fost chestia suflerului, ar fi fost destul de bine.

Corurile bune In genere trupa de Operetă condusă de Avram Nicolau trebue să fie ascultată și văzută in repertoriul ei pentru a o aprecia.

✻ In intrunirea ce a avut loc aseară in localul cercului didactic, membrii învățământului primar din localitate au formulat cererea de a se aproba, și pentru acest an scolar, orarul pe jumătate zi. Motivele temeinice de ordin științifico-pedagogic cât și imprejurările anormale in care se desfășoară viața noastră socială, pledează cauza susținută de institutori.

✻ In strada C, A. Rosetti 27, a incetat din viață subit, d-na Rașela Niemirover, mama d-ruiui Niemirover rabinul Comunității israelite spaniole din București.

Parchetul a dispus sigilarea locuinței.

✻ Pentru a se zădărnici specula ce se face cu vânzarea zarzavaturilor, fructelor, lăptarii, brânzeturi și paseri, primăria a dat o ordonanță prin care hotărește fixarea prețurilor maximale in fiecare săptămână obligându se pe negustor a afișa și respecta prețurile.

Contravenienții vor fi pedepsiți cu amendă până la 10000 lei și inchisoare până la 60 zile.

✻ Funcționarii Comunei Iași au trimis o telegramă de aderare către congresul tuturor funcționarilor publici ce va avea loc la București la 27 Septemb.

✻ *Sanatoriul model Dr. A. Antoniu București funcționează cu toate secțiunile medicale și chirurgicale Nu se primesc bolnavi de maladii contagioase și mintale. Bolnavii pot fi căutați de orice medic doresc.*

✻ Mâine, la ora 3 după prânz, va avea loc adunarea generală a membrilor societății „Ocrotirea orfanilor de răsboiu".

Toți acei cari se interesează de soarta Orfanilor de răsboiu, sunt rugați a asista la această importantă ședință.

✻ Mâine, Sâmbătă, la ora 10 dim. se va oficia la Mitropolie un parastas pentru părinții orfanilor de răsboiu.

✻ La spitalul central a încetat din viață banditul Gh. Butnariu, rănit in imprejurările arătate eri.

✻ Poliția din Bârlad a cerut urmărirea individului Panaite Hriscu, care a furat din oraș 10 perechi de boi.

✻ D. Ștubei, inspector de poliție, a obținut un concediu de 5 zile.

✻ Din Botoșani se anunță, că in astă noapte, în lipsa de acasă a d-lui Căpitan Vășescu, hoții au pătruns in locuința sa prin chei false, au deschis sertarele de unde au furat bijuterii in mare valoare.

SPECTACOLE

✻ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi in matineu și seara TOSCA, dramă in 5 acte de Victorien Sardou. In rolurile principale apar: divina tragediană d-ra Francesca Bertini și dl. Gustavo Serena.

La reprezentațiile acestui film in capitală, a asistat in două randuri familia noastră regală.

✻ Teatrul CINENA SIDOLI.—Astăzi și in zilele următoare: O montare uriașă! FOCUL (Le feu) sentimentală dramă in 4 acte după romanul celebrului poet Pierre Fosco. In fruntea interpretării se află celebra tragediană Pina Menichelli și marele dramaturg Febo Mario.

Programul se complectează cu o vedere și o comedie.

✻ La terasa cinema orfelinat „Principele Mircea" rulează grandiosul film CASACA VERDE, plin de extraordinare peripeții cari se reprezintă pentru intâia oară in Iași.

Stiri Telegrafice

CHESTIA FIUME SE COMPLICĂ

— Răspunsul prezidentului Wilson — Un consiliu de coroană — Apelul primului-ministru Nitti — Socialiștii nu se amestecă — D'Anunzio intransigent — Jugo-Slavii mobilizează — Situația este gravă

LION.— Răspunsul președintelui Wilson, care a format obiectul așteptărei nerăbdătoare a guvernului italian, a sosit în sfârșit la Consulta. După cum anunță unele gazete el ar fi cauzat întrunirea unui consiliu de Coroană.

Președintele american cere ca poetul D'Anunzio să evacueze Fiume.

Primul-ministru Nitti, a spus in Consiliul de Coroană că date fiind gravele evenimente prilejite de imprejurările din Fiume și răspunderile enorme ce vor urma ar fi preferabil ca toate partidele politice să-și ia asupra și o parte din răspundere. Toți miniștrii din cabinet au aprobat punctul de vedere al primului-ministru. Numai conducătorii socialiști au refuzat de a lua parte la această reunire.

Din Belgrad se comunică că guvernul Sârb își menține revendicările.

Ziarul „Giornale D'Italia" organul fostului ministru de externe Sonnino, scrie că situația internă este cât se poate de dificilă, căci D'Anunzio menține rezistența, Jugo-Slavii mobilizează, in timp ce militarii și voluntarii vin cu grăbire din toate părțile țării.

Cât a ocupat Denickin?

CORSEIA. — Teritorul eliberat până în present de armata lui Denickin, este mai mult decât un sfert din intreaga suprafață a Rusiei europene, populat fiind de mai mult de 30000000 locuitori.

Originea războiului

LYON.—La Berlin se lucrează in vederea publicărei unor documente cari să invedereze cauzele războiului mondial.

Inaintarea polonilor

— Bolșevicii se retrag. —

LYON.—Se comunică din Stockholm că înaintarea armatelor poloneze în spre Duiepru a determinat panica în rîndurile armatei bolșevice care părăsește cu iuțeală regiunele Witebsk și Moghilew.

Dentistul N. Wasserman

a reinceput consultațiunile de la 9—12 și de la 3—6

ANUL XV-lea No. 3735

25 BANI NUMĂRUL

DUMINICA 28 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 50 LEI
ŞASE LUNI 29
TREI LUNI 15
ADMINISTRAŢIA
IAŞI — Str. Gr. Mărzescu 23.
TELEFON No. 300

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gr. Mărzescu 23 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un exemplar vechiu, 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Problema Rusiei

Cu cât evenimentele în curs din Rusia se tot complică, în jurul lor, în toată lumea se produce o accentuare extremă a luptelor politice şi de presă. Rusia este cheia situaţiei mondiale. Există oare vre un om cult sau semicult pe planeta aceasta numită „Pământul" al cărui centru şi echilibru intelectual să nu fie astăzi strins legat cu un *pro* sau *contra* politicei ce o duce Antanta sau chiar Germania privitor la Răsăritul Europei?...

Iată o problemă, cum este aceea a Rusiei, ocupând toate spiritele din ambele „Lumi" — cea Nouă şi cea Veche, geograficeşte şi socialmente, şi care pare atît de greu de rezolvitt deşi la rezolvirea ei lucrează sau contribue însuşi intelectul total al omenirei!

Numeroasele, din cale afară numeroase laturi politice, sociale, economice şi naţionale ni se arătaseră în revoluţia rusească din 1917. De atunci însă aceste laturi au devenit *nenumărate*. Astăzi Europa şi America se zbat în contemplarea acestui tot rusesc, care de ori-unde îl priveşti, se uită la observatorul extern cu mii de ochi de toate culorile.

Aşa îi este exteriorul. Dar şi interiorul e oare tot aşa? Nu există oare nimica comun şi identic între bolşevism, socialism moderat, republicanism, constituţionalism, federalism şi naţionalism, aceste grupări principale şi în luptă astăzi în Rusia? Pentru restul lumei nu există. Pentru lăcăşi Rusia există!

Pe *tot* întinsul fostului imperiu, însemnătatea principală o au dispoziţiile şi năzuinţele politice, economice şi obşteşti ale masselor poporului şi ale societăţei culte. Aceste dispoziţii şi năzuinţi coincid pretutindeni. Ele se ridică astăzi peste tot contra regimurilor exclusiviste impuse de atîtea minorităţi, cari au uzurpat în 1917—18—19 puterea descentralizată prin divizare catastrofală.

Aceste minorităţi s'au impus populaţiei şi societăţei tocmai atunc, cînd era şi logic şi firesc ca fiecare regiune să-şi stăpînească anarhia ei. Chiar bolşevismul de stat, triumfător la centru şi propagandist puternic la periferie, prezintă totuşi o nouă organizare socială, fără de care revoluţia agrară ar fi şters de pe faţa pămîntului toate oraşele şi toată cultura.

Însă apare ca o greşală fundamentală, tendinţa noilor regimuri, atîtor guverne regionale, să se impună şi să se menţină şi mai departe. Poporul şi societatea din Polonia, Finlanda, Balticele, Ucraina, etc tinde astăzi nu la reacţiune, nu la Denikin şi Iudenici; ea tinde numai să-şi scutere toate regimurile exclusiviste, incompatibile cu toată evoluţia socială şi economică, comună tuturor popoarelor Rusiei, pînă la 1917.

„Maurul şi-a făcut datoria maurul poate să plece". Petliura şi toate petliurele pot să plece. În locul lor populaţiile şi societăţile regionale vor desfiinţarea noilor graniţe, restabilirea circulaţiei libere pe tot întinsul imens şi bogat al fostei „vaci cu lapte". Ucrainenilor le trebue untul Siberiei, peştele Amurului, acesta din urmă visează zahărul ucrainean...

Deocamdată numai cei trei generali restauratori: Denikin, Kolceak şi Iudenici se arată realizînd năzuinţele sus arătate generale. Însă după ce ei vor fi înfăptuit *pia desiderata* ale masselor, nu ei vor duce şi organizarea acestor masse. Generalii aceştia nu sunt decît un preludiu pentru Rusia care răsare.

Aceştea toate nu vor să le înţeleagă partidele şi presa din Occident. Acolo unii ţin cu bolşevicii, alţii cu nouile state naţionale formate în pripă pe ruinele imperiului ţarilor, iar alţii şi cu *Denikinii* imaginari reacţionari, cu Kerenski. Şi nu se gîndesc, că în dosul acestei Rusii exterioare se produce o tainică lucrare moleculară, comună şi uniformă, care clădeşte o Rusie nouă descentralizată şi democrată, visată de un secol de toţi prăbuşitorii ţarismului milenar.

Alexis Nour

Câte-va note

Nici odată n'au fost mai multe conflicte de cât acum când în diverse parlamente se dezbată pacea.

De astă dată pare se că voind pacea popoarele fac, nu numai pregătesa, războiul.

*

Care-i deosebirea între un om deştept şi unul prost?

Omul deştept poate spune şi prostii. Prostul nu spune nici odată lucruri deştepte.

*

Se acordă prime bănesti pentru merite în campanie.

Şi ne prindem că vor primi atari prime mulţi din cei ce au demeritat în campanie.

*

O doamnă spune:

— „Omul trebuie să se înseăre. Fără un interior munca nu-i productivă.

Iar domnul răspunde:

— „Foarte adevărat. Fiind însurat produsul muncei se vede imediat: Sunt copii".

Blanzy

INSEMNARI

Capitalizmul la lucru...

Ziarele anunţă că industriaşi şi financiari englezi au cumpărat şi trateazâ cumpărarea celor mai importante instalaţiuni industriale şi miniere ardelenesti. Iar presa noastră, pururi patriotică pănă'n pânzele albe, semnalează aptul ca o primejdie pentru economia noastră naţională.

In atitudinea îngrijorată a ziarelor este sau o chestiune de naivitate extremă, sau o tradiţională rea credinţă.

Dacă invazia capitalului englez se produce repede şi intens asupra noastră, lucrul poate constitui o surprindere pentru cineva? Fără îndoială că nu.

Căci pentru ce a avut loc războiul? Toate declaraţiunile solemne de libertate a popoarelor, principiul naţionalităţilor, ideia de drept, respectarea tratatelor, militarism prusac, victoria democraţiei şi altele, nu erau altceva decât pură literatură ocasională, fără sinceritate şi fără sens. Aceasta a ştiut-o toată lumea din capul locului; iar cine s'a îndoit o clipă, s'a putut definitiv convinge cu prilejul încheierei actualei fantastice păci.

Capitalul mondial nu dezlănţuia războiul fără gândul la noui şi respectabile profituri. Şi e firesc ca finanţa victorioasă în primul rând să se repeadă la înlocuirea capitalului învins şi la cucerirea economică a lumei.

Dacă leşeau nemţii victorioşi trebuia să suportăm jugul finanţei germane. Dacă norocul este de partea englezilor, avem şi noi norocul să ne îmbrobodească finanţa aliată.

Lucrul este obişnuit şi natural. Insăşi prietenii englezi ne vestiseră din timp, cu povestea gentilă a băiăturilor şi micilor state.

Aşa va merge lucrul cât timp suveranitatea poporului nu va fi o realitate. Şi de oare ce ţara românească nu se poate lăuda cu democraţia, nici în situaţiunea internă, nici în acţiunea de politică externă, este regretabil că n'avem autoritatea morală de a denunţa lăcomia apusului victorios.

Şi tot aşa, este trist că suportăm lovituri şi umilinţe atunci când n'avem obrazul să condamnăm o situaţiune de forţă în care ne complacem, ca unii ce vom fi cei din urmă a participa la schimbarea socială a lumei.

Primejdii fatale şi pacate proprii.

Renovatus

Paderevscki nu a demisionat

PARIS.— Se desminte versiunea privitoare la demisia primului ministru polonez Paderevscki.

VIAŢA POLITICA

Ce aduce noaptea!

— Soluţie mijlocie exclusă! —
— Măsurile excepţionale în primejdie! —

Anunţam eri ca fapt îndeplinit constituirea guvernului Marolescu-Rămniceanu.

In acest sens ştiri arată că la orele 4 d. a. fostul prim preşedinte al Casaţiei a plecat la Palat având în servietă decretele noilor miniştri. Ceva mai mult. Se pregătiseră toate cele necesare pentru depunerea jurământului noilor miniştri. La Palat însă un mic neajuns. Noaptea îşi produsese efectul. D. Rămniceanu a fost rugat să încerce un guvern de coaliţie.

La ce efecte comice a dat loc întâmplarea, nu credem de cuviinţă să insistăm. Nu este momentul situaţiilor comice.

*

Motivul atitudinei Coroanei trebuie căutat în neînţelegerile din rândurile ardelenilor. Ar fi însă o greşală dacă s'ar considera acest lucru ca singura cauză a schimbărei produsă peste noapte.

Dacă audienţa d-lui Maniu poate fi socotită ca o nouă încercare de a realiza o politică de coaliţie, aceea a d-lui Take Ionescu — care a fost invitat la Palat — indrituieşte presupunerea că noui fapte, şi din cele mai importante s'au produs.

Deşi încercările d-lui Maniu de a forma un minister de coaliţie par a avea oare-cari şanse de reuşită, cel puţin în ce priveşte opoziţia — cum arătăm în altă parte a ziarului — totuşi spiritele mai în măsură de a şti susţin astă-zi, cea ce Opinia a relevat acum câte-va zile, că situaţia este ast-fel încât nu mai e posibil de cât sau un guvern Brătianu sau unul Take Ionescu-General Averescu.

*

Tot mai mult se desemnează perspectiva că cenzura şi starea de asediu vor fi ridicate.

E de prisos să subliniem bucuria cu care înregistrăm sporirea şanselor pentru o cât mai grabnică eliberare a conştiinţelor româneşti.

EXEMPLUL DE LA FIUME!

— Să nu necinstim pilda —

Câte-va minţi aprinse se arată entuziasmate de gestul romantic al poetului d'Annunzio. Unii nu se dau în lături de a spune că pilda ar trebui imitată. In locul portului Fiume, Banatul întreg. Se caută un poet romantic, gata să întreprindă aventura.

Şi cu toate acestea nu este posibil un exemplu mai edificativ, nu numai pentru politica faptelor indeplinite în materie teritorială, ci şi pentru orice politică de rezistenţă, cele ce se petrece în legătură cu fapta marelui poet italian.

Primul ministru Nitti a spus o vorbă care a provocat adâncă uimire în Italia. „De cât să fie blocată Italia întreagă, mai bine să fie blocat Fiume". Când a pronunţat aceste formidabile cuvinte Nitti ştia un fapt precis pe care acum îl confirmă „L'Homme libre" a lui Clemenceau

Intr'adevăr, pe când preşedintele Wilson cere plecarea lui d'Annunzio şi pe urmă va discuta soluţia portului Fiume, primul ministru francez anunţă că dacă guvernul italian se dovedeşte incapabil de a pune capăt aventurei lui d'Annunzio, se va recurge la blocada portului Fiume şi la nevoie a intregei Italii.

Hotărârea această invederează concepţia Consiliului suprem de a face să i se respecte deciziunile. El recurge la blocada unei mari puteri, chiar dacă supunerea faţă de cele de el decise nu se produce.

Oare acest lucru nu trebuie să dea de gândit tuturor celor ce vorbesc la noi de luptă „a outrance" în potriva voinţei Conferinţei? Pilda celor ce urmează să păţească o mare putere poate fi oare ca necinstita?

Combinaţia Manolescu-Rîmniceanu a eşuat!

Ziarul „Viitorul" sosit astă-zi dimineaţă publică următoarea caracteristică notă, cu privire la mersul crizei de guvern:

„Invinsu-se dificultăţi, d. C. Rîmniceanu-Manolescu a renunţat la mandatul ce-l avea de a forma ministerul".

In ajun însă, la ora 4, acelaş ziar „Viitorul" anunţa ministerul Manolescu-Rîmniceanu ca fapt îndeplinit şi spunea:

„Criza politică se rezolvă azi în mod definitiv prin constituirea guvernului de sub preşedinţia d-lui Manolescu-Râmniceanu. Delegaţii Ardealului, Bucovinei şi Basarabiei vor intra fără portofoliu în noul guvern care va depune azi jurământul".

Rindurile astea comice şi tragice în acelaş timp apăreau exact în clipa în care d. Manolescu-Rîmniceanu neprevenit de nimeni, intra grav, solemn şi emoţionat pe porţile palatului... ca să depue jurământul.

Informaţii

MERSUL CRIZEI.— După toate probabilităţile se va încerca din nou o formaţiune Maniu, care îşi va da toate silinţele de a compune un guvern de coaliţie şi cu programul de a trata cu aliaţi.

Se pare că această formulă convine opoziţiei căci din rândurile următoare, pe cari le extragem din EPOCA, ar rezulta că d. Maniu va avea concursul opoziţiei.

Intr'adevăr „Epoca" scrie:

„Ziua de eri a fost dominată prin reintrarea în scenă a d-lui Maniu, care pare dispus să facilitese Regelui rezolvirea crizei, dând unora şi altora garanţiile cele mai depline în privinţa libertăţei alegerilor, şi asumând răspunderea politicei externe pe care o va duce noul guvern. Departamentul externelor ar fi încredinţat unui diplomat, probabil Printului Dimitrie Ghika, fostul nostru ministru la Roma, iar politica noului guvern ar fi să trateze cu Aliaţii în spiritul cel mai împăciuitor, şi de a recurge la rezistenţă numai în cazul când toate celelalte mijloace ar fi epuizate.

De sigur că această politică diferă cu totul de acea a d-lui Brătianu, care nu admite tratative cu Aliaţii.

Opoziţia pare hotărâtă să nu facă nici o dificultate unei asemenea combinaţii, ceva mai mult: îi va da sprijinul său pentru conducerea tratativelor cu Aliaţii. Impotrivirea va veni însă fără îndoială din partea liberalilor, cari nu pot admite nici o combinaţie tinzând la alegeri libere".

*

Numai dacă nu va reuşi d. Maniu se va pune precis formula: ori, din nou un guvern Brăteanu, ori un guvern Take Ionescu-General Averescu.

Fruntaşii partidului naţional din Ardeal au fost eri după amiază la d. I. Brătianu pentru a-l pune în cunoştinţa cu deciziunea luată că nu vor participa fie cu portofolii, fie fără portofolii în viitorul guvern, oricare ar fi acesta, dacă odată cu constituirea guvernului nu va fi ridicata cenzura şi starea de asediu.

Oamenii politici din Ardeal văd în această măsură una din garanţiile pentru deplina libertate a viitoarelor alegeri.

Circulaţia în teritoriile alipite. — Marele Cartier General aduce la cunoştinţă că circulaţia în teritoriile alipite este în principiu liberă pentru toţi supuşii romîni, fără a mai fi nevoe de permise ale Marelui Cartier sau ale corpurilor de armată, în afară de zonele de operaţiuni cari sunt determinate de liniile fixate mai înainte.

Supuşii romîni vor trebui să aibă asupra lor bilete de identitate, fără nevoia vre'unei vize militare, dar vor trebui a fi eliberate de cel puţin 6 luni de zile.

In zonele de front va continua să fie nevoe de permise speciale vizate de autorităţile militare.

Azi dimineaţă, s'a oficiat la Mitropolie un parastas pentru părinţii orfanilor de războiu. Serviciu religios a fost oficiat de I. P. S. S, Mitropolitul, care a rostit şi o predică mişcătoare.

Aziză multă lume, printre care şi delegaţii Comitetelor judeţiene ale societăţei ocrotirea orfanilor de războiu.

In Basarabia s'a constituit o nouă grupare politică sub denumire de „Democrată-muncitoare", în fruntea căreia se găseşte d. avocat Costin. Gruparea a pus candidaţi în multe localităţi din Basarabia.

Toţi condamnaţii în procesul bolşevic din Chişinău au făcut recurs la Inalta Curte de justiţie militară,

Maine are loc o consfătuire a membrilor grupărei naţional-democrate din localitate.

I ri urma să se intrunească la orele 6 comisiunea interimară, pentru a discuta asupra câtorva proecte de regulamente amânate din şedinţa trecută.

Deşi lucrările erau pregătite, totuşi din motive de ordin mai înalt, s'a spus membrilor că şedinţa nu poate avea loc în ziua şi ora arătată

Ne pare bine a înregistra că neînţelegerea dela teatrul Naţional s'a aplanat şi distinşii artişti, d-na şi d. Braborescu, şi-au reluat activitatea.

Direcţiunea şcoalei normale de fete „Mihail Sturdza" din Iaşi face cunoscut elevelor inscrise să se prezinte la şcoală numai după ce data deschiderii va fi anunţată prin ziare.

Mâine Duminică 28 ale curentei, ora 4 p. m. va avea loc alegerea Comitetului şcolar definitiv de pe lângă şcoala primară de fete „Carmen Sylva" din str. Ghica Vodă.

Sunt rugaţi părinţii elevelor, foastele eleve ale şcoalei, cum şi toţi iubitorii şcoalei primare să ia parte la intrunirea de mâne.

Cinema ELISABETA Astăzi Sâmbătă 27 SEPT 1919 — DOUA MATINEURI ŞI SEARA —

D-ra Francesca Bertini şi Dl. Gustavo Serena

apar în

TOSCA

Dramă în 5 acte de Victorien Sardou

GRADINA TANASACHE

Compania Teatrală „LEOPOLD KANER" Cu debutul eminenţilor artişi

D-na şi D-l I. ASKENAZY

Cu concursul renumitei subrete **SARAH KANNER**

şi al iubiţilor artişti dl. şi d-na **L. BERGHER**

SAMBATA 27 SEPTEMBRIE ORA 9 jum. SEARA

X MIX DRIX

revistă de actualitate. La fine **Amorul în dulap** de I. Askenazi.

Duminică 28 Septembrie seara **Berg mir dein vab.**

Aparat Telegraftic de birou se caută de urgenţă. A se adresa la Agenţia de Publicitate I. Brăniştеanu Mărzescu 25 Iaşi.

De vânzare automobil turism 18 | 22 H. P. bicicletă sobe teracotă. Strada Berăria veche No. 4

Case de vânzare In ziua de 29 Sept. n. c. se va vinde de Tribunalul Iaşi Secţia III imobilul din Iaşi Str. Elena Doamna 21, un loc viran în Str. Procopie 17 şi unul în Str. Socola 10 bis.

DE vânzare în Iaşi de 29 Sept. a. c. casa din str. Sărărie 57 proprietatea D-nei Drăghici Iuliana Trib. Iaşi secţia 3-a.

Caut de închiriat pian sau pianină A se adresa Str. Berăria Veche 4 Iaşi

Pirotechnia Copou angajează imediat lucrători bumbi, lucrătoare şi lemnari plătiţi bine.

Un mare transport de Vinuri

cu preţuri reduse a sosit la Magazinul I. S. WECHSLER din strada C. Negri 25 IAŞI REDUCERE DE 2 LEI LA LITRU

MULŢUMIRE

Soţul meu Luca Horovitz decedând în timpul războiului şi fiind asigurat în favoarea mea la societatea de asigurare „ANCORA" (Anker) numita Societate mi-a lichidat şi achitat în modul cel mai conciliant întreaga sumă asigurata deşi poliţa de asigurare a fost în vigoare numai un singur an, iar Ratele din urmă din cauza evenimentelor neachitate la scadenţă.

Aduc deci prin aceasta mulţumirile mele zisei societăţi.

JEANA HOROVITZ
Iaşi Str. I. C. Brăteanu

Un bun gravor în Metal şi aţar la stampile de cauciuc găseşte imediat angajament la Fabrica de Stampile „Sieger" Iaşi str. Cuza-Vodă 71 a se adresa în persoană.

Aviz!

Rog vizitaţi expoziţia de fructe din strada Sărărie 123 unde veţi găsi cele mai bune mere şi pere din via D-lui Anton Pătrăşcanu din Tomeşti.

Conservatorul judiciar
Ion Bădărău

Aviz!

Am pierdut în seara de 19 Sep. a. c. în Gara Iaşi la plecarea trenului spre Bârlad-Galaţi, carteа de advocat legată la carton negru cu diploma de licenţă a facultăţii de drept Iaşi din 1906, ordinul de demobilizare şi diferite chitanţe fără valoare; găsitorul este rugat a le aduce la Banca «Leui» din Iaşi str. Stefan cel Mare 56 pentru care va primi 50 (cincizeci) lei recompensă.

Gh. C. IVANESCU, avocat

Caut post ca casieriţă sau ca funcţionară într'un birou, cunoscând bine germana şi româna.

A se adresa: D-ra Olga Gruber str Iarmaroc 81 (Socola) Iaşi.

Se vinde din cauza plecărei, casele din strada Sf. Andrei 3 şi se pot vedea între orele 11—12 a. m.

Carton asfaltat 1 metru pe 10 metrii se vinde en detail, cu preţ de engros la Depozitul fotografic ZAHARIA WEISS Piaţa Unirei Iaşi.

✱ VIOLONISTUL.— Din cauza unor împrejurări neprevăzute, trupa de operete a fost nevoită să schimbe aseară spectacolul, *Regina Carnavalului* cu operета *Violonistul*.

Publicul, care în mare parte nu cunoştea nici una din aceste operete, a rămas o clipă nedumerit,—curând însă atmosfera s'a schimbat şi publicul a gustat cu satisfacţiune delicioasa muzică din Violonistul, jocul perfect al artiştilor şi ansamblul, care nu a lăsat nimic de dorit.

In rolul principal leşenii au revăzut pe d. Rebega, pe care îl cunoşteau din reprezentaţiile de operă din vremea refugiului.

Artistul ne-a dovedit încă odată că arta nu este înţelmurită şi se poate face artă şi în operetă. Notăm că rolul s'a potrivit şi temperamentului artistului, care a ştiut în unele momente să mişte publicul până la lacrimi.

Am revăzut cu plăcere pe d-ra Hermeziu, foarte drăguţă şi cântând în chip ingresc la care se adaugă un joc natural.

D-na Cinschi a ştiut din rolul Terezei, să înfăţişeze pe o creaţiune frumoasă, care a dovedit odată mai mult temperamentul său artistic.

Ciucurettі, în fruntea celorlalţi, a ştiut să descreţească frunţile, stârnind aplause unanime.

Colaboratorul nostru teatral va reveni, negreşit, asupra acestei operete. Ţinem să aducem elogiul nostru maestrului Pessione, care a ştiut să conducă orchestra cu un brio admirabil.

✱ D. Rudolf Suţu, colegul nostru de la „Evenimentul" a fost decorat de guvernul francez cu ordinul „Meritul instrucţiunei", în gradul de ofiţer.

✱ Cu ocazia Sărbătorilor, Uniunea-Evreilor-Pământeni, a delegat pe membrii comitetului de a lua cuvântul prin diferite sinagogi, arătând programul U. E. P. şi îndemnând restul de evrei cari n'au petiţionat încă, să se grăbească la aceasta.

Au rostit cuvântării D-nii D. Herzenberg H. Gherner, Dr. Solomovici, M. Fincheştein, E. Şaraga, C. Drimmer.

✱ Populaţia Cartierelor de peste Bahluiu, anume de pe: Socola, Nicolina, Ţuţora şi Iarmaroc Frumoasa, cât şi vecinii de prin Galaţa, Bucium şi Târgşorul Nicolina, sunt iritaţi contra autorităţilor administrative cari pun atâta nepasare în a-i servi cu tramvaiurile oraşului. Se poate trece două tramvaie peste podul Bahluiului şi acestea să facă năveta până la periferie şi pod întrucât podul suportă camioanele încărcate până la 2000 kgr. s'ar putea, ca două tramvaie să treacă odată pe ai peste acest pod.

Este sigur că se vor răzbuna la alegeri.

✱ Maiorul Anastasiade din Reg. 4 Vânători a fost mutat în Regimentul 13 Infanterie.

✱ D. Ioan Vlăduţă a fost numit pedagog de limba franceză la liceul militar din localitate.

✱ INŞTIINŢARE.— Duminică 21 Sept a. c au urmat la Paşcani Jud Suceava demonstraţiile cu autotractorul „Fordson" pe moşia D-lui Dr. Mărzescu la care au asistat Principesa Moruzzi, D-na Cora Popovici, D-şoara Economo, D-nii Mihail Sturza, Dr. Mărzescu, Constantin Sturza George I. Brătianu, G. Ghiţescu, Ciulei consilier agricol, Gâtna delegat Sindic Agricol. Sandu Theodorescu, Goilav, Dr. Băjenaru, Leon Wurmbrand, Ureche, Agronomul Cerkez, Reprezentanţii Obştilor din satele învecinate precum numeroşi săteni.

Demonstraţiile au reuşit pe deplin în urma cărora D-nul Dr. Mărzescu a cumpărat şi reţinut autotractorul „Fordson" pentru Moşia D-sale Paşcani

✱ Din eroare de zaţ s'a tipărit în numărul nostru de ieri că ministerul a acordat Facultăţei de medicină din Iaşi 30,000 lei, în loc de 300,000 lei cât s'a acordat în realitate.

Facem cuvenita rectificare.

✱ Azi s'a serbat hramul bisericei Ziua Crucei. A participat foarte multă lume.

✱ La Camera de comerţ are loc azi o conferinţă în chestia decretului-lege cu privire la speculă.

✱ Doctorul Antoniu din Bucureşti face cunoscut suferinzilor de ASTM şi BRONŞITA că şedinţele de AER COMPRIMAT şi INHALAŢIUNI funcţionează în permanenţă. Doctorul Antoniu dă consultaţiuni la Sanatoriul său, între orele 2—4 p. m. strada Principele Ghica 3 (şoseа).

✱ În curând va sosi în localitate admirabila trupă de reviste a celebrului TANASE care a repurat la Bucureşti pe scena „Teatrului Cărăbuş" un succes nemai pomenit cu revistele „Sistem Klayton" şi „Pisică pe ores".

✱ *La Gimnaziul „Wachtel" se face înscrieri pentru un curs preparator pentru fete de curs secundar inferior.*

Cursurile vor fi predate de corpul profesoral al gimnaziului.

✱ La terasa cinema orfelinat „Principele Mircea" rulează grandiosul film CASACA VERDE, plin de extraordinare peripeţii cari se reprezintă pentru întâia oară în Iaşi.

✱ BIBLIOGRAFIE — „Insemnări Literare" anul I, No. 38 cu următorul sumar:

Otrava de M. Sadoveanu; Cyrano de Bergerac de Mi Codreanu; La Ivrines de D. Razu; Sector liniştit de D. Grancea; Vraja de Al. Teodoreanu; Knut Hamsun de Mihai Relea, precum şi numeroase note şi recenzii.

— „*Le Progrès Civique*", anul I, No. 10 excelentă revistă bi mensuală de critică politică şi perfecţiune socială. Paris, Avenue de la Grande Armée 69.

SPECTACOLE

✱ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineu şi seara TOSCA, dramă în 5 acte de Victorien Sardou. In rolurile principale apar: divina tragediană d-ra Francesca Bertini şi dl. Gustavo Serena.

La reprezentaţiile acestui film în capitală, a asistat în două rânduri familia noastră regală.

✱ Teatrul CINENA SIDOLI.—Astăzi şi în zilele următoare: O montare uriaşă! FOCUL (Le feu) sentimentală dramă în 4 acte după romanul celebrului poet Pierre Fosco. In fruntea interpreţilor se află celebra tragediană Pina Menichelli şi marele dramaturg Febo Mario.

Programul se completează cu o vedere şi o comedie.

TEATRUL NATIONAL

Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu

Astăzi SAMBATA 27 Septembrie 1919 se va representa

MATINEU	SEARA
D-ra de la Poştă	**Modista**
Operetă în 3 acte de Gilbert	Operetă în 3 acte de Straus
cu: Gina Hermeziu, Ana Grand Lily Tănăsescu şi d-nii N. P. Ciucurette, Leo Calmuski, V. Bărcănescu	cu: Marioara Cinski, Stella Bovy; d-nii Virgil Bărcănescu, Lică Rădulescu, I. Brătulescu

Stiri Telegrafice

Archipelagul Spitzberg acordată Norvegie

LYON.—In şedinţa de Joi dimineaţă a consiliului de cinci s'a luat în cercetare raportu comisiunei însărcinată cu chestiunea insulelor Spitzberg, hotărîndu se acordarea arhiarchipelagului, Norvegiei, făcîndu'se unele rezerve privitoare ca drepturile obţinute de străini şi cu privire la exploatarea mineler.

Servicii aerian Londra-Bruxelles

HORSEA. — Casa Handley Pagei a dat la iveală un aeroplan de pasageri, care va deservi distanţa Londra-Bruxelles. Prima încercare făcută a dat ca rezultat parcurgerea drumului dus şi întors în timp de şase ore şi 20 minute.

Datorie de stat Austriacă

NAUEN.— Departamentul finanţelor austro germane a adresat băncilor germane o rugăminte, în sensul de a nu plăti deocamdată scadenţele datoriei de stat austriace.

Peste puţin timp se va produce instrucţiuni din partea guvernului austriac cu privire la reluarea plăţilor în limitele obligaţiunilor cari ar corespunde republicei austriace.

Ce obţine Polonia?

LION.—Teritoriile cari se găsesc la vestul liniei de demarcare între Rusia şi Polonia vor trece pentru totdeauna în stăpânirea acestui din urmă stat fără a se lua în consideraţiune de ce vor deveni teritoriile de la răsăritul acestei linii.

Pe frontul bolcevic

PARIS. — Forţele polon se anunţă înaintarea armatei lui Denikin cu ess polonesă.

Consiliu de coroană în Italia

ROMA.— Joi la ora 9,35 s'a reunit în palatul Quirnal un consiliu de coroană sub şefia Regelui

Inţelegerea italo-jugo-slavă se dezminte

SAN-PAULO.— Informaţiunile cari şi-au găsit ecou presă, privitoare la o înţelegere italo-jugo-slavă asupra Adriaticei, sunt lipsite de temeiu.

Ultima oră

Rezolvirea crizei ministeriale

— O turnură senzaţională.—Un guvern de generali.

BUCUREŞTI.— In legătură cu noua turnură în mersul crizei, d. Brăteanu a fost la Palat şi a vestit pe Suveran că în eventualitatea unei soluţiuni de tratative cu aliaţii partidul liberal nu se va prezenta în alegeri şi se va abţine de la or-ce activitate politică.

Atitudinea dârjă a şefului partidului liberal pare a-şi fi produs efectul căci Suveranul a însărcinat pe d. general Văitoianu cu formarea unui guvern de generali.

Vor întra în noul cabinet şase generali al căror nume nu se ştie încă. Cît priveşte pe cei din teritoriile alipite, probabil că vor întra unii ca miniştrii fără portofolii.

Imediat după constituirea noului guvern actualii perfecţi vor demisiona.

Nu se ştie dacă vor face acelaş lucru şi comisiile interimare.

PUBLICAŢIE

Intendenţa Garnizoanei Iaşi având nevoie de: 280 vagoane fân şi 1'7 vagoane paie; Aduce la cunoştinţă amatorilor că în ziua de 2 Oct se va ţine licitaţie publică în localul Manutanţei Păcurari (moara Grinţpan) în conformitate cu art. 72-88 din legea comptabilităţii publice, cu oferte închise.

Ofertanţii vor depune în ziua de licitaţie garanţia de 10 la sută din valoarea ofertei.

Caietul de sarcini se poate vedea în orice zi de lucru între orele 8—12 şi 15—19 la Manutanţa Militară Iaşi.

Şeful Serviciului Intendenţei
Intendant Maior AMBROZIE

INSTITUTUL DE FETE

Champalbert Herovanu

IAŞI — STR. BARBOI 19

Curs primar şi secundar cu programa statului Curs facultativ, cu limbele franceza germana engleza, pictura, pianu

Educaţie şi cultura aleasă şi îngrijită

Cursurile au început, Inscrierile continuă zilnic.

Epitropia Bisericei Talpalari Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţă publică că în ziua de 6 Octombrie st. n. ora 11 a m. se va vinde prin licitaţie publică cu oferte închise, casa acestei epitropii din str. Uzinei 36. Condiţiile se pot vedea în orice zilu cancelaria epitropiei între orele 1 —12 a. m. şi 4— 5 p. m.

Epitropi: Economu IOAN P. ŢINCOCA
IOAN N. MOTAŞ

Un cazan de fiert ţuică se găseşte de vânzare în str. Procopie 5 Iaşi

Atelierul de Turnătorie de Metal

şi

Strungăria Mecanică

Recomandă D-lor proprietari de Automobile, Industriaş şi Agricultori, specialitatea sa în turnătoria de alamă şi bronz şi STRUNGARID DE PRECIE.

Primeşte orice reparaţie de automobile garantând o executare conştincioasă.

Fabrice garnituri de alamă de tot felul pentru uşi şi ferestri, pinuţe, sfeşnice şi candelabre pentru biserici etc.

Atelier special pentru nichelat, alămit şi argintat prin galvanoplastie.

Trutii Davidovici
Atelier Galvanoplastie
Şos. Moara de foc Str Toma Cozma 78

Gimnaziul „Wachtel"

complect renovat şi mărit, va funcţiona în acest an cu un

Curs integral de 5 clase secundare

Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilograf e şi vioară în afară de materia programei oficiale

Se primesc elevi de orice confesiune.

Inscrierile au început şi continuă zilnic între orele 8—11 şi 2—4 în cancelaria şcoalei, strada Sărăriei 147

De vânzare Intreg imobilul din Iasi Str. Ştefan cel Mare 58, colţ cu Str. C. Negri No. 20 şi Nemţeasca No. 1, compus din: 10 prăvălii, localul de farmacie şi 2 locuinţe. De asemenea se vinde şi dreptul farmacie actualmente arendaţ D-lui Dr D. Mertzenberg, separat sau la un loc cu imobilul.

Informaţiuni se pot lua de la D-l Avocat I. SERAFIMI Str. Cuza-Vodă 35.

TUDOR GALEA

SPECIALIST PANTOFAR

reînfiinţându-se din firma „La Bijou" şi-a redeschis vechiul atelier din STR PROCOPIE No. 1 şi efectuează orice încălţăminte de dame, bărbaţi şi copii

— Execuţie artistică. —

M. VEILER

AVOCAT

Birou de notariat Iaşi

CONSULT: Str. Palat 28
7 jum. — 8 jum. a. m.
7 jum. — 8 jum. p. m.

LA MAGAZINUL DE MANUFACTURA ŞI GALANTERIE

La 3 Stele Albastre

STR. CUZA-VODA 42

au sosit ultimele noutăţi din străinătate Stofe fine engleze şi franceze, pânzeturi, ciorapi albi, lenjerie de dame, indispensabili etc.

A sosit şi un mare transport de încălţăminte americane de dame şi bărbăteşti.

Sosesc zilnic ultimile noutăţi străine.

Notaţi bine adresa:

LA 3 STELE ALBASTRE
(Cuza-Vodă 42)

Comptabil rutinat se caută pentru un magazin de manufactură engros Ofertele a se adresa la Agenţia de Publicitate I Brăniştea str. Gh. Mârzescu 28 Iaşi sub «Manufactura»

ANUL XXIX No. 8736

25 BANI NUMARUL

MARTI 31 SEPTEMBRIE 1919

ABONAMENTE:
UN AN . . . . . 80 LEI
ŞASE LUNI . . . . 40 „
TREI LUNI . . . . 20 „
: : : : ADMINISTRAŢIA : : : :
IAŞI — Str. Gh. Mârzescu 23.
— TELEFON No. 300 —

OPINIA

ZIAR POLITIC COTIDIAN

ANUNŢIURI:
Se primesc la
AGENŢIA DE PUBLICITATE
I. BRÂNISTEANU
— Str. Gh. Mârzescu 25 —
Concesionară exclusivă a publicităţii.
Un număr vechiu, 1 leu

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII IAŞI

Criza rezolvită

— Natura soluţiei adoptate —

Criza a luat sfîrşit. Gestaţia a fost grea. N'au lipsit nici momente de emoţie. In sfîrşit, fericitul eveniment s'a produs. Avem guvern — un guvern de generali.

*

Din capul locului trebue să recunoaştem că de astă-dată era şi mai greu de cât ori-când pentru Suveran exerciţiul rolului de arbitru constituţional.

In privinţa politicei de urmat faţă de conferinţă existau două atitudini bine determinate. Rezistenţă sau încercare de tratative.

Prima era preconizată de partidul liberal — incontestabil puternic — de partidul conservator-progresist — evident bine organizat —, şi de reprezentanţii oficiali ai teritoriilor alipite. Secunda avea de reprezentanţi pe d. Take Ionescu — de netăgăduit foarte bine înscris la aliaţi, pe d. general Averescu — foarte popular şi stăpîn pe puternica organizaţie a *Liget Poporului*, şi pe d. N. Iorga — incontestabil o puternică personalitate politică romînească şi cu mult eco în opinia noastră publică.

Alegerea nu era uşoară. In orice caz Suveranul, chiar dacă nu ar fi nutrit sentimentele de cari îi acuză presa d-lui Take Ionescu, tot nu ar fi putut trece uşor peste unii sau alţii.

*

Dar mai intervenea o situaţie excepţională, care complica ingrijitor lucrurile. Nu există parlament. Suveranul ştie ce voesc partidele, dar este prezumat a nu şti ce gîndeşte ţara.

Soluţia, înainte de toate, trebuia dar să tindă la alcătuirea unui parlament, lucru în potriva căruia nimenea nu avea vre-o obiecţie de făcut. Să fie consultată ţara şi ce va spune ea, va fi sfînt pentru toţi!

In teorie lucrul era foarte uşor. Aplicaţia în practică ducea la enorme dificultăţi. In România guvernul care prezidează alegerile câştigă şi majorităţile — cu atît mai mult cu cât din cauza cenzurei şi a stărei de asediu, opoziţia nu a putut avea contact cu alegătorii, pe cînd liberalii au avut timpul să manevreze după poftă.

Urmarea naturală a fost, în primul loc necesitatea unui guvern neutru, care să asigure o liberă consultaţiune a voinţei ţărei şi când se spunea „liberă" se înţelegea desfiinţarea cenzurei şi a stărei de asediu.

Aci însă începea dificultatea capitală. Un guvern neutru este ceva relativ şi este aproape imposibil să mulţumească pe toţi, iar cînd are tendinţa de a mulţumi pe toţi, îşi primejduieşte şi mai mult situaţia. Cazul Manolescu-Râmniceanu este tipic în această privinţă.

Atunci? Un guvern de generali, străini de politică. Aşa s'a făcut.

*

Pînă la ora cînd scriem aceste rînduri nu ne putem pronunţa asupra caracterului acestui nou guvern şi deci nu putem spune precis dacă el este produsul acestor dificultăţi de ordin practic constituţional.

Unele ziare spun că noul guvern va amîna alegerile, va ridica cenzura şi starea de asediu. In acest caz, guvernul general Văitoianu ar avea caracterul unei imparţialităţi politice.

Considerînd însă faptul că „Viitorul" publică o caracteristică notă în privinţa regimului excepţional şi că d. Mişu ocupă portofoliul externelor, e de văzut dacă acest guvern, continuator ne varietur al politicei d-lui Brătianu, nu constituie au guvern de activarea rezistenţei, asigurînd în acelaş timp, cu ori-cât preţ, un parlament ţărei, fie şi un parlament ales sub cenzură şi starea de asediu.

In acest din urmă caz este sigur că vom vedea traducîndu-se în fapt ameninţările opoziţiei, întru cît noul guvern n'ar salva macar formele şi n'ar realiza promisiunele formal date.

In foarte scurt timp lucrurile se vor lămuri şi opinia publică va avea putinţă să aprecieze dacă lunga gestaţie şi peripeţioasa naştere a noului guvern constituie o soluţie favorabilă progresului, democratizărei şi unei cinstite practici constituţionale, sau constituie o eternizare a unor practici, care n'au nimic comun cu tendinţa de a elibera definitiv conştiinţa romînească,

OP.

Câteva NOTE

Eram obicinuiţi să l socotim pe conu Petrache Missir vecinic tânăr.

Or, „Românimea" îi dă de gol vîrsta. Vorbind de faptul că era cât pe ce să fie ministru în cabinetul Manolescu-Râmniceanu, oficiosul d-lui Take Ionescu vorbeşte de „ambiţiuni semi-secular nesatisfăcute".

Un om care de 50 ani nutreşte speranţa de a fi ministru, cam ce vârstă o fi având?

*

Ameninţat să nu mai rămîie cu nici un artist la teatrul, Naţional d. Codreanu răspunde:

— „Il am pe Cuzinsky şi complectez restul cu Lampo".

*

Dacă milionarii războiului nu se sinchisesc de halul pavagiului pentru a sfida vulgul din înălţimea automobilului, ce ar mai fi fost dacă am fi avut pavajul în bună stare?

*

Cea mai ocupată şi grăbită fiinţă din târgul Iaşului este soţia unui cunoscut fabricant din localitate.

Din automobil nu se mai dă jos.

Blanzy

INSEMNARI

EVOLUŢIE REGRESIVA...

Se acreditează versiunea că cenzura presei va fi curând ridicată, dar cu a numite condiţiuni.

Aceste „anumite condiţiuni" s'ar reduce la atacurile contra armatei, Coroanei şi formei de guvernământ pentru care se vor institui sancţiuni represive.

La această perspectivă de acordare a libertăţilor cetăţeneşti „cu temperamente" vom face două observaţiuni necesare, drepte şi cinstite.

Prima observaţiune:

Avem o legislaţie penală care prevede sancţiuni pentru infracţiunile politice şi ordinare. Ar urma deci ca cenzura să fie ridicată pur şi simplu, rămînînd ca libertatea părerilor şi scrisului să fie supraveghiată în limitele legilor normale, legi destul de circumspecte şi severe. Aşa zisele „anumite condiţiuni" nu pot fi decât ilegalitatea izvorâtă din tendinţa de continuare a uzurpărei drepturilor poporului şi libertăţilor publice.

A doua observaţiune:

In ţara noastră, monarhic-constituţională, cum pot fi oprite atacurile contra armatei? Asemenea îngrădire înseamnă o gravă atingere a dreptului de control, de conştiinţă şi liberă exprimare. Armata poate avea o activitate administrativă criticabilă, iar şefii militari pot cădea dese ori în culpă.

Deasemenea, cum pot fi oprite atacurile prin presă contra formei de guvernământ? Este un câştig al vremurilor, dreptul concepţiunei mintale şi al liberei exprimări.

Pretutindeni — şi chiar în ţara-cavernă zisă România — s'au putut exprima credinţe în contra formei de guvernământ! Cine şi de ce să mă împiedece în viitor a spune că-s republican, sau monarhic-absolutist, socialist, sindicalist-revoluţionar sau nihilist? Şi tot aşa pot fi unele acţiuni ale membrilor Coroanei susceptibile de o discuţie publică. Este admisibilă atâta lipsă de ruşine încât prin „temperamente" ad-hoc să se suprime întreaga evoluţie socială, situaţia politică şi drepturile omeneşti stabilite astăzi după atâtea jertfe istorice?

Renovatus

※ Se cunosc declaraţiile ultra-democrate ale d-lui Lloyd George, primul ministru englez.

Aceste declaraţiuni au îndispus considerabil burghesia franceză care răspunde astfel prin „Journal des Débats":

„D. Lloyd George crede să găsească un regim de popularitate in complezenţele sale pentru bolşevici sau in proclamaţiuni mesianice ca acelé pe care le-a lansat în „The Future". Calculează rău. In ciuda agitaţiei sioniste, care agită deasemenea în sensul renovărei lumei prin răsturnări sub auspiciile judaisanţilor, imensa majoritate a populaţiunilor aspiră cu ardoare la ordine, iar massele electorale se întorc mai curînd către oamenii capabili de a asigura ordinea odată cu justiţia socială".

VIAŢA POLITICA

Cuvinte semnificative

— D. Stelian contra Brătenilor —
— Tendinţi duşmane României —

Nu se ştie încă care va fi atitudinea adoptată de opoziţie, după cum nu se cunoaşte nimic de programul precis al noului guvern în privinţa cenzurei, stării de asediu şi amânarea alegerilor.

Până la determinarea definitivă a ţinutei opoziţiei credem că trebuesc considerate ca semnificative, următoarele, publicate în editorialul din Românimea *de aseară, în legătură cu pretinsele manevre anti-dinastice:*

„Nu este om care să lucreze cu mai multă înconştienţă, dar şi cu mai multă îndărjire, la prăbuşirea prestigiului Coroanei, ca d-nul Ion Brătianu.

Si este o ironie a soartei ca tocmai oamenii cari dau sfaturi bune tronului, să fie vecinic înlăturaţi, pe când cioclul Ţărei ca şi al Coroanei să stea veşnic pe treptele Tronului.

Servitori credincioşi dar demni ai Coroanei după cum suntem şi servitori credincioşi ai Ţărei, asistăm cu durere, dela 1914 încoace, la ticăloşia Omului ursit să distrugă totul în această Ţară şi, în neputinţă de a opri Carul care se prăvale în fundul prăpastiei, ni-se frânge inima, pe când găgăuţii petrec".

*

Până acum ţinuta d-lui Toma Stelian era neprecisă. In ultimele zile însă ea s'a clarificat. Or, dintr'o afirmare a ziarului d-lui Take Ionescu rezultă că d. Stelian, care este caracterizat ca „fruntaş cinstit şi cu mute la cap din partidul liberal", este de acord cu d. Take Ionescu şi general Averescu, că era necesară o politică de tratative cu Aliaţii.

*

Ziarele publică documente cari învederează ţinuta duşmănoasă a lui Denikin faţă d România pe chestia basarabeană. Ele mai arată că acest domn ne face concesia de a aştepta până când această chestie va fi rezolvită de Conferinţa păcei.

Nu discutăm valoarea răţoelilor satrapului Rusiei de sud, după cum credem de prisos să subliniem că noi nici odată nu ne-am făcut iluzii în privinţa sentimentelor ostile faţă de noi a tuturor celor cari lucrează pentru reconstituirea Rusiei Ţariste.

Remarcăm numai — şi susţinem că este absolut exact — că până acum câte-va zile noi făceam totul pentru ca refugiaţii ruşi să se întoarcă în patrie şi să se înrolese în armata lui Denikin.

Atunci? Stupiditate şi inconştienţă, ca în toate.

NOUL GUVERN. — SISTEM NOU

— Guvern de funcţionari, guvern de generali —

Modul cum a fost rezolvită criza ministerială învederează că imprejurările excepţionale de acum ne-au silit să schimbăm nu numai guvernele ci şi procedura pentru constituirea lor.

Astfel, odinioară, în situaţii dificile izvorite din mari dezacorduri dintre partide, Suveranul făcea apel la un guvern de funcţionari. Sistemul împrumutat de la Frantz-Ioseph, care obţinuse rezultate mulţumitoare din practicarea lui în Austro-Ungaria, dăduse rezultate mediocre la noi. Dar în sfîrşit era un sistem.

De astă dată criza ministerială fiind cu mult mai grea de rezolvit, sistemul lui Frantz-Ioseph nu'şi mai putea găsi aplicare. El a şi fost părăsit.

Am împrumutat un alt sistem şi l'am luat din regiuni mult mai îndepărtate de cât foasta monarhie austro-ungară. L'am luat de la micile republici din America de Sud.

Acolo, or de câte ori o nouă fracţiune venea la putere se producea şi un guvern de generali.

In acele republici rezultatele au fost nemulţumitoare. Cum vor fi ele din practicarea acestui sistem la noi rămâne de văzut. E prea nou şi prea la începutul său noul guvern spre a ne putea pronunţa.

Americanii şi conflictele din Europa

Pe când unele ziare se bucură că în Senatul american se fac mari dificultăţi ratificărei tratatului, întru-cât unii n'ar voi să vadă America intervenind în politica europeană, faptele confirmă din nou dovada că teoria nu se potriveşte cu practica.

Astfel, în conflictul grav ultim dintre italieni şi jugo-slavi pentru ocuparea oraşului Trau, un distrugător american a îndreptat focul în potriva italienilor, iar marinarii americani, debarcaţi, au predat oraşul sud-slavilor.

Cum se potriveşte aceasta cu politica neintervenţionistă şi cu principiile lui Monroe, să explice cine poate. Dacât, fapta aceasta, ca şi soluţia cazului d'Annunzio, care nu poate întârzia, vor învedera că multe speranţe nu sunt justificate.

※ Ministerul de finanţe a acordat suma de 300.000 lei subvenţie datorită comunei Iaşi pentru alimentarea cu apă.

Informaţii

Cea mai bună caracterizare a sentimentelor politice ale noului prim ministru o constitue următoarea istă plare pe care o povesteşte un prieten al ziarului nostru.

Acum două săptămâni imediat după demisiunea guvernului Brătianu din care, după cum se ştie făcuse parte şi d. general Văitoianu, actualul prim ministru fiind la Constanţa, a fost întrebat dacă este ceva adevarat în privinţa svonului că va fi însărcinat cu formarea noului guvern. D. general Văitoianu a dezmînţit faptul adăugând ca în primul guvern Brătianu care se va forma după constituirea Parlamentului, şi care minister va fi de lungă durată, d-sa va ocupa portofoliul internelor.

※ In noul guvern intră trei ieşeni: preşedintele de consiliu d. general Văitoianu, fiul unui modest oficiant de la poşta locală, d. general Mihail fiul unui modast perceptor de la Abator, şi d. general Popovici, fost elev al gimnaziului Alexandru cel Bun şi concurent la întâetate în casă cu d. doctor Polingher.

※ *La marea întrunire a Ligei consumatorilor, care a avut loc ieri în sala primăriei, a participat multă lume, între alţi şi profesori universitari.*

S'au pronunţat discursuri foarte acre împotriva speculatorilor şi a corupţiunei administrative.

S'a vorbit pe şleau de fantasticele bacşişuri încasate de administraţie, poliţie şi şefi de staţie; s'a vorbit de averi imense acumulate de unii poliţişti şi şefi de staţie şi s'a arătat cum transportul unui vagon de zahăr a costat 8800 lei,

S'a hotărat o întrunire a comitetului pentru astă-zi la ora 5, când va fi invitată şi studenţimea universitară pentru a se asocia la opera înfrânărei speculei.

※ *Primejdiile rezistenţei.*—Portul Trau de pe coasta adriatică, pretins deopotrivă şi de sîrbi şi de italieni a fost ocupat milităreşte de către aceştia din urmă.

Atunci un vas de război american a deschis focul contra italienilor a debarcat marinari şi a gonit pe ocupanţi predînd oraşul trupelor sîrbe.

Americanii au continuat urmărirea italienilor şi au luat întinse măsuri pentru preîntîmpinarea unei reîntoarcei ofensive.

Elocvent şi îngrijitor fapt!

※ D. N. Maxim, prefect de poliţie, şi a înaintat eri demisia din această demnitate.

※ Mercuri are loc înaugurarea şcoalei speciale a căilor ferate, creiată în localitate, mulţumită stăruinţei d-lui Scutaru, directorul regional.

※ Pe ziua de ieri în piaţa Sfţ. Spiridon un car cu prune. Consumatorii cereau să cumpere cu preţ maximal.

Un subcomisar stătea lîngă car şi spunea:

—„Nu se poate. Este rechiziţionat pentru poliţie".

Publicul protestînd, prunele s'au vîndut apoi.

※ La colecta ce s'a făcut în Catedrala Metropolitană din Iaşi în ziua de 27 s. c. pentru biserica monumentală din Mărăşeşti, s'a strîns suma de 1700 (una mie şapte sute de lei).

※ Mâine se deschid cursurile liceului militar. Deschiderea va fi precedată de o solemnitate religioasă.

※ In satul Sineşti, locuitorul Ion Nica, certându-se cu amanta sa Anica Lobaş, i-a aplicat câte-va lovituri în cap în aşa fel, în cât nenorocita a trebuit în stare gravă, să fie internată în spital.

Agresorul a fost arestat.

TEATRUL NATIONAL

∴ ∴ Compania lirică **Avram Nicolau** (fostă Gabrielescu ∴ ∴
Astăzi LUNI 29 Septembrie 1919 se va representa

VIOLONISTUL

Operetă in 3 acte de Eysler

cu d-nele MARIOARA CINSKI, ANA GRAND, STELA BOVI, GINA HERMEZIU. D-nii VASILE RABEGA, N. P. CIUCURETE, V. Bărcănescu, Leo Calmuski, etc.

SACI DE VIE

Magazinul de Sforărie și frângherie ZEIDA I. ROȘI Iaș Str. Ghica-Vodă aduce la cunoștință clienților că i-a sosit un mare transport de

SFOARA ITALIANA

toate numerile, de la cele mai subțiri la mai groase, și le vinde cu prețuri foarte convenabile
Posed și saci de vie, cu prețuri reduse.
Deposit de saci.

LICEUL „MIHAIL KOGALNICEANU"

Un număr de profesori din Iași s'au asociat pentru a deschide un *liceu de băeți și unul de fete*, amândouă complecte cu lecțiuni de piano, vioară, pictură și limbi străine și o *școală primară*.

Cursurile de băeți și fete se fac separat.

Cursurile încep la *1* Octombrie a. c. în spațiosul local din Strada Carol 23 (Palatul Sturza) Inscrierile se primesc depe acum în strada Lăpușneanu No. *2*, la dl. Titus Patriciu, în fiecare zi de la 9—12 a. m. și de la 3—6 p. m.

Profesorii asociați ai acestui institut, care se numește Liceul „Mihail Kogălniceanu", sunt:

I. Simionescu, profesor universitar și membru al Academiei Române.

Alex Băleanu, profesor de Istorie și Drept la liceul national și la gimnaziul „Ștefan cel-Mare"

Const. Botez, profesor de limba română la la liceul național.

D. M. Cădere, profesor de Științi fizico-chimice la Școala Normală.

Gh. Fințescu, profesor de Științi naturale lice unațional

Iorga Iordan profesor de limba germană le seminarul Veniamin.

Titus Patriciu profesor de matematici la școala comercială.

V. Petrovanu profesor de istorie la Școala normala.

I Prassa profesor de limba franceză la liceul internat și a liceel militar.

I Rick profesor de geografie la școala normală.

Directori: *C Botez și T Patriciu*

Prospecte cu condițiunile de inscriere se pot cere dela dl. Titus Patriciu str. Lăpușneanu No. 2

REICHER et CRITICO
DEPOZIT DE VINURI și RACHIURI
Iași str. I. C. Brătianu 147 b s
(vis-a-vis de Spit. Sftul Spiridon)
Special tăți de vinuri vechi, superioare ca: Riesling, Aligoté Sevnilon, OPORTO etc. produse din viețe de Rhn, SOTERN și TOKAY.

Epitropia Bisericei Talpalari Iași

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 6 Octombrie st. n. ora 11 a m. se va vinde prin licitație publică cu oferte închise, casa acestei epitropii din str. Uzinei 36. Condițiile se pot vedea în orice zile la cancelaria epitropiei între orele 1—12 a. m. și 4—5 p. m.

Epitropi: Economu IOAN P. ȚINCOCA
IOAN N. MOTAȘ

Gimnaziul „Wachtel"

complect renovat și mărit, va funcționa în acest an cu un

Curs integral de 5 clase secundare

Cursuri facultative de comptabilitate limba engleză. dactilografie și vioară în afară de materia programei oficiale

Se primesc elevi de orice confesiune

Inscrierile au început și continuă zilnic între orele 8—11 și 2—4 în cancelaria școalei, strada Sărăriei 147

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința generală că cu începere din ziua de 6 Octombrie c st. n ora 10 a. m și următoarele, se va începe a se vinde în grupuri mici parți din bărăcile foste destinate pentru spital și aflate în curtea Palatului Rosnovanu.

Materialul în aceste bărăci este geluit și de prima calitate putând servi în cele mai bune condițiuni ori căreia intreprinderi si se poate transporta în ori ce destinație.

Se află în mari cantități uși în tăbăi și ferestre cu geamuri, proprii pentru ori ce construcție.

Amatori vor fi prezenți la data și ora sus arătată când se va prezenta comisiunea de vânzare a Serviciului de Geniu.

Vânzarea și licitațiunea se va efectua în condițiunile legei contabilității publice a Statului.

Șefal Serviciului de Geniu
Colonel Calcanescu

※ Cercul de recrutare Iași aduce la cunoștința tinerilor din contingentul 1920 cari au recrutat in condițiunile art. 52 din legea recrutării să se prezinte la cerc pe ziua de 1 *Octombrie 1919* pentru a fi trimiși școalei pregătitoare de ofițeri de rezervă a infanteriei.

Cei recrutați în condițiunile de mai sus și cari doresc a urma școala de artilerie și cavalerie vor prezenta și recipisa taxei pentru cal de 2500 lei.

※ S'a desehis un credit de peste un milion lei pentru consolidarea și repararea căei ferate Ungheni-Bălți.

※ Mercuri, la ora 5 după prânz are loc la liceul național, adunarea plenară a membrilor Asociațiunei corpului didactic, avînd la ordinea zilei: nedreptatea adusă unei institutoare și modalitatea contopirei comitetului Asociațiunei cu cercul didactic.

※ In unele cercuri se vorbește de hotărîrea d lui Crupenski de a se retrage din frantea Primăriei.

※ Eri un număr de comercianți s'au întrunit la Camera de comerț, discutînd din nou chestiile in legătură cu diferitele dispozițiuni de cari se cred loviți.

※ Un act lăudabil ni se semnalează de către d. Victor Munteanu, directorul școalei de băeți „Costache Negri".

Este vorba de lucrătorul tinichigiu Moise Avram din str. Vîntu No, 9 care a procedat la repararea localului școalei numai pentru suma de 309 lei, costul materialelor, renunțînd la costul muncei de aproape 700 lei cît au cerut toți ceilalți meseriași solicitați.

Pentru această frumoasă faptă comitetul școlar respectiv aduce vii mulțumiri d'lui Moise Avram.

※ D. Colonel Ion Manolescu a fost delegat ca secretar general al ministerului de interne.

※ Laborantii de la facultatea de medicină ni se plâng împotriva corvezilor la cari decanul proectează să-i supue, obligându-a tăia lemne în tot cursul iernei pentru nevoile acestei facultăți.

Ba ce e mai mult, unii din ei, slujbași bătrâni, cu 25 ani vechime, improprii muncilor grele, sunt amenințați a fi dați afară din slujbă.

Acest fapt ne miră, cu atât mai mult cu cât în budgetul facultății este trecut un fond pentru tăiatul lemnelor, știindu-se că laborantii, cari au misiunea delicată de a ajuta pe profesori și studenți, n'au timpul trebuitor pentru a executa această grea corvadă

Nădăjduim că d. decan va reveni cu bună voință asupra măsurei proectate.

※ In vederea organizărei Comunității israelite din localitate, a avut loc o întrunire în localul marei sinagoge din str. Socola. Au asistat peste 1000 de oameni.

Au rostit cuvântări în acest scop d-nii rabin M. Ianover, Carol Drimer, *Dr.* L. Fruhling și M. Isac.

※ La 1 Octombrie începe concursul de bursă la școala normală Vasile Lupu.

※ OPERETA.— Sâmbătă seara s'a representat deliciosa operata „Modista" in care s'a distins mai ales tenorul V. Bărcănescu.

In Sylvia au strălucit Stella Bowy și Gina Hermeziu, impreună cu d-nii N. Kauer și Kalmuski.

※ Eri trenul de Chișinău a deraiat în apropiere de stația Strășești. Deraierea s'a produs, se zice, din causa unui lemn căzut de pe mașină.

Din nefericire avem de inregistrat moartea unui funcționar de la Poșta din Chișinău și alte trei persoane grav rănite.

※ In ziua de 4 Octombrie st. n. 1919 va avea loc în saloanele de Gimnastică Sport și Muzică o

— MARE —
SERATA DANSANTA
organizată de
Sindicatul „Artelor Grafice

cu această ocazie Sindicatul nu va cruța nimic pentru ca publicul să fie pe deplin mulțumit.

Muzica Reg. 25 inf. va distra publicul cu ariile cele mai noui și variate precum și cu diferite surprize.

※ In comuna *Dumbravă*, s'a inregistrat eri o nenorocire, în împrejurările următoare.

Locuitorul Costache Bulgaru și fiica sa Aglaea, vroind a scoate niște gaz, se apropiară de butoiu, cu o lumânare aprinsă De odată gazul s'a aprins și Costache Bulgaru și fiica sa au fost cuprinși de flăcări.

In cursul nopței ambii au încetat din viață.

※ *La Societatea „Ocrotirea"*.—Sâmbătă a avut loc adunarea generală a membrilor societății „Ocrotirea Orfanilor de războiu" Participă numeroase delegațiuni din Moldova.

La ora 3 după prânz, se deschide ședința în aula Universității, presidată de I. P. S. Mitropolitul Pimen, ca președinte de onoare, asistat de Principesa Olga Sturza presidentă, și d-na Zoe Mărăscu, vice președintă.

Participă o lume de elită.

I P. S. S. Mitropolitul deschide ședința, arătînd marea operă ce indeplinește societatea.

In atențiunea incordată, Principesa Olga Sturza, face o largă dare de seamă despre activitatea desfășurată de societate, care întreține astăzi 35000 de orfani de războiu, fără deosebire de confesiune, îngrijind deopotrivă pe orfani creștini, ca și pe cei evrei,

Diferitele delegațiuni fac apoi dări de seamă de opera săvârșită în județele respective.

Astfel se ascultă dările de seamă ce le fac d-na Hadic Bacău, Părintele Hagiu-Fălciu. d. Stănescu-Putna, d. Popovici-Roman, Mălinescu-Suceava, d-ra Vasiliu-Tecuci, d-ra Nocuiau-Bârlad și d-nu George Volenti Vaslui.

D-ra Severin expune dările de seamă de activitatea desfășurată în județele Botoșani, Covurlui, Neamț și Dorohoi.

Toți delegații exprimă marea lor recunoștință Principesei Olga Sturza, arătînd că numai mulțumită concursului ce a dat, comitetele județene au putut proceda la indeplinirea misiunilor.

Adunarea ratifică cooptarea ca membre în comitetul regional pe d-nele Sanda Filitis, Lucia Crupenschi. Pentru complectarea acestui comitet se aleg pe d-ra Elia Negruți și d. inginer Moisiu.

In consiliul central se aleg ca reprezentanți ai comitetului regional pe d-na Zoe Mărăscu, d-ra Severin și d. C. Toma.

Se aprobă bilanțul prezintat de d. C. Climescu, din partea comisiunei de verificare.

In această comisiune, în locul d'lui Marinescu, se alege pe d. Uhrinovski, directorul Băncei Agricole. D-na Cosmovici prezintă o dare de seamă cu privire la ofrande.

D. C Toma dă cetire proectului de budget pe anul 1919—1920, care se cifrează la venituri și cheltuieli cu suma de 5 milioane.

D-ra Elia Negruță, face o dare de seamă despre activitatea școlară desfășurată de societatea „Ocrotirea", singura instituțiune care a intreținut școli, chiar în timpul războiului. Și aci societatea și-a îndeplinit scopul, pentru orfani fără deosebire de confesiune.

Cu aceasta ordinea de zi era terminată și adunarea vizitează orfelinatul model „Regina Maria", despre care ne vom ocupa într'un număr viitor.

※ Se face cunoscut elevilor liceului militar Iași că deschiderea cursurilor va avea loc în ziua de 15 Octombrie iar elevii vor trebui să fie prezenți la școală în dimineața zilei de 13 Octomb. stil nou.

※ Spectacolele trupei „Avram Necculau" pătimesc de pe urma licențelor ce-și permite d. Ciucurete.

Sunt limite, dictate de bunul simț și buna-cuvință, cari nu trebuiesc depășite, fără ca prestigiul insă-și al artistului să nu sufere.

Pe lângă faptul că ceea ce merge la obor nu poate avea curs și pe scena teatrului Național, dar publicul are dreptul să nu fie jignit.

Altfel arta devine un cabotinaj iar reacția vine de la sine, nesilită dar îndreptățită.

※ La Cinema Orf. „Principele Mircea" cu incepere de Luni 29 Septemb. apare cea mai desăvârșită artistă *D-ra Fabien Fabrega* în „Logodica Dracului" sau „Crima de la Moara Veche" dramă romantică în 5 mari acte.

In curând Misterele Dubiei Cruci??

※ Mercuri 1/10 ora 11 dim. precis va avea loc în Aula Universității solemnitatea deschiderei școalelor speciale profesionale C. F. R. de Telegrafe, Mișcare, Intreținere ci Tracțiune.

Sunt rugați a lua parte obligatoriu toți D-nii Profesori, elevi și elevele ai școalelor precum și tot personalul de ambele sexe numit în serviciu ca auxiliari sau definitiv, de la începutul anului până acum.

Sunt poftiți asemenea la această solemnitate și celalți funcționari ai Administrației noastre, și în acest scop serviciul de biurouri este suspendat de la 9—12 în acea zi.

※ Comisarul de siguranță Gh. Leahu a anchetat pe individul Simon Merenef, de profesie ferar, din Chișinău ce a fost surprins pe când prin chei potrivite, voia să se introducă în magazinul de manufactură și galanterie Neuman Abramovici str. Cuza Vodă 58 intre le 12—1 din zi.

Inaintat la Parchet cu actele dresate, a fost depus și trimis la judecată.

※ D-ra Lydia Pissarjevschi va vorbi Sâmbătă 4 a. c. în Aula Universității despre „Femeile în Franța la 1848".

Pentru societatea ieșană va fi o adevărată sărbătoare intelectuală dat fiind talentul oratoric al conferențiarei, cultura și personalitatea ei.

Dela Iași D-ra Pissarjevschi va pleca la Paris unde în fiecare an predă cursurile de Economia socială la „Colegiul Liber".

Membrele „Asociației pentru emanciparea civilă și politică a femeilor române" sunt cu deosebire rugate a lua parte.

Intrarea va fi cu plată.

※ Luni 13 Oct. va avea loc în sala teatrului Elisabeta representația piesei „Zeseit în Zespreit" de Schalom Alechem, organizată de cercul cultural „Agaen".

Din beneficiul net se va acorda 50 la sută „Căminului Studenților Evrei" din Iași.

※ Aflăm că Croitoria Militară „Safir și Srulovici" din București redeschizînd o succursală la Iași Str. Lăpușneanu 25 alături de Cofetaria Georges, a adus un mare transport de Stofe engleze și franceze, un mare asortiment de Mantale de ploaie și articole de ceprezărie.

※ Renumitul Magazin Herman Pollack și Croitoria Militară Lupu Silberman contopindu-se ambele sub firma „Magazin Englez" cu sediul în Iași Str. Lăpușneanu 39, aduce la cunoștința clientelei și Onor. Public că a adus un mare transport de STOFE FINE civile și militare, franceze și engleze, tot felul de articole pentru domni precum și pentru ofițeri, mantal-pelerine impermeabile etc etc.

Tot odată face cunoscut că a deschis și un mare atelier de confecționarea hainelor civile și militare care lucrează spre deplina mulțumire a clienteiei

SPECTACOLE

După cererea Generală

※ La Cinema Elisabeta se reprezintă astăzi în matineu și seara TOSCA, dramă în 5 acte de Victorien Sardou. In rolurile principale apar: divina tragediană d-ra Francesca Bertini și dl. Gustavo Serena.

La representațiile acestui film în capitală, a asistat în două rânduri familia noastră regală.

Mercuri 1 Oct. JUDEX Seria a III-a

※ Teatrul CINEMA SIDOLI.—Astăzi și în zilele următoare: Nou! Nou! Film adus cu mari sacrificii! LICURICIUL (Luciole) grandioasă desfășurare dramatică în 4 acte din viața reală a societății înalte de astăzi. In fruntea interpretării se află două celebrități italiene: Fernando Negri Pouget și D-ra Makowska, interpreta Ofeliei din Hamlet.

Programul mai cuprinde o vedere și o hazlie comedie.

După cererea Generală

Cinema ELISABETA Astăzi LUNI 29 SEPT 1919 — DOUA MATINEURI ȘI SEARA —

D-ra Francesca Bertini și Dl. Gustavo Serena

apar in

TOSCA

Dramă in 5 acte de Victorien Sardou

Mercuri 1 Oct. JUDEX Seria a III-a

Stiri Telegrafice

Germania nu respectă tratatul

— Ea nu evacuiază țările Baltice—Amenințările Aliaților

LION.—Guvernul din Berlin nerespectînd clauzele din tratat cu privire la evacuarea țărilor din Baltica, Conferința de pace a hotărît a remite prin intermediul mareșalului Foch o ultimă notă, cerînd părăsirea acelor regiuni. In caz contrar se va suprima aprovizionarea de către Aliați a Germaniei cu materii prime precum și orice avantagii financiare.

Criză în cabinetul ceho slovac

—O demisie curioasă.—

NAUEN.—Ministrul finanțelor din ceho-slovacia și-a prezentat demisiunea din cauza greutăților căsunate de noul împrumut lansat de guvern.

Noui Trenuri în centrul Europei

NAUEN. — La Insbruck se urmează consfătuiri între delegați pe ai Ceho-Slovaciei, Austriei Italiei și Bavariei în scopul înființărei de trenuri repezi între Praga și Munchen.

La Viena se discută înființarea de trenuri exprese internaționale de lux.

Luptele din Siberia

LYON. — Armatele amiralului Kolceak înaintează spre regiunea din apus a râului Tobolsk.

Unde-i Regele Serbiei?

PARIS.—Regele Petru al Serbiei a sosit la Belgrad.

Jeanette Zentner
Herman L. Solomon
LOGODIȚI
Iași Septembrie 191

Un mare transport de Vinuri

cu prețuri reduse a sosit la Magazinul I. S. WECHSLER din strada C. Negri 25 IAȘI
REDUCERE DE 2 LEI LA LITRU

Dentistul N. Wasserman

a reinceput consultațiunile de la 9—12 și de la 3—6

Comptabil rutinat se caută pentru un magazin de manufactură engros Ofertele a se adresa la Agenția de Publicitate I. Brănișteanu str. Gh. Mârzescu 23 Iași sub «Manufactura»

ISRAEL BROIDE
Iași Str. Anastasie Panu 13
Mare depozit de
SACI
vechi și noi, de vânzare și de închiriat cu prețuri reduse